

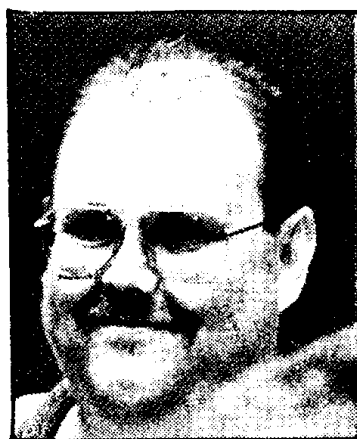
Elco Brinkman legt omstreden commissariaat toch neer
PAGINA 5

In de Gazastrook moeten de handen nu uit de mouwen
PAGINA 7

VVV weer terug in de race
PAGINA 21

De doorbals van Jan Kikken
PAGINA 25

John Leenders, de man achter Bartok
PAGINA 26

● John Leenders

'Toch blijf ik van de Maas houden'

PAGINA 27

● Veel boeren zijn de overstroming nog lang niet vergeten.

Leren omgaan met de stemmen in je hoofd
PAGINA 29

Speurtocht naar vader, deel 6
PAGINA 33

Hersenspoeling of hulp in Nuth?
PAGINA 38

Interieur kastelen en landhuizen te koop
PAGINA 39

Winnaars songfestival even in Nederland
PAGINA 43

Programma's voor het Pinksterweekende
PAGINA 45, 47 EN 49

Overmaze sluit trouwenvleugels

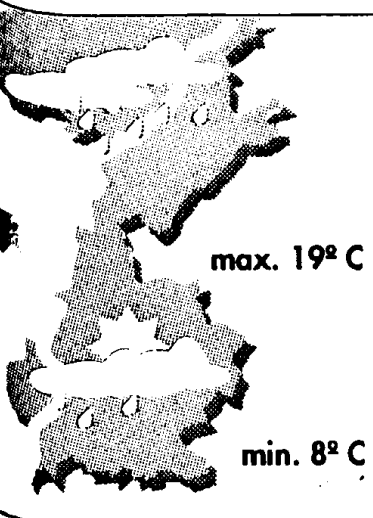
DOOR FRANK SEUNTJENS

MASTRICHT - De twee vrouwenafdelingen van de Overmaze in Maastricht worden kortweg een renovatie object ontruimd. De in totaal 37 vrouwelijke delinquenten zullen ongeveer een maand worden overgebracht in andere Nederlandse gevangenisinstellingen. De geesteszieke vrouwen zullen worden naar de penitentiaire inrichtingen in Breda en Zwolle. Vrouwen die in Overmaze worden opgevangen, gaan naar gevangenis met een minder streng regime.

Overmaze wordt op dit moment afgevoerd voor afdeling verbouwd. Volgens de directie voldoet de in 1975 gebouwde gevangenis niet meer aan de eisen van deze tijd. Zo is de inbouwinstallatie verouderd en zijn de bouwkundige aanpassingen noodzakelijk.

De vrouwelijke delinquenten hoeven Overmaze niet te verlaten. Zij worden tijdelijk ondergebracht op andere afdelingen van de Maastrichtse gevangenis. Alleen gevangenen die een beroep hebben aangetekend op hun veroordeling zullen zo mogelijk verhuizen naar Den Haag omdat daar hun zaak zal worden behandeld. Zij keren na de renovatie ook weer terug naar Overmaze.

De eerste groep vrouwen zal eind mei naar andere gevangenisinstellingen worden overgebracht. Een maand later volgt de tweede groep.

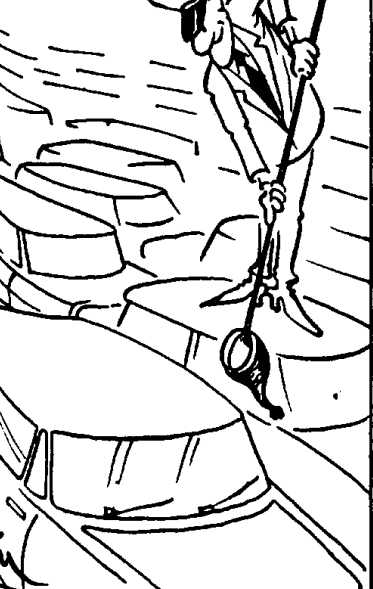

ONBESTENDIG - Vandaag en de komende dagen wordt met een zuidwestelijke stroming vochtige en stabiele lucht aangevoerd. Vandaag en ook overmorgen is er tamelijk veel bewolking met vallen er enkele buien, mogelijk met onweer. Morgen is de beste dag met behoorlijk wat zon en slechts een paar kleine buienkans. De wind is overdag matig uit zuid tot zuidwest. Een positief punt is de temperatuur; die ligt in de middag tussen de 18 en 20 graden en 's nachts rond de 10 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
van op: 05.35 onder: 21.33
van op: 16.56 onder: 03.21

Spitsheffing vijf gulden per dag

LLTB 'erg tevreden' met 900 werkvergunningen Polen mogen aspergesteken

Van onze correspondent

ROERMOND - Het Regionaal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening (RBA) zal op korte termijn ongeveer 900 werkvergunningen afgeven voor Poolse aspergestekers. Dat heeft directeur A. Dekhuizen van het RBA gisteren laten weten na de uitspraak van waarnemend president van de rechtbank in Roermond, mr. H. Paulussen, in het kort geding over de inzet van Polen op de aspergevelde.

Het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening, waaronder het RBA valt, zal extra mensen inzetten om de uitspraak van de rechter onmiddellijk te kunnen uitvoeren. Wel overweegt het CBA hoger beroep in te stellen tegen de uitspraak. Het RBA in Venlo tempert dat optimisme. Over de aanvragen voor werkvergunningen kan op zijn vroegst pas in de loop van volgende week worden beslist, aldus het bureau. Hoeveel werkvergunningen er moeten worden afgegeven voor de Polen gaf de rechter echter niet aan. Dat bepaalt het RBA zelf. Tuiders die voor 1 januari 1994 hun vacatures hebben gemeld, komen in aanmerking voor tewerkstellingsvergunningen.

De Limburgse boerenbond eiste dat het CBA vergunningen afgaf. Volgens de bond is het aanbod aan Nederlandse werklustigen 'kwantitatief en kwalitatief onvoldoende'. Omdat het aspergesizoen slechts duurt tot Sint Jan (24 juni) moeten Polen worden ingezet, vindt de LLTB. Tot dusver weigerde de arbeidsvoorziening dat, omdat de aspergetelers hun vacatures niet tijdig zouden hebben aangemeld. De rechter verwierp dat argument. Voorzitter K. Koolen van de LLTB toont zich zeer ingenomen met het vonnis. „Eindelijk hebben we nu de langverwachte duidelijkheid.” De Polen, die goed staan aangeschreven bij de aspergetelers en reeds op campings in Limburg verblijven, kunnen weldra aan de slag, zo verwacht hij.

Minister De Vries (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) schaarde zich gisteren achter de Limburgse arbeidsbureaus. Hij liet weten 'grote waardering' te hebben voor de inspanningen van het Regionaal Bestuur Arbeidsvoorziening in Noord- en Midden-Limburg om Nederlandse werklustigen in te zetten voor de asperge-oogst. „Dit jaar is dat beter gelukt dan in voorgaande jaren. Ik hoop dat de trend van verbetering zich net als in andere delen van het land zal doorzetten,” aldus De Vries. De minister geeft verder geen oordeel over het vonnis.

Het CBA beslist volgende week of het tegen de beslissing in hoger beroep gaat. De vakcentrale FNV is daar in ieder geval voorstander van. De FNV zei gisteren 'onaangenaam getroffen' te zijn door het vonnis. Minister De Vries wordt volgende week overigens opnieuw naar de Tweede Kamer geroepen in verband met de Limburgse asperge-tele. De CDA'er Van der Linden (zelf Limburger) heeft een spoeddebat aangevraagd omdat hij zich zorgen maakt over de oogst.

Mensensmokkel goed georganiseerd

ROTTERDAM - Vreemdelingen die illegaal via de Balkan naar Nederland en andere Westeuropese landen reizen, maken vrijwel altijd gebruik van zeer goed georganiseerde mensensmokkelaars. Dat blijkt uit een rapport van de in de Romeense hoofdstad Boekarest gestationeerde afdeling van de Internationale Organization for Migration (IOM), een inter-gouvernementele organisatie die is verbonden aan de Verenigde Naties. De criminele organisaties opereren in tal van landen van het GOS (voormalige Sovjetunie) en in landen in het Midden-Oosten, Azië en Afrika. Er wordt gewerkt met onder anderen ronselaars, gidsen, adviseurs, vervalsers en vrachtwagenchauffeurs.

● In het centrum van Sarajevo staat een plastic pop opgesteld die de Japanse VN-gezant Akashi moet voorstellen. Boze moslim-inwoners verkopen de pop regelmatig een oplawaai om hun woede te koelen. Zij vinden dat de Japanner de Bosnische Serviërs enorm bevoordeeld en beschuldigen hem van partijdigheid.

Foto: REUTER

(ADVERTENTIE)

GRATIS...
ALLEEN VANDAAG
GRATIS KORTER MAKEN VAN PANTALONS!
Klaar terwijl u wacht bij een gratis kopje koffie..!
Aanbieding geldt bij aankoop van alle pantalons en jeans voor dames, heren en kinderen.

HEREN PANTALONS v.a. 39,75 DAMES PANTALONS v.a. 19,90
JEANS v.a. 29,75 KINDER PANTALONS v.a. 9,90

HENDRIKS TEXTIEL
HEERLEN SCHELBERG 88, TEL. 0 45 72 11 24 (1 MAANDAGS GEOPEND VANAF 10.30 UUR)
SITTARD BRUGSTRAAT 1, TEL. 0 46 51 56 56, VAALS KERKSTRAAT 4, TEL. 04 45 46 36 36

TEXTIEL, SCHOENEN EN SPORTARTIKELN... NERGENS BETER, NERGENS GOEDKOPER!

(ADVERTENTIE)

GOUD
te koop
in Heerlen
zie pagina 3

(ADVERTENTIE)

HOGESCHOOL
KATHOLIEKE
LEERGANGEN

SITTARD
INFORMATIEDAG
ZATERDAG 28 MEI
11.00 - 14.00 uur
Oude Markt 5, Sittard

OPLEIDINGEN LERAAR V.O.
OPLEIDING LERAAR B.O. (PABO)
SAMENGESTELDE PROGRAMMA'S
(opleidingen voor instellingen
en bedrijven).

Meer informatie: 046-599551.

DE KRANT VAN LIMBURG

Naam: .....
Adres: .....
Postcode: .....
Plaats: .....
Telefoonnr. (i.v.m. controle bezorging): .....

(TEKST)
(VERK)

Hiervoor betaal ik
per krant f .....
per maand f .....
per kwartaal f .....
per halfjaar f .....
per jaar f .....
Mijn bank-/gironummer voor automatische betaling is: .....

Handtekening: .....
Als beloning voor automatische betaling kies ik voor het volgende cadeau:
badhanddoek / Parkeren
reiswaker / memokubus

*Mits u de afgeleverde 3 maanden geen protest aanmerkt gericht heeft op de afgeleverde krant.

8 710404 400017

21-05

1E EN 2E PINKSTERDAG
GEOPEND!
VAN 10.30 TOT 18.00 UUR

BETER MEUBEL
Zondag open, dinsdags gesloten!
Boon naar Bree 127, 3990
PEER BELGIË. Tel. 00-32.11.63.38.05

Laatste dubbelexpositie van seizoen in galerie Artisant

Spaanse en Nederlandse kunst aan Grote Gracht

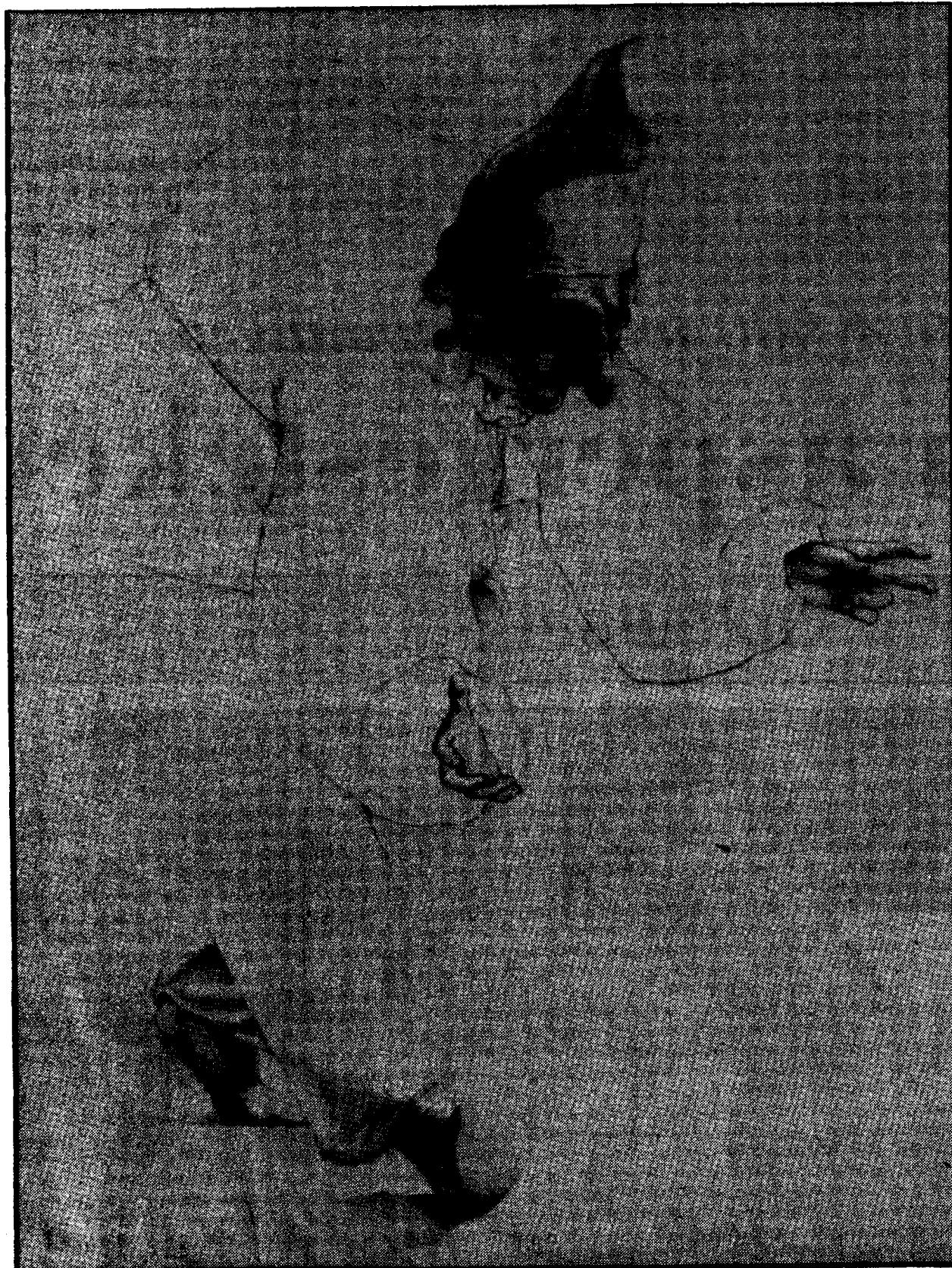
DOOR PIETER DEFESCHE

MAASTRICHT – Marlies Stegeman, die al sinds jaren op twee verdiepingen van haar mooie Juggendstijl-huis aan de Grote Gracht in Maastricht galerie Artisant springlend houdt, hecht eraan dubbele exposities te organiseren. Zij combineert de creaties van twee kunstenaars naar eigen inzicht. Die kunstenaars hebben elkaar meestal nooit ontmoet, maar ze maken geen bezwaar. Vandaag heeft de opening plaats van de laatste dubbel-expositie van het seizoen, naar eigen zeggen: een laatste hoogtepunt, waarvoor twee kunstenaars van verschillende nationaliteit en achtergrond op de been worden gebracht en twee prominente sprekers: de Consul Generaal van Spanje in Nederland spreekt over Rafael Gonzales uit Sevilla, een Nederlands architect uit Voorstonden over Guido Smeding, herkomst onbekend.

De bespreking van leven en werk van Rafael Gonzales zal een treurig karakter dragen: de kunstenaar, waarmee geruime tijd contact bestond, overleed onverwacht op een leeftijd van rond de vijftig, in januari van dit jaar. Met achterlating van een vrouw en drie kinderen; dit hele gezelschap reisde in vier dagen per auto naar het verre en nooit geziene Nederland, een collectie nagelaten werk meevoerend, eigenhandig uitgezocht voor de galerie Artisant. Een dappere en emotionele onderneming. Rafael Gonzales is ooit naar Maastricht gekomen op aanraden van een Nederlandse relatie in Madrid, gewapend met een map tekeningen en grafiekbladen en met een videocamera. Van het feit dat hij gelijktijdig met een jongere Nederlandse vakgenoot zou exposeren, Smeding is zesendertig, was hij op de hoogte.

Marlies Stegeman wijkt niet af van haar gewoonte, de werken van haar kunstenaars niet gescheiden op twee verdiepingen maar vis à vis te exposeren. Zij beoogt daarmee misschien het scheppen van verwarring bij de bezoekers. Ook al door de formule voor de beneden-verdieping op de etage om te keren. De kans op het slagen van zo'n opzet groeit naarmate de beide schilderschapen meer overeenkomst vertonen.

Ofschoon de exposanten voldoen aan de eis van de galeriehouder, dat ze vakmanschap tonen – bedoeld is het vermogen

● Potloodtekening van Rafael Gonzales, te zien in galerie Artisant.

nauwkeurig te tekenen, te schilderen en te etsen 'naar de waarneming' – heeft hun werk overigens nauwelijks andere opvallende overeenkomst. Wat vergelijking ook moeilijk maakt is dat Gonzales, naast een zelfportret in een vrije opvatting, in zijn

rond twintig nummers omvattende presentatie zo verscheiden zaken toont als een reeks tekeningen van psychiatrische patiënten, harlekijns in de traditie van de Commedia del'Arte, radijken en verschrompelde appels, etsen in droge naald

en aquatint en – ietwat verbluffend – zeldelijke landschappen in olieverf, van een detaillering die alleen met een Hasselblad-camera en kleurenfilm van de jammerlijke soort die voor prentbriefkaarten wordt benut, kan worden overtroffen. Misschien is de collectie samengesteld op basis van een Sevillaans vermoeden van de smaak en de beurs van potentiële kopers.

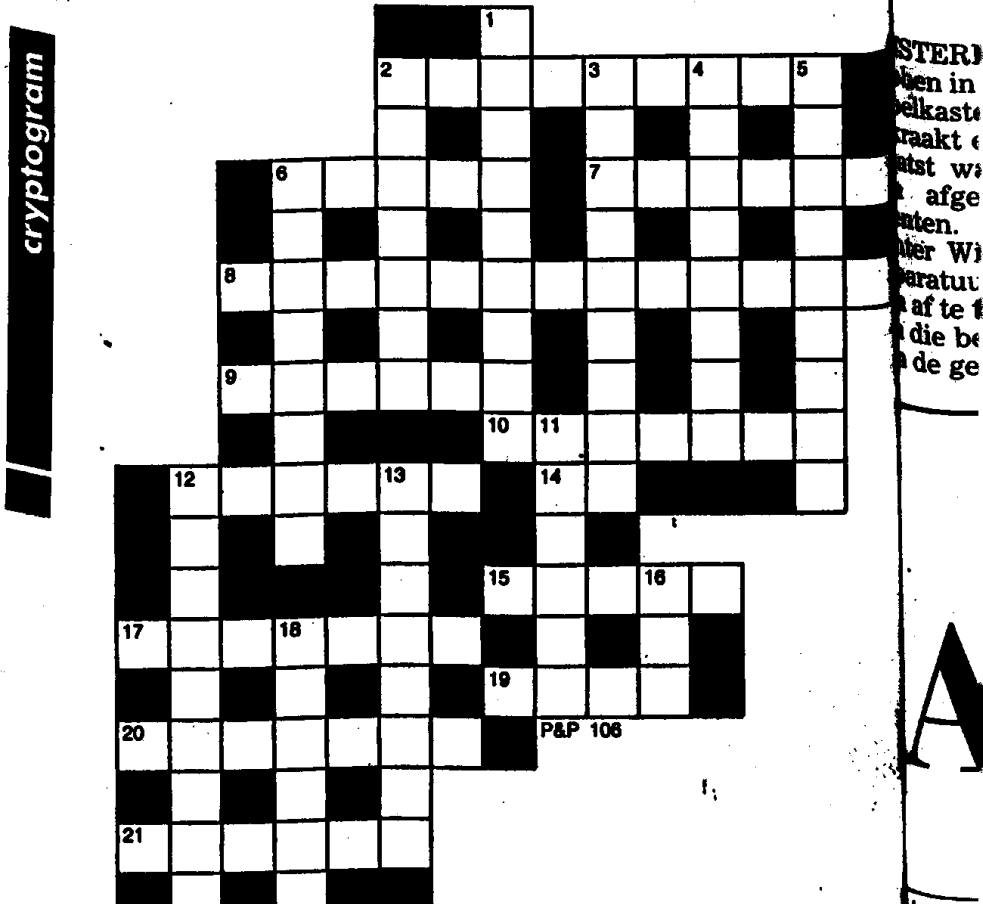
De Graal

Guido Smeding toont meer consistentie in een reeks van half transparante, wat surreële voorstellingen van grote perfectie. Ofschoon, in de ogen van de galeriehouder, een schilder 'naar de waarneming', is zijn wereld een onzichtbare. Hij onderzoekt naar wat zich 'achter de coulissen van de dagelijkse werkelijkheid bevindt'. Dat kan een schilderij opleveren waarop een naakte dame die in een gerenommeerd, op dit soort onderwerpen gericht tijdschrift niet zou misstaan, maar waarvan ieder haar naar de waarneming is geschilderd, de trap afdaalt in een fantastisch landschap. Mag dit thema al op geruchtmakende wijze eerder zijn vertoond – nooit eerder gezien is een ei met een uitstraling als van De Graal, op een hoop drek, in een oranje en buitenwerelds licht schijnbaar doelwit van een kruisvaardersschip waarvan alleen de bolle zeilen zichtbaar zijn.

Wat Gonzales betreft: men zou de selectie wel verklaard willen zien vanuit een bredere kennis van zijn oeuvre en van het Sevillaanse kunstklimaat, waarvan wij niet meer weten dan dat het Gonzales gelegenheid heeft verschaft in meer dan vijftien verschillende plaatselijke galerijen op te treden. Hij wordt in zijn vaderland een vooraanstaand schilder genoemd en het ging Spaans toe op zijn begrafenis. Er is mogelijk tussen het Sevillaanse en het Maastrichtse kunstklimaat een wereld van verschil – de Consul Generaal kan het ophelderen. Het sterkt lijkt Gonzales in nauwelijks aan kunstklimaat gebonden thema's als de – in tegenstelling tot de mensverbeeldingen van Guido Smeding – 'imperfekte' mens waaraan hij twee decennia lang zijn aandacht heeft gegeven.

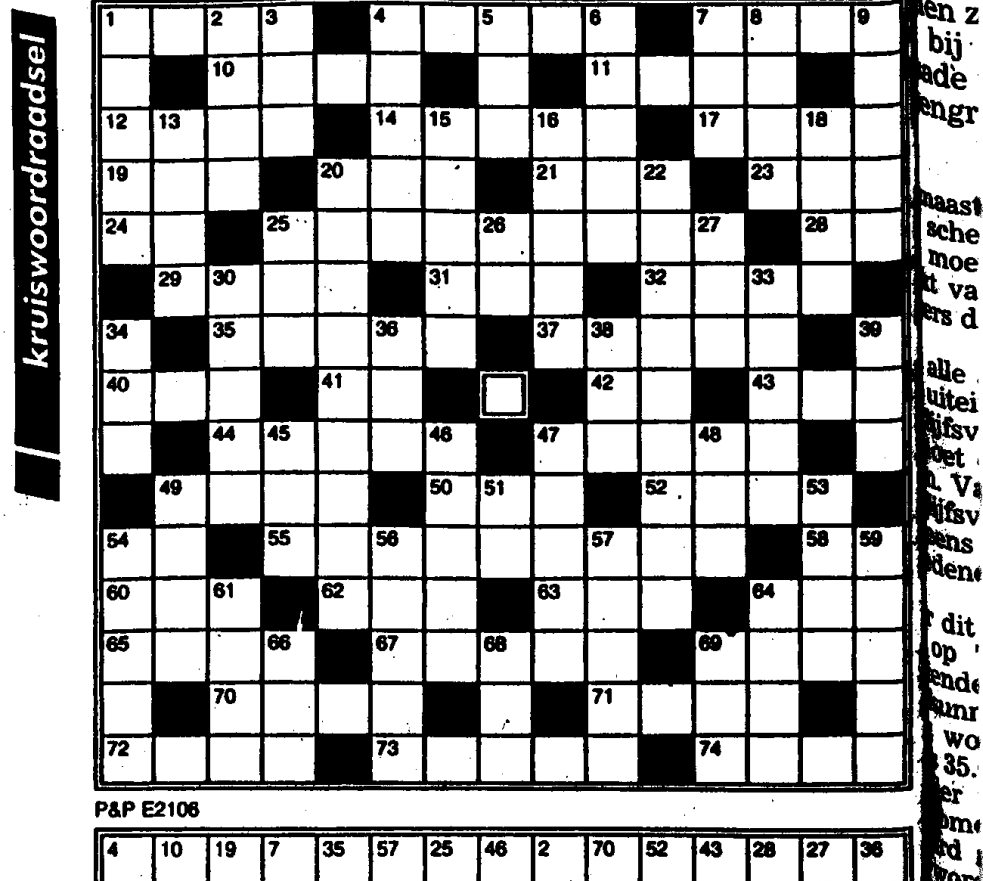
In zijn grafisch werk, dat er is in minime formaten, soms simpel van tekening, treft men ook een soldaat aan tegen het einde van de oorlog: een aquatint van onleesbare figuren, nagenoeg een abstractie. Het meest beaantwoordend aan Marlies Stegeman's notie van tekentechnisch vakmanschap, maar ook aan die van Spaanse inhoudelijkheid is de prent van een stervende stier waarvan een open oog meer uitstraalt dan een boek kan beschrijven. Voor de vrees dat het publiek iets te kort komt bij Artisant is geen plaats, tot 26 juni.

puuzz

HORIZONTAAL: 2 Twisten (9); 6 Die vis ontduikt (5); 7 Door weerstand opbouwen volhouden (6); 8 Lastig werk (13); 9 Beatrix krijgt er een kleur van (6); 10 Voor de draad met die poes (7); 12 Is de vis in staat het water over te zwemmen? (8); 14 Die militair komt al(e) licht terug (2); 15 Merk het precies (5); 17 (In)nemen (7); 19 Onder het slapen er wel bij varen (4); 20 Bak met feestgedichten (7); 21 Geop in Limburg (6).

VERTIKAAL: 1 Soort vogelkies? (9); 2 De duiven lieten zich horen in o.a. Turkije en Irak (7); 3 Die vogel kan zich lang maken (9); 4 Grondwerk (8); 5 Als ze dat 's nalieten bij die scheepvaartmaatschappij (9); 6 Visbuitje (8); 11 Luis op het balkon (6); 12 Natte plaag in de polder (9); 13 Concluderen om ontspanning te geven (8); 16 Schrap een pen (3); 18 Die kottjes brokkelen de grond af (6).

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: 1 bochel; 4 verwensing; 7 riv. in Spanje; 10 Ierland; 11 geluk; 12 slotruimte; 14 vat; 17 aanschal; 19 kledingstuk; 20 speed; 21 van de; 23 gerd; 24 Selenium; 25 oplichter; 26 llet; 29 zuilenlang; 31 heks; 32 loon; 35 verdieping; 37 éénjarig dier; 40 web; 41 aansporing; 42 Fries water; 43 vrijgevig; 44 werkelijke; 47 seizoen; 49 sierplant; 50 bijb. vrouw; 52 lere; 54 voor de middag; 55 sorbekruis; 58 van boven; 60 oorvig; 62 aanw. vnn.; 63 Europeaan; 64 pijn; 65 vervoermiddel; 67 gezicht; 69 spies; 70 vuil; 71 voedsel; 72 insect; 73 pl. in Z.-Holland; 74 materie.

VERTIKAAL: 1 vis; 2 onbevoegde; 3 metaal; 4 pl. in Zeeland; 5 familielid; 6 man; 7 elkschor; 8 knevel; 9 nauwelijks; 13 bij; 15 kreupel; 16 nobels; 18 bijwoord; 20 gekheid; 22 nietsdoener; 25 dwaas; 26 zangnoot; 27 bijb. fig.; 30 platte steen; 33 muzikant; 34 bar; 36 opening; 38 weigerig; 39 indien; 45 politieagent; 46 voren; 47 onzin; 48 ogenblik; 49 Ned. rivier; 51 Fries water; 53 geluk; 54 immer; 56 kerkdienst; 57 plant; 59 benut; 61 vulk. produkt; 64 handschoen; 66 fout; 68 evenzo; 69 onderricht.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 2008

HORIZONTAAL: 1 vakantieverblijf; 13 lrt; 14 kam; 15 edel; 16 Se; 17 aan; 18 lon; 19 RK; 21 esp; 23 MTS; 25 a.v.; 26 taat; 28 eer; 30 einde; 32 ante; 33 Andes; 35 maan; 36 LS; 37 Sara; 39 ecr; 41 TT; 42 acre; 43 halt; 44 km; 46 hand; 48 nota; 49 o.a.; 51 recu; 53 dadel; 55 loga; 57 egale; 59 ill; 60 elsen; 61 da; 62 drs; 64 ome; 65 NV; 66 Ale; 68 tra; 69 eg; 71 elre; 72 Ocin; 74 en; 75 tentontstelling.

Winwoord: LEVENSBHOEF

DOOR ROB MOLIN

Volgens Hen(d)ric van Veldeke – met diens riddertroman 'Eneide', minnezangen en 'Servaaslegende' nemen de Nederlandse letteren een glorieuze aanvang – lag Maastricht omstreeks 1175 in een fraai, breed en prachtig dal. Deze zienswijze bestempelt de latere Limburgse hoofdstad tot een heerlijke lokatie, lang voordat Amsterdam het centrum van de cultuur der Lage Landen bij de zee en een onsterfelijk oord voor literaire stedenlof werd. De bloemlezing van de middelnederlandse, dialectachtig aandoende titel 'In eynden dall scoen ende liecht', donderdagavond gepresenteerd in de Maastrichtse Stadsbibliotheek, is gelukkig geen produkt van chauvinisme, maar eerder van een zekere trots op Maastricht als cultuurstad. Inleider en samensteller Peter Winkels geeft in zes bladzijden een zeer beknopt overzicht van de kiekjes die er na Veldeke in Maastricht in eigen en in uitheemse literatuur gesloten zijn en laat daarbij terecht niet na om bepaalde voorkeuren wat breder uit te meten.

Aan het eind van zijn beschouwing kondigt hij de via gedichten te volgen route

Nieuwe dichtbundel over Maastricht

aan, waarop Remco Campert ironisch genoeg de gids zal zijn: hij staat 'midden op de brug, wist niet of hij terug moest gaan of heen'. Via de Servaasbrug begeeft men zich niettemin naar het Vrijthof, waarna met Frans Budé het Jekerdal en met Emma Crebolder het stadsdeel Sint Pieter wordt 'aangedaan'. Hans Berghuis leidt de lezer-wandelaar naar de ruïne Lichtenberg, terwijl Chrétien Breukers hem bij de hand neemt in het stadspark nabij de sokkel van het standbeeldje van Pierre Kemp in het park, dat sinds diens honderdste geboortedag in 1986 Kempland heet.

De stad ruikt naar gras in december en naar parfums die meisjes dragen. 'In het park staat Kemp.' En inderdaad. Over groen gras loop ik naar het beeld

en vraag me af of hij echt zo klein was. Zijn hoed zakt voor zijn ogen, zijn te korte armen kunnen er niet meer bij. Nooit meer kijkt hij om zich heen; ik wil

hem vertellen dat ik hier liep, over gras en door oude straten, dat ik bier dronk in onbekende cafés en me in een hoek van mijn gedachten rustig voelde. Maar ik zwijg.

Na een korte omweg met Leo Herberghs door de Ridderstraat, keren we met Mensje van Keulen weer terug bij de Oude Brug. De gevolgde route lijkt mij een sfeervolle wandeling, waarop talloze varianten kunnen worden aangebracht, zowel in werkelijkheid als via de lectuur van gedichten. Dat kan bijvoorbeeld door een uitstapje

naar het oostelijk stadsdeel, al of niet via 'Wijk a/d Maas' van Hans van de Waarsenburg, afgedrukt in zijn recente bundel 'Avond val'. Vandaar misschien naar het huis van Pierre Kemp in de Turennestraat, dat figureert in talloze verzen van Kemp zelf, en vervolgens weer westwaarts, naar het standbeeld van Veldeke op het naar hem genoemde plein achter het Vrijthof.

Bezongen tussen twee haakjes door Kemp tijdens zijn literaire wandeling in 'Maastricht en ik' (1956). Maar Winkels heeft zulke teksten niet gekozen, omdat hij zich beperkte tot 'de periode waarin VLAM jaarlijks een boekje uitgeeft als literair geschenk'.

Met deze bundel voegt de Vereniging Literaire Activiteiten Maastricht een mooie uitgave toe aan haar de afgelopen jaren verschenen boekenweekuitgaves. De bloemlezing is een chique visitekaartje, een herinnering aan het feit, dat er in Nederland nog andere literaire steden liggen dan Amsterdam. Voor wie het nog niet mocht weten...

Peter Winkels (samenst.) 'In eynden dall scoen ende liecht'; Uitg. Vereniging Literaire Activiteiten Maastricht, f 5,-.

UITGEVERSMATTSCHAPPIJ

Limburgs Dagblad a.v.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemond
K.J. Vorwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Algemeen 045-739811
Piccolo-advertenties 045-719886

Fax:
Advertenties 045-739204
Algemeen 045-739364
Redactie 045-739204

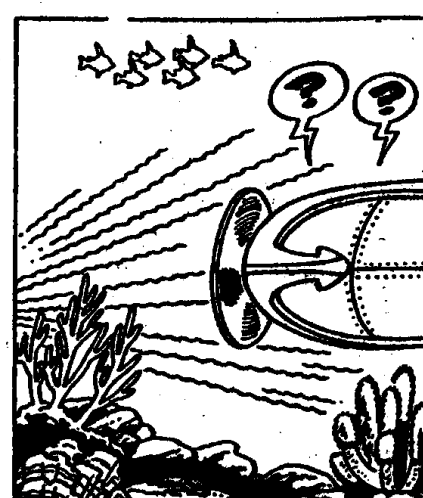
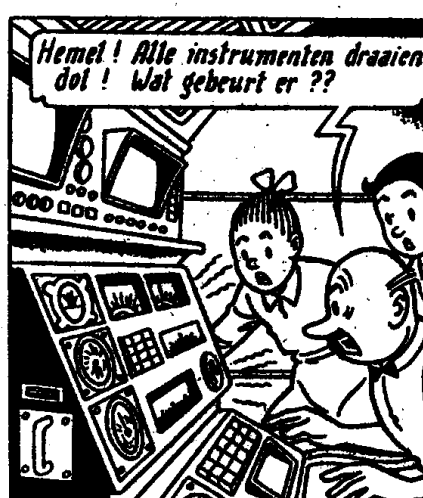
Banken:
ASN-AMRO Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brussel 045-256383
Gelsen 046-748888
Kerkrade 045-42932
Maastricht 045-254777
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577

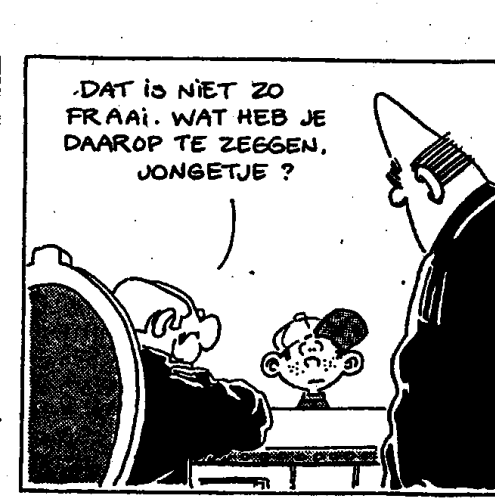
Abonnementen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:
per maand f 29,00
per kwartaal f 86,90
Per acceptgiro:
per maand f 30,50
per kwartaal f 88,40
Losse nummers f 1,75
Bfr. 32

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Adverteren en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

het aruba-dossier

de rechter

recept

Gevulde schol met zalm en komkommer

4 grote schollen (schoongemaakt), citroensap, peper en zout, boter om te bakken, 1 kleine komkommer, 1 blikje zalm, dille (evt. diepvries). Schollen onder de stromende kraan afspoelen en droopdeppen. Elke vis aan de lichte zijde met een scherp mesje langs de middengraat over ongeveer 5-6 cm insnijden en de filets aan beide kanten voorzichtig een stukje losmaken en een stukje 'opzijschuiven'. Visvlees met citroensap bedruppelen en bestrooien met peper en zout. Komkommer schillen, in de lengte halveren, zaadlijsten verwijderen en het vruchtvlees in kleine blokjes snijden. Wentel de schollen rondom

door de bloem en schud het teveel van de vissen af. Verhit boter in twee grote koekenpannen en bak hierin de schollen goudbruin en gaar. Schud de pan tijdens het bakken zachtjes heen en weer om aanbakken te voorkomen. Fruit ondertussen de blokjes komkommer in 5-6 minuten zacht in een klontje boter. Voeg peper en zout naar smaak toe. Laat de zalm uit blik uitlekken en verwijder graatjes en vellen. Verdeel de zalm in stukjes. Voeg de stukjes zalm bij de blokjes komkommer en laat de zalm kort doorkoken. Bestrooi zalm en komkommer rijkelijk met dille. Leg de schol, met de ingesneden kant naar boven op een grote schaal of op borden en schep het zalm-komkommer mengsel zo in de ingesneden zijde dat het lijkt alsof de vulling rijkelijk 'uit' de vis barst.

DOOR HANS GERTSEN

Nep-agenten kleedden automobilisten uit

vervolgens door de 'prostituee' naar een afgelegen plek gedirigeerd. Enkele minuten later, meestal op het moment dat de automobilist net uit de kleren was, doken daar plotseling twee of drie geüniformeerde 'agenten' op. Die eisten op hoge toon de papieren van de in de val

gelokte hitsige automobilist. In de meeste gevallen maakten de 'agenten' zich vervolgens met de portefeuille van de automobilist uit de voeten na de prostituee 'gearresteerd' te hebben. In enkele gevallen raakten automobilisten niet alleen hun portefeuille, maar ook hun

auto kwijt. Een Engelse toerist werd half april in de buurt van Nimes spiernaakt met handboeien aan een boom op een parkeerplaats geketend, waarna de 'agenten' er met zijn auto vandoor gingen. Minstens twee andere automobilisten ondergingen een soortgelijk lot. Met de aanhouding van vijf mannen en vier vrouwen uit de omgeving van Marseille denkt de politie de 'bende van de nep-agenten' ontmanteld te hebben. Hoeveel slachtoffers de bende het afgelopen jaar precies gemaakt heeft, zal wel altijd een raadsel blijven. De politie vermoedt dat er veel meer slachtoffers zijn dan het dertigtal mannen dat aangifte heeft gedaan.

Duitsland kiest maandag nieuwe president Herzog waarschijnlijk opvolger Weiszäcker

DOOR HANS HOOGENDIJK

BERLIJN - Tweede Pinksterdag kiest Duitsland in de Berlijnse Rijksdag een nieuwe president. Richard von Weizsäcker vertrekt na twee ambtsperiodes van vijf jaar. Iedereen betreurt het afscheid van de 74-jarige man die de ceremoniële functie van staats-hoofd zo veel inhoud heeft gegeven, maar de Duitse grondwet staat een derde termijn niet toe. De president wordt gekozen door de Bondsvergadering, een college

van 1324 gedelegeerden, die voor de helft door de Bondsdag en voor de andere helft door de deelstaten worden afgevaardigd.

Er zijn vier kandidaten voor het hoogste staatsambt, de president van het Constitutionele Hof. Roman Herzog (CDU), de minister-president van Noordrijn-Westfalen Johannes Rau (SPD), de liberale ex-staatssecretaris Hildegard Hamm-Brücher en de onafhankelijke Oostduitse wetenschapper Jens Reich.

Als de Duitsers hun president direct zouden mogen kiezen, stond de overwinning van Johannes Rau vast. Maar nu zou het een wonder zijn, indien niet Roman Herzog zijn koffers voor Berlijn mag inpakken. De christen-democraten beschikken namelijk over 619 stemmen in de Bondsvergadering en om Herzog aan de voorde eerste ronde noodzakelijk absolute meerderheid te helpen, ontbreken slechts 44 stemmen. De liberale coalitiepartner heeft 111 stemmen en dus zou Herzog in feite al in de eerste ronde gekozen kunnen worden. Maar de FDP wil in dit belangrijke verkiezingsjaar laten zien dat de partij wel degelijk een eigen gezicht heeft en daarom steunt men het kansloze, maar uiterst humane en liberale uithangbord Hamm-Brücher in de race.

Zoals het er nu uitziet, haalt geen van de kandidaten direct de absolute meerderheid. Daarna is de relatieve meerderheid voldoende. Dat kan nog interessant worden. Trekken de door de Groenen en Bündnis 90 gesteunde kandidaat Reich en de liberale Hildegard Hamm-Brücher zich terug, dan zou er theoretisch een meerderheid voor Johannes Rau in. Maar dat zou betekenen dat behalve de communisten ook de meeste liberalen op de sociaaldemocraten moeten stemmen.

Een geweldige ruzie met de coalitiepartner CDU-CSU is het directe gevolg en daar zit geen enkele christen-democraat of liberaal vijf maanden voor de algemene verkiezingen op te wachten. De 60-jarige Roman Herzog maakt dus de meeste kans. De naam van deze conservatieve jurist met laat ontwikkelde liberale trekjes, circuleerde al lang in christen-democratische kringen. Maar Kohl had bepaald dat de nieuwe president uit de ex-DDP moest komen en toverde tot vele verrassing en later verbijstering de volstrekt onbekende minister van justitie van de deelstaat Saksen, Steffen Heitmann, uit de hoge hoed. Aan diens kandidatuur kwam door ongelukkige uitspraken en door een ongekende media-campagne snel een einde. Daarna was de weg vrij voor Herzog.

Herzog werd in 1934 in Beieren geboren als zoon van een 'goed burgerlijk' echtpaar. Hij studeerde in München, werd op zijn 31ste hoogleraar in Berlijn. Hij trok zich later terug aan de kleine universiteit van Speyer tot in 1973 de jonge minister-president van Rijnland-Pfalz, Helmut Kohl hem vroeg minister in zijn kabinet te worden. Hij maakte snelle naam als een bikkelharde, conservatieve bewindsman. Menige liberaal en sociaaldemocraat vreesde dan ook het ergste toen Herzog rechter werd bij het Constitutionele Hof in Karlsruhe. Maar daar verbaasde hij vriend en vijand regelmatig met uiterst liberale oordelen.

Als alles normaal verloopt, krijgt Duitsland met Roman Herzog een president die geen blad voor de mond neemt. Een pure intellectueel zoals Von Weizsäcker is hij niet, maar net als het nu vertrekende staatshoofd, staat hij wel boven de partijen.

Populairste 'First Lady' had geen verstand van politiek

Jackie, koningin van Amerika

DOOR HANS DE BRUIJN

WASHINGTON - Nadat Jacqueline Kennedy bij haar eerste reis naar Frankrijk als First Lady in april 1961 een bezoek had gebracht aan het paleis van Versailles, verlichtte de krant France Soir: 'Versailles heeft eindelijk weer een koningin'. De kersverse presidentsvrouw werd door de Fransen ook onthaald als een vorstin. Toen John F. Kennedy die dag zijn eerste persconferentie in Parijs gaf, begon hij met zich voor te stellen als 'de man die Jacqueline Kennedy naar Parijs vergezelt'. De Fransen en Amerikanen smulden ervan.

Het waren voorvallen die in de drie maanden na haar komst tot talloze malen zijn herhaald. Waar de Kennedy's ook namen kwamen, Jacqueline stal de show. Voor de Amerikanen die, gezien hun grote belangstelling voor Europa's koninkshuizen zelf 'royal' mode lijken te missen, kwam de Kennedy-dynastie nog het dichtst bij de buurt daarvan. En de bewondering van het Witte Huis paste daar perfect bij. Zij had stijl, schoonheid, charme. Geen presidentsvrouw voor haar, en geen enkele na haar, had de wereld ooit zo aan haar voeten liggen.

Maar weinige First Ladies zijn zo populair geweest. Tot aan haar dood gisteren als 64-jarige (door een aan het lymfensysteem) volgeheel Amerika haar handel en wandel, ook al had zij zich al vele jaren uit het publieke leven teruggetrokken. Toen de eerste berichten van haar ziekte bekend werden, werd zij overstromd met blikken van medeleven. Elke stap die zij zette werd nog steeds door de boulevardpers gevolgd, hoewel zij alles aan deed om waar mogelijk onopgemerkt te blijven.

Amerika eraan gewend is gemaakt dat presidentsvrouwen ook een politieke rol spelen, wordt duidelijk hoezeer Jackie Kennedy een van haar opvolgsters verschilde. Zij was totaal niet politiek lief. Toen haar kort na John Kennedy's beëdiging in januari 1961 gevraagd werd wat zij graag wilde doen, was haar antwoord: 'Zo min mogelijk. Ik ben een moeder. Ik ben een echtgenote. Maar ik ben geen politieke functionaris'.

Toch heeft zij het 'ambt' van presidentsvrouw en ander aanzicht gegeven. De als Jacqueline Lee Bouvier geboren dochter van een landeigenaar uit Southampton op Long Island bij New York bracht cultuur in het tot dan uitsluitend door mannen in grijze pakken gedomineerde saai Witte Huis. Zij had gestudeerd aan prestigieuze universiteiten als Vassar, Georgetown en de Parijse Sorbonne en had een graad in Franse literatuur. Zij speelde piano spelen, en nodigde kunstenaars uit op het Witte Huis. The New York Times noemde haar 'uitstekend gekwalificeerd voor de rol van officiële minister van Cultuur'.

Zij sprak vloeiend Frans, Spaans en Italiaans, wat in Amerika zeer ongebruikelijk is. Zij maakte zich verstandelijk door het stoffige Witte Huis aan een drastische restauratie te onderwerpen, waar alle 'First Families' na haar van geprofiteerd hebben.

Jackie hield er een extravagante levenswijze op na die de sobere John F. Kennedy matig waardeerde. Haar publieke optreden waren een permanente modeshow, vooral van de creaties van haar lievelingsontwerper Hubert de Givenchy. De president werd woedend toen hij een rekening van één maand boodschappen vond: voor 40.000 dollar

aan kleren en make-up. Hij vond het maar niks dat zij door bezoeken de premiers en staatshoofden werd overladen met dure cadeaus. De Saoedische koning schonk haar drie paarden. Bij hun bezoek aan Parijs gingen twee vrachtwagens vol kleding mee. Zij stuurde weken tevoren een haarlok op naar Wenen, zodat een kapper zich kon voorbereiden op de behandeling van haar coiffure.

In Frankrijk werd zij al gauw 'la femme enfant' genoemd, de kindvrouw, en niet alleen om haar jeugd (zij was pas 30 toen zij presidentsvrouw werd). Achter haar rug om bleek John F. er de nodige scharrels op na te houden. Hun in 1953 gesloten huwelijk was minder goed dan vaak is gedacht. Maar als zij al wist van al zijn avontuurtjes, dan hield zij dat verborgen. En in die tijd zwegen de media nog decent over slipperies van de president.

Het eerste drama in Jackie's leven sloeg toe in de zomer van 1962, toen zij te vroeg beviel van hun derde kind Patrick. Het jongetje leefde maar twee dagen. Om bij te komen stuurde John Kennedy haar met hun andere twee kinderen, John jr. en Caroline, weg voor een vakantie op het jacht van een vriend, de Griekse reder Aristoteles Onassis. Er groeide een diepe vriendschap tussen de twee uit voort. Drie maanden later sloeg het noodlot weer toe, toen in Dallas kogels een eind aan John F. Kennedy's leven maakten.

Wie herinnert zich niet de beelden van Jackie Kennedy, die zich over haar zojuist in het hoofd getroffen man buigt, de bloedspatten op haar roze mantelpakje. Haar waardigheid tijdens die droeve dagen maakte wereldwijd grote indruk. De wereld rouwde mee met Jackie, die volgend na de begrafenis in Washington vreedzaam uit het publieke leven terugtrok.

Haar huwelijk in 1968 met de al bejaarde Onassis was voor iedereen een verrassing, voor sommigen een schok. 'Jackie, hoe kon je?' luidde een vette kop in een krant. Het huwelijk duurde zeven jaar, en was dagelijks voor de sensatiepers. In 1975 besloten de twee echter uit elkaar te gaan.

Hun relatie was al jaren zo slecht, dat telkens als Onassis op het vliegtuig naar Amerika stapte, Jackie ervoor zorgde dat zij toevallig net naar Europa onderweg was. De verbitterde Onassis liet haar bij zijn dood slechts 120.000 dollar na, maar Jackie vocht dat voor de rechter aan. Uiteindelijk moest Onassis dochter Christina haar de lieve som van 26 miljoen dollar betalen. Daarvan leed zij sinds 1975 een aange-naam leven in New York.

Zij leefde teruggetrokken in haar appartement op Fifth Avenue, tegenover het Metropolitan Museum. De laatste tijd werd zij vaak gezien in het gezelschap van de New Yorkse diamantair Maurice Tempelman. Er gingen zelfs geruchten over een nieuw huwelijk, maar haar ziekte - die zich in januari openbaarde - zou dat hebben verhinderd.

● Een van de beroemdste van de miljoenen foto's die van Jacqueline Kennedy zijn gemaakt. Zij verlaat met haar familie het Capitool, waar het lichaam van haar vermoorde echtgenoot ligt opgebaard. Foto: AFP

Brinkman legt omstreden commissariaat toch neer

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - CDA-fractievoorzitter Brinkman legt alsnog zijn commissariaat van Arscop BV in Scherpenzeel neer. Hij heeft daartoe al voor 3 mei besloten, maar wachtte de verkiezingsdag af alvorens het officieel op te zeggen. Hij zegt de functie al op 4 mei te hebben neergelegd, maar officieel is dat nog niet geschied. Brinkman legt ook zijn andere nevenfuncties neer, zoals het bestuurslidmaatschap van de Mondriaan Stichting.

Eerder zag Brinkman geen reden het commissariaat op te geven. Het bedrijf raakte in opspraak wegens verdenking van fraude door directeur A. Valkenburg, een aange-trouwde oom van Brinkman. De CDA-fractieleider heeft gistermiddag verklaard dat hij echter al ge-

ruime tijd geleden met Arscop BV heeft afgesproken dat hij na de verkiezingen zijn commissariaat zou heroverwegen. Dat was voor de affaire rond 'oom Arie'. Vermoedelijk stond dat in verband met het feit dat hij als lid van een nieuw kabinet verplicht zou zijn het commissariaat neer te leggen. Brinkman neemt op dit moment niet deel aan de formatiebesprekingen.

Hij verklaart dat hij zijn functie heeft kunnen neerleggen omdat hij 'met zijn mede-commissaris op 4 mei afrondende afspraken heeft kunnen maken over de zorg van aan hem toevertrouwde jeugdige families'. Die zorg was Brinkman testamentair toebedeeld. Hij behartigde de financiële belangen van de kinderen van zijn gescheiden oom als commissaris van het familiebedrijf. Brinkman liet zich een maand gele-

den bijstaan door twee juridisch adviseurs, de hoogleraren D. Juch en P.C. van den Hoek. Die adviseerden hem het commissariaat voorlopig aan te houden. Vervolgens legde de CDA-leider het advies van het CDA-partijbestuur naast zich neer, dat adviseerde het commissariaat op te geven. De hoogleraren stelden dat het neerleggen van het commissariaat de 'schijn' zou wekken dat Brinkman toch iets te verwijten viel. Zij meenden dat Brinkman zich echter voldoende had vergewist van mogelijke onregelmatigheden in het bedrijf. Die zijn uit dat onderzoek niet gebleken.

CDA-partijvoorzitter T. Lodders noemt de stap een 'persoonlijke beslissing'. Zij blijft bij haar verklaring dat Brinkman reeds een maand terug zijn commissariaat had moeten opgeven, maar wil geen waardeoordeel geven over het feit dat

Brinkman nu alsnog het commissariaat neerlegt.

In een persverklaring half april stelde Brinkman geen reden te zien zijn commissariaat neer te leggen, zolang geen nieuwe strafbare feiten waren bewezen of zolang niet bekend zou zijn of hij zou deelnemen aan een nieuw kabinet.

Brinkman meldde zijn commissariaat in een schriftelijke opzegging bij de Kamer van Koophandel af. Deze opzegging is nog niet officieel geregistreerd. Het commissariaat van Brinkman werd omstreden na een uitzending van KRO-Reporter en het feit dat bij de oom van Brinkman huiszoeking werd verricht op grond van mogelijke malversaties gedurende periode dat hij directeur was van het dochterbedrijf Hevatex BV in Scherpenzeel. De verdenkingen hebben geen betrekking op de periode na 1991. Brinkman werd 1 januari 1992 commissaris van het bedrijf.

(ADVERTENTIE)

(ADVERTENTIE)

DE NIEUWE
WEGWIJZER
VAN
DE ANWB

Deze week o.a. in de vernieuwde Kampioen: ● De IJssel, in 't groene hart van Holland ● De Schotse Highland Games ● Onderzoek: de kwaliteit van dagrecreatieterreinen in Nederland ● Vakantie-auto's getest: Opel Astra Stationwagon, VW Golf Variant en Citroën ZX Break Avantage ● De vakantiekrant met volop tips over vakantievoorbereiding ● Kortweg, een nieuwe rubriek met ANWB-nieuws, toeristische tips en een evenementenagenda ● En de nieuwe kinderrubriek: De Achterbank.

'Vluchtelingen' tegen betaling naar Nederland Groot onderzoek naar vreemdelingsmokkel

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG - Staatssecretaris Kosto van Justitie heeft besloten een onderzoek te starten naar buitenlandse organisaties die vreemdelingen naar Nederland smokkelen. Er zullen onderzoeksambtenaren op Nederlandse ambassades in zes landen worden gedetacheerd.

Justitie heeft toe het onderzoek besloten omdat uit verhalen van vreemdelingen steeds vaker blijkt dat zij bij hun vlucht naar het westen, tegen betaling van

grote bedragen, hulp krijgen van professionele organisaties. Zij wijzen de vreemdelingen op de mazen in de wet en zorgen in sommige gevallen voor een 'gids' die de buitenlanders binnensmokkelt of voor valse papieren zorgt. Kosto heeft inmiddels besloten ambtenaren op de ambassades in Rusland, Syrië en Pakistan te plaatsen. De overige drie landen moeten nog worden aangewezen. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) heeft de afgelopen tijd signalen opgevangen dat vooral vanuit Moskou en Praag organisaties actief zijn.

In Moskou zou het gaan om Chinezen en Sri-Lankanen, die actief zijn met het 'helpen' van 'vluchtelingen'. Maar ook achter de komst van de vele vreemdelingen uit Liberia, steekt volgens Kosto een organisatie. Justitie vermoedt dat veel buitenlanders die hier aankomen en zeggen dat zij Liberiaan zijn, niet uit dat land afkomstig zijn. Zij kunnen de eenvoudigste vragen over het Afrikaanse land niet beantwoorden. Justitie moet hen echter toelaten omdat Liberia bekend staat als onveilig. De detachering van onderzoeksambtenaren past overigens in de afspraken die Nederland onlangs met Duitsland, België en Luxemburg maakte. Daarbij werd overeengekomen dat onderzoek zal worden gedaan naar eventuele organisaties die vreemdelingen naar West-Europa lokken. De vier landen zullen de informatie die zij verzamelen uitwisselen.

RWANDA BLOEDT
HELP DE SLACHTOFFERS NÚ

GIRO 555

In deze actie werken samen: Artsen zonder Grenzen, Mensa, Mensen in Nood, Nederlandse Rode Kruis, Novib, Stichting Oecumenische Hulp, Stichting Vluchteling, Teartfund, Terre des Hommes, Unicef Nederland

Na het feesten is het nu tijd om te werken'

de laatste jaren heeft de
 van duurzame multi-
 samenwerking gebaseerd
 de belang van de samen-
 is een lichtpuntje in
 een zeer moeilijke
 de toekomst we opmaken
 als een van de meest
 schermen en de
 hervorming te
 wijken niet alleen
 grond hebben
 koos aanwijzen
 is letterlijk de
 weg. Voor alle duidelijk-
 niet de thema's
 worden als de
 naar welk
 juiste diagnose te stellen

SITTARD
 Jo de

Secretaresse m/v

voor diverse relaties. Hebt u ruime relevante werk-ervaring en bent u 30 tot 40 jaar? Reageer dan snel. Informatie: 045 - 71 83 32, Adriane Keulen Heerlen, Op de Nobel 1

Radio-diagnostisch laborant m/v

voor een gezondheidszorg-instelling nabij Heerlen. U wilt omgeschuold worden tot radio-therapeutisch laborant tijdens een volledige inservice-opleiding. Voor de theorie gaat u één dag per week naar Utrecht, daarnaast werkt u 4 dagen bij de instelling tegen uitstekende verlonsten. Voor deze full-time baan met kans op vaste aanstelling hebt u een bewijs van bevoegdheid. Informatie: 045 - 71 26 31, Claudia van der Burgt Heerlen, Op de Nobel 1

Tempo-team uitzendbureau

VAN ALLE MARKTEN THUIS

RIJNHAAR BUSINESS SUPPORT in Roermond - onderaan van de Rijnhaare Groep - is op korte termijn op zoek naar ambitieuze automatiseringspecialisten die met kennis van zaken en gevoel voor service uitvoering kunnen leveren aan een groeiend aantal projecten bij onze klanten.

ASTHEONTWERPER M/V

KANDIDAAT DIE WIJ ZOEKEN: een relevante opleiding op minimaal HBO-niveau voorbeeld HEAO-B1, HTS-1)

een kennis van of ervaring met MS-Windows, Sybase en/of Oracle DBMS, Object Oriented Analysis en Object Oriented Design technieken en kennis van Application Development

beschikt over goede contactuele eigenschappen

heeft een goede mondelinge en schriftelijke uitdruk-tingsvaardigheid

niet ouder dan 35 jaar

SPECIALIST IN PERSONEEL EN COMPUTERGEBRUIK M/V

KANDIDAAT DIE WIJ ZOEKEN:

de 1e en 2e lijnssupport binnen een helpdesk of

informatiecentrum op professionele wijze te organiseren

heeft kennis van of ervaring met standaard PC-

applicaties, helpdesk-ondersteuning, Novell en/of

LAN-Manager, MS-DOS, Windows, OS/2 en/of UNIX

beschikt over goede contactuele eigenschappen

heeft een goede mondelinge en schriftelijke uitdruk-tingsvaardigheid

heeft het bezit van een rijbewijs

niet ouder dan 35 jaar

APPLICATIE PROGRAMMEUR M/V

KANDIDAAT DIE WIJ ZOEKEN:

een relevante opleiding op minimaal HBO-niveau

voorbeeld HEAO-B1, HTS-1)

heeft minimaal een jaar gedegen ervaring met het

ontwikkelen van front-end applicaties met behulp van

(MS-Visual) C++ binnen een MS-Windows omgeving

heeft kennis van of ervaring met Windows API Sybase

en/of Oracle DBMS, Embedded SQL en

rapid Application Development

beschikt over goede contactuele eigenschappen

heeft een goede mondelinge- en schriftelijke uitdruk-tingsvaardigheid

niet ouder dan 35 jaar

RIJNHAAR BUSINESS SUPPORT

RIJNHAAR BUSINESS SUPPORT gaat graag met toege-voegde vakmensen een relatie aan die langdurig en succesvol voor beide partijen is. Wij bieden u een professionele werkomgeving waarin u volop de mogelijkheid hebt om door te groeien. VOOR MEER INFORMATIE

over de genoemde functies kunt u bellen met de heer

Wongen, telefoon 04750-31132. Uw schriftelijke reactie c.v. kunt u onder vermelding van de functie richten aan Rijnhaare Business Support BV, t.a.v. dhr.

Wongen, Spoorlaan Noord 1, 6043 AK Roermond.

Wij denken aan, ofwel

- volledige betrekking

- deeltijdse betrekking, vb. brugpensioen

- externe raadgever op zelfstandige basis.

Schriftelijke sollicitaties via:

mevr. L. Struyf - Alf, Servaaisel 32 - B 2900 Schoten, die uw dossier vertrouwelijk zal behandelen.

Huishoudelijke artikelen

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten. In de Witte Hal

Met volledige garantie en service! Koelen-vriezen-wassen-hit-stereo-klurenTV-video's etc. waar nieuwe, licht-beschadigde of overjarige apparaten uit de Hout-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst...

60% korting

OP = OP. Slechts enkele stuks!

Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes: PELGRIM GAS-ELECTROCOMBI EM 24 grijs, vonkstekeling, tijdloos, draaispil, elektrische oven en gaskookplaat. GEEN f 1.625,- OF f 1.299,- MAAR:

f 799,-

ELECTROLUX STOFZUIGER Z 3841, 1300 Watt, regelbaar vermogen, diverse hulpstukken, metalen buizen. GEEN f 549,- OF f 339,- MAAR:

f 199,-

BAUKNECHT DIEPVRIESKAST GTL 2211, 200 liter inhoud, energiezuinig, apart voorvriesvak, snelvries-schakelaar. GEEN f 869,- OF f 699,- MAAR:

f 499,-

BOSCH WASAUTOMAAT WFK 5010, 1000 toeren centrifuge, kleine wasjes, regelbare thermostaat, energie spaarprogramma. GEEN f 1.699,- OF f 1.499,- MAAR:

f 999,-

SHARP VIDEORECORDER VCA-51, afstandsbediening, 4-koppen recorder, perfect stilstand beeld, slow motion, programmeerbaar. GEEN f 899,- OF f 699,- MAAR:

f 499,-

PHILIPS KLEURENTELEVISIE 25 ST 2760, grootbeeld KTV, stereo, teletek met 4 pagina's geheugen, afstandsbediening, 60 voorkeuzezenders. GEEN f 2.199,- OF f 1.999,- MAAR:

f 1.299,-

TECHNICS COMPACT DISC SPELER SLPG 340, muziekspeler, shuffle play, programmeerbaar tot 20 nummers, herhalingsfunctie. GEEN f 399,- OF f 349,- MAAR:

f 199,-

AKAI MIDISET M 550, 2x 40 Watt versterker, dubbel cassettedeck met auto reverse, digitale tuner met voorkeuzezenders, programmeerbare compact disc, incl. boxen. GEEN f 1.499,- OF f 999,- MAAR:

f 699,-

WITTE HAL

SITTARD, Bergweg 51-53, tel. 046-518162. HEERLEN, Heerbaan 273, tel. 045-426842. MAASTRICHT, Schierweg 66-70, tel. 043-633162.

USK, gasf. f 95,- wasaut. f 175,- diepvries. f 175,- wasdr. f 175,-. 045-725595.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Te koop elektr. FORNUIS Pelgrim f 150,-. 04492-4863.

Huwelijksbureaus

Maak vrijbl. een afspraak

Ik vertel U graag, ook bij U thuis, hoe U via MENS EN RELATIE, een partner kunt vinden. Meer dan 75% succes. Erkend AVRI! HEERLEN E.O.: 045-726539. Mevr. Luchtman. GRATIS BROCHURE: Postbus 5050, 6401 GB Heerlen. * Vraag ook naar onze Vivid-activiteiten *

Mens en Relatie.

CUPIDO brengt u bij elkaar. Indien gewenst reeds binnen 1 week uw eerste contact. Vraag gratis en vrijblijvend de folder aan: 03451-11486 (automatisch) of 03451-31364 (telefonisch). 24 uur per dag, 7 dagen per week. Cupido: erkend, voordelig en één van Nederlands grootste relatie-organisaties.

Uitgaan

PINKSTERKERMIS-ZONDAG Bergdorffduo bij café P.P. Sjaaks, Huls 46, Simpeld. 2e Pinksterdag de gehele dag open!

Huwelijk/Kennismaking

Dancing De Fontein

Schandelboord 7, Heerlen, 045-723100/22250. Iedere vrijdag, zaterdag en maandag dansen vanaf 21.00 uur voor iets ouder publiek. Vrij entree! Toegang 25 jaar. 1e EN 2e PINKSTERDAG GEOPEND.

J.M. 33 jr. en 1.67 m. zkt. ser. kennism. met j.vr. 25-35 jr. Trefw. n-roken, stiltdansen, uitstapjes maar ook huiselijke. Br.o.n.r. B-05493, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

J. MAN 33 jr., zoekt lieve vrouw tussen 25-35 jr. voor ser. relatie. Br.o.n.r. B-05497, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Alleenst. man, 38, gesch., p.m. 1.90 mtr., goede maatschappelijke pos., vaste baan, leuke woning, geen barrière, zoekt een lieve maar vooral eerlijke VROUW 35-42. Eerst LAT-rel. en dan "Wie weet" Liv. br. met foto. Al. tijl. antw. Foto ret. Br.o.n.r. B-05499, Limb. Dagbl., Postb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Jongste VROUW, 27 jr. met kind van 1 jr., z.k.m. netje, eerlijke jongeman, p.m. 1.75 mtr., voor ser. duurz. relatie. Br.o.n.r. B-05501, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

WEDUWE 64 jr. z.k.m. eerlijke, goed verz. heer voor vaste relatie. Br.o.n.r. B-05502, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Weduwnaar 73 jr., rookt en drinkt niet, l.b.v. auto zkt. kennism. met slanke tot vst. sl. DAME tot 68 jr. voor vaste en eerlijke vriendsch. of rel. Br.o.n.r. B-05507, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Spont. JONGEN, 27 jr. (geen homo) bereid v. een leuk gesprek, ondernemend. Welke jongen 24-27 jr. wil met mij in contact komen v. een leuke serieuze vriendsch. of relatie. Schrijf naar: Br.o.n.r. B-5508, Limb. Dagbl., Postb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Te h. gev. sl. dames-mechtel. slanke WED. GROND voor relatie van gaard. Tel. 045-711822.

Schinkel: te koop tegen laagste bod percel BOS nr. 1857 en 1858 groot 24.70 are en bospercel nr. 2217 groot 17.90 are. Schrift. aanbiedingen naar Veldstr. 4, 6441 ST Brunsum.

Te k. gevraagd: kaartjes Nederland-België. 04498-55495.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Limacryl

Acrylat kunststofplaat. Stemenlaan 17. B. 3650 Dilsen. is een fabrikant van gekleurde acrylaten door polymerisatie.

Voor onze fabriek in Dilsen (Belg. Limburg) hebben wij momenteel een vacature voor een:

PROJECTVERANTWOORDELIJKE RESEARCH Niveau: Scheikunde A1, door opleiding, en ondervinding in kunststoffen noodzakelijk.

Taak: - Samen met ons bestaande basisteam verdere opzoekingen verrichten. - Coördinatie tussen Limacryl en leveranciers - externe labo's - universiteit enz.

Wij denken aan, ofwel - volledige betrekking - deeltijdse betrekking, vb. brugpensioen - externe raadgever op zelfstandige basis.

Schriftelijke sollicitaties via: mevr. L. Struyf - Alf, Servaaisel 32 - B 2900 Schoten, die uw dossier vertrouwelijk zal behandelen.

Kunst en Antiek

De mooiste grenen en eiken keus volgens VT-Wonen en Ariadne vindt u bij

Interart Antiek Simpeld.

Imstraat 64, 045-443161. Eigen restauratie en logerij. Maandag gesloten, donderdag koopavond.

2e PINKSTERDAG OPEN VAN 10.00 - 17.00 UUR

Ruim assortiment antieke grenen meubelen: grote tafels, winkelkasten, commodes etc. Zeker de moeite waard!

SFEERVOL WONEN

Keizersgracht 26, Eindhoven. Tel. 040-433243.

tuindecoraties:

hekwerk, poorten, hardstenen, ornamenten. Historische bouwmaterialen w.o. betaalbare marmeren

schouwen,

deuren, vloerdelen voor de verbouwing van uw huis. Een zeer ruime keuze in lampen, spiegels, klokken e.d. vindt u bij Antiquiteiten en Bouwmaterialen Dohmen, Klimmendorpstr. 65, Klimmen, tel. 04405-2337.

2e Pinksterdag

de gehele dag open!

Grote ANTIKESHOW in mei bij Wijnhoff Antiques, elke dond., vrijd. en zaterd. geopend. Op 2000 m2 bieden wij u een grote keuze aan in antieke meubels, klokken en kachels etc. Amsterraderweg 9, Hoensbroek-centrum. Tel. 045-211976.

Grote antiek- en jukebox-show, 2e PINKSTERDAG 11.00-18.00 uur. Antiek, Verkoelen, Kloosterstr. 96, Heythuysen. 04749-3950.

PINKSTERMAANDAG geopend van 11.00 tot 17.00 uur. Antiek Simons gespecialiseerd in noten, grenen, eiken antieke meubelen, lampen, klokken enz. Dorpstraat 45A, Huls (in het centrum t.o. kerk). 045-243437. Een begrip voor de regio!

Te k. gevraagd SCHILDE-RIJEN en Aquarellen, periode 1600 t/m 1950, Peacoles aan tel. 04754-89928, ma. t/m vrij na 18.00 uur.

Kent U eens vrijblijvend kijken naar onze enorme collectie ANTIKES o.a.: kasten, tafels, spiegels, klokken, bronzen, koper, tin enz. Wim Scheepers, Panheiderweg 28, Heel. Tel. 04747-1593. Iedere dag geopend.

In- en verkoop antieke grammofoons en SPEEL-DOZEN. Tel. 043-649494.

ROMANTISCH-WONEN

specialzaak in "antiek en nieuw" gelooft grenen meubelen, voor 'n sfeervol interieur. Rijksweg Noord 4, Gelsen. Tel. 046-753006.

Te k. Teutonia KINDERWAGEN, 4-1, geh. compl. en Maxi-Cosi merk Storchmühle. 04454-63075.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. f 60,- met afst.bed. v.a. f 125,- met teletekst v.a. f 250,- o.a. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bokst. 33, Heerlenheide. 045-213432.

Te koop PHILIPS middelen met cd speler, cd rack en min. 55 cd's f 450,-. ITT TV 55 cm. beeldbuis, afst.bed. en teletekst f 750,- incl. 1 jr. garantie. Tel. 045-228250.

KLEUREN TV grote scherm vanaf f 85,-. Radio/TV van Voort, Ganzeweide 48 Heerlenheide. 045-213879.

MAGAZIJNVERKOOP: 368 DX 40, 210 Mb HD, 4 Mb ROM, SVGA, v.a. f 1.900,-. Andere systemen op aanvraag mogelijk. Tel. 04406-42267.

deze maand bankstellen aan
tegen superpromotieprijzen

superdoorstikt
massief leder (2,5 mm dik)
van stierhuiden

MARRÉS
interieur

ZONDAGS OPEN

Tongersesteenweg 37
3620 Lanaken (België)
Tel. 09-32.89.714120

(Huis)dieren

Te koop AKITA Inu-pups van zeer goede afstamming, verschillende kleuren. Tel. 00-32.89471025.

Ik zoek een OPPAS voor mijn kleine poedel, van min. vrijd. teg. verg. List. omg. Hoofdenheide, p/a Camping Hilsesviver, Event. tel. react. Tel. 045-225398.

Te koop zeer mooie 4-jr. New Forest PONY v. Anydale Nico, bruine ruin, 1,45 mtr. Lief karakter, netjes bereden, zeer geschikte sportpony. Pr. f.4.500,-. Tel. 04752-5056 (b.g.g. s.v.p. antw. app. inspreken).

Te koop SHETLAND Pony ruin, 2 jr., vaste prijs f.550,-. Tel. 00-32.89753366, tijdens kant.uren: 045-740900.

VJVERVISSEN, Oever- en zuurstofplanten, lilies, filters, spuitfiguren, vogels, pluimvee, knaagdieren, geitjes etc. Roosterbergstr. 40 Opoeteren-Maaseik. Tel. 0032-8986.3809. 1e en 2e Pinksterd. open va. 14.00 u.

BOEMERS, Tekels, Mathezers, Shiatsu's, dw. poedels, Schotse terriers, Walems 11a. 04459-1237/3097.

Te koop jonge JACK-RUSSELS. Tel. 045-251690.

Te koop wit blonde BOUVIERS en Duiste Herderpups. Tel. 045-321231.

Te koop PAARDENSOLARIUM. Tel. 046-338269.

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge ras-hondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. K.I. America, Th. Walsortin: 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

Te koop klein blijvende BOOMERPUPS. Tel. 045-222413.

Te koop nest Mechelse HERDERS' ontw. en ing. vader Robby Dhr. Timmermans, moeder Kenny Dhr. lassauw. Gef. op bewaking en africhting. ☎ 043-650217.

Te koop duitse DOG, teef, 8 mnd., met papieren. Tel. 045-210074.

Gratis af te halen jonge POESJES. Telefoon: 045-230071.

Te koop YORKSHIRE terriërs. Tel. 04404-1527.

Te koop Cav. King Charles SPANIEL-PUPS, ingeënt, ontwormd en stamboom, in huis opgegroeid, f.700,-. Tel. 04750-22185.

Te koop Duitse DOG, reu, 2 maanden oud, met papieren, ingeënt, ontwormd, zwart. Tel. 045-231283.

Te koop jonge Border COLLIES met stamboom, ingeënt. Tel. 04110-1313.

Te koop DOBERMANN-PUPS, met stamb., van HD-vrije ouders. 08866-2483.

Te k. JACK-RUSSEL pups, ingeënt en ontwormd. Tel. 04976-42524.

Te koop zeer mooi get. BERNER SENNEN pups ingeënt en ontw. ouders HD vrij. 08866-3151.

Te k. 2-vaks HONDENKAR, geïsoleerd en torsivering, v. pr. f.250,-. Tel. 04493-1408.

Voor serieuze liefhebber CHINCHILLA kater gecastreerd, 1½ jaar oud met stamb., erg lief en aanhankelijk, met toebeh. Incl. na 20.00 uur 04754-85241.

Goed tehuis gezocht voor Mechelse HERDER, 4 mnd. oud, teef, geënt en ontwormd, f.50,-. Tel. 04498-51668 na 14.00 uur.

Bel de Vakman

Voor SIERBESTRATING, terras, oprit enz. erkend Stratenmakersbedrijf Nico Gerards. Vrijbl. prijsopgave en advies. Tel. 045-313956.

Voor alle voorkomende DAKWERKZAAMHEDEN. Dakcentrale Limburg. Gratis offerte. Tel. 045-465285.

SCHILDER kan nog binnen- of buitenwerk aannemen. Tev. schilderen van gevels. Telefoon 045-310273.

Topmerk SATELIET-SCHOTEL 60cm alu. schotel 199 kanaals stereotuner, 2 GHZ syst. Nu incl. montage f.599,-. Antennebouw Kochen sinds 1968. Tel. 045-441693.

NEW LOOK BV Landgraaf. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154, Fax 323452.

Riet- en BIEZENSTOELEN, vernieuwen f.50,- per stuk, met garantie. Telefoon 043-435761 b.g.g. 648919.

Gaat U VERHUIZEN. Bel 046-377122, wij verhuizen U tegen een betaalbare prijs.

INSTALLATEUR biedt zich aan voor alle voorkomende werkzaamheden, betreffende gas, water, sanitair evt. loodgieterswerkzaamheden. Tel. 046-743252.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Geen paniek, u heeft nog 't hele weekend.

Het is zaterdag en u heeft een brief die per se op maandag* bezorgd moet worden. Alleen: u moet 'm nog wel even schrijven. En op de bus doen.

Geen zorg: u hoeft niet meteen pen en papier te pakken. We geven u tot liefst zondagmiddag 17.00 of 18.00 of 19.00 uur de tijd. (Op het informatiebordje boven onze rode brievenbussen staat het juiste tijdstip aangegeven.) Als u die bewuste brief vóór die tijd op de bus doet, zorgen wij dat-ie op maandag* bezorgd wordt.

Mocht u nog vragen hebben, bel gerust: 06 - 0417 (gratis) PTT Post Klantenservice.

Wij zorgen ervoor. ptt post

* I.v.m. pinksteren bezorgen wij dinsdag

OPSTELWEDSTRIJD: STOP DE BIOTECHNOLOGIE

WIN EEN MOUNTAINBIKE

In laboratoria wordt gewerkt aan dierlijke superrassen. Onderzoekers beloven koeien met gouden horens, maar hun maatschappelijke problemen: voortbrengen, maagzweren en onvruchtbaarheid. Via genetische manipulatie worden zelfs erfelijke eigenschappen van mensen ingebouwd bij dieren. Dieren worden verziekt zodat mensen er beter van worden: in financieel opzicht!

Speciaal voor jou heeft de Dierenbescherming een scholierenkrant gemaakt over dit onderwerp, voor een spreukbeurt of werkstuk. Bovendien is er een grote opstelwedstrijd waarin meer dan honderd prijzen te winnen zijn. Hoofdprijs: een prachtige Peugeot mountainbike met verende voorvork!

Het winnende opstel wordt gepubliceerd in het Algemeen Dagblad, Catch en Dier. Vraag vandaag nog alle informatie gratis aan bij de Dierenbescherming. Via onderstaande bon of een telefoontje. 't Kan je in elk geval aan een goed cijfer helpen en misschien zelfs een prachtige prijs opleveren. Doen!

**BINNENKORT MET
BLOND HAAR
EN BLAUWE OGEN?**

Ja, stuur mij de gratis scholierenkrant over biotechnologie bij dieren plus informatie over de opstelwedstrijd.

Naam _____ Leeftijd _____
Straat + Nr. _____ PC + Plaats _____
Stuur de bon in een envelop naar: Dierenbescherming, Antwoordnummer 2105, 2508 VD Den Haag.
Een postzegel mag, maar hoeft niet. Bellen kan ook: 070-34 23 423.

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor méér resultaat!

Als u ons voor 12 uur
's ochtends belt, staat uw
PICCOLO de volgende dag al
in het Limburgs Dagblad.

**Bel
045-719966**

Directeur Curfs ontevreden over interne communicatie

AID-cultuur deugt niet'

HEERLEN - AID-directeur Curfs zegt dat de cultuur binnen de Algemene Inspectie- dienst in Kerkrade niet deugt. Het ligt volgens hem met name aan de interne communicatie. Curfs vertrekt mogelijk bij de dienst als over twee jaar de heer- den normen en waarden bij de AID nog altijd niet in overeen- stemming zijn met de zijne.

In het AID-maandblad van mei zegt Curfs dat hij last heeft van 'een andere manier' van commu- niceren. „Een voorbeeld is dat sommige dingen niet worden ge- zegd. Andere dingen worden via anderen gezegd, buitenom. Als de interne communicatie niet klopt, is er dus in die cultuur iets niet goed, vind ik.” Een woordvoerder van de AID

heeft laten weten dat Curfs' uit- latingen niet tot noemenswaardige reacties heeft geleid. De per 1 januari van dit jaar aangestelde Curfs was gisteren niet bereik- baar voor commentaar.

De directeur zegt in het maand- blad verder niet enthousiast te zijn over de motivatie bij de

mensen op het hoofdkantoor in Kerkrade. Hij wijt dit aan de on- zekerheid over de toekomst van het hoofdkantoor. De werkne- mers weten nog altijd niet of het hoofdkantoor in Kerkrade kan blijven.

Curfs verbindt ook conclusies aan zijn bevindingen. „Als ik over twee jaar het vertrouwen van deze dienst niet heb, wat in- houdt dat men niet weet wat men aan mij heeft en dat ik mijn waarden en normen niet in over- eenstemming kan brengen met die van deze dienst, dan moet ik concluderen dat ik geen goeie keus heb gemaakt. Maar daar ben ik nu niet mee bezig.”

Zesduizend reacties op honderd banen

HEERLEN - Meubelgigant Ikea heeft ruim zesduizend reacties ge- kregen op de wervingcampagne van honderd personeelsleden voor de in oktober te openen vestiging aan de Woonboulevard in Heerlen.

Van de ruim zesduizend sollicitanten worden de komende weken 1500 tot 2000 kandidaten opgeroepen voor een interview. Ikea heeft voor deze klus tien selecteurs aangewezen. Volgens personeelsdirecteur Albert Martens van Ikea Nederland worden vier weken lang dagelijks zo'n tachtig sollicitanten uitgeno- digd.

Na een uitzetting over het bedrijf volgt een eerste gespreksronde. Daarna wordt een aantal kandidaten geselecteerd voor een vervolg- gesprek. Martens wijdt de ruim zesduizend reacties onder meer aan de onze- kere toekomst van veel werknemers bij grotere Limburgse bedrij- ven.

Valse cheque van anderhalve ton

HEERLEN - Een 29-jarige man heeft donderdag vergeefs geprobeerd een valse cheque van 79.000 dollar (150.000 gulden) in te wisselen bij een Heerlense bank. De politie heeft de man aangehouden. De bank con- troleerde de cheque op echtheid en meldde de fraude onmiddellijk aan de politie. De man, een in Frankrijk wo- nende Zairees, had ook een vals Frans paspoort bij zich.

Miljoenen voor beeldschermfabriek

AKEN - De Philips Glasfabriek Aken is voor 75 miljoen gulden uitbreid met een extra produktiestraat voor tv- beeldschermen. Het bedrijf maakt nu elf miljoen grootformaat beeldscher- men per jaar. „Dat toont aan hoe be- langrijk deze fabriek is binnen het Philipsconcern,” aldus beeldscher- menmanager Harrie Brunklaus. In de nieuwe installatie wordt bij een tempe- raatuur van 1600 graden dagelijks 200 ton glas gesmolten. Philips heeft in Aken drie fabrieken en een laborato- rium, waar rond de 3.900 mensen werken. Daarmee is Philips de groot- ste particuliere werkgever van Aken.

Wegomlegging in Amstenrade

AMSTENRADE - Het doorgaande verkeer op de provinciale weg Hoens- broek-Doenrade wordt ter hoogte van Amstenrade en Oirsbeek na de Pink- sterdagen ongeveer twee weken af- gesloten. Na een reconstructie wordt de weg van nieuw asfalt voorzien. Het doorgaande verkeer wordt omgeleid via Brunssum, in Amstenrade en Oirs- beek via de Beukenberg.

PvdA-gewest vraagt duidelijkheid A73

SITTARD - De PvdA in Limburg eist van het kabinet duidelijke en volledige informatie rond de besluitvorming over de A73, zoals die heeft plaatsge- vonden. In een brief aan de leden van de Tweede Kamer vragen de socialis- ten zich af waarom het besluit al ge- nomen is nog voordat het OVI (Over- leegorgaan Verkeersinfrastructuur) een rapport heeft uitgebracht. Het kabinet ging 28 april akkoord met aanleg van de Rijksweg 73 op de oostoever. De keuze van het tracé leidde bij de mili- eugroeperingen tot grote onvrede. De Tweede Kamer moet nog een beslis- sing nemen over de aanleg. In de brief vraagt het gewest ook in hoever- re de minister de afwegingen in de mer-nota heeft gebruikt. De aanleg op de westoever is namelijk goedkoper.

Man schiet op auto burgemeester

HEUSDEN-ZOLDER - Een in Keulen wonende man is vrijdagavond in Has- selt aangehouden na een schietinci- dent op de E-314 in Heusden-Zolder. De man schoot met een pistool in de richting van een Fiat Uno, die werd bestuurd door de Kortessense burge- meester Hugo Philijns. De burge- meester raakte niet gewond. Een 'plotsse ingeving' deed de man, naar eigen zeggen 'twee keer in de lucht schieten'. De burgemeester en zijn belager kwamen beiden uit de richting van Antwerpen. Ter hoogte van de wegwisseling in Lummen kwam het tot een eerste aanvaring: het nagedrag van de burgemeester zinde de Turk blijkaar niet. De man zei erg nerveus te zijn omdat er op dat ogenblik veel verkeer op de autosnelweg was. Ter hoogte van de afrit in Heusden-Zolder draaide hij het raampje van zijn witte Mercedes omlaag en opende het vuur op Philijns. Een half uur later werd de wagen van de schutter aangetrof- fen in Boorseem, vlak bij de Nederland- se grens.

Ook vragen SP over silicose-uitkering

HEERLEN - Tweede-Kamerlid Jan Marijnissen (SP) heeft aan staatsse- cretaris Wallage (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) gevraagd of de cri- teria in het reglement van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers niet tot rechtsongelijkheid leiden omdat eerst aangetoond moet worden of er sprake is van 30 procent silicose. Bovendien vraagt Marijnissen zich af of de een- malige uitkering niet moet worden uit- gebreid tot alle weduwen van oud- mijnwerkers met silicose en dus niet alleen aan de weduwen van 16 december 1992.

Zie verder pagina 17
● 'Silicosekuring heeft mij tot een wrak gemaakt'

Probleem voor verlevendiging stadshart Heerlen

Wonen en uitgaan botsen in binnenstad

Van onze verslaggever

HEERLEN - Voor het leven- maken van het Heerlen- stadscentrum wil het ge- mentebestuur er zowel het men als het uitgaansleven vorderen. Maar volgens de houders Zuidgeest en uben blijkt steeds meer dat twee activiteiten met el- ander botsen.

elen investeert 465 miljoen gul- den in het centrumplan. Dat geld gaat naar een verfraaiing van de elstraten, naar een cultureel rum, naar kantoorbouw en wo- nen. Doel is ook om de stad 's mids gezelliger en drukker te krij- en, iets wat langzaam beter begint lukken.

maar de mensen die in het cen- trum wonen, klagen hierdoor ook te over geluidsoverlast,” erkent Houben, die er aan toevoegt dat de trend zich in meer steden voor- doet. „In Heerlen staan dure appar- aten in de buurt van uitgaans- centra leeg.”

De bewoners willen rust, de horeca eegt van de gemeente juist meer gelijktijden. De cafés voelen beperkt door de regel dat maar twee per jaar live-muziek moge- is. Een regel die alleen geldt op niet perfect geïsoleerde cafés. De organisatoren van festivals als de Jazz en de Muziekprijs van enien komen hierdoor in de pro- blemen. De caféhouders moeten nuug zijn met de schaarse live- nden,” stelt Houben.

heeft zijn ambtenaren gevraagd te bekijken welke ontheffingsmog- elheden er zijn. Maar op termijn len alle horecazaken aan de enge isolatie-eisen moeten vol- en. „We sturen” wekelijks een ik of vier dwangsombevelen de ur uit. Dat zet behoorlijke druk de ketel.”

et perfect geïsoleerde cafés kan de overlast voor omwonenden els worden weggenomen. Jos algeest denkt dat het wonen bo- en winkels bevordert kan worden op per straat een paar doorgangen achteren te maken, vanwaar verse woningen ontsloten kunnen worden.

Daarmee omzeil je het probleem et winkelleigenaren weigeren mee werken wegens verlies van win- elruimte.” Maar ook dure drin- vende voorzieningen en extra ppe verzekeringstarieven weer- den eigenaren van winkelpa- en ervan de bovenverdiepingen te en bewonen.

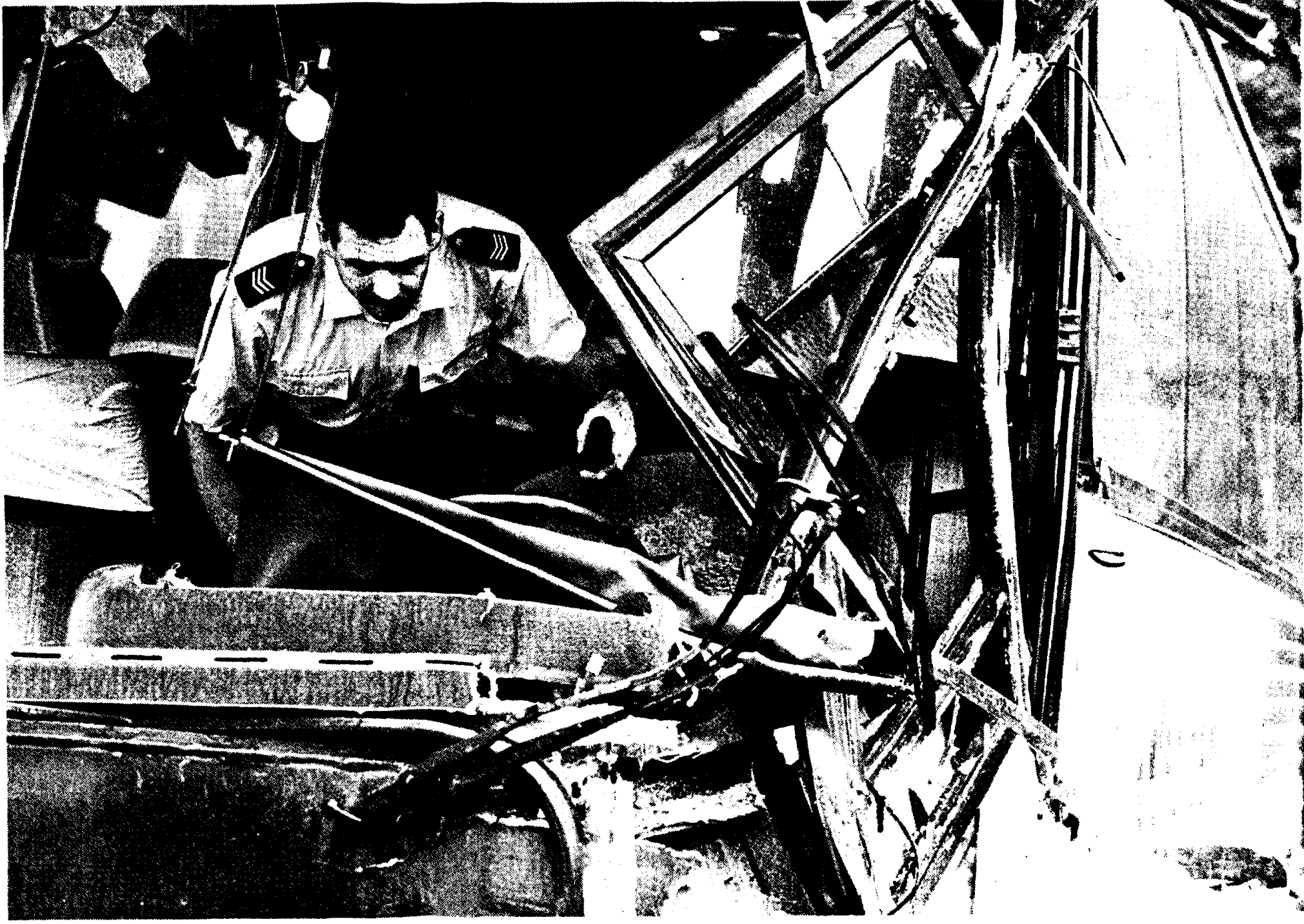
(ADVERTENTIE)

DE NR. 1 MET SWISSFLEX

van sloun interieur

Sittard-Valkenburg

na maar lang genoeg stage-diven ga je vanzelf head-bangen punaise

● Een politie-agent inspecteert de zwaar gehavende bus. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Geen nieuw onderzoek lokatie vuilverbrander

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Er komt geen na- der onderzoek naar een andere lo- katie van de afvalverbrandingsin-

stallatie. Dat liet deputé drs. Jan Tindemans gisteren weten als re- actie op het idee van de Kamer van Koophandel en Fabrieken in Mid- den-Limburg om de afvaloven niet in Maasbracht te bouwen maar in Kelpen.

Personeel ABP eist gedragscode

HEERLEN - Het personeel van het ABP in Heerlen, vertegenwoordigd in het Georganiseerd Overleg (GO), heeft gisteren van het bestuur de snelle invoering van een strenge ge- dragscode geëist. Het bestuur heeft toegezegd zo'n gedragscode op kor- te termijn als richtlijn onder het personeel te verspreiden. Dat zou een handvat bieden om corruptie en fraude binnen het ABP aan banden te leggen.

Het Limburgs Dagblad onthulde een jaar geleden het ontslag van twee ABP'ers van de afdeling On- roerend Goed wegens corruptie. Vorige week dook een rapport op van een extern onderzoeksbureau waaruit bleek dat nadien nog enke- le ABP's disciplinair zijn gestraft wegens corrupte handelingen.

„De affaires brengen telkens het ABP in diskrediet en gooiën de naam en faam van het ABP te grab- bel,” constateert het Georganiseerd Overleg, dat eist dat het bestuur zijn eindverantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van het ABP neemt en met voorstellen komt. Onder- zocht moet worden met welke maatregelen dergelijke affaires in de toekomst voorkomen kunnen worden, aldus het GO.

De KVK vindt de lokatiekeuze in Maasbracht een strategische fout van de eerste orde en pleit voor de bouw van de installatie op een ter- rein nabij de autosnelweg A2, het kanaal Wessem-Nederweert en de spoorlijn Weert-Roermond in Kel- pen. Hier is volgens de Kamer meer ruimte voor vestiging van milieu- technologische bedrijven.

Deputé Tindemans zegt het bijzon- der vreemd te vinden dat de KVK nu in een keer met een alternatief op te propfen komt, nadat de pro- vincie drie jaar bezig is geweest met de lokatiekeuze. „De KVK doet de suggestie om de discussie maar weer open te breken. Dat is merk- waardig, want juist de Kamer heeft altijd een snel en kortaard aanpak- ken bepleit”, zegt een provincie- woordvoerder namens Tindemans.

De gedeputeerde herhaalt dat enke- le honderden potentiële lokaties zijn onderzocht, waarbij een van de uitgangspunten was dat het terrein een industriële bestemming moest hebben. „Het terrein bij Kelpen heeft die bestemming niet, dus is het niet aan de orde om dat gebied een andere bestemming te geven”, aldus Tindemans.

De KVK wijst er op dat de lokatie Maasbracht midden in het toeris- tisch-recreatieve concentratiepunt van Midden-Limburg ligt. Met die belangen is de provincie te lichtvaar- dig omgesprongen.

Buschauffeur ernstig gewond bij botsing

MAASTRICHT - Bij een botsing tussen een touringcar en een vrachtwagen op de Bosscherweg te Maastricht raakte de buschauffeur ernstig gewond. Ook drie passa- giers werden direct naar het zieken- huis vervoerd. De bestuurder van de vrachtwagen belandde ook in het ziekenhuis. Hij heeft vermoede- lijk een shock opgelopen.

Het ongeluk deed zich voor even na half twee toen de lege aanhang- wagen van de vrachtauto in de bocht naar rechts schaarde en daarbij de bus raakte die uit de tegenoverge- stelde richting kwam. De buschaf- feur werd uit zijn voertuig geslin- gerd en raakte ernstig gewond. Veel Belgische passagiers, onderweg naar hun werk bij de Sphinxfabriek aan de Boschstraat, raakten in meer of mindere mate gewond. De politie verleende assistentie bij het vervoer van de gewonden naar het acade- misch ziekenhuis.

De Bosscherweg was vrijwel de he- le middag voor het doorgaande ver- keer afgesloten.

(ADVERTENTIE)

ELEKTRISCHE VLOERVERWARMING

voor onder uw tegelvloer! MAAK 'T ZELF

● echt waar ● kom kijken ● zo uit het stopcontact

● kennismakingsaanbieding

KOMPLETE VLOERVERWARMING voor 40 m² f 1345,-

stroomverbruik 100 cent per dag

Tevens ± 750 versch. wand- en vloertegels uit voorraad leverbaar.

Beige en witte marmeren vloeren..... f 79,50 p/m²

EUROTEGEL

HEERLERBAAN 233, HEERLEN

(naast Praxis en Wickes, uitrit ziekenhuis) 045-427272

Duitsers eisen vergoeding voor verontreiniging van grondwater

Van onze verslaggever

HEERLEN - Het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg moet op- draaien voor de verontreiniging die het stort in Landgraaf veroorzaakt, in het Duitse grondwatergebied. Voor 17 juni moet het Streekgewest zich hiermee akkoord verklaren, anders volgt er een gerechtelijke pro- cedure.

Deze dwingende boodschap heeft het waterleidingbedrijf in het Duit- se Gangelt gericht aan het Streekge- west OZL. Het Verbandswasser- werk in Gangelt voelt zich geno- men, nu de Landgraafse stortplaats nog tot eind 1994 wordt gebruikt. Het Duitse bedrijf stelt dat de Ne- derlandse en Duitse overheden wa- ren overeengekomen dat het stort na 31 december 1993 zou worden gesloten en gesaneerd.

Nu de voorgestelde maatregelen, af- riching van de afvalberg, het aan- brengen van een afvoersysteem en verwijdering van de vijver ter plaat- se uitblijven, raakt het drinkwater- gebied verder verontreinigd. Het Duitse waterleidingbedrijf vindt daarom dat er spoedig een onder- zoek moet worden gestart naar de waterkwaliteit, en dat het grondwa- ter, indien nodig, moet worden ge- saneerd.

Vervolgens het principe van 'de ver- vuiler betaalt' moet het streekgewest hiervoor opdraaien, stelt het Ver- bandswasserwerk. „Wij kunnen de- ze kosten natuurlijk niet doorbere- kenen in de waterprijs voor onze burgers,” schrijft het bedrijf aan het streekgewest.

De provincie Limburg heeft het Streekgewest OZL eind vorig jaar toestemming gegeven de afvalhoop één jaar langer te gebruiken. De Duitsers zijn hiertegen in beroep gegaan. Ze zijn bevreesd dat het stort het grondwater in Duitsland nog verder verontreinigt. Aan de overkant van de grens ligt een wa- terwingsgebied.

Longarts AZM wijst elk mogelijk verband van de hand 'De silicone-keuring heeft mij tot een wrak gemaakt'

● Jozef Amkreutz is overtuigd dat hij als gevolg van de longkeuring in Maastricht uiteindelijk in een ziekenhuis-bed is beland.
Foto: FRANS RADE

De onrust die vorige week ontstond over de zwaarte van de 'silicose-keuring' van oud-mijnwerkers in het Academisch Ziekenhuis Maastricht is allerminst voorbij. Vanaf zijn bed op de longafdeling in het Gregorius-ziekenhuis in Brunssum verklaart de 75-jarige oud-mijnwerker Jozef Amkreutz dat de keuring in Maastricht hem in januari heeft gebroken. Bij het Actiecomité Ereschuld Mijnwerkers hebben zich nog eens een zevental mensen met klachten over de keuring gemeld. Dit alles nadat deze maand de commotie op gang kwam door het overlijden van een oud-mijnwerker, twee dagen na zijn keuring. Het actiecomité hoopt binnen anderhalve week een aangekondigd zwartboek over alle gevallen te kunnen presenteren. Het hoofd van de longafdeling in het AZM, prof. E. Wouters, stelt dat de longfunctietest waar het om gaat dagelijks over de hele wereld ook bij zeer ernstige hart- en longpatiënten wordt toegepast. Jozef Amkreutz zou bovendien behoren tot een groep van ongeveer 150 mijnwerkers die op een andere manier zijn getest dan de duizenden anderen.

in het nieuws

DOOR JACO MEIJER

HEERLEN - „Daar krijgen mij nooit meer naar toe. Het is het grootste onrecht dat een mens ooit is aange-“, zegt oud-mijnwerker Jozef Amkreutz (75). Met uiterste inspanning, opgetrekkend aan de rug waaraan zijn infuus is vastgemaakt, lukt het hem om te komen tot een zitje op het bed in het Gregorius-ziekenhuis in Brunssum. „Daar“ bedoelt hij het Academisch Ziekenhuis Maastricht waar hij omstreeks 20 januari medisch onderzoek in verband met de aanvraag van de eenmalige uitkering van 20.000 gulden voor oud-mijnwerkers met silicose.

Als de tijd ben ik de sigaar. Het is geen licht meer en ik val als een klein kind. Ik woog al meer dan 58 kilo. Nu weeg ik maar 53“, zegt hij. De holle ruggen van de in Kerkrade geboren Limburgers spreken boekdelen. Mentaal reageert hij volkomen helder.

In de gebeurtenissen tijdens de bewuste dag in januari denkt nog bijna elk ogenblik. „Ze hebben mij wel een kwartier laten trappen op een fiets met een zakker voor mijn mond. Ik heb na een tijdje geen lucht meer. Ook mijn been, waarin ik een hebr gebad, raakte overlast. Ik schreeuwde uit“, heb toen gezegd. Vervolgens heb ik even in de wachtkamer

gaan zitten. Toen ik koffie had gedronken, stond ik op en alles begon te draaien. Ze hebben me toen vijf uur in een ziekenhuis-bed gestopt. De ene na de andere dokter kwam kijken en om kwart over vijf ben ik met de ambulance naar huis gebracht.“

In de maanden die volgden voelde hij zich volgens zijn zeggen „zo slap als een vaatdoek“. Daarvoor kon ik gewoon ademen. Mijn vrouw heeft zitten schelden: „was je maar nooit gegaan“. De keuring heeft mij tot een wrak gemaakt, en zij zit daarmee opgescheept.“ Vorige week is Amkreutz in het Brunssumse ziekenhuis opgenomen, nadat hij tijdens het kinnen in een oude rensoos, korte tijd van de wereld was. „Ik ben nog wel thuisgekomen. Maar de huisarts die me thuis bezocht, heeft direct een ambulance laten komen.“

Vragen

Het relaas van de oud-mijnwerker roept de nodige vragen op. Een 78-jarige oud-mijnwerker die twee bedden verderop ligt op de kamer heeft de keuring veel minder zwaar ervaren. Hij heeft ook helemaal niet hoeven te fietsen. „Wel moest ik blazen in een apparaat en dat viel niet mee. Ze proberen het uiterste uit je te halen. „Blaas nu nog eens harder“ en „Vasthouden die lucht“ zeiden ze.“ De man, wi niet met zijn naam in de krant omdat hij bang zegt te zijn dat de kans op de eenmalige uitkering voor straf wordt afgenomen.

Ook een 79-jarige oud-mijnwerker uit Landgraaf die gisteren in Maastricht werd gekeurd, wilde 's avonds alleen anoniem commentaar geven. „Als ze me nu

nog eens opriepen, dan ging ik niet meer. Je zult er niet aan doodgaan, maar het is geen pretje. Mensen die werkelijk 'stof' hebben, houden dat niet vol. Ik voel me echt kortademig“, verklaart de man, die overigens niet hooft te fietsen.

De aangewezen man om op de verhalen te reageren is professor E. Wouters, hoofd afdeling longziekten in het AZM, waar alle keuringen plaatsvinden. Hij legt uit: „De longfunctietest bestaat uit twee onderdelen. Bij het ene onderdeel wordt de longinhoud gemeten. De oud-mijnwerkers moeten diep in- en uitademen in een meetapparaat. Bij het tweede onderdeel moeten zij tien seconden de adem inhouden en dan uitademen in een apparaat

dat meet hoe snel de zuurstof wordt opgenomen. Dat alles duurt slechts enkele minuten“, verklaart hij.

Fietstest

Geconfronteerd met het verhaal van de zieke mijnwerker, zegt Wouters: „In de beginfase van de reeks keuringen, is bij een beperkte groep mijnwerkers een inspanningsonderzoek verricht. Deze ongeveer 150 mensen zijn in oktober tot en met december aan de beurt gekomen. Na een evaluatie bleek dat deze inspanningstest geen betrouwbare graadmeter was en is niemand van de andere mensen daaraan onderworpen. Bij de fietstest is grote omzichtigheid aan de dag gelegd. De test heeft plaatsgehad

onder de bewaking van apparatuur voor onder meer een cardiogram.“

Longarts Wouters houdt het voor onmogelijk dat verband bestaat tussen de opname van Amkreutz van vorige week en de keuring van enkele maanden geleden.

De oud-mijnwerker zegt dat hij zich, zodra hij is opgeknapt, tot het Actiecomité Ereschuld Mijnwerkers van SP'er Jan de Wit zal wenden. Dit actiecomité is onder meer nog niet gerustgesteld. „Bij oud-mijnwerkers moet je bedacht zijn op een combinatie

van aandoeningen. Door hun stoffen hebben deze mensen vaak ook een hartaandoening.“

Juist die combinatie geeft bij ons bedenkingen“, zegt De Wit, die binnen anderhalve week een zwartboek met circa tien klachten denkt uit te brengen.

„De onrust stelt longarts Wouters voor een raadsel. „Dit zijn standaard testen die dagelijks in de hele wereld en ook bij ernstige hart- en longpatiënten worden toegepast. Als de testen zo belastend waren, dan zouden ze niet internationaal worden toegepast.“

Examen wiskunde A op de havo bijzonder lastig

Cicero leest Kennedy de les

Van onze verslaggevers

MAASTRICHT - Niet alleen vice-premier Wim Kok maakt zich druk over de rijksbegroting en het financieringsstekort, ook de havo-leringen met economie in het pakket moesten er gisteren aan geven.

In examenkantelen van het Trichter College in Maastricht vonden dat er maar moeilijke vragen gesteld werden. „Er moest wel beredeneerd worden“, zegt de achtjarige Diana Vluggen. Er zaten twee vragen tussen, opgave 31 en 32, die volgens docent E. Warnier, niet gesteld hadden mogen worden. „Misschien dat die bij de beoordeling eruit worden gelaten.“ Het examen vond hij over het algemeen pittig, maar niet te moeilijk.

Ver Latijn liepen de meningen na afloop. „Niet te doen“, roept Vincent Lansbergen meteen na het examen. „Veel te makkelijk en te weinig tijd.“ „Makkelijk“, meldt daarentegen Jannette Geraads. „Het was een echt vwo-examen, het zat goed in elkaar.“ Maar zij is dan ook de beste van de klas.

Het examen ging over de Romeinse rethorica Marcus Tullius Cicero en in het bijzonder zijn redevoering Pro Milone. Be-

halve de gebruikelijke vertaling en vragen moesten de leerlingen ook een vergelijking maken met een redevoering van de vermoorde Amerikaanse president J.F. Kennedy. Luc Schouteten betreurde dat er maar weinig vragen werden gesteld over Cicero zelf.

Volgens docent D. Sheehan waren de vragen onevenwichtig verdeeld. „Het examen begon met een stel denkvragen die veel tijd kosten en daarna volgden gemakkelijkere vragen.“ Maar het was toch een eerklijke examen, dat goed te doen was en waarin veel aan bod kwam, meende Sheehan.

Uiteenlopende reacties na het examen Duits bij de Susterse mavo-school Pius X. Een leerling vond het 'best lastig', met name de laatste tekst, over sport, was moeilijk te begrijpen. Waarover de andere teksten gingen? „Ja, over van alles“, herinnert hij zich vaag. Een ander vond het 'wel te doen', hoewel sommige teksten 'pittig' waren. Snel neemt ze met een klasgenoot de verschillende vragen door. „Volgens mij had dat C moeten zijn“, hoopt ze. En daar heb ik een B ingevuld“, zegt haar klasgenoot bezorgd.

Kinderbijslag

Een dorpie verderop waren de reacties op het mavo-economie-examen van gistermiddag mild. Zowel leerlingen als docent

G. Schoffelen van de Sint Jacobusmavo in Born spraken van een doorsnee-examen dat goed te maken was. „Er zaten een paar verraderlijke dingetjes in. Kinderbijslag wordt zoals bekend per kwartaal uitbetaald. In de antwoorden stond ook een bedrag per kwartaal, maar de vraag was hoeveel het gezin per maand kreeg.“

De havo en het vwo hadden gistermiddag wiskunde A op het programma staan. Het atheneumexamen leverde voor de eind-examenkandidaten van het Grotius College in Heerlen geen onoverkomelijke problemen op. Het havo-examen daarentegen bleek bij de leerlingen te zijn ingeslagen als een bom. „Het was echt niet te maken“, zegt Lonneke 't Campo. „Alleen de eerste paar vragen waren te doen.“ „Dat wordt echt een nul“, roept een meisje dat moedeloos het examenlokaal uitkomt. „het was veel te veel gericht op inzicht.“ Slechts een leerlinge verklaart dat het examen wel gemakkelijk was.

Docente N. Zwart vindt dat het dit jaar vergeleken met andere jaren een stuk moeilijker was. „Ze moesten heel goed de verhalen lezen. Ik moest soms zelf ook een paar keer lezen voor ik de vraag doorhad.“ Zelf was ze een uur bezig met het maken van de opgaven. „Normaal doe ik daar drie kwartier over.“ Na afloop komt de ene na de andere leerling bij de docente langs om beklag te doen. Zwart: „Jongens, dit wordt een ramp.“

Voorlopige uitslagen

WISKUNDE MAVO/VBO - C-niveau: 1 A: 3; 3 D: 4; 5 E: 6; 6 C: 7; 8 B: 9; 9 C: 10; 11 A: 12; 13 B: 14; 15 C: 16; 17 D: 18; 19 D: 20; 21 B: 22 A.

WISKUNDE MAVO/VBO - D-niveau: 1 A: 3; 3 B: 4; 5 E: 6; 6 C: 7; 8 B: 9; 9 C: 10; 11 A: 12; 13 B: 14; 15 C: 16; 17 D: 18; 19 D: 20; 21 B: 22 A.

WISKUNDE MAVO/VBO - C-niveau: 1 A: 3; 3 B: 4; 5 E: 6; 6 C: 7; 8 B: 9; 9 C: 10; 11 A: 12; 13 B: 14; 15 C: 16; 17 D: 18; 19 D: 20; 21 B: 22 A.

WISKUNDE MAVO/VBO - D-niveau: 1 A: 3; 3 B: 4; 5 E: 6; 6 C: 7; 8 B: 9; 9 C: 10; 11 A: 12; 13 B: 14; 15 C: 16; 17 D: 18; 19 D: 20; 21 B: 22 A.

WISKUNDE MAVO/VBO - C-niveau: 1 A: 3; 3 B: 4; 5 E: 6; 6 C: 7; 8 B: 9; 9 C: 10; 11 A: 12; 13 B: 14; 15 C: 16; 17 D: 18; 19 D: 20; 21 B: 22 A.

WISKUNDE MAVO/VBO - D-niveau: 1 A: 3; 3 B: 4; 5 E: 6; 6 C: 7; 8 B: 9; 9 C: 10; 11 A: 12; 13 B: 14; 15 C: 16; 17 D: 18; 19 D: 20; 21 B: 22 A.

WISKUNDE MAVO/VBO - C-niveau: 1 A: 3; 3 B: 4; 5 E: 6; 6 C: 7; 8 B: 9; 9 C: 10; 11 A: 12; 13 B: 14; 15 C: 16; 17 D: 18; 19 D: 20; 21 B: 22 A.

WISKUNDE MAVO/VBO - D-niveau: 1 A: 3; 3 B: 4; 5 E: 6; 6 C: 7; 8 B: 9; 9 C: 10; 11 A: 12; 13 B: 14; 15 C: 16; 17 D: 18; 19 D: 20; 21 B: 22 A.

B: 46 B; 47 C; 48 C; 49 C; 50 B.

DUIJS MAVO/VBO - D-niveau: 1 C: 2 A: 3; 4 C: 5 D: 6 A: 7 A; 8 D: 9 B: 10 B: 11 D: 12 B: 13 C: 14 C: 15 A: 16 B: 17 B: 18 C: 19 A: 20 C: 21 C: 22 C: 23 A: 24 A: 25 C: 26 B: 27 B: 28 C: 29 B: 30 C: 31 D: 32 D: 33 B: 34 C: 35 C: 36 D: 37 C: 38 C: 39 C: 40 A: 41 B: 42 B: 43 B: 44 B: 45 A: 46 D: 47 A: 48 A: 49 B: 50 B.

ECONOMIE MAVO/VBO - C-niveau: 1 D: 2 A: 3 B: 4 B: 5 D: 6 C: 7 D: 8 D: 9 D: 10 B: 11 C: 12 D: 13 B: 14 A: 15 A: 16 A: 17 C: 18 D: 19 B: 20 A: 21 F: 22 A: 23 D: 24 B: 25 B: 26 D: 27 B: 28 A: 29 C: 30 B: 31 C: 32 C: 33 A: 34 B: 35 A.

ECONOMIE MAVO/VBO - D-niveau: 1 D: 2 B: 3 A: 4 C: 5 D: 6 C: 7 D: 8 D: 9 C: 10 B: 11 A: 12 E: 13 A: 14 A: 15 A: 16 A: 17 C: 18 D: 19 B: 20 C: 21 D: 22 B: 23 C: 24 A: 25 B: 26 D: 27 B: 28 A: 29 C: 30 B: 31 C: 32 C: 33 A: 34 B: 35 A.

ECONOMIE MAVO/VBO - C-niveau: 1 D: 2 B: 3 A: 4 C: 5 D: 6 C: 7 D: 8 D: 9 C: 10 B: 11 A: 12 E: 13 A: 14 A: 15 A: 16 A: 17 C: 18 D: 19 B: 20 C: 21 D: 22 B: 23 C: 24 A: 25 B: 26 D: 27 B: 28 A: 29 C: 30 B: 31 C: 32 C: 33 A: 34 B: 35 A.

examens

Of de laatste loodjes daadwerkelijk het zwaarst wegen, blijkt deze weken. Ruim 17.500 Limburgse scholieren zwoegen momenteel op de centraal schriftelijke eindexamens. Het Limburgs Dagblad doet verslag van het wel en wee van de examenkandidaten. Vandaag nabeschouwingen op de vakken van gisteren.

Verkeerde vragen in havo-examen economie

HEERLEN - In het gisteren afgenomen schriftelijk havo-examen economie zijn twee vragen geslopen die niet gesteld hadden mogen worden. Besloten is dat de leerlingen voor deze vragen twee punten scoren, ongeacht het antwoord. Dat heeft de centrale examencommissie van het ministerie van Onderwijs de scholen laten weten. Bij de vaststelling van de landelijke examens wordt afgesproken over welke onderwerpen er vragen worden gesteld. De twee

gewraakte vragen (31 en 32) gingen over het onderscheid marktprijzen/factorkosten en binnenlands/nationaal/beschikbaar inkomen. De scholen gingen er ten onrechte van uit dat onderwerp dit jaar aan de orde zou komen. Het staat wel op de lijst voor het examen in 1995.

Het Landelijk Actie Comité Scholieren (LAKS) heeft over de eerste week examens van de speciale eindexamenklachtenlijst in totaal zo'n 640 klachten binnengekregen. Veel klachten gingen over geluidsoverlast en ander ongemak, variërend van een in slaap gevallen surveillant op een school in Hoofddorp die nogal snurkte, tot een van lijmlucht vergeven examenlokaal op een school in Oss. Klachten waren er ook over de zwaarte van sommige examens, zoals het mavo-examen biologie op d-niveau.

(ADVERTENTIE)

2de PINKSTERDAG 23 MEI '94

„DE ZWARTE MARKT“
TESSENDERLO BEHEER
TEL. 09/32 13 86 15 61

EUROPA'S GROOTSTE OVERDEKTE VRIJE MARKT - 20.000 m²

WEKELIJKS MEER DAN 15.000 BEZOEKERS

OPEN: ELKE ZONDAG VAN 9.00 TOT 18.00 uur
Binnenbrengen gratis!
Elke zondag van 9.00 tot 18.00 uur

ELKE ZONDAG SHOW EN ATTRAKTIES DOOR BINNEN- EN BUITENLANDSE ARTISTEN!!

ZOWEL GEOPEND OP PINKSTEREN ALS OP 2de PINKSTERDAG

GRATIS BALLONWEDSTRIJD VOOR ALLE KINDEREN

bioscopen

● HEERLEN

Royal: The naked gun 33 1/3, dag. 19.15 en 21.15 uur, za t/m ma ook 14.30 uur. Free Willy, za t/m ma ook 14.30 uur. Rivoli: Schindler's list, dag. 20 uur, za t/m ma ook 14.30 uur. Max: The pelican brief, dag. 20.30 uur, za t/m ma ook 15 en 18 uur. HS: Look who's talking now, dag. 14.15 18.15 20.45 uur, za t/m ma ook 16.15 uur, za 23.30 uur. Philadelphia, dag. 18.20.30 uur, za ook 23.30 uur. Aladdin (ned), dag. 14 uur, za t/m ma ook 16.15 uur. Cool runnings, dag. 14.18.30 21 uur, za t/m ma ook 16.15 uur. Schindler's list, dag. 18 en 21 uur. Schindler's list, dag. 20 uur, za t/m ma ook 14.30 uur. Cine-K: The joy luck club, dag. 20.45 uur. Cinema-Palace: Intersection, dag. 18.30 21.30 uur, za t/m ma ook 14.30 uur. Cool runnings, dag. (behl ma) 18.15 21.15 uur, za t/m ma ook 14.30 uur. Aladdin (ned), za t/m ma ook 14.30 uur. Remains of the day, do vr za 18 uur, za ma di wo 21 uur. Shadowlands, do vr za 21 uur, za ma di wo 18 uur. Sneak preview, ma 21 uur. Landers: Raining stones, dag. 20 uur. Naked, dag. 20.30 uur. Ardllo roja o.v., dag. 22 uur.

● LANDGRAAF

Autokine: Geen voorstellingen i.v.m. Pinkpop.

● MAASTRICHT

Mabi: The naked gun 33 1/3, dag. 19.15 21.30 uur, za t/m ma ook 14.30 uur. The secret garden, dag. 18.15 21 uur, za t/m ma ook 14.30 uur. Free Willy, za t/m ma ook 14.30 uur. The pelican brief, dag. 18 en 21 uur. Schindler's list, dag. 20 uur, za t/m ma ook 14.30 uur. Cine-K: The joy luck club, dag. 20.45 uur. Cinema-Palace: Intersection, dag. 18.30 21.30 uur, za t/m ma ook 14.30 uur. Cool runnings, dag. (behl ma) 18.15 21.15 uur, za t/m ma ook 14.30 uur. Aladdin (ned), za t/m ma ook 14.30 uur. Remains of the day, do vr za 18 uur, za ma di wo 21 uur. Shadowlands, do vr za 21 uur, za ma di wo 18 uur. Sneak preview, ma 21 uur. Landers: Raining stones, dag. 20 uur. Naked, dag. 20.30 uur. Ardllo roja o.v., dag. 22 uur.

● GELEEN

Royal: Naked gun 33 1/3, do vr en di 20.30 uur, za t/m ma en wo ook 14 uur. Remains of the day, dag. 20.30 uur.

● SITTARD

Forum: Schindler's list, dag. 20 uur. The pelican brief, dag. 20.30 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: Look who's talking now, do t/m di 20.30 uur, za t/m ma 14.30 uur. On deadly ground, do t/m di 20.30 uur.

● ROERMOND

Royal: Schindler's list, do t/m ma 20 uur. De ongelovelijke reis, za t/m ma 14.30 uur. Royal: Raining stones, dag. 20 uur. Naked, dag. 20.30 uur, za t/m ma en wo 14.30 uur, za ook 16.30 uur.

in de theaters

● HEERLEN

De 19/5: muziek: Lesley, Kuba met Henry voor vr. 20/5: show: Jenny Areen en Adele Bloemendaal met Meisjes uit de groep van de 19/5, de 20/5, de 21/5: dans: Introdans met Carmi-na Burana wa. 25/5: cabaret: Peter Lusse e.a. met Schouderverlating

● KERKRADE

sa. 15/5: muziek: Sharon quartet met Serie strijkers uit het westen

● SITTARD

Geen voorstellingen !!

● MAASTRICHT

de. 19/5: muziek: fanfare St. Cornelius Schin op Geul vr. 20/5: dans: Dansgroep Kristina de Châtel met Beethovenprogramma sa. 21/5: show: Andre Rieu in Wenen zo. 22/5: theater: Cees Brandt met Morgen kom ik bij je wonen (14.30 uur) ma. 23/5: muziek: St. Cecilia Rijden en Koninklijke harmonie Thorn met galaconcert harmonieën wo. 24/5: toneel: Toneelgroep Amsterdam met Maanlicht (20.30 uur)

● ROERMOND

ma. 16/5: opera: Uiteengevond La Boheme door Len van Schaik wo. 18/5: toneel: John en Johnny Kraaykamp met De sunshine boy's sa. 21/5: opera: Opera Zuid met La Boheme

● WEERT

Geen voorstellingen

● VENLO

sa. 15/5: toneel: Speeltheater Gent met Baardvrouwen (14.30 uur) di. 17/5: opera: Opera Zuid met La Boheme

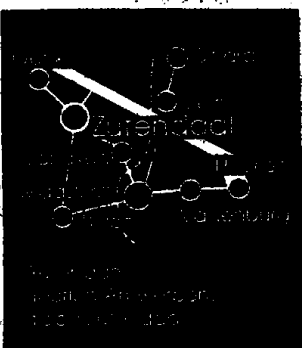
Tenzij anders aangegeven beginnen de voorstellingen om 20.00 uur, behalve Maastricht dat om 20.15 uur begint.

Emozione **molinari**

**Pinkster-
zondag
gesloten**

**Pinkster-
maandag
open**

Zijn hartstochtelijk verliefd op mooie dingen.
Je voelt hun zuiders hart kloppen in alles wat ze maken.
Ze blijven verrassen met hun geroffineerde combinaties
van vormen, kleuren en materialen.
De Italiaanse ontwerpers, wie kan ze evengoed?
Als te degusteren bij Wooncultuur, samen met een
zonnig glas Italiaanse wijn om in de sfeer te komen.

Ledershow

Italië is uiteraard ook present in de permanente
ledershow van Wooncultuur, naast ledershow van
andere Europese ontwerpers.

wooncultuur zaterdag

Borgerstraat 2-4, 3690 Zutendaal, telefoon: 039/51.11.36
1e etage, vanaf Nederland, 00 3239 61 11 36
openingsdag open van 10 tot 18 uur, woensdag gesloten.

Levensring franco aan huis zonder grenskorten.

DE ZONNEBLOEM GROEIT...

60.000 **dagbottocht-passagiers**
45.000 **vakantiegasten**
5.700 **bezoeken bij zieken en gehandicapten**

De 60.000 **dagbottocht-passagiers** door
meer dan bootvakanties op de rivier.
Zij organiseren voor lagdijng zieken en
gehandicapten ontspanningsreizen, komen
verzoeken een dagje uit en, heel belangrijk,
komen regelmatig langs voor een gesprek.
Er zijn ruim 1400 afdelingen, met veel
praktische initiatieven.
Dit jaar bestaat de Zonnebloem
45 jaar.

de zonnebloem

Postbus 2100, 4800 CC Breda - Telefoon (076) 602060

Geef de Zonnebloem / 25.-
Giro 145

WAT KAN FUNCTIONEEL TOCH MOOI ZIJN.

Streven naar het ware rijden. Dat was de opdracht die de ontwerpers van Renault zich stelden. Het resultaat: de Laguna.
Een nieuwe generatie die geen compromis kent tussen vorm en functie. Zijn fraaie, ovale lijnen geven de impressie van
beheerste kracht. Een lijnenspel dat zich doorzet tot in het interieur. De temperamentvolle techniek maakt de Laguna tot een
pittige auto met een onberispelijk weggedrag. Bovendien voldoet de Laguna ruimschoots aan alle eisen die we tegenwoordig
stellen aan veiligheid: standaard gordelspanners en verstevigingsbalken in de portieren. Verder zijn alle
uitvoeringen leverbaar met ABS en airbag. En wat het milieu betreft, de Laguna voldoet met gemak aan de
huidige strenge milieu-eisen. Kortom, de Laguna breekt op alle fronten met het traditionele en alledaagse.

RENAULT
EEN EIGEN MANIER
VAN LEVEN

NIEUW, DE LAGUNA VAN RENAULT. VANAF f 36.995,-*

* Inclusief airbag f 38.370,-. Prijs- en specificatiewijzigingen voorbehouden. Renault adviseert Elf Oliën. 8 jaar
plaatwerkgarantie. WILLIAMS RENAULT WORLD CHAMPION FORMULE 1 • 1992/1993.

**CURSUSSEN+
OPLEIDINGEN**

HET BEGIN VAN EEN ZEKERE CARRIÈRE

Bell College

Open dag: alle opleidingen
op 28 mei om 11.00 uur

MANAGEMENTOPLEIDINGEN

Bedrijfskunde (2 jaar)
Marketing manager (1 jaar)
Middel manager (1 jaar)
Euro/PR-management assistent (1 jaar)

Lambertlaan 9, Maastricht, tel. 043-218095, ook
opleidingen in het buitenland.

**SECRETARIELE EN
TOERISTISCHE OPLEIDINGEN**

Directiesecretaresse
Medisch secretaresse
Juridisch secretaresse
Toeristisch management assistent
Toeristisch medewerker
Hostess/receptionist

Cornelislaan 3, Heerlen, tel. 045-718702
Stationstraat 17, Maastricht, tel. 043-250963

DE OPLEIDINGEN ORDE RECHT OF STUDIEFINANCIERING
(NSF-FH) EN DE OPLEIDINGEN

**Kom
naar de
open middag**

donderdag 2 juni
aanvang 15.30 uur

- KORTE, EÉNJARIGE OPLEIDING
- PRAKTIJKGERICHT DOOR STAGE
- STUDIEFINANCIERING (NSF 18+) EN
OV-STUDENTENKAART
- BEKEND IN BEDRIJFSLEVEN
- BREED VAKKENPAKKET
- GOEDE BEROERSPERSPECTIEVEN

Eenjarige dagopleidingen op
management, public relations, marketing,
secretarieel en toeristisch gebied en
opleidingsmogelijkheden in het buitenland

ook vandaag open dag
van 10.00 tot 14.00 uur!

Kun je niet komen?
Bel voor een gratis studiegids:
(040) 44 28 32.

Schoevers Opleidingen
Markt 17, Eindhoven

Een voorbeeld aan begint bij Schoevers

**JENNY SMEETS
OPLEIDINGS-CENTRUM**

OPEN DAG 28 MEI VAN 11.00 TOT 15.00 UUR

• GROOT-INDUSTRIË • VISAGIE • PEDICURE • SPORT/ASSISTENT
• ANDERE TOEGANGSVAKKEN • ZORGENDE BEROEPEN • ONDERNEMERSOPLEIDING

Postbus 200, 6200 ZD, tel. 043-623641, fax 013-626169
Kijk op 28 mei op 14 uur op het plein voor de open dag van de
opleidingen. De open dag is gratis en kosteloos. De open dag is van 10.00 tot 14.00 uur.

HOGESCHOOL KATHOLIEKE LEE

**INFORMATIEDAG
SITTARD**

ZATERDAG 28 MEI, 11.00-14.00 UUR. OUDE MARKT 5/KERKEPAD

Studieprogramma's op maat; optimale doorstromingsmogelijkheden; altijd twee kansen in één studie
onderwijs of bedrijfsleven; opleidingen in voltijd en in deeltijd.

LEREER BASISONDERWIJS (PABO)**LEREER VOORTGEZET ONDERWIJS**

■ Algemene Economie ■ Bedrijfsconomie ■ Nederlands ■ Duits ■ Engels ■ Aardrijkskunde ■ Geschiedenis
■ Tekenen ■ Handvaardigheid ■ Wetenschappen ■ Natuurkunde ■ Pedagogiek ■ Techniek

SAMENGESTELDE PROGRAMMA'S

Opleidingen voor bedrijven en instellingen
■ Publiciteitsvormgeving ■ Illustratieve vormgeving ■ Productvormgeving ■ Opleider Informatica
■ Commerciële Techniek ■ Landschap en Milieu ■ Interne/externe Communicatie (Engels/Duits)
■ Algemene en Bedrijfsconomie ■ Cultuur en Educatie ■ Communicatie en Publiciteit
■ Bedrijfswetenschappen ■ Ruimtelijke-figuratieve vormgeving ■ Modegrafiek/illustratie-presentatie

HOGERE KADEROPLEIDING PEDAGOGIEK

Stuur voor meer informatie onderstaande bon in een envelop zonder postzegel naar de HKLS, Antwoord-
nummer 1040, 6130 VB SITTARD, of bel 046-599555.

Ik wil graag nevenstaande informatie ontvangen: ☐ Brochure Voltijdopleidingen Leraar V.O.

Naam: Samenstelling van de Opleiding

Adres: ☐ Brochure Deeltijdopleidingen Leraar V.O.

Postcode: Samenstelling van de Opleiding

Woonplaats: ☐ Brochure Leraar Basisonderwijs

**DIT WAS TOT
VOOR KORT
EEN MENS
IN NOOD**

WILP HELPT. HELP
MENSEN IN NOOD
GIRO 1111.222

Mensen in Nood

Postbus 1041
5200 BA 's Hertogenbosch

Uw huis op dit formaat in
de krant kost meestal
minder dan een maand
hypotheekrente en
verkoopt sneller want:

Je huis
in de krant
brengt mensen
over de vloer.

VERKOCHT

**Ik lees de
krant
in de klas**

De krant is een
belangrijk middel
in de klas.

Herstel kunstwerk in Landgraaf valt slecht

Van onze verslaggever

LANDGRAAF - De gemeenteraad van Landgraaf is met pijn in het hart akkoord gegaan met het beschikbaar stellen van een krediet van veertigduizend gulden

voor het opknappen van het kunstwerk op het Raadhuisplein.

Landgraaf geeft elk jaar vijftig mille uit voor kunst. „Als van dit bedrag nog eens veertig mille wordt geïnvesteerd in het repa-

ren van een kunstwerk, dan is er geen sprake meer van een echt kunstbeleid,” aldus raadslid A. Boumans (CDA).

Volgens Boumans moet de gemeente in de toekomst waken voor de aanschaf van kunstwer-

ken die zeer gevoelig zijn voor onderhoud. Ook vindt hij dat Landgraaf, gezien de financiële positie, minder geld aan kunst moet uitgeven.

Tien mille voor nieuw kunstbeleid is een schijntje, vindt de meerderheid van de raad. Het kunstbeleid in Landgraaf is daarom toe aan een heroverweging. Van J. Horbach (D66) mag het kunstwerk voor het gemeentehuis worden afgebroken.

Wethouder Thei Gybels wees nogmaals op het slechte werk dat de aannemer, de maker van het kunstwerk, heeft afgeleverd. De tegels laten regelmatig los. Door een faillissement is verhaal op de aannemer niet mogelijk.

Stoet van reuzen door Maastricht

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Voor de vijfde keer trekt zondag 5 juni de reuzenstoet door Maastricht. Er worden voor dit kijkspel zo'n honderdduizend toeschouwers verwacht. Organisator is het Reuzengilde Gigantius, dat tegelijk het zilveren bestaansfeest viert.

Was het er vorige keren om te doen zoveel mogelijk reuzen uit andere plaatsen naar Maastricht te halen, deze keer komt het accent op de tijd te liggen waarin de eerste stadsreus zich vertoont, namelijk de tijd van Karel V, tegen het einde van de Middeleeuwen.

Gildemeester Phil Dumoulin noemt de stoet van zondag 5 juni het belangrijkste evenement van het reuzenfeest, dit jaar een visuele geschiedenis die wordt uitgebeeld door 3500 personen; 2000 inwoners van Maastricht en 1500 van daarbuiten. Voorop trekken bedelaars, gevolgd door boeren en ambachtslieden, die in de Middeleeuwen in

gilden waren verenigd; dan volgen de geestelijken en magistraten ofwel de bestuurders van de stad.

Gastheer is stadsreus Gigantius, in 1980 gebouwd door de leden van het Reuzengilde. De historische voorganger van Gigantius verscheen volgens een oud Spaans geschrift in 1550 ten tonele, toen keizer Karel V zijn zoon Filips II in de stad Tricht kwam voorstellen als zijn opvolger.

De huidige reus Gigantius meet nog geen zes meter, omdat hij onder de straatverlichting door moet kunnen tijdens de tochten door de binnenstad. Voor de organisatie van de stoet heeft het reuzengilde in de jaren van voorbereiding van de stoet een budget van 175.000 gulden opgebouwd. Het leeuwedeel van dat geld gaat op aan de huur van de historische kleding voor de deelnemers aan de stoet. Uit Catalonië komen elf reuzen, uit Frankrijk vijf, één uit Duitsland en vier uit Engeland. De rest is ofwel uit België ofwel uit Nederland afkomstig.

Levendig

● In de Groenstraat in Ubach over Worms wordt dit weekend de flink gefeest. De fanfare St. Elisabeth, de Meijongens en de 'Greun-Jonge' hebben de koppen bij elkaar gestoken om iets moois van de Pinksterfeesten te maken. Vanavond speelt in de feesttent het orkest The Jaguars. Zondagmiddag kroont burgemeester Janssen om 12.30 uur de Mei-koningin. 's Middags is ook een rondgang door de Groenstraat en om acht uur 's avonds begint het mei-bal. Pinkstermaandag is de afsluiting en de slotdag wordt al heel vroeg ingezet. Om klokslag twaalf uur 's middags begint het Klompbal. Als het tijdens die dagen op de Groenstraat al niet levendig genoeg is: ook maandag is er weer levende muziek.

Groen

● Zitten we nog midden in de naweeën van de vorige verkiezingen, valt het stembiljet voor de volgende verkiezingen in de bus. Terwijl Van Aardenne, De Vries en Vis voor elkaar proberen te krijgen dat Nederland de komende vier jaar paars, lila, violet, purper of mauve wordt bestuurd, kunnen we ons gaan buigen over welke kleur Europa moet krijgen. Wat te denken van oker of indigo? Of vermiljoen, bordeaux of zandkleurig? Opvallend op het stembiljet is de deelname van GroenLinks. De Groenen én een naamloze partij, waarvan de lijsttrekker De Groen heet. Maar dat wil nog lang niet zeggen dat heel Europa ook groen wordt. Wat dacht u van turquoise? Trouwens, rood, blauw en groen, is dat samen echt wel paars?

Ohio

● In Kerkrade zijn gisteren tien stadswachten geïnstalleerd. Dat gebeurde onder toezicht oeg van captain Jeffrey Urban. Nee, geen verdwaalde piloot van een ruimteschip, gewoon een officier van de New Philadelphia Police Ohio, die op bezoek was bij de Kerkrade politie. Urban heeft naast de installatie van de stadswachten het districtsbureau bezocht en is meegeweest op patrouille in het centrum.

Export

● Weet u wat het belangrijkste exportproduct van Kerkrade is? Tulpen, drugs? Nee, proces-verbaal. Tel alle aangehouden Duitse drugsrunners maar eens op bij de Duitsers die foutparkeren op de zaterdagmarkt in Eygelshoven.

Bejaardentocht

● De dag van de Heerlense bejaardentocht, maandag 30 mei, komt naderbij. De organisatie van de tocht heeft een laatste bericht voor de deelnemers van de trip: „Op maandagmorgen wordt iedere deelnemer thuis opgehaald door zijn of haar chauffeur. Zorg dat u tussen 8 en 8.30 uur klaar staat zodat u meteen kunt instappen als uw chauffeur 'voortrijdt'. Vergeet niet uw pillages, poedertjes en andere medicijnen mee te nemen. En denk er vooral aan uw beste humeur in te pakken en een vriendelijk zonnetje op te draaien.” Als om 9 uur nog steeds geen chauffeur te zien is, kunnen de deelnemers dat kenbaar maken via telefoonnummer 423366. In dat geval zorgt de organisatie van de tocht er alsnog voor dat de 'vergeten' mensen worden opgehaald.

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Wvd-chef regioredactie
Jnos Philippens

KANTOREN

Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37,
6411 RS Heerlen,
tel: 045-739911,
fax: 045-739264.

Servicekantoor, Geerstraat 5,
6411 NM Heerlen,
tel: 045-717719,
fax: 045-713279.

Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42,
6461 ED Kerkrade,
tel: 045-452932,
fax: 045-455506.

Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81,
6443 CB Brunssum,
tel: 045-256363,
fax: 045-259056.

Voorwaarde voor komst 200 asielzoekers naar Schimmert

Nuther raadsfracties eisen sloop Op de Bies

DOOR HANS ROOUJAKKERS

SCHIMMERT - De raadsfracties in Nuth hebben als belangrijkste voorwaarde voor de komst van tweehonderd asielzoekers naar Huize Op de Bies in Schimmert gesteld dat het kolossale kloostergebouw binnen vier jaar wordt gesloopt. In een paviljoen naast het hoofdgebouw worden reeds driekwart van honderd asielzoekers ondergebracht.

De sloopvoorwaarde wordt gesteld omdat Jo Röddiger, de eigenaar van het negen hectare grote complex in Schimmert, ruim twee jaar na de aankoop nog steeds geen bestemming heeft voor het klooster. Röddiger (50) had aanvankelijk plannen om het gebouw op te splitsen in een hotel, een bedrijfsverzamelgebouw en een eigen administratiekantoor. Het bijna zes hectare grote park zou worden ingericht als recreatiecomplex inclusief een aantal bungalows, kinderboerderij, speeltuin, zwembad en wandelgebied.

De fractievoorzitters willen met de sloopvoorwaarde van klooster Op de Bies herhaling van de 'affaire Albeek' voorkomen. Het klooster Albeek heeft jarenlang leeg gelaten en veel overlast voor de omgeving veroorzaakt. Het pand werd heel vernield, drugsverslaafden

en zwervers zochten regelmatig onderdak in het verpauperde pand.

Het contract voor de opvang van de honderd asielzoekers die er nu verblijven, loopt binnenkort af. Röddiger wil de verbintenis met het ministerie van WVC graag verlengd zien. Bovendien staat hij achter het verzoek van WVC ook het klooster voor huisvesting van asielzoekers beschikbaar te stellen. WVC gaat pas akkoord indien ook de gemeente Nuth achter de uitbreiding staat.

Zover is het echter nog niet. Naast de eis dat het klooster wordt gesloopt, willen de fractievoorzitters de garantie voor een goede recreatieve opvang van de asielzoekers waarmee verveling en het slenteren door de bebouwde kom van Schimmert beperkt blijft.

Math Vliegen, fractievoorzitter van de zeven raadsleden tellende Lijst Lenoir, maakt duidelijk dat de komst van tweehonderd extra asielzoekers veel voeten in de aarde heeft. „Een andere voorwaarde is dat de opvang van tijdelijke aard moet zijn. De afdeling bevolking van de gemeente heeft extra personeel nodig, extra politiesteen is wenselijk en het is vanzelfsprekend dat de omwonenden een goede voorlichting krijgen.” Jo Röddiger was gisteren niet voor commentaar bereikbaar.

Vragen over opruimen asbest in Brunssum

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - Heeft het bij de sloop in de Brunssumse Kerkstraat vrijgekomen asbest gevaar opgeleverd voor de gezondheid van omwonenden en voorbijgangers? Met deze vraag heeft raadslid Jo Palmen zich schriftelijk gewend tot het college van Brunssum.

De politie van Brunssum had vorige week vrijdag op verzoek van het bureau Milieu en de Arbeidsinspectie de sloopwerkzaamheden van de twee panden in de Kerkstraat in het centrum stilgelegd. Het asbest diende door een gespecialiseerd bedrijf te worden opgeruimd. Maandag werd het karwei door specialisten geklaard.

Palmen wil nu van de gemeente weten of aan alle voorwaarden waaronder de sloopvergunning is verleend, is voldaan. „En heeft Bouw- en Woningtoezicht onderzoek of er asbesthoudende materialen in de slooppanden aanwezig waren?,” vraagt het raadslid.

Ten slotte wordt gevraagd naar de instructies over tijdstip van aanvang van de sloop. Palmen wil weten of het gerucht juist is dat de gemeente de sloper onder druk heeft gezet om zo snel mogelijk te slopen. Op de lokatie wordt het nieuwe amusementscentrum Fair Play gebouwd.

Na aanrijding tegen boom tot stilstand

HEERLEN - Op de kruising Einderstraat-Varenbeukerweg in Heerlen is donderdagavond en 22-jarige Heerlenaar met zijn Saab tegen de Opel van een 70-jarige plaatsgenoot gebotst. Door de klap draaide de Saab enkele malen om zijn as en kwam tegen een boom tot stilstand. Een passagier die in de Saab zat, raakte licht gewond. Hij werd door een voorbijganger naar het Brunssumse ziekenhuis gebracht, maar hoefde niet te worden opgenomen. Beide auto's werden flink beschadigd. Tegen de Saab-bestuurder werd proces-verbaal opgemaakt.

Boetes voor rijden zonder autogordel

HEERLEN - Tijdens een verkeerscontrole op de Akerstraat-Noord en Heerenweg in Hoensbroek zijn donderdag dertien automobilisten bekeurd. Zij droegen geen autogordel. Verder kregen zes bestuurders een proces-verbaal, omdat ze geen papieren bij zich hadden, geen APK-bewijs hadden of op een opgevoerde bromfiets reden. Een 29-jarige Heerlenaar werd aangehouden omdat hij nog een boete moest betalen van 140 gulden. Hiervoor mag hij twee dagen in het politiebureau overnachten.

Motorrijder breekt heen

BRUNSSUM - Een 33-jarige motorrijder uit Schinveld heeft donderdagavond bij een aanrijding op de Rimbürgerweg zijn been gebroken. Hij reed met zijn motor in de richting van Brunssum en wilde twee voor hem rijdende auto's inhalen. De voorste bestuurder, een 40-jarige Duitser, wilde op dat moment een aan de linkerkant van de Rimbürgerweg gelegen bedrijfsterrein oprijden. De motorrijder zag dat te laat en reed tegen de auto. Hij moest naar het ziekenhuis in Brunssum worden overgebracht. De politie verzoekt de bestuurder van de auto die achter de Duitser reed met haar contact op te nemen.

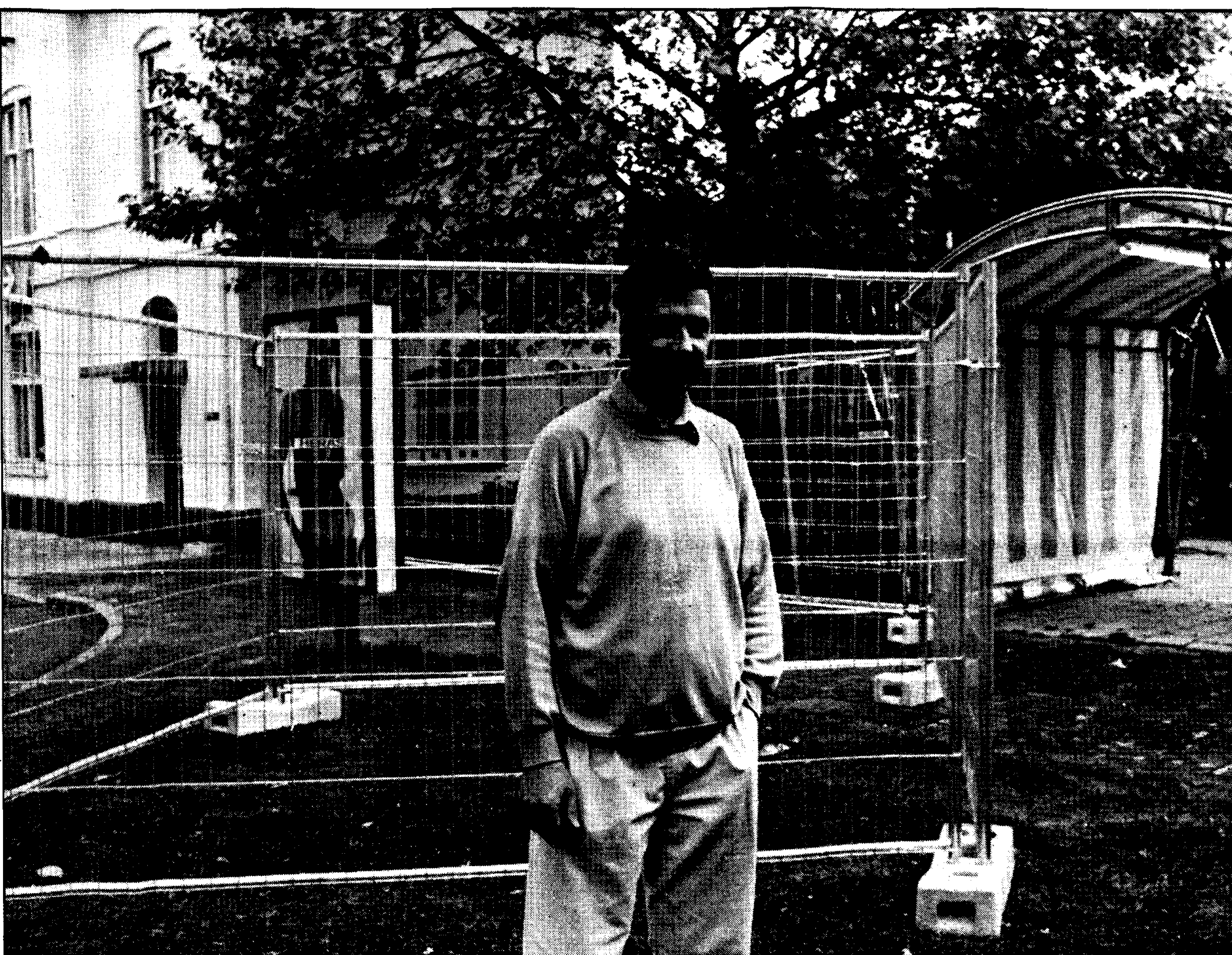
Aangehouden na tanken zonder te betalen

HEERLEN - De politie heeft donderdagavond een Belg en een Kerkradenaar aangehouden nadat zij bij een tankstation aan de Antwerpseweg in Heerlen met hun auto geen tank had betaald. De politie heeft de auto waarin zij zaten die ochtend in België gestopt. Verder werden in de kleding van de mannen enkele grammen heroïne en cocaïne aangetroffen, alsmede een busje traangas.

Autobus in brand

HEERLEN - Een Franse touringcar die geparkeerd stond op de Bongerd in Heerlen heeft donderdagochtend door nog onbekende oorzaken vlam gevat. De brandweer was er brand snel meester. De bus raakte zodanig beschadigd, dat verder rijden niet-mogelijk was. De reizigers logeerden in een nabij gelegen hotel.

Liever Pinkpop dan voetbal

● NS-medewerker Jan Elema bij het Landgraafs stationnetje.

Foto: THEO GIJZEN

NS-station Landgraaf wordt ware vesting

DOOR LINDA DANIELS

LANDGRAAF - Het doorgaans rustige stationnetje in Landgraaf verandert tijdens de pinksterdagen in een ware vesting die door ruim dertigduizend Pinkpop-treinreizigers wordt aangedaan. De 44-jarige NS-medewerker Jan Elema, die normaal gesproken in z'n eentje het station in de gaten houdt, krijgt tijdens de Pinkpopdagen versterking van zestig collega's. „Die hulp kan ik wel gebruiken. Het is hier dan een gekkenhuis.”

Het is de derde keer dat Elema de drukke pinksterdagen achter het loket in Landgraafse station slijt. „Het zijn geweldige dagen. Die sfeer die er dan hangt is echt met niets te vergelijken. Al die jongeren komen vaak lui zingend de dubbeldekkertreinen uitstromen. Als er imperials op die treinen zaten, zouden ook die volgeladen zijn,” zegt Elema lachend.

De NS-medewerker hoopt dat de reizigers zich het komende weekend net zo zullen gedragen als ze dat de afgelopen jaren deden. „Toen hing hier, ondanks de enorme drukte, een gemoedelijke sfeer. Er werd gitaar gespeeld en gezongen. Ik was verbaasd over het geduld dat die lui konden opbrengen. Soms stonden ze wel een half uur op het perron te wachten voordat ze eindelijk naar buiten konden. Ze werden tegen die dranghekken aangedrukt. Maar er werd niet

gevochten en er werd niets opzettelijk vernield. Dat is met voetbalsupporters wel anders. Die zouden de hele tent hebben afgebroken. Nee, ik heb liever duizenden Pinkpopbezoekers dan tien voetbalsupporters.” De Nederlandse Spoorwegen hebben veel voorzorgsmaatregelen

len getroffen om de reizigers zo goed mogelijk op te vangen. De voorbereiding loopt op rolletjes. Het station in Landgraaf is in de hoogste staat van paraatheid gebracht. De NS hebben speciaal een noodperron aangelegd voor de Pinkpopgasten. In het verleden werd het perron na het popfestival weer meteen verwijderd, maar dat gebeurt dit jaar niet. „Jan Smeets heeft toch een contract tot het jaar 2000. Het is zeker dat Pinkpop nog minstens

zes maal in Landgraaf wordt gehouden,” aldus Pierre Stassen, de chef van Elema.

Voor het personeel wordt een verblijfskeet naast het station geplaatst. „Het crisiscentrum,” zegt Elema om het nut van de keet te verduidelijken. „Een ruimte voor het personeel om even te rusten, even aan niets te denken.” In de keet is overigens het enige toilet te vinden. Dat is in eerste instantie alleen bedoeld voor het personeel. Volgens Stassen hebben de NS nog overwogen om voor de reizigers een aantal mobiele toiletten bij het station te zetten, maar door technische problemen konden die plannen niet doorgaan. „In de treinen zijn toch toiletten genoeg,” zegt Stassen. „En als iemand echt heel nodig moet

op het station, dan mag hij wel van onze wc gebruik maken.” Elema weet al precies wat de directe omgeving van het NS-station te wachten staat: „Er zijn struiken genoeg in de buurt.” Rondom het station wordt een afrastering van minstens driehonderd meter lengte geplaatst om de meute in goede banen te leiden. Het hekwerk maakt het ook mogelijk dat er een ingangscntrole kan worden gehouden om het aantal zwartrijders op

weg naar huis te beperken. In de treinen, die ongetwijfeld overvol zijn, kan niet gecontroleerd worden op geldige plaatsbewijzen. Reizigers kunnen in Landgraaf aan vijf loketten hun kaartjes kopen.

„Als de mensen dinsdag het station inkomen voor kaartjes, moeten wij proberen rustig te blijven. En dat is heel moeilijk als je de lange rijen mensen voor de loketten ziet. Als die lui een trein zien, worden ze gek. Dan willen ze erin! Als ik achter het loket zit, probeer ik zo snel en efficiënt mogelijk te werken, blijf ik strak voor me uit kijken naar die ene klant waar ik mee bezig ben en probeer ik boven alles mijn hoofd bij mijn werk te houden.”

„Maandagnacht krijgen we vast ook te maken met mensen die geen geld meer hebben om een kaartje te kopen. Twee jaar geleden kwamen groepen jongeren met hun bagage in winkelwagentjes het station binnenrijden. Ze konden geen kaartjes meer kopen, omdat ze plaatsjes waren en besloten toen maar om op het grasveld voor het station hun hele hebben en houwen uit te stallen. Ze hebben de nacht op dat veldje doorgebracht. Laten we maar hopen dat het dit jaar droog blijft. Ik moet er niet aan denken om 's ochtends een groep verzopen katers aan te treffen.”

ontmoeting op zaterdag

scorebord

nacompetitie

AZ	1-5
Haag-RKC	2-1
Haag	220049-1
Haag	210125-4
Haag	210122-5
Haag	200203-9

18.00 uur:

ADO Den Haag

B

-NEC

-schap-VVV

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

220045-0

210123-2

210123-4

200201-6

18.00 uur:

-C

-De Graafschap

Venlonaren weer in de race na 2-1 winst bij De Graafschap

VVV als herboren

Van onze correspondent
HENK HAFMANS

WAGENINGEN - VVV leeft weer. Die conclusie kon iedere Venlonaar gisteravond op de Wageningseberg zonder enig chauvinisme trekken na de dik verdiende overwinning op De Graafschap. De uitslag (1-2) oogt weliswaar magertjes, maar dat is dan ook het enige verwijt dat de VVV'ers zichzelf kunnen maken.

De Graafschap-VVV (1-1) 1-2. 6. Van Oostrum 1-0, 12. Van Leenders 1-1, 52. Verberne 1-2. Scheidsrechter: Van Dijk. Toeschouwers: 2000. Gele kaart: Trentelman, Te Braak (De Graafschap), Vincent, Verberne (VVV). **De Graafschap:** Olyslager; Redeker, Trentelman (46. Tuinstra, 70. Looms), Hendriks en Lukassen; Matthaei, Te Braak en Godee; Van Oostrum, Van Schijndel en Van de Brink. **VVV:** Rook; Janfada, Smits, Polman en Verberne; Driessen, Van der Meer, Spee en Van Leenders; Vincent en Laros.

Uitgezonderd een overrompelende overtuiging van De Graafschap, die resulteerde in een snelle achterstand, heeft de ploeg van interim-coach Remi Reynierse het duel nagenoeg volledig gecontroleerd. Speltechnisch toonde VVV zich veel vaardiger op de spekgladde grasmat dan de thuisclub. Dat pluspunt had Reynierse ook als tactisch wapen in de strijd geworpen. „Ik heb VVV dit seizoen niet vaak zien spelen omdat ik meestal de volgende tegenstander onder de loep nam. Ik weet dus niet hoe diep het gat is geweest waarin de ploeg verkeerde. Vandaag heb ik in elk geval een heel goed spelend team gezien. Dertel, creatief en ik heb wel twaalf doelrijpe kansen gezien. Het vertrouwen zat er vanaf de eerste minuut in. Zelfs de snelle achterstand bracht de ploeg niet van de wijs. Je moet uiteraard je kansen van wedstrijd tot wedstrijd bekijken, maar in de komende twee duels tegen NEC kun je alles nog naar je eigen hand zetten.”

De lofuitingen van Reynierse waren beslist niet overdreven. VVV was onherkenbaar en speelde met een hartverwarmende grethoud. Toch zag het er in de beginfase donker uit voor de Venlonaren. Michel van Oostrum troefde Bert Spee in een rechtstreekse confrontatie af en liet vanaf de rechterflank doelman Rook kansloos. VVV had het antwoord prompt klaar. Pieter van Leenders prikte de gelijkmaker laag in de benedendhoek: 1-1. Vanaf dat moment liet VVV de 'thuisclub' alle hoeken van het veld zien, maar de verdiende voorsprong bleef vooralsnog uit. Pas in de tweede helft maakte aanvoerder Juno Verberne aan alle twijfels een einde.

● Juno Verberne scoorde de winnende treffer van VVV.

Foto: JEROEN KUIT

Oefenduels

Roda JC

KERKRADE - Roda JC speelt volgende week ter afsluiting van het seizoen nog een drietal oefenwedstrijden. Dinsdag is de Kerkrade club om 19.30 uur te gast bij Susteren; donderdag wordt om 19.00 uur gespeeld bij Laura en volgende week zaterdag staat om 15.00 uur de ontmoeting bij Bekkerveld op het programma.

Basketbal met negen teams

BUNNIK - De basketbalcompetitie telt in de eredivisie mannen in het komende seizoen slechts negen teams. Een dieptepunt in het nationale basketbal. Oorzaak is de degradatie van Zwijndrecht naar de promotiedivisie en de weigering van Voorburg en PSV gebruik te maken van hun recht te promoveren naar de eredivisie. Het bestuur van de Topsport Liga heeft de inschrijvingstermijn met enkele dagen verlengd in een poging een tiende club bereid te vinden toe te treden tot de eredivisie.

WK in 1998

met 32 landen

ZÜRICH - De wereldvoetbalbond (FIFA) heeft definitief besloten de eindronde van de mondiale titelstrijd in 1998 met 32 landen af te werken. Het evenement wordt over vier jaar in Frankrijk gehouden. Bij het WK in de Verenigde Staten, dat over een maand van start gaat, zijn 24 landen actief. Op welke manier de FIFA de extra plaatsen gaat invullen, is nog niet bekendgemaakt.

Siemerink

geopereerd

RIJNSBURG - Jan Siemerink heeft gisteren in het Dijkzigtziekenhuis in Rotterdam een meniscusoperatie ondergaan. De ingreep werd noodzakelijk gemaakt na het bekijken van de röntgenfoto's, die woensdag werden gemaakt. De 24-jarige speler uit Rijnsburg heeft zich noodgedwongen moeten afmelden voor het toernooi om de open Franse titels, dat maandag in Parijs begint. De voorgaande drie keer werd hij op Roland Garros telkens in de eerste ronde uitgeschakeld.

Twente verlengt contracten

ENSCHDE - FC Twente heeft het contract met verdediger André Karnebeek met drie jaar verlengd. Verder sloot de club nieuwe overeenkomsten af met Sander Westerveld (twee jaar), Clemens Zwijnenberg, Erwin Leurink en Joost Volmer (allen een jaar). Jan Gasbeek kreeg een vrije transfer. FC Twente onderhandelt nog met doelman Sander Boschker en middenvelder Ruud Kool over een nieuw contract.

Tennisclinic in Döntgenbach

HEERLEN - Tennisvereniging Döntgenbach krijgt maandag visite van de Estusa Xylifresh Tennis Tour. Onder aanvoering van Huub van Boeckel en Marcella Mesker wordt de leden van Döntgenbach een clinic voorgeschoteld, met aansluitend een entertainmentprogramma. Van Boeckel en Mesker gebruiken al hun ervaring en balvaardigheid om de aanwezigen te vermaken. Hierbij wordt de toverdoos waargenijd opengetrokken en wordt het publiek op ludieke wijze bij het programma betrokken. De clinic begint om 12.30 uur.

Bartok strijdt voor landstitel

BUCHTEN - Vandaag staat voor de tafeltennisers van Bartok de belangrijkste wedstrijd in de geschiedenis van de club op het programma. De Buchtense eredivisionist komt in Utrecht in de finale om het landskampioenschap in actie tegen VSB uit Groningen. Richard Aarts, Chen Sung en Jos Verhulst hebben de unieke mogelijkheid om in de domstad de hoogste nationale clubeer te bemachtigen.

sport in cijfers

WIELRENNEN

Internationale AMEV Ladies Trophy. Tweede etappe: 1. Brunen 90 km 2.08.18, 2. Young 1.06, 3. Valvik, 4. Christophe, 5. Samokavalova. Algemeen klassement: 1. Samokavalova, 2. Valvik 0.03, 3. Brunen 0.05, 4. Young 0.10.

Amsterdam. Olympia's Ronde, eerste etappe, individuele tijdrit: 1. Colombo 6.8 km in 8.59, 45.405 km/u, 2. Gutte 0.04, 3. Pijpers 0.05, 4. Bastiaanse, 5. Vogels 0.10, 6. Vegt, 7. Jacobsen 0.11, 8. Touz 0.12, 9. Lagerweij 0.13, 10. Hondo 0.15, 11. De Jongh, 12. Contri 0.16, 13. Van Riel, 14. Kil 0.17, 15. Luppens. Tweede etappe, Amsterdam-Amsterdam: 1. McKenzie 128.3 km in 2.44.04, 2. Godert de Leeuw, 3. Appeldoorn, 4. Stakénas, 5. Jacobsen, 6. De Marreiros, 7. Kil, 8. Theus 0.51, 9. Den Braber, 10. Teuben.

FIFA dreigt Griekenland met uitsluiting voor WK

ZÜRICH - De FIFA, wereldvoetbalfederatie, heeft Griekenland gedreigd een startverbod op te leggen voor het WK in de Verenigde Staten. Dat zei secretaris Blatter gisteren in Zürich. De FIFA eist dat de Griekse voetbalbond de ruzie bijlegt met de regering. Kabinet en bond verschillen van mening over de datum van de verkiezingen voor het bondsbestuur. De socialistische regering, die in oktober de macht overnam van de conservatieven, wil een nieuw bondsbestuur. Vrijwel alle huidige leden zijn lid van de conservatieve partij. Blatter wil dat de bond de

regering tegemoet komt. Indien de bond aan de oproep geen gehoor geeft, wordt het Griekse elftal uitgesloten van deelneming aan het WK.

Verder dreigt de FIFA dreigt in conflict te komen met het Internationaal Olympisch Comité (IOC). De FIFA weigerde de antidoping verklaring van het IOC te ondertekenen. Het IOC kwam in januari met de verklaring, in een poging de regels en sancties inzake doping gelijk te trekken. Sindsdien heeft het merendeel van de 33 bij het IOC aangesloten bonden het acht punten tellende manifest ondertekend.

Daarmee gaven zij het IOC in principe een blanco cheque inzake de bestrijding van doping. De FIFA heeft geen bezwaar tegen de IOC-supervisie tijdens de duur van de Olympische Spelen, maar wil daarbuiten autonoom blijven.

Door de weigering loopt het voetbal de kans uitgesloten te worden van Olympische deelneming. Punt acht van het manifest zegt dat alle Olympische sporten bestuurd moeten worden door bonden, die de antidoping verklaring van het IOC hebben ondertekend.

MVV speelt gelijk tegen FC Utrecht

HERAKLION - MVV heeft tijdens het internationaal toernooi op het eiland Kreta met 1-1 gelijkgespeeld tegen FC Utrecht. De domstedelingen kwamen al na acht minuten aan de leiding door een treffer van Pieter Bijl. Kort na rust scoorde Richard Roelofs de meer dan verdiende gelijkmaker. In het andere duel versloeg OFI Kreta met 2-0 Panathinaikos. Morgen sluit MVV het toernooi af met een duel tegen het organiserende OFI Kreta van de Limburgse trainer Gene Gerards.

Hulsberg in nacompetitie

MAASTRICHT - Hulsberg speelt vanavond in de nacompetitie tegen Leonidas. De ploeg heeft zich dus voor niets zorgen gemaakt over de ontwikkelingen naar aanleiding van het op 2 mei bij de stand 2-1 gestaakte duel tussen Maastrichtse Boys en Schimmert. In de resterende veertien minuten moest Schimmert gisteravond liefst vier keer scoren om nog in aanmerking te komen voor de vervangende periodetitel. Daar slaagde de ploeg niet meer in: men verloor zelfs met 3-2.

(ADVERTENTIE)

Uw Lancia Dealer

CREUSEN HEERLEN

PARALLELWEG 34, TELEFOON 045 - 74 21 21
OFFICIEEL DEALER VOOR HEERLEN / KERKRADE / SITTARD / GELLEN

Williams wacht met aanwijzen van opvolger Senna

Toestand Wendlinger nog steeds kritisch

CE - Karl Wendlinger verkeert nog steeds in levensgevaar. Acht dagen na het zware ongeval tijdens vrije trainingen voor de Grand Prix van Monaco in Monte Carlo wordt de 25-jarige Oostenrijkse formule 1 coureur nog altijd kunstmatig in een diepe coma gehouden. Dat heeft professor Grimaud van het Saint-John-ziekenhuis in Nice medegedeeld.

twee dagen geleden begon ontwakingsproces is stop, omdat zich nog altijd twijfel bestaat in de hersenen betreffende de autocoureur wordt vol het medisch bulletin van tot vijf dagen in coma gehouden van de hersenen te ontlasten. Toestand is licht verbeterd, nog onvoldoende om hem bewustzijn te brengen," vertelde Grimaud. Over de overlevingskansen wilde de neurochirurg zich niet uitlaten. Evenmin de Oostenrijker blijvend letsel houdt.

Williams

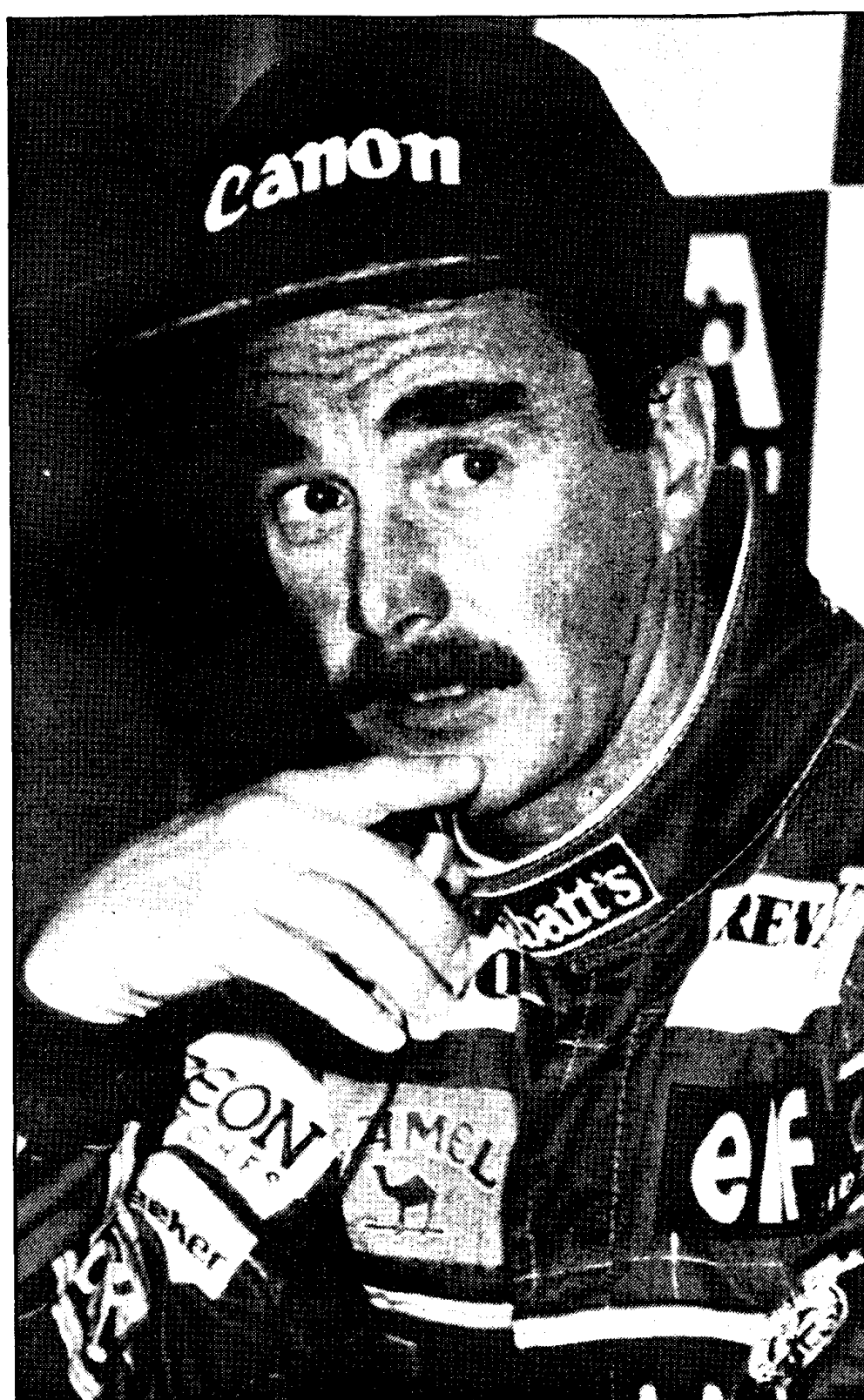
Williams-team heeft de beslissing over de opvolging van Ayrton Senna enkele dagen uitgesteld. Het was de bedoeling dat de opvolger van de drie dagen geleden in Imola verongelukkede Braziliaan bekend zou worden gemaakt. De Britse racestrijder eerst de testritten op het circuit van Jerez afwachting. De elfde Damon Hill komt ook teverlaat David Coulthard op de

Mercedes, Mugen Honda, Peugeot, Renault en Yamaha.

Dat is een verrassende wending omdat begin deze week de meeste racestallen hun bedenkingen hadden over de drastische wijziging van de reglementen. Hun bezwaren golden vooral de korte tijd waarin de vernieuwingen moeten worden verwezenlijkt. Een woordvoerder liet gisteren na afloop van het overleg weten dat de teams grotendeels achter de plannen staan, maar dat in detail nog het een en ander moet worden geregeld.

Een van de belangrijkste veranderingen is het reduceren van het aantal paardecirkels van 800 tot beneden 600 pk. Deze regel wordt pas volgend seizoen van kracht. Alle andere maatregelen betreffen hoofdzakelijk veranderingen aan de aerodynamiek, die, te beginnen met de Grand Prix van Spanje volgende week in Barcelona, stapsgewijs dienen te worden uitgevoerd.

De FIA voerde rigoreuze veranderingen door naar aanleiding van de ongevallen op het circuit van Imola bijna drie weken geleden, waardoor Ayrton Senna en Roland Ratzenberger om het leven kwamen, en het ernstige ongeval vorige week donderdag op het stratencircuit van Monte Carlo, waar Karl Wendlinger zwaar gewond raakte.

● Nigel Mansell, nu rijdend in de Indy Cars maar eerder in de formule 1 zes jaar actief voor Williams, wordt genoemd als opvolger van Ayrton Senna.

Foto: REUTERS

sport in cijfers

WIELRENNEN
 van Zwitserland, ATB. Tiende etappe:
 1. Benke 2 strafpunten, 2. Lem-
 3. Salenbach 4, 31. Weevers 25, 40.
 30, 57. Geurts 51, 62. Hofstede 63, 63.
 70, 68. Rol 77. Elfde etappe, down-
 Benke 9,26, 2. Iten 0,05, 3. Hoydahl
 16. Geurts 1,24, 41. Hofstede 1,56, 52.
 222, 58. Weevers 2,57, 63. Hihorst
 18. Rol 6,44. Algemeen klassement: 1.
 knecht 7,30,20, 2. Wabel 6,11, 3. Sal-
 6,40, 19. Arntz 29,10, 25. Hofstede
 6,40, 19. Geurts 38,36, 35. Weevers 38,56, 55.
 10, 40, 68. Rol 1,02,07.
WIELRENNEN. Eerste etappe, individue-
 1. Colombo 6,8 kro 8,59, 2. Gutte
 Pijpers 0,05, 4. Bastiaanse, 5. Vogels
 7. Jacobsen 0,11, 8. Touz (Oek)
 Lagerweij 0,13, 10. Hondo 0,15, 11.
 12. Contri 0,16, 13. Van Riel, 14.
 15. Luppens.

WIELRENNEN
 Garros. Speelschema mannen:
 1. Qualifier, qualifier-qualifier, Pern-
 1. Qualifier, Leconte-Haarhuis, qualifier-
 1. Olhovsky-Bryan, Champion-Mor-
 1. Kovacek-Krajicek, Becker-Stark, Carl-
 1. Tororo, Solves-qualifier, Delaitre-Mat-
 1. Mitsch-Dosedel, Bjorkman-quali-
 1. Escobedo-Brasch, Fleuriat-Courier,
 1. Masur, Kulti-Pontang, Gollner-
 1. Kadi, qualifier-Volkov, Steeb-Eltingh,
 1. Enqvist, Vacek-Javier Sanchez,
 1. Gustafsson, Muster-Tsjerkasov,
 1. Wilander, Davin-Rafter, Roux-quali-
 1. Sanchez-qualifier, Barthez-Age-
 1. Schaller-qualifier, Damm-Bruguera,
 1. Jevic-qualifier, qualifier-Selton,
 1. Rosset, Corretja-Meligeni, Ruah-
 1. Boetsch-Lendl, qualifier-Gilbert,
 1. Korda, Pioline-Hlasek, Ferreira-
 1. Regui, Karbacher-Carbonell, Guar-
 1. Nikolic, Fromberg-Black, Wood-
 1. Qualifier, Washington-Franks, Holm-
 1. Chang-Grabbi, Arrese-Gilbert, Pa-
 1. McEnroe-Yzaga, Mansdorf-Palmer,
 1. Tarango, Steven-Larsson, Cahill-
 1. Simian-Martin, Carlos Costa-Raoux,
 1. Dreekmann, Rikl-Tsjenokov,
 1. Remberg-Reneberg, Stafford-qualifier,
 1. Vynasou-qualifier, De la Pena-Krick-
 1. Furlan-Stich.
WIELRENNEN. Graf-Studenikova, Rottier-Med-
 1. Qualifier-Herremann, Maniokova-
 1. Quentrec-Martincova, Spirlea-
 1. Gavaldon-Singer, Habsudova-
 1. Fernandez, Sukova-Courtois,
 1. Jogi Fernandez, Sawamatsu-quali-
 1. Qualifier-Gorrrachategui, Olivier-quali-
 1. Po-Mothes, Monami-Majoli, Farina-
 1. Navratilova-Oremans, Appel-
 1. Rastera, Reinstadler-Tauziat, Ritter-
 1. Richterova-Schett, Nagatsuka-
 1. Frazier-Cecchini, Dragomir-
 1. Maleeva, Pierce-Provis, Benti-
 1. Hy, Demongot-Boogert, McNeill-
 1. Austin-Kochta, Katerina Maleeva-Har-
 1. Bobkova-McQuillan, Coetzer-
 1. Novotna-Smashnova, Stafford-Mara-
 1. Grossman-Martinek, qualifier-Lan-
 1. Fang-Kelesi, Muns-Jagerman-Fusal,
 1. Kovets-Bollegraf, Gaidano-Hack, Gar-
 1. Jackson-Frankl, Kuhlman-Grossi,
 1. Baume-Zardo, Probst-Lucarelli, Shri-
 1. Fardel, qualifier-Schultz, Reinach-Hel-
 1. Weiland-Martinez, Zvereva-Tedjaku-
 1. Wiesner-Pitkowski, Kamio-qualifier,
 1. Weng, qualifier-McGrath, Tara-
 1. Riard, Likhovtseva-Chirardi, Rubin-
 1. Sport, Huber-Testud, Babel-Pendick,
 1. Mer-Mesjki, Cacic-Endo, Radford-Ritt-
 1. Polarsa-Dopfer, Van Lottum-Ferrando,
 1. Sanchez-Vicario.

WIELRENNEN. Vriendschappelijk: IJsland-
 1. 0, 40. Orlygsson 1-0. Toe-
 1. Wevers 2000.
WIELRENNEN. 3 miljoen gulden, stand na de
 1. Ronde: 1. Brooks 64 (baanrecord), 2.
 1. Cook 67, 4. Simpson 68, 5. Elking-
 1. Hammond, Mayfair, Edwards en Frost

WIELRENNEN. Europa Cup 1 Mannen, pou-
 1. Bloemendaal-Racing Club de France
 1. 0, 11. Van Westerop 1-0, 16. Bovelan-
 1. 0, 30. Van Wijk 3-0, 47. De Noijer
 1. Van Westerop 5-0, 64. Bovelan-
 1. Egara-Hounslow 2-1, Poule A: Uh-
 1. SKA Samara 6-1, Durkheim-Bau-
 1. 3-1. Vrouwen, poule B: HGC-Catania
 1. 2, 0. Grimberg en 1-0, 30. De Ruiter
 1. De Ruiter 3-0, 67. De Ruiter 4-0 (sb).
 1. Amiens 1-0. Poule A: Russelsheim-
 1. Eurovif 3-1, Glasgow Western-Real
 1. San Sebastian 4-1.

sport op tv

WIELRENNEN. 17.50 Dld 2: Sport extra: tennis
 1. World Team Cup vanuit Düsseldorf, (live finale).
 1. 17.00 Ned 3: Studio Sport: wiel-
 1. rennen (Alp Classics), turnen (EK van-
 1. Praag) en volleybal (Nederland-
 1. real).
 1. 17.00 Dld 3: Sport 3 extra.
 1. 15.17.30 Dld 3: Sport im Westen.
 1. 18.02 Dld 1: Sportschau.
 1. 18.40 RTL 5: Sport.
 1. 18.48 Ned 2: Sportjournaal.
 1. 19.10 RTL +: Sport.
 1. 19.45 BRT 2: Sport extra: judo, sa-
 1. menvatting van de Europese Kam-
 1. pionschappen voor mannen en vrou-
 1. en in Gdansk.
 1. 19.50 Dld 1: Sportschau: met 2e
 1. Bundesliga-voetbal.
 1. 20.25 Dld 2: Das aktuelle Sport-
 1. radio.
 1. 21.25 Ned 3: Studio sport.
 1. 22.45 BRT 1: Sport op zaterdag.
 1. 08.15 Dld 2: Sport extra: tennis
 1. World Team Cup vanuit Düsseldorf).

WIELRENNEN. 17.00 Dld 1: Tennis (World Team
 1. Cup vanuit Düsseldorf, finale), motor-
 1. sport (GP van Oostenrijk vanaf de Salz-
 1. burgen).
 1. 15.30 RTL 5: Auto- en motorsport.
 1. 16.30 Ned 3: Studio Sport: hockey.
 1. Europa cup voor landkampioenen van
 1. Bloemendaal en volleybal (Neder-
 1. land-Korea).
 1. 18.15 Dld 2: Sport extra: autosport
 1. (M-races vanuit Mugello, Italië).
 1. 18.40 RTL 5: Sport: Amerikaans
 1. voetbal.
 1. 18.40 Dld 1: Sportschau.
 1. 19.10 RTL +: Sport.
 1. 19.45 BRT 2: Sport extra: judo, sa-
 1. menvatting van de Europese Kam-
 1. pionschappen voor mannen en vrou-
 1. en in Gdansk.
 1. 19.50 Dld 3: Sport im Westen.
 1. 20.18 Dld 1: Sportschau-Tele-
 1. vision.
 1. 20.15 BRT 1: Sportweekend.
 1. 22.05 Dld 2: Sport am Sonntag.
 1. 00.11 Ned 3: Wielrennen: Olym-
 1. pische Ronde van Nederland.

WIELRENNEN. 19.58 Dld 1: Sport extra: voetbal,
 1. Nederland-Selectie Schleswig-Holstein.
 1. 20.05 Ned 3: Studio Sport.
 1. 20.22.15 RTL 5: Sportnieuws.
 1. 20.30 Ned 1: Tennis: Verslag van
 1. Open Franse Kampioenschappen op
 1. Roland Garros.
 1. 20.05.15 Dld 2: Sport extra: tennis:
 1. Open Franse Kampioenschappen vanaf
 1. Roland Garros in Parijs, hoogtepunten.
 1. 20.05.10 Dld 1: Sport extra: tennis:
 1. Open Franse Kampioenschappen.

Van Hanegem hekelt komst Thijs Libregts als algemeen directeur

Heibel bij Feyenoord

ROTTERDAM - De techni-
 sche staf van Feyenoord heeft
 verbaasd en ontstemd kennis
 genomen van de benoeming
 van oud-bondscoach Thijs Li-
 bregts tot algemeen directeur.
 Willem van Hanegem en Geert
 Meijer lieten onafhankelijk
 van elkaar weten geen behoef-
 te te hebben aan een nieuwe
 baas. Het succesvolle duo
 vraagt zich bovendien af of de
 'formele' Libregts de juiste
 man is op de juiste plaats.

Met name Van Hanegem had giste-
 ren geen goed woord over voor de
 handelwijze en de keuze van het be-
 stuur. „Als Libregts zich met tech-
 nische zaken gaat bemoeien, houdt
 het voor mij op,” benadrukte de
 Haarlemmer, die zijn nieuwe con-
 tract met open einde nog niet van
 een handtekening voorzag. „Ik wil
 niets met hem te maken krijgen.”

Voorzitter/penningsmeester Van
 den Herik en Libregts kwamen
 donderdag op het Griekse vakantie-
 eiland Rhodos tot een akkoord voor
 onbepaalde tijd. Met ingang van 20
 juni krijgt de 53-jarige Rotterdam-
 mer de dagelijkse leiding over de
 totale organisatie bij de profclub.
 Na het vertrek van Martin Snoeck
 werd die functie onbezoldigd waar-
 genomen door Van den Herik.

Het is nog onduidelijk in hoeverre
 Libregts zich met voetbaltechni-
 sche zaken gaat bezighouden. In
 een eerste reactie vanuit Grieken-
 land liet de nieuwe sterke man we-
 ten dat hij niet met opstellingen in
 zijn zak gaat rondlopen. Feit is, dat
 Libregts door Van den Herik mede
 is aangetrokken op basis van zijn
 voetbalkennis en zijn praktijkerva-
 ring als trainer bij ondermeer Ex-
 celsior, PSV, Feyenoord, PAOK en
 Iraklis, de club waar hij de afgelo-
 pen twee seizoenen werkzaam was.

Van Hanegem kent Libregts van
 diens periode als hoofdcoach in de
 Kuip. Tijdens het succesrijke seizo-
 nen 1983-84, waarin Feyenoord
 mede dank zij de inbreng van veld-
 speler Johan Cruyff de dubbel won,
 fungeerde de Kromme als assistent-
 trainer. Kort daarna vertrok Li-
 bregts naar Griekenland, omdat het
 toenmalige bestuur de 52-voudige
 international meer zeggenschap
 over de selectie wilde geven.

„Libregts neemt wel een verleden
 met zich mee,” sprak Van Hanegem
 voor de microfoon van Radio Rijn-

münd, die de verantwoordigde
 coach op zijn vakantie-adres in Zee-
 land had opgespoord. Hij doelde
 met die woorden niet alleen op het
 dienstverband van de voormalige
 gymnastiekleraar bij Feyenoord,
 maar ook op diens geruchtmakende
 periode als bondscoach van het Ne-
 derlands elftal.

Vlak voor het WK in Italië (1990)
 moest Libregts, die tijdens de kwa-
 lificatieronde ongeslagen bleef, op-

stappen onder druk van de spelers-
 groep (met name Gullit) en de
 publieke opinie. „Het is te hopen
 dat de mensen die verantwoordelijk
 zijn voor de aanstelling van Li-
 bregts zich zijn verleden hebben
 gerealiseerd,” stelde Geert Meijer,
 die zijn nieuwe verbintenis als co-
 ordinator van de technische staf even-
 min al heeft getekend.

De procedure die tot de (uitgelekte)
 presentatie van Libregts heeft ge-

leid, noemde Van Hanegem
 vreemd. „Afgelopen dinsdag werd
 ik al door een journalist gebeld met
 de mededeling dat Libregts eraan
 zat te komen. „Dat bestaat niet,” zei
 ik. Vrijdagochtend kreeg ik een te-
 lefoonnet van Van den Herik dat het
 wel degelijk waar was. Dat is toch
 raar? De media wel vooraf inlichtten
 en geen overleg plegen met de spe-
 lers en trainers. Dat accepteer ik
 niet.”

Van Hanegem ziet geen enkele re-
 den voor de komst van Libregts.

„Hij lijkt me tamelijk overbodig. We
 hebben toch al zoveel mensen op
 kantoor zitten. Okay, de voorzitter
 is soms voor zaken in het buiten-
 land, maar zijn afwezigheid duurt
 nooit langer dan een of twee weken.

Als hij nou de helft van het jaar af-
 wezig zou zijn.”

Foto: AP

Paul Haarhuis in eerste ronde Roland Garros tegen Henri Leconte

Weer nederlaag Edberg

DÜSSELDORF - Met twee
 nederlagen en een overwin-
 ning reist Stefan Edberg naar
 de gravelbanen van Roland
 Garros in Parijs. De nummer
 drie van de wereld verloor giste-
 ren in Düsseldorf in drie lan-
 ge sets (6-7 7-5 3-6) van Sergi
 Bruguera, de titelverdediger
 in Parijs. Het was zijn tweede
 verlies in de World Team Cup.
 Op de openingsdag verloor hij
 met grote cijfers van de Tsjech
 Korda. Twee dagen later ver-
 sloeg hij met moeite de Aus-
 tralische hardcourtspecialist
 Masur.

Spanje bereikte voor de vierde keer
 de finale in Düsseldorf. De zege van
 Bruguera werd voorafgegaan door
 de overwinning van Costa op Apell.
 De jonge Zweed viel in voor Gus-
 tafsson, die een lichte schouder-
 blessure had opgelopen. Apell, 126
 van de wereld, bood Costa uitste-
 kend partij, won de eerste set (6-4)
 maar verloor het ritme door een
 twee uur durende onderbreking we-
 gens regen. Na de pauze had Costa
 het antwoord op het agressieve spel
 van zijn opponent, 6-3 6-4.

Van de tien Nederlanders - drie
 mannen en zeven vrouwen - die
 rechtstreeks tot het hoofdtoernooi
 om de open Franse titels zijn toege-
 laten, hebben Paul Haarhuis en
 Miriam Oremans de meest aanspre-
 kende tegenstanders getroffen. De
 Eindhovenenaar vindt op het sterk ge-
 renoveerde complex van Roland
 Garros bij de Porte d'Auteuil de
 Franse smaakmaker Henri Leconte
 tegenover zich. Oremans moet het
 opnemen tegen de als vierde ge-
 plaatste, 37-jarige Amerikaanse
 Martina Navratilova.

De als zestiende geplaatste Richard
 Krajicek moet het in de openings-
 ronde opnemen tegen Karel Nova-
 cek uit Tsjecho. Novacek is uit op
 revanche, want in de vorige editie
 van de Franse open leed hij in de
 kwartfinales in vijf sets een neder-
 laag tegen de Nederlander. Bij
 winst treft Krajicek de winnaar van
 de partij tussen de Fransman
 Champion en de Australiër Morgan.

De derde Nederlander bij de man-
 nen, Jacco Eltingh, lootte als tegen-
 stander de Duitser Carl-Uwe Steeb.

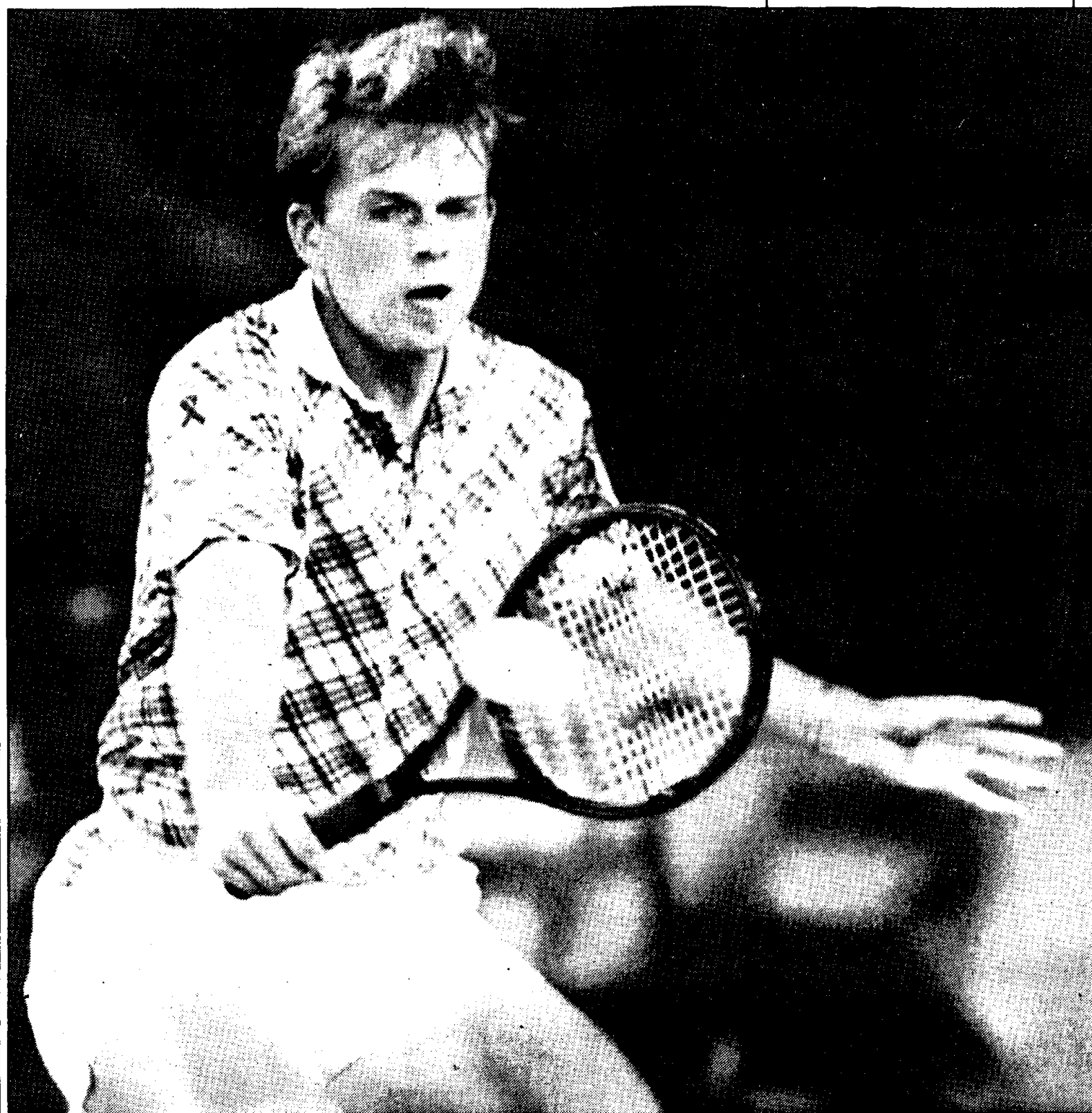
Wint de Heerdenaar dan komt hij
 tegenover de Amerikaan Wheaton
 of de Zweed Enqvist te staan.

Na vijf minuten
weer naar huis

GDANSK - Met slaperige ogen
 meldten Gerrie Teunissen en Wer-
 ner Verhoeven zich gistermiddag in
 de Olivia-sportthal in Gdansk. De
 sportleraren uit Nijmegen hadden
 een autorit van twaalf uur achter de
 rug om hun pupil Ferenc Arts te
 steunen bij zijn debuut op het EK
 judo. Dat nam slechts vijf minuten
 in beslag. De Bulgaar Vladimirov
 bleek te sterk. Arts kon zijn train-
 ingspak weer aantrekken. Teunis-
 sen had net genoeg tijd om de slaap
 uit zijn ogen te wrijven.

De Russische kolos Rodina kreeg
 in de tweede ronde Monique van
 der Lee in een ijzeren houdgreep.
 De scheidsrechters telden voor het
 einde, maar Rodina maakte de fout
 haar arm te diep in het gelaat van

Van der Lee te planten. Met het ge-
 meldend Gerrie Teunissen en Wer-
 ner Verhoeven zich gistermiddag in
 de Olivia-sportthal in Gdansk. De
 sportleraren uit Nijmegen hadden
 een autorit van twaalf uur achter de
 rug om hun pupil Ferenc Arts te
 steunen bij zijn debuut op het EK
 judo. Dat nam slechts vijf minuten
 in beslag. De Bulgaar Vladimirov
 bleek te sterk. Arts kon zijn train-
 ingspak weer aantrekken. Teunis-
 sen had net genoeg tijd om de slaap
 uit zijn ogen te wrijven.

AMSTERDAM - De eerste dag van
 de 43e editie van Olympia's Ronde
 is gedomineerd door buitenlanders.
 De eerste leiderstrui kwam om de
 schouders van de Italiaan Luca Co-
 lombio. Hij won in Amsterdam de
 individuele tijdrit over 6,8 kilome-
 ter.

De tweede etappe in de avonduren
 kwam op naam van de Australiër
 David McKenzie. De Deen Marc Ja-

Rustige dag in
Olympia's Ronde

cobsen nam de eerste plaats in het
 algemeen klassement over van de
 Italiaan.

De tweede rit was saai. Het peloton
 brak een aantal keren. Het leverde
 weinig spanning op. Pas in de plaat-
 selijke rondes formeerde zich een

kopgroep met onder anderen
 McKenzie, Jacobsen, De Marreiros
 en Kil.

Het ploegje kreeg een voorsprong
 van maximaal vijftig seconden en
 bleef tot aan de finish uit de handen
 van de grote groep. De 19-jarige
 Australiër was de sterkste in de
 sprint. Hij werd gevolgd door de
 Nederlanders De Leeuw en Appel-
 doorn.

Volop spanning
bij amateursVan onze correspondent
HENK SPORKEN

HEERLEN - Voor veel amateur-
 voetballers is de zomerstop nog niet
 aangebroken. De strijd tussen de
 drie periodekampioenen in elke af-
 deling om het klasseperiodekam-
 pioenschap begint vandaag vanaf
 18.00 uur. Maandag krijgt dit geheel
 een vervolg. Afhankelijk van de re-
 sultaten wordt pas vanavond be-
 kend welke wedstrijden maandag
 worden gespeeld.

Een voorbeeld: in de eerste klasse F
 is Waubach de eerste, Roermond de
 tweede en Limburgia de derde pe-
 riodekampioen. Vandaag wordt ge-
 speeld Waubach-Roermond. Wint
 Waubach dan staat maandag Roer-
 mond-Limburgia op het program-
 ma. Eindigt Waubach-Roermond
 gelijk of wint Roermond, dan wordt
 maandag Limburgia-Waubach ge-
 speeld.

Waubach-trainer Rob Rutting is
 overigens optimistisch gestemd.
 „Wij gaan voor promotie. In de com-
 petitie hebben wij thuis van Roer-
 mond verloren. Dat moet worden
 rechtgezet. Gezien de vorm van de
 laatste weken en het feit dat ik
 waarschijnlijk alle troepen aan
 boord heb, zie ik het wel zitten.”

In de hoofdklasse C moeten nog
 twee reeksen uit de reguliere com-
 petitie worden afgewerkt. Wat be-
 treft degradatie is alles bekend.
 SVN, BVV en TSC zullen volgend
 seizoen een trapje lager moeten ac-
 teren. Voor Meerssen breekt het
 weekinde van de waarheid aan. De
 ploeg van Wim Vrosch staat samen
 met Longa op kop en mag dus geen
 punt meer verspelen. „We staan al
 24 wedstrijden bovenaan en laten
 ons de titel niet afpakken. Voor
 mijn part moeten we het via een be-
 slissingswedstrijd redden, maar
 voor het zover is moeten we eerst
 zaterdag uit tegen Baronie en thuis
 tegen WVO goed afsluiten. Met hon-
 derd procent inzet en opperste con-
 concentratie vanaf het eerste fluitsig-
 naal moet dat kunnen lukken,”
 aldus Meerssentrainer Wim Vrosch.

trainerscarrousel

NIJMEUWSTADT - FC Riva heeft de contrac-
 ten met Mike Zwartjens en jeugdcoördi-
 nator John Herberghs met ingang van 1 juni
 aanstaande ontbonden.

sport kort

● **TENNIS** - In het hoofdtoer-
 nooi van het toernooi in Emmen
 is Martijn John Voorbraak in de
 eerste ronde uitgeschakeld. De
 nummer 38 van de nationale ran-
 king Lars Plukker won in drie
 sets met 7-5, 3-6, 6-2 van de
 SLTC-speler.

● **VOETBAL** - Het eerste team
 van Kolonia kan in verband met
 Pinkpop maandag om 14.30 uur
 niet op het eigen terrein aantre-
 den voor de beslissingswedstrijd
 tegen SCG. Het duel vindt alleen
 plaats als Kolonia vandaag ver-
 lieft van RKVV en zal dan ge-
 speeld worden op het terrein van
 RKONS.

● **VOETBAL** - Newcastle United
 heeft Brad Friedel, keeper
 van het nationale Amerikaanse
 elftal, gecontracteerd. Met de
 transfer is 750.000 gulden ge-
 moeid. Friedel (23) was 21 keer
 sluitpost van het Amerikaanse
 elftal en is op het komende WK
 tweede man achter Tony Meola.

● **VOETBAL** - Luboslav Penev
 heeft afgezegd voor het WK. De
 Bulgaarse spits, in dienst van
 Valencia, kwam sedert februari
 niet meer in actie. Bij hem werd
 kanker in de testikels geconsta-
 teerd.

● **VOETBAL** - Rainer Bonhoff
 heeft zijn contract met de Duitse
 bond met vier verlengd. In die
 periode blijft hij de assistent van
 bondscoach Vogts en hoofdver-
 antwoordelijke voor de jeugdfel-
 talen.

● **ATLETIEK** - De Limburgse
 atleten Cor Lambregts (senioren)
 en Ralf Courage (juniores) zijn
 door de Nederlandse Triathlon-
 bond aangewezen voor het Euro-
 pees kampioenschap duathlon
 (run-bike-run), dat dit weekeinde
 in het Finse Vuokatti gehouden
 wordt.

● **BADMINTON** - Sporthal de
 Deijl staat dit weekeinde in het
 teken van het internationale
 teamtoernooi van BC Victoria.
 De Limburgse inbreng bestaat
 uit het Landgraafse Trim en Vi-
 ctoria zelf. Vandaag om 10.00 uur
 beginnen de eerste wedstrijden.
 Pinksterzondag zullen om 10.00
 uur de halve finales worden ge-
 speeld. De finales zijn om 14.00
 uur.

● **WIELRENNEN** - De aanval
 van de Italiaanse wielaramateur
 Vanni Sanna op het werelduur-
 record van Graeme Obree is mis-
 lukt. Vanna kwam gisteren op de
 wieleraan van Bordeaux-Lac
 niet verder dan 49,563 kilometer
 in zestig minuten. Obree reed op
 27 april 52,713 kilometer per uur.

● **VOETBAL** - In de nacompeti-
 tie wordt in de vierde klasse B
 vandaag het duel Vijlen-Keer ge-
 speeld. Eindigt deze strijd gelijk
 of verliest Vijlen dan begint
 Pinkstermaandag het duel tus-
 sen Vilt en Vijlen niet om half
 drie maar om vijf uur. Verliest
 Keer dan wordt het duel Keer-
 Vilt niet Pinkstermaandag ge-
 speeld maar dinsdag, aanvang
 19.00 uur.

ESTRATEN - Als hij in het geroezemoes met een op 21 oor de naam Luis Ocaña Loon vangt, vraagt hij Nel de ra iets harder te zetten. Dan verkij even stil. Op de pui van alk-Inn staat in lakengroe letters 'Biljartcentrum'. genlijk had dat 'Peloton' of avitailering' moeten zijn, nt meer door een onbevren de hang naar de wielerort dan om zijn bewondeg voor Kobayashi en tink gooide hij het negen geleden op de carambo. Een zoete inval. Sindsen loopt het café in Ulestraten gesmeerd. Vorige ek schoot hij de vogel af n bloedeigen brouwsel rd nationaal kampioen in topteamcompetitie, de edivisie van de veelzijdigd. Jan Kikken (47), kaste n met keu, selfmade maer en een soort Dr. rner Bayer in spijkerboek. Zijn persoonlijkoyenne is niet geweldig. emiddeld is hij de beste.

ERT GEN WE moe 34 59 14333

hij het klaarspeelt, is een ysterie. Zomaar een rake equie de hoge hoed gegoocheld, ofoon dat in Limburg godsonmo is. Om de slag met de Holnders aan te kunnen tikte hij een igische sponsor, Frans Bevers tering, op de kop en groepeerde nd Raymond Knoors - onze lge, echte biljarter - een stoot igische kampioenen plus een uiter. Geprickeld door 'misien wel de kick van Kikken' as het in de derde beurt prijs.

luisjes

ans Bevers Catering waar je je t dan met de beste wil van de eld niets bij kon voorstellen, tie in een handomdraai het Neandse circus op zijn kop en tes tijdens de play-offs de favoien Hans Vultink en Jos Bonrs als pluissjes van het kamgan. De (quasi) Limburgse vlag n de mast in Nijkerk. Dat is lang eden.

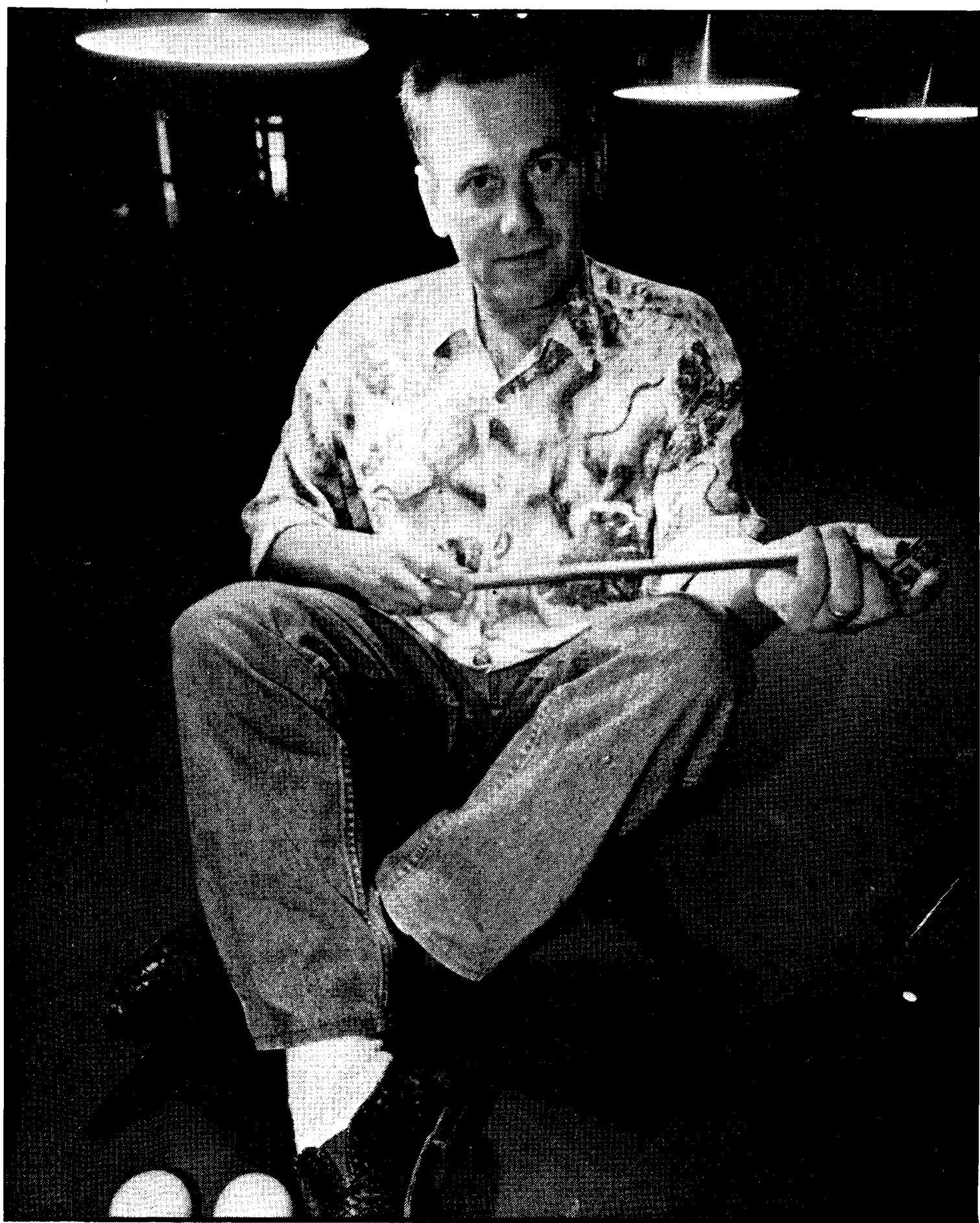
petrots streelt hij de bundeling n drie nationaliteiten: „Toen ik uiskwam, heb ik tegen moeder zegd: 'Memke, ik heb het geesteerd, het is er eentje van jou' en boerenjongen uit Ulestraten eeft het ze sámen laten doen.”

e topteamcompetitie is het doin van de allrounders. Librisn, bandstoters en kaderspelers. ij heeft ze te kust en te keur. verdag ambtenaar op de Rijksmerstaat als 'droge pief' en 's wonds in zijn tempel vijf de emoe van de raspaardjes kanalis-

Jan Kikken, makelaar in biljartkampioenen

Tovenaar achter tapkraan

door
HARRY MURÉ

● Krijt op tijd. Jan Kikken, selfmade manager in spijkerbroek. „Ik kan biljarters iets geven waar ze behoefte aan hebben.” Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

rend. Grillige jongens, zoals Raymond Knoors 'die de hele partij loopt te schelden voordat hij de ballen in de serie heeft liggen.' De eeuwige kroonprins uit Berg aan de Maas 'van wie ik dacht: de zoveelste Limburger, maar die nu toch heeft laten zien dat hij het kan.'

Karakters

Drie jaar timmerde Jan Kikken aan de ploeg, bespeelde hij de karakters van de 'knappen met een tic'. Patrick Niessen uit Bree, veelvuldig Belgisch kaderkampioen, 'een binnenvetter, o jee als het eruit komt'. Peter de Backer uit Aalst, gemoedelijke Vlaming, 'een werker aan de tafel à la Marco Zanetti', en wonderkind Frédéric Caudron, Europees en wereldkampioen in alle spelsoorten, Walloniër, trillend van temperament.

De ploeg - gemiddelde leeftijd zevenentwintig jaar - werd gecompoteerd met de in de Bundesliga gelouterde Fabian Blondeel, René Tull uit Sint Maarten (vast bij de Nederlandse toptien) en Meersse naar Frank Lahaije, eigen kweek van de eveneens in Walk-Inn opererende BC Ulestraten.

De kunst van Kikken zit 'em in de zwier van de mentale afstoot. „Het is geweldig om aan te voelen wat in biljarters omgaat. Het zijn kritische, gevoelige mensen en na afloop van de partij helemaal anders.” Bij caramboleurs is het nooit goed. Altijd iets te mekkeren, ballen, klimaat, scheidsrechter. „Ze worstelen met problemen, zijn weinig opbouwend. Ik kan hen kennelijk iets geven. Als Patrick Niessen terugkomt van het toilet, moet ik bij hem zijn. Zet ik een glaasje spa op zijn tafeltje, raak ik hem even aan.” Met een knipoog.

Contact

Sommige spelers hebben die sluwe aai nodig. „Een wielrenner gaat alleen maar mee met de rest. De biljarter is voortdurend bezig met zichzelf. Dat boeit me, om met zo iemand contact te krijgen. Raymond Knoors, net een vis als hij bezig is.” Blub-blub met opende mond, ritmisch in de serie americana en beademd door de Tovenaar achter de Tapkraan.

De spelers varen blindelings op de koers van Kikken. „Ik heb blijkbaar een bepaalde invloed. Ik hoef maar te bellen en ze komen. Wat het is? De sfeer, de gastvrijheid?” Voor het geld hoeven ze het niet te doen. Driehonderd gulden per speeldag, althans voor de keien.

Krijgen ze in België ook en in de Bundesliga wordt met duizenden gesmeten. „Maar Ulestraten heeft de naam. De beste spelers zoeken elkaar op. Ze weten dat ze opgenomen worden door gelijkgezinden.” Aangetrokken door de magneet met de magische methode. Hij is 'hooguit een gewone lokaalhonder, maar ik heb ze stuk voor stuk hier gehad'. Ceulemans, Blomdahl, Dielis. Alle ballen raak.

Piekfijn

Een topteam kost achtduizend gulden. Dat is heel wat voor een sport in de marge. Biljarten, pffft...

„Ik garandeer sponsors in elk geval de nodige publiciteit.” Dankzij Willems Koeltechniek houdt hij zowaar een tweede team op de been in de landscompetitie. Daarin spelen de befaamde provinciale runners-up, Harald Moust, Roger Dahmen, Davy van Geel en de ijskoude veteraan Toni Houten. Piekfijn ploegje dat straks versterkt wordt met André Peereboom, uitgerekend de wedstrijd-leider van de biljartbond 'met wie we dus voortaan lekker dicht bij het vuur zitten'.

Hoe Kikken dat weer heeft geritseld? „Gewoon losgeweekt bij zijn vereniging.” De club Princesse van collega-kastelein Ron Klompenhouwer in Nijkerk. Die ziet met ingang van het nieuwe seizoen ook zijn topman Jean-Paul de Bruijn, na Christ van der Smisen de beste alleskunner van het land, naar Ulestraten vertrekken. Ten koste van een enorme rel. Klompenhouwer betichtte Kikken van ronselfraktijken, dreigde naar de bond te stappen. „Hij beweerde dat De Bruijn al had bijgetekend, maar ik wist wel beter.”

Lobby

In de lobby is hij nog gehaaid dan op het geruisloze parket. Frans Bevers Catering mag drie buitenlanders inzetten. „De reglementen verbieden dat, maar ik

heb dispensatie losgepeuterd bij de bond. De Belgen zijn niet altijd beschikbaar. Daarom had ik een tweede, goede Nederlandse nodig.”

Als het met De Bruijn niet was gelukt, had hij zekerheidshalve Hans Vultink nog achter de hand. „Met een na het kampioenschap heb ik Hans gepolst. Hij wilde graag komen.” Voor zeventienhonderd gulden per wedstrijd. „Omdat Frans Bevers Catering na het kampioenschap een forse duit extra in het zakje deed, had dat gekund.”

Triomfantelijk: „De Bruijn is de man die ik zocht. 'Oké,' zei Vultink, 'dan wacht ik tot volgend seizoen.' Hij had alle begrip voor mijn keuze.” Een kampioenschap in de biljarterij is vooral een kwestie van schuiven met pionnen van vlees en bloed. „Schaken, wie tegen wie? Je moet flexibel zijn, veel wisselen.” De concurrent bij voorbaat een dreun verkopen door hem op te zadelen met een volslagen verrassende tegenstander.

Eed

Zo'n klap incasseerde Jan Kikken jaren geleden. Hij bood het beroemde driebandteam van Holland Casino's onderdak en café Walk-Inn groeide binnen de kortste keren uit tot Mekka van het Zuiden. Toen Heinz Jacobs en Peter Werres, de mannen van de Worldcup, met hun vedetten naar elders vertrokken, dreigde Jans zaak weer even snel in elkaar te ploffen. „Alle waardering voor die twee, ze hebben veel gedaan voor de biljartsport, maar ik voelde me in mijn hemd gezet.” Hij zwoer een heilige eed. Heinz Jacobs maakt furore met Fair Play Centers, Peter Werres exploiteert Matchpoint. Glimmende biljartcentra, maar Jan Kikken is de ware kampioen.

Het woord 'wraak' neemt hij niet in de mond. „Zeg maar dat een stille droom in vervulling is gegaan.” Volgend week zaterdag vanaf 18.00 uur is de receptie. „Ik weet haast zeker dat Heinz en Peter ons komen feliciteren.” Peter Werres verwacht hij sowieso. „Ik heb hem ooit een bandje met het Wilhelmus geleend voor een van zijn toernooien. Kan hij het gelijk meebrengen.” Hij kijkt alsof hij de winnende carambole heeft gescoord. In de nabert.

Volleyballer Misha Latuhihin rijpt in schaduw van Peter Blangé

Tweede stuurman van Oranje

Van onze correspondent
PAUL DEMELINNE

SWALMEN/WUPPERTAL - Hij is dit seizoen vaste keus in het volleybalkeurkorps van Joop Alberda. Tegelijkertijd weet Misha Latuhihin dat de opwarmruimte voor de reservespelers vooralsnog zijn werkterrein is. Hopend op het moment dat de bondscoach het wisselbordje met de 'twaalf' opdiept, het nummer van Peter Blangé, aanvoerder en regisseur van Oranje. Als Blangé blessurevrij blijft, zal dat slechts sporadisch gebeuren, maar het uit Gennep afkomstige en in Swalmen woonachtige natuurtalent Latuhihin heeft geduld.

De drieëntwintigjarige snuift pas sinds kort aan de wereldtop. En leeft in het trappelvak zo intens mee dat een wedstrijd van twee uur in een kwartier voorbij lijkt.

Krasvrij en kansrijk. Dankzij de Lotto. Bijna twee jaar na de zilveren plak in Barcelona zijn de (financiële) zorgen voorlopig van de baan en kan het Nederlands team met een aanvaardbaar topsportprogramma de weg naar de Olympische Spelen 1996 in Atlanta inslaan. Met de sterkste selectie uit de Nederlandse historie.

Gretig

Het basisteam (gemiddeld 2,05 meter!), inclusief de teruggekeerde Jan Posthuma, is grotendeels gehard en gerijspt in de Italiaanse profcompetitie. De ploeg oogt gretig. Jongste bediende Bas van der Goor (22) is de relevatie van de inmiddels twee weken oude World League. Waar nodig heeft meesterstrateg Alberda gespecialiseerde routiniers (Grabert, Van der Horst, Van de Meulen) en veelbelovende nieuwkomers (Görtzen, Latuhihin) achter de hand.

De onderlinge concurrentie zal nog toenemen als straks Brecht Rodenburg en Edwin Benne hersteld zijn van hun blessures. Kortom, Nederland lijkt rijp om eindelijk eens een hoofdprijs te pakken. De World League is een eerste aanzet. Het WK, dit najaar in Griekenland, heeft de voorkeur, met name van supervedette Ron Zwerwer.

Veertien dagen geleden schreef Nederland geschiedenis met een dubbele 3-0 zege tegen Cuba in Havana. Thuis, in een rustige woonbuurt van Swalmen waar hij thuis en haard deelt met vriendin

Wendy en twee vrolijke terriërs, genoot Misha Latuhihin na van het sensationele resultaat. „Een wereldprestatie. Dat had geen mens verwacht.”

Moelijk

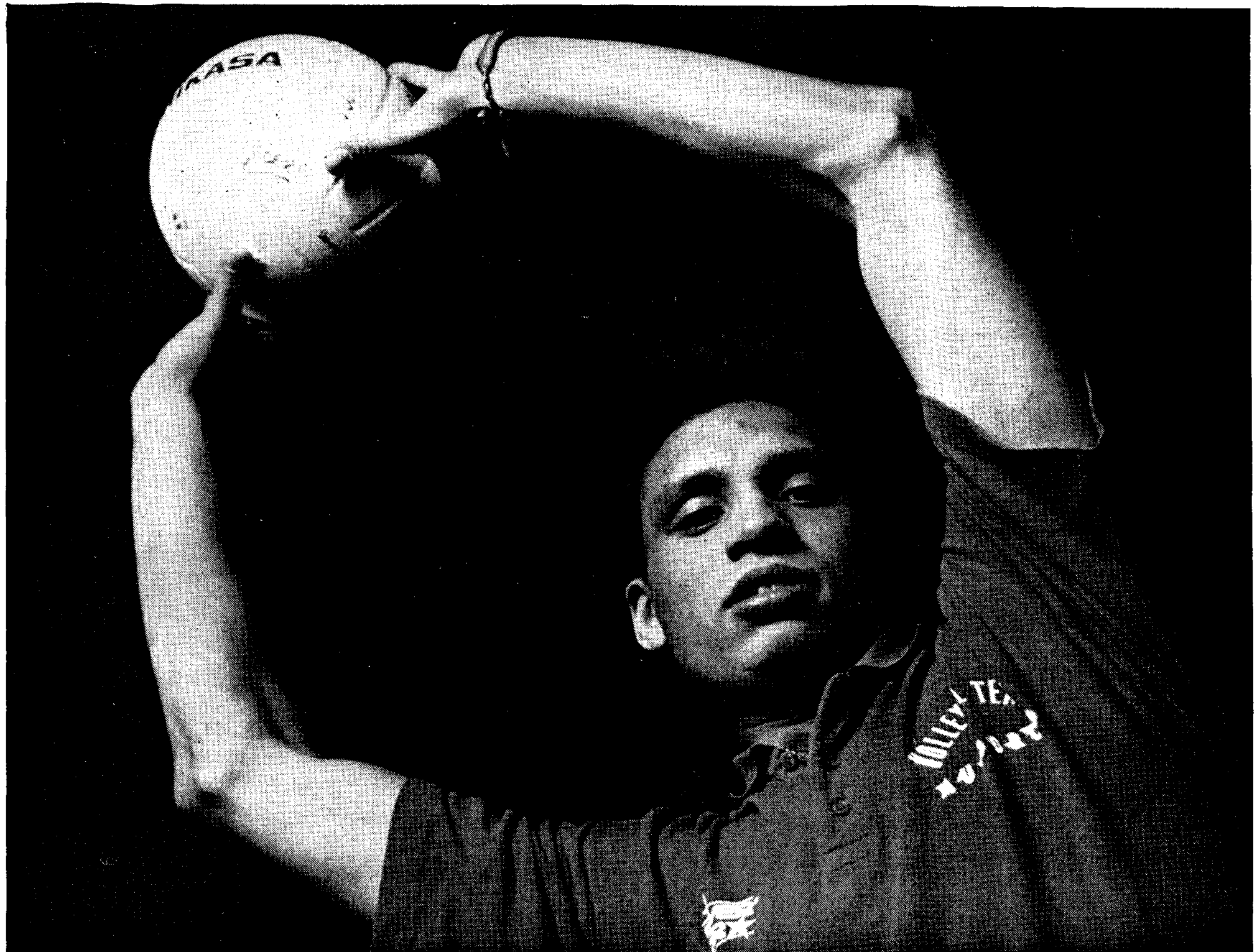
Met nuchtere zelfkennis laat de neo-international er meteen op volgen: „Ik voel me desondanks nu bepaald geen wereldvolleyballer. Je maakt het wel van dichtbij mee. Leert enorm veel en realiseert je tegelijkertijd dat het laatste, kleine stapje naar de absolute top verschrikkelijk moeilijk is.”

Misha Latuhihin, zoon van een Molukse vader en een Nederlandse moeder, kreeg de eerste volleyballessen van zijn pa, trainer van een clubje in het Noordlimburgse Oeffelt. Spelend voor Flamingos Gennep werd hij op zestienjarige leeftijd gescout door Autodrop/VCG.

Bij de Geldropse eredivisionist deed het piepjonge talent zijn naar Deltalloyd/AMVJ vertrokken voorganger Jacques van der Putten snel vergeten. Latuhihin kwalificeert zichzelf als een 'zelfdenkende' spelverdeler. Technisch/taktisch hoefde trainer Jan Meertens weinig tijd in hem te investeren. „Van Jan heb ik veel op mentaal gebied geleerd. Hoe je een team moet leiden en je medespelers kunt dirigeren.”

Krachttraining

Zeven jaar lang bekwaaemde Misha Latuhihin zich in volleybal. Minimaal vijftien tot twintig uur per week, de chronische pijn in zijn linker knie (een aanhechtingsprobleem?) verbijnd. Pas afgelopen seizoen speelde hij voor

het eerst blessurevrij, het resultaat van intensieve krachttraining.

De doelbewuste topsporter verzekerde zijn toekomst door en passant in recordtempo het diploma fysiotherapie te behalen. „Nu is de tijd aangebroken om te oogsten, al sta ik nog maar aan het begin. Als spelverdeler kun je immers lang mee,” kijkt Misha Latuhihin vooruit. Hij wil als professional het maximum uit zijn sportcarrière

halen. Waar is voorlopig nog een vraagteken. Er is belangstelling van clubs uit binnen- en buitenland. „Het komende half jaar telt alleen het Nederlands team.”

Concurrentie

Latuhihin debuteerde in april 1993 in Oranje tijdens een toernooi in Zwitserland. In een ploeg zonder de Italiaanse legionairs en met Jeroen Bijl als spelverdeler. Bijl

heeft intussen gekozen voor een maatschappelijke loopbaan, een concurrent minder dus. „Voor mij persoonlijk een prettige bijkomstigheid. Anderzijds was ik graag de strijd met Jeroen aangegaan. Concurrentie haalt het beste in me boven.”

In het Nederlands team beschouwt Misha Latuhihin zich niet als een concurrent van eerste keus Peter Blangé. „Integendeel,

Peter is mijn leermeester. We praten veel met elkaar. Ik ben nog nooit iemand tegengekomen met wie ik zo intensief van gedachten kan wisselen over de specifieke aspecten van spelverdelen.” Voor de Swalmenaar is er een hemelsbreed verschil tussen Autodrop/VCG en Oranje. „In mijn clubteam ben ik een dragende speler. Ik heb overwicht, stuur mijn teamgenoten. Soms luidruchtig, een andere keer met oog-

● Misha Latuhihin grijpt hoog.

Foto: JAN-PAUL KUIT

contact of een handgebaar. Op het niveau van de nationale ploeg moet ik me nog gaan bewijzen. Ik ben nog niet helemaal zeker van mezelf in alle situaties. Dan heb je soms behoefte aan een steuntje in de rug.” Hij krijgt dat gevraagd en ongevraagd van Peter Blangé. „Het getuigt van wederzijds respect en is voor mijn ontwikkeling uiterst waardevol.”

Proces

Binnen het Nederlands team is sprake van een duidelijke hiërarchie. De top, met alle vedetteprivileges vandien, wordt gevormd door het Italiaanse kwartet Zwerwer, Blangé, Posthuma en Zoodsmma. Als 'rookie' bevindt Misha Latuhihin zich nog op de onderste sport van de ladder. Een status die hij automatisch accepteert. „Het zijn nu eenmaal de wetten van de jungle. Je wordt regelmatig keihard op je plaats gezet. Krijgt permanent de meest vervelende klusjes toebedeeld. Een karaktervormend proces, waar iedereen doorheen moet.”

Evenals provinciegenoot Guido Görtzen ondervindt Misha Latuhihin in de leerschool veel steun van Rob Grabert, de geroutineerde superstopper en derde Limburger in de nationale ploeg. „Rob beschikt over veel sociale vaardigheden. Een soort vaderfiguur voor de jongeren. Als je problemen hebt, kun je altijd bij hem terecht.”

In de ranking van de FIVB, de mondiale federatie, staat Nederland momenteel op de derde plaats achter Brazilië en Italië. Wat dat betekent, ervoer Misha Latuhihin toen Ron Zwerwer en Henk-Jan Held zich een paar dagen voor het vertrek naar Cuba op de centrale training in Amsterdam meldden. „Op dat moment werd het pas menens. In twee zware trainingen moest de ploeg klaargestoomd worden. De intensiteit waarmee dat gepaard ging, heb ik nooit eerder meegemaakt. De grote jongens legden er op een ongehooflijke manier de zweep over.”

Finaleronde

Na de vorstelijke demonstratie op het suikereiland werd afgelopen weekeinde in Wuppertal buurman Duitsland twee keer platgewalst door Oranje. Vandaag en morgen speelt het in Amsterdam tegen Zuid-Korea. Bij winst komt de eerste plaats in de poule praktisch niet meer in gevaar. Dat betekent deelname aan de lucratieve finale-ronde van de met zes miljoen dollar gedoteerde World League. Dan rinkelt ook de kassa voor Misha Latuhihin, tweede stuurman met toekomst op het ambitieuze Oranje-schips.

Vandaag vertrekken ze. Met twee bussen en talloze auto's. De aanhangers van Van Sloun Interieur/Bartok zullen hun favorieten in Utrecht aanmoedigen als er gestreden gaat worden om de Nederlandse titel. De tafeltennissers van het Buchtense Bartok, Chen Sung, Richard Aarts en Jos Verhulst, hebben door middel van het behalen van het lentekampioenschap voor het eerst in de historie van het Nederlandse tafeltennis een beslissingsduel afgedwongen. Herfstkampioen VSB uit Groningen slaagde er niet in ook het tweede deel van de competitie winnend af te sluiten, zodat een onderlinge ontmoeting de beslissing moet brengen. Vader van het Limburgse succes is John Leenders (37). De Landgravenaar is in Born een gewichtig man. Hij kan de plaatselijke trots voor het eerst in de clubhistorie de landstitel bezorgen.

BUCHTEN - Leenders leerde het spelletje zelf in Ubach over Worms, bij Succes. „Ik heb nog in de hoogste jeugdklasse gespeeld. Maar toen er zich een echt getalenteerde lichting aandeed, heb ik plaats gemaakt en gekozen voor de begeleiding.” Leenders behaalde bij de tafeltennisbond (NTTB) in record-tijd de noodzakelijke diploma's en werd daarmee met zeventien jaar 's lands jongste trainer op het hoogste niveau. „Toch heb ik mezelf geleidelijk omhoog gewerkt. Eerst jeugd getraind, toen het eerste team bij Succes en daarna pas werd ik gevraagd door Bartok.”

In Buchten, gemeente Born, begon het succesverhaal pas echt. Destijds, zo'n zestien jaar geleden al, speelde Bartok nog vierde klasse afdeling. In twaalfneenhalf jaar tijd wist Leenders 'zijn' club naar het hoogste niveau te loodsen. Een prestatie van formaat.

Inmiddels is het Baanhoe, het thuisbastion van Bartok, een ware tafeltennistempel geworden. Weliswaar veel te klein voor de ambities van Bartok, maar toch. De sporthal, nog het best te vergelijken met een bunker, heeft van binnen iets weg van een bedevaartsoord. Tussen de pilaren staan de tafels gepos-teerd als waren het altaren. Tijdens de trainingen beweegt Chen Sung, de Chinees van Bartok, zich als een hogepriester rond zijn discipelen. Op de grond liggen talloze pingpongballen, achteloos verspreid. Zonder zichtbare moeite weten Richard Aarts en Sung tijdens het sparren de stukjes celluloid

door
HANS STRAUS

te ontwijken. Erop trappen zou immers heiligschennis zijn.

Orde

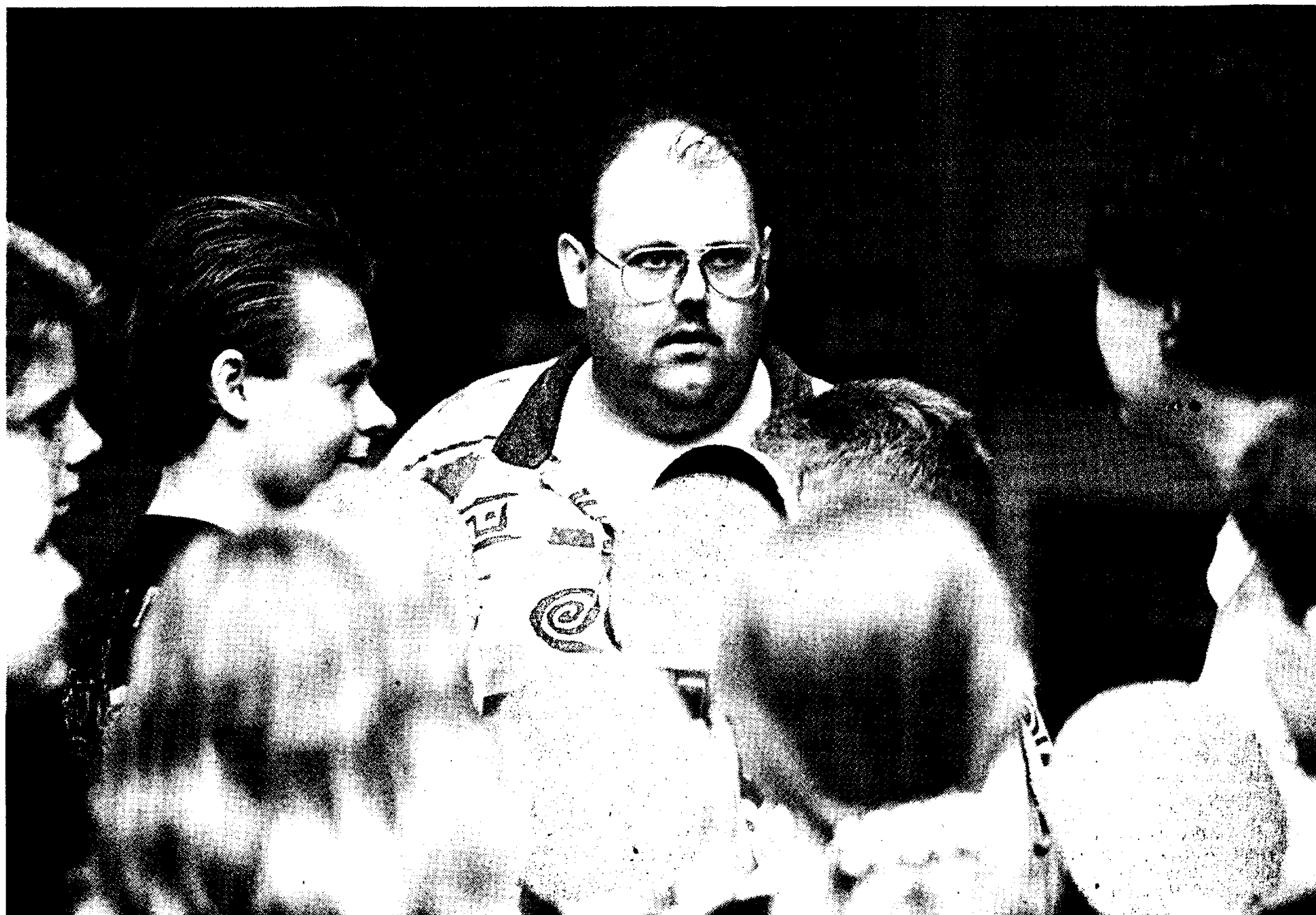
John Leenders slaat de verrichtingen van zijn pupillen tijdens de oefensessies aandachtig gade. Een enkele aanwijzing komt over zijn lippen, maar meestal beperkt hij zich tot het tot de orde roepen van de jeugd, die zich aan andere tafels in de schaduw van de groten, bekwaamt. „Tafeltennis is een concentratiesport. Om het vereiste niveau te bereiken is ontzaglijk veel tijd nodig. Een jongen als Sung traint drie uur per dag. Hij is feitelijk prof, want hij hoeft alleen maar te tafeltennissen. Daarmee is het verschil in kwaliteit met youngsters als Verhulst en Aarts verklaard. Zij studeren nog en kunnen minder trainen.”

De rol van Sung in het team is een heel belangrijke. De Chinees zorgt voor vele winstpunten tijdens de competitie, maar zorgt er door zijn kracht voor dat de anderen ook sterker worden. Bartok is met hem in onderhandeling over een contractverlenging. „Daar zullen we wel uitkomen. Sung heeft het hier naar zijn zin en zijn vriendin woont hier in de buurt.”

De Aziat is er nog eentje uit de

John Leenders maakte van Bartok een tafeltennisbastion

Passie voor een pingpongba

● Trainer John Leenders temidden van zijn tafeltennissers.

Foto: ERMINDO ARMINO

oude school. Hij speelt met de gepenhoudergreep en is in China nog steeds vermaard om zijn backhand, vanouds de traditionele 'handicap' van penhouders. „Sung heeft die handicap omgezet in een gevaarlijk wapen. Of-schoon hij zonder toestemming is weggegaan uit China heeft de Chinese overheid er geen moeite mee hun spelers hier naartoe te laten komen om bij Sung de kunst af te kijken.”

Leenders vertelt het allemaal

met de begeesting van een gedreven coach. Bartok was voor hem lange tijd letterlijk alles. „Ik heb lang niets anders gedaan dan tafeltennis. Doordat ik werkloos was, werd de sport mijn alles. Dat is niet goed. Doordat ik tegenwoordig een baan heb bij Scholengemeenschap Brandenberg in Landgraaf, kan ik nu weer wat afstand nemen. Dat is verrassend.”

Om diezelfde reden is Leenders gestopt met de coaching van

Bartok. Hij is bij de wedstrijden natuurlijk nauw betrokken, maar de echte coaching laat hij over aan Piet van Sloun, broer van hoofdsponsor Frans. „Ik werk al jaren samen met Piet, en dat gaat voortreffelijk. Daardoor kan ik wat meer afstand nemen van het team, want ik zie de jongens zo'n vier dagen per week op de training. Deze constructie werkt tot nu toe prima.”

De prestaties van zijn team staven de conclusie van de coach.

Bartok sleepte alweer Europees tafeltennis in de wacht middels de lentetitel, maar Leenders wil meer. „We hebben vorig seizoen al Europees gespeeld, voor ons is de landstitel nu het doel. Het feit dat die nu in één wedstrijd gegrepen kan worden, maakt de zaak alleen maar interessanter.

De NTTB is vier jaar geleden begonnen met de invoering van twee competities om de sport boeiender te maken voor de toeschouwers. Door de kracht van

clubs als De Blauwe Werf Avanti kwam een beslissing er nooit van, want teams wonnen moeiteloos competities. De bond is er ook heel blij mee dat de eindelig gespeeld kan worden. Het is nu al duidelijk dat de dia er meer dan ooit geïnteresseerd in zijn. Zelfs Studio 10 besteedt aandacht aan het

Sfeer

Niet alleen het feit dat er een echte finale gespeeld wordt, ligt ten grondslag aan de publiciteit rondom de eindstrijd. „Wat ook meespeelt is het dat zowel VSB als Bartok zijn met een grote supporterschare. Het zit er dik in dat de thuisbal van SVE in Utrecht verkocht is. De sfeer speelt dan natuurlijk ook aan.”

Voor Bartok kan het seizoen niet meer kapot. Door de spreken de prestaties heel club meer jeugdleden dan de gemeente heeft al toegevoegd het Baanhoe ingrijpend te verbouwen en hoofdsponsor Van Sloun Interieur is nog niet uitgekeken op de toekomst. Toch zou de titel als bekransing van het seizoen de zaken in stroomversnelling kunnen brengen.

John Leenders is echter niet meer kapot. Door de kansen van het team op het veroveren van kampioenschap betreft, schat onze kansen in op 45 procent. Je moet niet vergeten wij tot het einde van het seizoen hebben moeten vechten een steek in de finale. Onze club De Blauwe Werf heeft kracht gekost en vooral concentratie. Om nu weer een korte tijd de vooraf gelijke inspanning op te kunnen brengen om weer een finale spelen, is heel moeilijk. heeft veel langer de tijd gekost om na de herfst-titel weer batterijen op te laden. Maar hetzelfde geld zijn onze jongens nog in de winning-mood. Of zo is, zullen we pas na de eindpartij weten. Laten we het zien.”

Op Roland Garros wordt een minimale inspanning al vorstelijk beloond

Tenniscircus zoekt nieuwe helden

PARIJS - Gebrek aan sfeer en sterren en een overdaad aan geld en televisie. Met Boris Becker kwam de Boem en met Richard Krajicek de haast onhoudbare service. Nu komt de genadeloze return. De verpaupering van het tenniscircus. Er is dringend behoefte aan nieuwe helden. Aan flamboyante spelers als Andre Agassi, een aanhanger van het 'rock and roll-tennis'. Onderwijl haken de sponsors massaal af, kreunt en steunt de industrie onder de sterk teruglopende verkoop van rackets en schoenen en wordt het toptennis gedomineerd door kleurloze acteurs.

Je hoeft tegenwoordig geen superatleet meer te zijn of veel te winnen om met tennissen rijk te worden. Met lucratieve sponsorcontracten en succesjes in kleinere toernooien kan een tennisser ook al aardig zijn bankrekening spekken. Neem Roland Garros, waar de verliezer van de eerste kwalificatieronde nog altijd met een vette cheque van 2.500 gulden wordt beloond. Een modaal netto maandsalaris van een Nederlandse arbeider dus.

„Een paar goede dagen en je kunt financieel weer een tijdje vooruit. En heb je eenmaal de hoofdronde bereikt, dan krijg je 'full hospitality'. Dan worden alle onkosten vergoed”, wringt Tom Nijssen, de Limburgse troef in het heren- en gemengddubbel, zich vergenoegd in de handen. Roland Garros is gedoteerd met een bijna wanstaltig prijzengeld van 16 miljoen gulden. De winnaar bij de mannen toucheert een slordige miljoen gulden. In 1977 was de ruif nog gevuld met in totaal 550.000 gulden.

Probleem

Fred Stolle, de Australische winnaar van de US Open in 1966, wijst op de gevaren van zoveel gulden. „Ik heb sinds kort een probleem met mijn zoon Sando. Hij is zeker geen geweldige speler, maar verdient makkelijk 300.000 gulden per jaar. Zijn zus daarentegen moet zich uit de naad werken om met een baan in de gewone maatschappij amper 60.000 gulden te

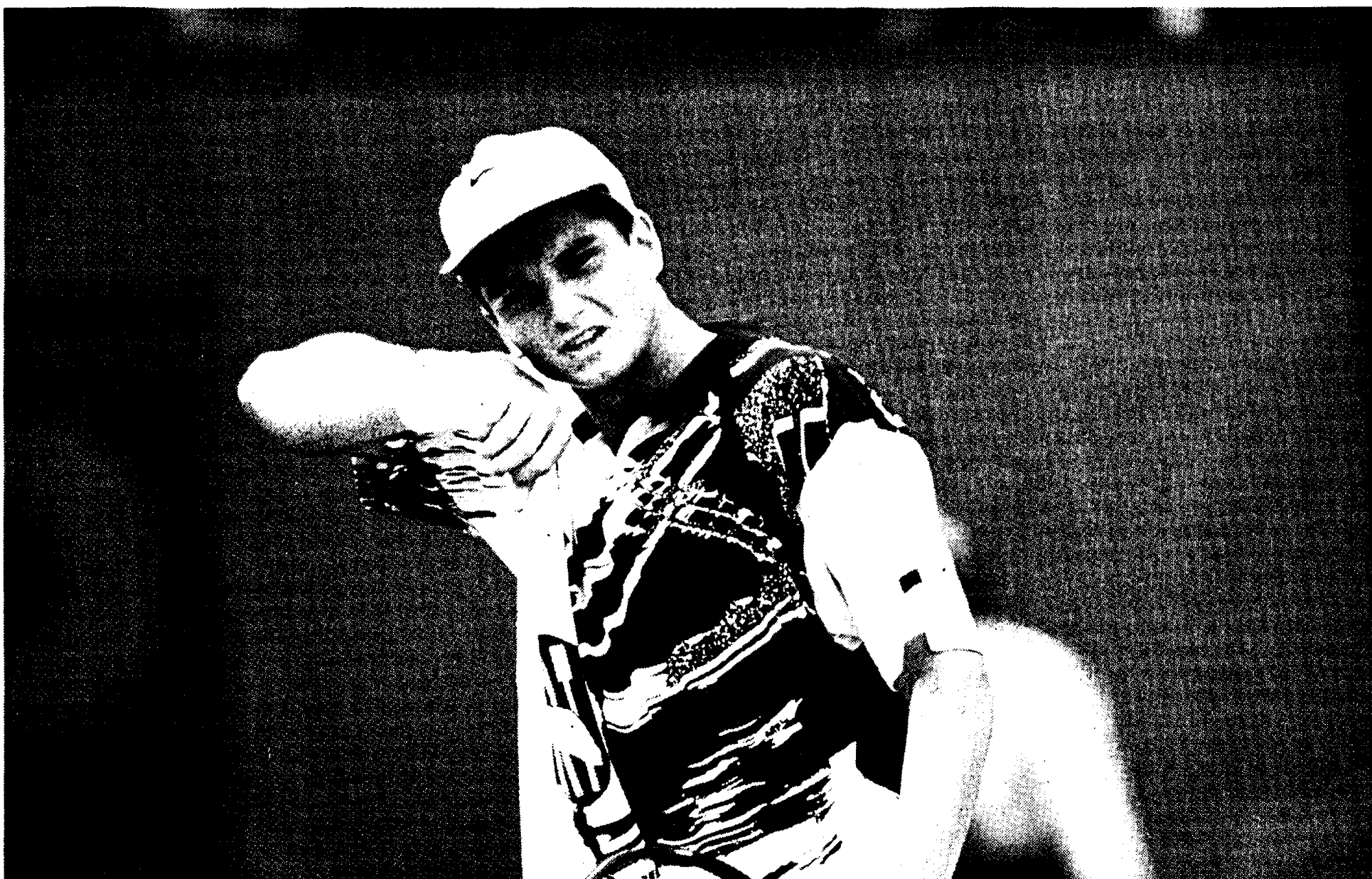
door
FRANS DREISSEN

verdiene. En als Sando een keer verliest, krijgt hij een week later ergens anders een nieuwe kans. „Toernooien zat”, zegt hij dan. In mijn tijd betekende verliezen een kleine ramp.”

De nieuwe generatie maalt niet meer om verlies. Vooral de instelling bij de vrouwen is soms laakbaar. Geen wonder dat Steffi Graf met kop en schouders boven de rest uitsteekt. „Soms vraag ik me af waarom andere tennissters niet meer trainen. Dat zou ik namelijk wel doen als ik in hun schoenen stond”, ergert zich Graf zich aan de berusting in het vrouwenencircuit.

Leegte

De gelouterde en gelauwerde tennismiljonair uit Brühl hoeft enkel een sporadische superdag van Arantxa Sanchez of Gabriela Sabatini te vrezin. Voor de rest is het een one-woman-show en kan de rest slechts hopen op een blessure van de Duitse. Het wachten is op de comeback van Monica Seles, want Jennifer Capriati heeft geen zin meer (en werd al opgepakt wegens winkeldiefstal en het bezit van drugs) en Martina Navratilova

● Richard Krajicek, een van de Nederlandse grootverdieners, haalde twee jaar geleden al eens zijn zwaarlijvige vrouwelijke collega's over de hekel.

Foto: SOENAR CHAMID

zet er aan het eind van het seizoen een punt achter. Wat blijft is een leegte die wordt opgevuld met veelal zwaarlijvige speelsters.

Neem de Amerikaanse Lindsey Davenport. Ze wordt ook wel 'Godzilla' genoemd. Vorig jaar rolde de 17-jarige als een tank over de wereldranglijst. Van een bescheiden 158ste plaats klom ze naar de 19e stek. Ondanks alle gewicht (82 kg schoon aan de haak) dat ze met zich mee sleepte over de courts, zie ook Brenda Schultz, de Heemsteedse met de hardste service van het vrouwenencircuit (190 km/u). Met 78 kg behoort ook Schultz tot de top-vijf van de zwaarlijvigen. „Een teken aan

de wand”, volgens Steffi Graf.

De crisis in het vrouwen-tennis. Overgewicht en gebrek aan mentale en fysieke fitness spelen belangrijke parten. Net de pubertijd ontgroeid worden de tienerprofs de wereld rond gestuurd. Met alle gevolgen van dien. Een sober leven op troosteloze hotelkamers, heimwee en liefdesverdriet worden gecompenseerd met choololade, ijs en lange telefoongesprekken. Eenzaamheid en faalangst laten meer en meer sporen na in de vorm van vetlagen. Roland Garros valt in de smaak. Uitstekend eten, leuke stad, vlekkeloze organisatie en goed geld. Geen wonder dat Richard Krajicek zich twee jaar op Wimbledon minachtend over zijn vrouwelijke collega's uitliet en inmiddels legendarische woorden sprak. „80 procent van de tennissters zijn luie en vette varkens, die men eigenlijk nooit op de courts zou mogen toelaten”. Een gevoelige uitspraak die een complete reaktie ontlokte. Krajicek moest de nodige kritiek trotseren en zwakte zijn uitspraak daarom later af. „Ik heb overdreven. Het betreft slechts 75 procent van de speelsters.”

Krajicek heeft uiteraard gelijk. Ook Steffi Graf wenst zich dat de concurrenten zich wat serieuzer met het vak gaan bezighouden. Tennis is toch al geen pretje.

„Vaak hang je maar wat in een stoel. Wachten totdat je aan de beurt bent”, vertelt Tom Nijssen, die al heel wat jaren in het circus meedraait. De tijd wordt verbeid met 'kaarten' (Sjeng Schalken), flipperen (Tom Nijssen) en koken (Steffi Graf). Ook bij de mannen is sprake van een sportieve recessie. Ware 'revolvergevechten' zoals in het verleden tussen bijvoorbeeld Jimmy Connors en Michael Chang, of tussen John McEnroe en Yannick Noah worden nauwelijks nog vertoond. Persoonlijkheden, spelers met uitstraling en charisma, zijn een rariteit geworden. De kijkcijfers geven aan dat het tennis over zijn hoogtepunt heen is. Ofschoon

de televisie de sport steeds vaker naar andere zenders. De televisie wil in elk geval wel werk maken van het nede interesse bij de kijkers. Thuisblijvers moeten aan de gekluisterd worden met verzende beelden via bijvoorbeeld een camera aan het hoofd van speler of in het net. En er moet meer data gebrach worden: snelheid van de opslag, reactietijd etcetera. Bovendien moet highspeedcamera's bepaalde feiten laten zien en uitsluitend brengen of een bal in of out is.

Vernieuwingen

Het tennis is aan vernieuwing toe, wordt er geroepen. Aan spelers, waaronder ook Tom Nijssen, zijn minder vooruitstrevende en willen liever alles bij het latere. Zij willen liever niet tot aan de regels die sinds 1877 niet meer oververanderd zijn gebonden. Ondertussen is de nettospeel de afgelopen twintig jaar wel wat gehalveerd. Van 7,18 minuut per uur in 1975 naar 3,55 minuut in 1993. Minder strijd dus, minder actie, minder drama.

Reden voor ATP-vertegenwoordiger Charles Passarelli om met keke revolutionaire voorstellen komen. „Wij maken tenslotte uit van de showbusiness en moeten dus ook met andere spelers kunnen concurreren.” Passarelli denkt aan het verhogen van het aantal wedstrijden, het verbod van de tweede vice, langzamere ballen en het verhogen van de dramatiek door middel van een regelwijziging bij stand van 40-40 in de game.

Het is de vraag of tennispuriteit dergelijke veranderingen zullen pikken. De televisie wil in elk geval wel werk maken van het nede interesse bij de kijkers. Thuisblijvers moeten aan de gekluisterd worden met verzende beelden via bijvoorbeeld een camera aan het hoofd van speler of in het net. En er moet meer data gebrach worden: snelheid van de opslag, reactietijd etcetera. Bovendien moet highspeedcamera's bepaalde feiten laten zien en uitsluitend brengen of een bal in of out is.

Op Roland Garros blijft de lesde twee weken echter nog les bij het oude. Alhoewel, prijzengeld is met ruim 8 miljoen gestegen en dankzij een bomtisch gloednieuw stadion (10.000 zitplaatsen kleiner dan court central met zijn 16.500 plaatsen en groter dan het court 1 met 4.500 kuipjes) worden meer schouwers verwacht dan 327.394 van verleden jaar.

Het woord is nu aan de tennissers. Show, spektakel, drama. Dat len de Parijzenaars zien. Meer voliteit op de courts. „Het wordt tijd voor een paar nieuwe helden”, zegt ook Sjeng Schalken.

De Limburgse Land- en Tuinbouw Bond (LLTB) heeft vorige week een tweedaagse bijeenkomst gehouden voor boeren en tuinders, die vijf maanden na de watersnood van december 1993 nog met psychische problemen kampen als gevolg van deze ramp.

De bijeenkomst werd 'Op verhaal komen' gedoopt en vond plaats in Berg en Dal, vlakbij Nijmegen. Zeven gedupeerde echtparen hebben aan de gesprekken deelgenomen onder deskundige begeleiding. Voor de meeste boeren is de inmiddels uitgekeerde schadevergoeding een pleister op de wonde gebleken. Voor de zeven deelnemende echtparen is de watersnood echter nog lang geen verleden tijd. Ze kampen met slaapstoornissen en vergeetachtigheid en bij sommigen breekt nog regelmatig het angstzweet uit.

Boeren en tuinders liggen nog wakker van watersnood.

● Voor Coen en Miep Verbeek (links) en Tiny en Peter van Melick is de watersnood nog geen verleden tijd.

Foto: JEROEN KUIT

DOOR JACKY STROUCKEN

Soms kijk ik uit het keukenraam naar buiten en dan zie ik het weer! Dan zie ik ineens weer hoe het water in onze tuin staat. Dan zie ik ineens weer die kleine golfjes kabebelen voor het raam! Héél vreemd is dat! En toch ... ondanks alles hou ik nog steeds van de Maas."

Een spontane bekentenis van de normaliter wat introverte boerin Tiny van Melick (47) uit het Noord-limburgse Velden. Ze is bijna vijf maanden geleden met haar gezin het slachtoffer geworden van de extreme en de allesvernietigende waterstanden.

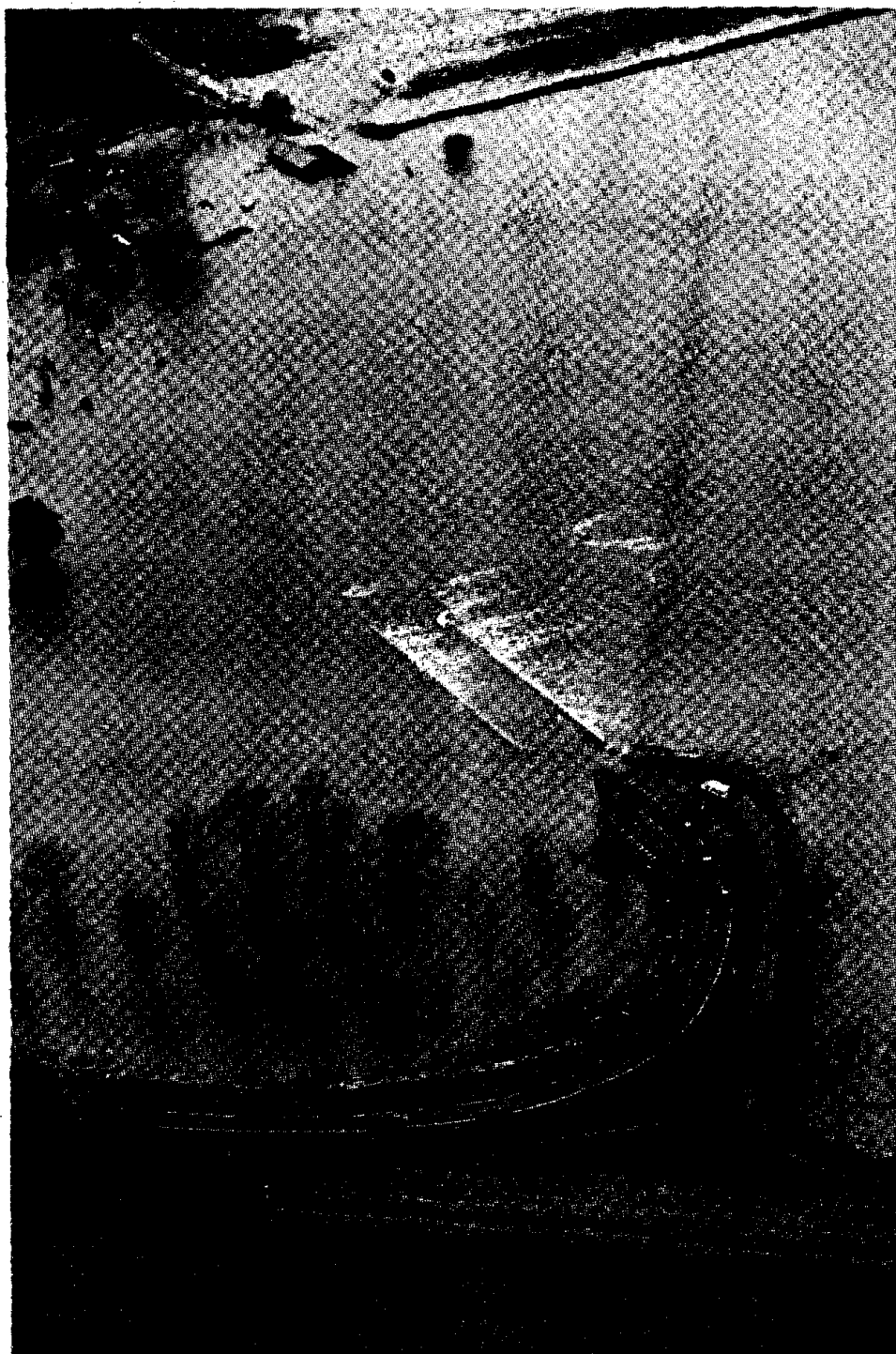
Samen met haar man Peter (52) runt Tiny van Melick vol enthousiasme een kleine veehouderij aan de Genooyerweg in Velden, als waar er nooit iets gebeurd. Rond de boerderij grazen enkele tientallen melkkoeien en scharrelen varkens. De weilanden zien er groen en fris uit. De zon schijnt. Op het eerste gezicht een idyllisch en vredig plaatje.

"Wij willen boer blijven tot we niet meer kunnen. Wij houden echt van onze beesten. En ik ben er ook zo trots op," zegt Tiny van Melick glimlachend, terwijl ze haar koeien in het weiland liefdevol aait. Dan ineens serieus: "Als een van de beesten iets was overkomen, dan had ik dat toch wel héél erg gevonden."

In de stallen van Tiny en Peter van Melick kwam in december 1993 in een mum van tijd een halve meter water te staan; de boerenwoning bleef ternaauwernood droog. De herinneringen aan deze angstige dagen bezorgen het boerenpaar nog dagelijks kippevel. Ze wilden de vorige week eens letterlijk 'op verhaal komen' tijdens de bijeenkomst voor gedupeerden van de LLTB. Daar hebben ze met lotgenoten gesproken over hun angsten. Hun verdriet. Ze hebben hun hart leren uitstorten.

"We waren er eerst heel huiverig voor. In de uitnodiging stond dat we ons verhaal onder deskundige begeleiding kwijt zouden kunnen. Alleen al die deskundige begeleiding! Dat vonden we vreemd. Alsof we met ons hart naar de dokter moesten gaan. Onze ziel moesten blootleggen om geholpen te worden. Niets voor boeren en tuinders, eigenlijk. Wij zijn gewend om de problemen binnenshuis te houden. We bespreken ze aan de keukentafel," zegt Tiny van Melick.

Peter van Melick vult aan: "Ik ga

● Deelnemers van het 'verhaalweekende' zien het hoge water nog dagelijks voor zich.

vaak om tien uur 's avonds naar bed. En dan lig ik 's nachts om één uur ineens weer wakker. Slaapstoornissen. Maar ja, met zoiets ga je normaal gesproken gewoon niet naar de dokter."

Tiny: "In feite hebben we onze ziel nu bij anderen op tafel gelegd. Zoiets moet in je zitten. Wij waren het niet gewend. De watersnood heeft ons eigenlijk een duwtje in de rug gegeven om onze problemen met anderen te bespreken. We hebben ons innerlijk durven laten zien aan anderen. En, ik moet toegeven: het is er wat gemakkelijker op geworden. Het is niet goed om steeds alles op te kroppen. Het zijn hele zinvolle dagen geweest," zegt Tiny van Melick.

Haar man Peter benadrukt dat het voor hem vooral zware dagen zijn geweest. Tiny knikt instemmend en voegt daaraan toe: "Wij stonden versteld van al die emoties. We zijn overrompeld door het verdriet. En geraakt door een boer, een boom van een vent, die met trillende stem vertelde hoe met trillende stem vertelde hoe voerd. De afgelopen dagen is heel duidelijk geworden dat de emoties nog lang niet zijn verwerkt. Het water stond ons ineens weer tot aan de knieën. En daar waren wij heel verbaasd over. Dat hadden wij niet gedacht. In feite werd er door de onderlinge gesprekken een oude wond opnieuw opengereten. De verhalen van andere gedupeerden

Archieffoto's: FRANS RADE EN PETER ROOZEN

hebben mij persoonlijk enorm geraakt. De emmer is nog steeds vol. Er kan geen druppel bij. En dat betekent dat ik mijn verdriet nog lang niet heb verwerkt."

Ook Miep (57) en Coen Verbeek (62) uit Velden deden mee aan de bijeenkomst van de LLTB. Miep en Coen hadden zich vóór de watersnood voorgenoemen om het langzamerhand wat rustiger aan te gaan doen in hun tomatenkeukerij. Door het water zijn ze abrupt en gedwongen met pensioen gegaan. Het lukte niet meer om de kassen op tijd in orde te krijgen voor het nieuwe seizoen.

"Die gesprekken waren heel goed," meent Miep Verbeek. "We draai-

den de laatste tijd alleen nog maar in ons eigen kringetje rond. Alles draaide om het verlies van ons bedrijf en om onze ervaringen. We konden nog maar met een enkeling praten over de watersnood. Alleen de beste vrienden en kennissen hadden nog oor voor onze verhalen. Anderen dachten al gauw: daar beginnen ze weer. De meeste mensen zijn de verhalen over de watersnood inmiddels beu. Willen er niets meer over horen. Maar ja, wij lopen er nog steeds meer rond."

Miep en Coen Verbeek hebben hun hart kunnen uitstorten bij lotgenoten. Ze hebben hun verhaal kunnen vertellen. Over de op-

komst van het water. De angst. En over de onzekerheid over het voortbestaan van hun 35 jaar oude bedrijf. "Ik wist wel dat ik die ramp nog niet helemaal verwerkt had. Ik wist dat er in mijn binnenste nog ergens iets fout zat. Ik wist alleen niet dat dat zó diep zat. Dat is de afgelopen dagen duidelijk geworden," zegt Miep Verbeek. "De mensen zeggen steeds: ach, die boeren zijn veel te nuchter. Geef ze geld en ze zijn tevreden. En ze krijgen toch goed betaald. Dat soort opmerkingen. Ik wist niet hoe ik daarop moest reageren. Het deed pijn, maar ik kon er niet mee omgaan. Natuurlijk! Het leven gaat door en de boeren gaan ook door. Ze moeten wel. Maar, die watersnood heeft ons toch diep geraakt."

Miep en Coen Verbeek knikken begrijpend bij het verhaal over de slapeloosheid van Peter van Melick. Miep meent dat haar vergeetachtigheid van de laatste maanden ook het gevolg is van de watersnood. "Verjaardagen of afspraken en vergaderingen, die vergeet ik steeds. Vroeger nooit. Nu wel. Als ik het niet op een grote kalender schrijf, dan gaat het mis. Dan zou ik bij wijze van spreken nog dit interview hebben vergeten."

Volgens Ruud Pruisten van de LLTB, die de bijeenkomst voor de verwerking van de immateriële schade bij de boeren mede heeft georganiseerd, heeft het water de agrariërs harder aangegrepen dan ze zelf voor mogelijk hadden gehouden. Zij zag tijdens het week-einde veel weggestopte emoties aan de oppervlakte gekomen. "De boeren en tuinders verwachtten een ontspannen ontmoeting met lotgenoten. Maar vrijwel meteen na het begin van de bijeenkomst beleefden ze de hele ramp opnieuw. Er was veel spanning. De boeren zagen ineens weer voor zich hoe de roosters in de stallen door het grondwater naar boven werden geduwd. Ze vertelden hun verhalen met tranen in de ogen en gebalde vuisten," aldus Ruud Pruisten.

Volgens de LLTB-woordvoerder zijn de psychische problemen van gedupeerde boeren en tuinders nog het best te vergelijken met een rouwproces, ondanks het feit dat er niemand is gestorven. "Het gras begint te groeien, de koeien staan weer gewoon te grazen en geven melk. Voor de buitenwereld lijkt alles in orde en is alles opgelost. Voor veel boeren is de wereld in december toch een beetje stil blijven staan. Ze kunnen zich niet voorstellen dat het leven gewoon doorgaat alsof er niets is gebeurd.

Voor hen is nog lang niet alles weer normaal," meent Ruud Pruisten.

Volgens de LLTB-woordvoerder is er bij veel boeren en tuinders iets geknapt. Veehouders kennen een regelmatig leven en hun bedrijven zijn gebaseerd op berekeningen met kleine marges. "In een klap raakten ze die regelmaat kwijt en van de berekeningen bleek niets meer te kloppen. Een heel leven viel tegelijk in het water. Voor boeren vormt het bedrijf en het gezin een geheel. Bovendien zijn ze vaak niet gewend om met angst en onzekerheid om te gaan."

Sommige boeren en tuinders zijn volgens Pruisten nog steeds met stomheid geslagen over de watersnood, anderen beleven intus verdriet. De een breekt nog dagelijks het angstzweet uit bij de gedachte aan het opkomend water, de ander is een binnenvetter en krompt alles op. De ene boer is lusteloos en komt 's morgens zijn bed niet meer uit, de ander wordt steeds verrast doordat de herinneringen zich schoksgewijs steeds weer van hem meester maken. "Dat leidt soms ook tot spanningen binnen een huwelijk. De man reageert zus, terwijl de vrouw nu eenmaal zo reageert. Ik zeg niet dat de relaties slecht zijn, maar de watersnood heeft ook binnenshuis heel wat spanningen met zich meegebracht," aldus Ruud Pruisten.

Ofschoon slechts zeven echtparen hebben deelgenomen aan de LLTB-bijeenkomst denkt Ruud Pruisten dat er nog meer agrariërs kampen met gevolgen van de watersnood. "De datum van de bijeenkomst pakte wat ongelukkig uit. Normaal gesproken hebben boeren rond deze tijd van het jaar de drukste periode gehad. Omdat het voorjaar nu uitzonderlijk laat inzette, moest er nog veel werk worden verzet."

De woordvoerder van de LLTB benadrukt dat niet alle boeren en tuinders een trauma aan de watersnood hebben overgehouden. "Het grootste deel van de gedupeerde boeren reageert nogal nuchter. De schadevergoeding heeft veel goedgemaakt. Geld is voor veel agrariërs toch een pleister op de wonde. De deelnemers van de bijeenkomst hadden in veel gevallen ook voor de watersnood al wat problemen. Ze konden geen opvolger voor hun bedrijf vinden of wisten hun hoofd door de slechte economische situatie nog maar net boven water te houden. Voor die mensen heeft het water de doorslag gegeven."

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Gemeente Maastricht

Maastricht behoort met circa 150.000 inwoners tot de grootste steden in Nederland. Het is de badke stad van het land, maar ook een vitale stad met vele mogelijkheden. Maastricht ligt in het centrum van de internationale omgeving en richt zich sterk op de om-

geving van het nieuwe Europa. Maastricht stelt hoge eisen aan de kwaliteit van het voorzieningsniveau op ruimtelijk, maatschappelijk, economisch en cultureel vlak. Deze kwaliteit wordt gevraagd van de ambtenaren van de stad. Dus ook van de nieuwe

Senior Medewerker Personeel & Organisatie (vfm)

Dienst: Publieke Werken en Sport

Uw plaats in de organisatie. De dienst Publieke Werken en Sport is verantwoordelijk voor een ruimtelijk kader en onderhoud van de openbare ruimte in Maastricht. Bij de dienst werken ongeveer 200 mensen in verschillende afdelingen: Bouw, Groen, Openbare Ruimte, Water, Wonen, en Sport. De dienst is verantwoordelijk voor de realisatie van de ruimtelijke ordening, het onderhoud van de openbare ruimte, het waterhuishouding, het openbaar vervoer, het wonen, en de sport. De dienst is verantwoordelijk voor de realisatie van de ruimtelijke ordening, het onderhoud van de openbare ruimte, het waterhuishouding, het openbaar vervoer, het wonen, en de sport.

P&O-waard. U bent u verantwoordelijk voor de ontwikkeling, implementatie en oeffening van een geïntegreerd personeel- en organisatiebeleid op districtniveau. Het beleid is gebaseerd op de meerjarige strategische en beleidsplannen van de dienst. U geeft vorm aan het personeel- en organisatiebeleid, adviseert de afdelingen, en coördineert de uitvoering. U bent verantwoordelijk voor de realisatie van de ruimtelijke ordening, het onderhoud van de openbare ruimte, het waterhuishouding, het openbaar vervoer, het wonen, en de sport.

aan een opleiding arbeidspsychologie/personneelwetenschappen of een HBO-opleiding personeelwetenschappen met gekwalificeerde applicaties. U heeft voorheen ervaring opgedaan met zowel operationele als beleidsmatige werkzaamheden op personeel- en organisatiegebied. Een voorwaarde is dat u een goede kennis heeft van de Nederlandse taal en de Nederlandse cultuur. U bent verantwoordelijk voor de realisatie van de ruimtelijke ordening, het onderhoud van de openbare ruimte, het waterhuishouding, het openbaar vervoer, het wonen, en de sport.

U bent verantwoordelijk voor de realisatie van de ruimtelijke ordening, het onderhoud van de openbare ruimte, het waterhuishouding, het openbaar vervoer, het wonen, en de sport.

U bent verantwoordelijk voor de realisatie van de ruimtelijke ordening, het onderhoud van de openbare ruimte, het waterhuishouding, het openbaar vervoer, het wonen, en de sport.

U bent verantwoordelijk voor de realisatie van de ruimtelijke ordening, het onderhoud van de openbare ruimte, het waterhuishouding, het openbaar vervoer, het wonen, en de sport.

Made u kennisgeving? Richt u tot de Directie van de Dienst Publieke Werken en Sport, t.a.v. de heer J.C.M. Schoneveld, tusschen 9.00 en 17.00 uur, aan de Postbus 1000, 6200 CA Maastricht.

Een psychologische onderzoek kan in een specifiek onderzoek tot de realisatie van de ruimtelijke ordening, het onderhoud van de openbare ruimte, het waterhuishouding, het openbaar vervoer, het wonen, en de sport.

van onze samenleving. Daarom hanteren wij een voorkeursbeleid voor vrouwen, mensen uit etnische minderheden en gehandicapten. Bij gelijke geschiedenissen geldt de voorkeur voor vrouwen. Het personeel van de dienst Publieke Werken en Sport, telefoon 043-392274.

Voor een psycho-geriatrische afdeling binnen Martinushof zoeken wij per direct een full-time

Afdelingshoofd m/v

de functie

Als afdelingshoofd bent u verantwoordelijk voor de multidisciplinaire zorg voor personeelsleden met een psychische aandoening. U bent verantwoordelijk voor de realisatie van de ruimtelijke ordening, het onderhoud van de openbare ruimte, het waterhuishouding, het openbaar vervoer, het wonen, en de sport.

U heeft een

U heeft een verpleegkundige opleiding A en/of B of HBO-V afgerond, eventueel aangevuld met een managementopleiding. Ervaring opgedaan in een leidinggevende functie en in de zorgverlening voor psychogeriatrische bewoners is een pré. Binnen een lerende organisatie, waarin structuur en rust én veranderingen binnen de zorgprocessen adequaat kunt begeleiden, vindt u de ideale werkomgeving.

Martinushof is een ziekenhuis in het centrum van Maastricht. Het is een van de grootste ziekenhuizen in Nederland. Het is een van de grootste ziekenhuizen in Nederland. Het is een van de grootste ziekenhuizen in Nederland.

Naast een salarisschaal, vastgesteld conform FWG-functieprofiel 50 (maximaal € 5.052,- bruto per maand) bieden wij u een professionele werkomgeving gericht op kwaliteitsbeleid, waarbinnen voor een flexibele en stimulerende werkomgeving voor verdere ontwikkeling. De werkomgeving is gericht op kwaliteitsbeleid, waarbinnen voor een flexibele en stimulerende werkomgeving voor verdere ontwikkeling.

Informatie. Voor informatie kunt u contact opnemen met mevrouw M. de Bruin, telefoon 043-392274.

de sollicitatie. Schriftelijke sollicitaties, vergezeld van CV, zijn u tot 4 juni aanstaande richten aan mevrouw A. Gobbels, consultant P.O. & O lokale Martinushof, postbus 3164, 5930 AB Tegelen.

Professor Dubois Stichting

ARBEIDSVORZIENING

RECHTS- EN ADVIESBUREAU

BEKENDMAKING

Het Regionaal Bestuur Arbeidsvoorziening heeft op woensdag 25 mei 1994 in de vergadering van het regionaal stafbestuur, Postbus 1000, 6200 CA Maastricht, vergadering bijeen.

In het verslag van deze vergadering om 12:00 uur wordt de afsluiting van het Jaarverslag/Jaarrekening 1993-1994 besproken.

De besluiten worden in de gelegenheid gesteld het verslag van deze vergadering bij te voegen. Het verslag/Jaarrekening 1993-1994 ligt ter inzage bij het secretariaat van het regionaal stafbestuur.

Regionaal Stafbestuur
Postbus 1000, 6200 CA Maastricht
Tel: 043-392274

PRIMARKT B.V.

is een supermarktketen met 20 filialen.

Voor onze hypermoderne vestiging te Heerlen zijn wij op zoek naar een

Assistent Supermarktmanager

Als assistent functioneert u als de rechterhand van de supermarktmanager. U verzorgt met name de afdeling kruideniers, waar u tevens leiding geeft aan de overige medewerkers. Voorts vervangt u de supermarktmanager bij diens afwezigheid.

Om voor deze functie in aanmerking te komen dient u te beschikken over:

- minimaal volledige middelbare opleiding, bij voorkeur MDS;
- ruime ervaring in de supermarktbranche, bij voorkeur in een soortgelijke functie;
- uitstekende leidinggevende en organisatorische capaciteiten;
- arbeidsuure instelling;
- leeftijd: tot 30 jaar.

Indien u nadere inlichtingen wenst of een afspraak wilt maken voor een kennismakingssprek, verzochten wij u om contact op te nemen met heer Timmers, supermarktmanager, telefoonnummer: 045-708888. U kunt natuurlijk ook even langskomen of een brief, met uw persoonlijke gegevens, sturen.

Adres: Primarkt B.V., Schandelaarboord 25, 6415 AA Heerlen.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Zie het bericht in de Limburgse Personeelsgids van 1993-1994, pagina 100.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

Wij zoeken medewerkers voor de realisatie van de ruimtelijke ordening, het onderhoud van de openbare ruimte, het waterhuishouding, het openbaar vervoer, het wonen, en de sport.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

De Planting B.V. is een toonaangevend bedrijf op het gebied van de complete waaierverrichting.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Het Zuiveringschap Limburg heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Een van onze medewerkers is overgestapt naar een andere functie met een nieuwe uitdaging. Hij heeft de functie van Medewerker Personeel & Organisatie (vfm) te Maastricht.

Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg

Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg

ADIA

ADIA

Zuiveringschap Limburg

Zuiveringschap Limburg

Zuiveringschap Limburg

Zuiveringschap Limburg

Leren omgaan met de stemmen in je hoofd

Ik moest van hen waken, mocht niet slapen. Ik moest mijzelf straffen, mocht absoluut niet vies worden. De stemmen zeiden hele lelijke dingen. Dat mocht ik thuis nooit, dan moest ik mijn mond wassen. Het waren schreeuwpartijen, kreten van stemmen die mij zeiden wat ik moest doen. Het was bedreigend. Ik was erg bang. Vier maanden lang zaten ze continu in mijn hoofd.

Resi Malecki (39) uit Geleen hoorde veertien jaar geleden voor het eerst stemmen. Zij is naar schatting een van de tweehonderdduizend mensen in Nederland die daarmee zijn 'behept'. Soms komen de stemmen iedere dag, soms blijven ze maanden weg. De stemmen zijn vader, moeder, een andere bekende of een willekeurige persoon. Soms praten ze rustig, kalmerend, maar ook met velen tegelijk, warzig en luid doorelkaar.

De stemmen kwamen voor het eerst toen ik opgenomen werd (in Welterhof in Heerlen, red.). Ik had last van depressies en zonderde mij af, wilde een eind aan mijn leven maken en werd naar een psychiatrisch ziekenhuis gebracht. Daar was ik het niet mee eens, maar dat kon ik niet zeggen. Ik moest afscheid nemen van mijn ouders en werd naar een kamer gebracht. De deur ging op slot. Geleend afdeling dus. Letterlijk opgesloten. Binnen 24 uur kwamen de stemmen. Dat was eerst heel prettig. Het was alsof mijn vader mij in het oor fluisterde 'Ik kom je halen'. Hij gaf precies het advies aan. Ik pakte mijn spullen... Doordat hij niet kwam, kwamen er meer stemmen. Ik werd bang, mijn lijf deed raar, had het gevoel alsof er een bom in mij zat. De artsen vonden mij lastig en ik werd in een isoleer cel gezet. Daar de 'andere wereld' begonnen.

Die 'andere wereld' was in het begin een hel, dwong haar dingen te

doen waar ze het niet mee eens was, waar ze zich voor schaamde. Langzaam ontdekte Malecki dat de stemmen veel over haarzelf zeiden. „Op een gegeven moment ben ik naar de stemmen gaan luisteren. Ik ben gaan leren met mijzelf te praten en de stemmen de baas te worden. Ik kwam erachter dat wanneer ik in een crisis zat, steeds dezelfde stemmen terugkwamen. Maar ik merkte ook dat ze steeds iets over mijzelf zeiden. Dingen die ik zelf altijd heb weggedrukt. Nu kan ik zeggen dat ik mede dankzij de stemmen heb geleerd op mijn eigen problemen in te gaan. Ze horen nu bij mij. Ze zijn mijn vriendjes geworden.”

De apostelen hoorden stemmen omdat het – simpel gezegd – apostelen waren. Maar wanneer een gewone sterveling zegt stemmen te horen, wordt hij of zij eerder voor gek versleten, krijgt het stempel schizofreen opgeplakt, wordt volgestopt met medicijnen om de stemmen uit te bannen. Helemaal fout, vindt een langzaam groter wordende (internationale) groep van psychiaters, waartoe ook de medewerkers van het project 'stemmen horen' van de Rijksuniversiteit Limburg behoren.

„Veel mensen, ook in de psychiatrie, koppelen het horen van stemmen nog steeds aan een geestesziekte, zoals schizofrenie. Nu is het horen van stemmen wel een van de kenmerken van schizofrenie, maar iemand die stemmen hoort, hoeft beslist niet schizofreen te zijn”, zegt psychiater Dirk Corstens, verbonden aan het project 'stemmen horen'. Ook gezonde mensen horen stemmen. Alleen kunnen zij daar goed mee omgaan. Waar de stemmen vandaan komen, vinden de Maastrichtse onderzoekers, die sinds zeven jaar dit fenomeen onderzoeken, niet zo belangrijk. Leren omgaan met de stemmen, de stemmen accepteren, zodat ze je niet meer lastig vallen, niet meer belemmeren, dat is veel belangrijker.

...Boven de hoofden van de apostelen zweefden vurige tongen die hen in een taal die iedereen verstond, vertelde de wereld in te trekken en de boodschap van de Heer te verkondigen. En zo geschiedde... Het horen van stemmen is onlosmakelijk verbonden met het Pinksterverhaal, door eeuwen heen geaccepteerd en met pracht en praal gevierd. Twee dagen voor de herdenking van deze openbaring, organiseerde de vakgroep Sociale Psychiatrie van de Rijksuniversiteit Limburg het zevende congres over stemmen horen. Over taboes, hallucinaties, zieke én gezonde stemmenhoorders. Over omgaan met stemmen in je hoofd.

„De mensen die geen grip hebben op de stemmen vragen onze hulp. We proberen er dan achter te komen wat voor interpretatie de mensen aan die stemmen geven. Veel mensen schrijven de stemmen toe aan goden of geesten. Wij bekijken wat de stemmen nu eigenlijk te melden hebben. Daarop wordt de therapie gebouwd. En die is voor iedereen weer anders”, zegt Corstens. „Medicijnen helpen maar bij eenderde van de patiënten. Belangrijker is proberen te achterhalen wat de betekenis is van die stemmen.”

Over wat de stemmen precies zijn en waar ze vandaan komen, bestaan zo'n honderdvijftig verschillende theorieën. „Daar valt dus eigenlijk niets over te zeggen”, vindt Corstens. Dat mensen daadwerkelijk stemmen horen, blijkt uit diverse onderzoeken die aantonen dat tijdens het 'stemmen horen' hersenactiviteit gemeten is die correleren met het gehoororgaan.

door
CINDY JASPERS

De afgelopen drie jaar onderzocht de projectgroep drie groepen stemmenhoorders waarvan achttien schizofrene patiënten, vijftien dissociatieve patiënten en vijftien niet-patiënten. Bij dissociatieve stoornissen komen geregeld 'black-outs' voor, waarna de patiënt niet weet wat hij of zij heeft gedaan. Resultaten van dit onderzoek werden gisteren tijdens het congres 'Zeven jaar hulpverlening aan stemmenhoorders' in het Mecc in Maastricht gepresenteerd. „Bij

beide groepen patiënten, zowel als bij niet-patiënten die het stemmen horen verbonden met de levensgeschiedenis”, aldus professor M. Romme, hoogleraar in de sociale psychologie en leider van het project 'stemmen horen'. „Het zijn heel vaak duidelijke gebeurtenissen waarbij het stemmen horen is begonnen.”

Bij psychiatrische patiënten lopen deze gebeurtenissen echter vaak slecht af, terwijl dit bij de niet-patiënten minder het geval is. Patiënten horen overwegend negatieve stemmen, zijn bang voor die stemmen, worden erdoor gestoord in hun dagelijks functioneren en voelen zich machteloos ten aanzien van de stemmen. De gezonde mensen, de niet-patiënten horen overwegend positieve stemmen, worden niet door de stemmen gestoord, blijven de stemmen de baas, zo blijkt uit de onderzoeken.

„Ingaan op de stemmen en mensen ermee helpen is belangrijk, omdat wij in de loop der jaren ervaren hebben dat dat mogelijk is. Mensen werden daardoor van patiënt tot niet-patiënt”, meldde Romme het ongeveer 250-koppige publiek van psychiaters en 'stemmenhoorders’.

Tot zeven jaar geleden dachten ook Romme en zijn medewerkers dat de stemmen fantasie en hallucinaties waren en hoorden bij psychiatrische ziekten. Overtuigd door een patiënte dat de stemmen echt waren, dat ze bestonden en bij haar hoorden, ging hij op zoek naar mogelijkheden om haar met de stemmen om te leren gaan. „Ik bracht haar in contact met andere stemmenhoorders en tot mijn verbazing begrepen ze elkaar goed.” In het tv-programma 'Sonja op maandag' vertelde de patiënte over haar eigen ervaringen en beschreef hoe deze haar leven bedierven. Aan het eind van het programma werd aan luisteraars die ook stemmen hoorden gevraagd te reage-

ren. Ook degenen die wel raad wisten met de stemmen.

Ongeveer zevenhonderd mensen reageerden. Zo'n tweehonderd vulden een enquête in waaruit bleek dat bij driekwart van de mensen de stemmen na het twintigste levensjaar begonnen. Bijna zeventig procent van de reacties kwam van vrouwen. Bij meer dan de helft waren de stemmen overwegend agressief of negatief. Veel mensen herkennen de stemmen aan het onderwerp waarover ze spreken of aan de intonatie. Twintig procent van degenen die de vragenlijst invulden zei de stemmen te moeten gehoorzamen, bijna vijftig procent hoefde dat niet, terwijl de rest aangaf soms te moeten gehoorzamen. Het grootste aantal (46 procent) zei op eigen kracht te hebben geleerd met de stemmen om te gaan.

Een van de mensen die naar aanleiding van het tv-programma reageerden was de Geleense Resi Malecki. Zes jaar kostte het haar om de stemmen de baas te worden. Sinds de uitzending zeven jaar geleden zet zij zich in voor de Stichting Weerklank, een landelijke organisatie voor stemmenhoorders, die inmiddels is uitgegroeid tot ongeveer 1200 leden. Ze begeleidt zelfhulpgroepen, staat lotgenoten te woord. „Stemmen horen is niet ziek of gek”, weet Resi Malecki nu. „De stemmen zijn nu mijn vrienden geworden. De stemmen geven mij richting. Het zijn extra waarnemingen, die ik niet meer kwijt zou willen.”

Adressen: Stichting Weerklank
Postbus 195
1900 AD Castricum
tel. in Limburg 046-753804

02510-36286
01883-17175 of

Rijksuniversiteit Limburg
Project stemmen horen
Postbus 616 6200 AD Maastricht
043-299772

STANDPLAATS:

Washington
Hans de Bruijn

Troost

De Amerikaanse eet- en drinkgewoonten blijven ons nog dagelijks verbazen. Neem nu die meest elementaire onderdelen van ons in Nederland bepaalde voedingspatroon: koffie, thee en een gewone boterham. Je zou denken dat die behoefte in dit land, dat zich als de bakermat van de moderne westerse beschaving beschouwt, gemakkelijk te stillen is. Maar ho maar!

We waren net aangekomen en bestelden ergens 'een thee'. De juffrouw kwam even later met een blikje ijsthee aanzetten. „Oh, u bedoelde HOT TEA”, zei ze na onze verbouwereerde blik. Dat was kennelijk een rare bestelling. Even later kwam ze terug met een reusachtige mok vol lauw water en een theezakje. Als een Amerikaan al thee drinkt, dan is dat ijsthee, zo bleek ons later.

Maar dat verandert, vernamen we onlangs. Links en rechts schieten nu 'tea-shops' uit de grond. Zaakjes die helemaal aan theedrinken gewijd zijn en vele soorten thee verkopen. The New York Times wijdde een hele pagina aan de rage, met adviezen over hoe goed thee te zetten. Dat het bijzonder is blijkt wel uit het feit dat de gewoonte thee hier meteen 'gourmet-tea' wordt genoemd.

Dat je thee ook gewoon thuis kunt drinken wil er bij veel Amerikanen nog niet in. Hetzelfde is aan de hand met koffie. Wie tot voor enkele jaren in de VS een bakje koffie bestelde, kreeg stevast een grote mok voorgezet waarin uit een glazen kan een waterig bruin vocht geschonken werd dat slechts vaag aan koffie deed denken. De benaming 'slootwater' kon je bijna letterlijk nemen.

Je kon er liters van drinken voor het slapen gaan zonder dat daardoor je nachtrust gevaar liep. Nog steeds zijn er vele restaurants en cafés die zo een loopje nemen met de goede smaak. Hun kunnen met oploskoffie wachten soms uren pruttelend op een pitje op het volgende slachtoffer. Maar ineens – de sociologen hebben er nog geen verklaring voor – heeft Amerika echte koffie ontdekt.

Op bijna elke straathoek in New York, Washington, San Francisco of Los Angeles vind je nu coffee-shops waar 'Europese' koffie wordt gezet. In de meeste gevallen betekent dat Italiaanse koffie, want de Amerikanen zijn gek op alles wat exotisch klinkt. In mijn dorp, dat slechts één hoofdstraat rijk is, zitten er al vier, waaronder een van de nationale koffieshopketen Starbucks.

En zij brouwen niet alleen espresso en capuccino, maar 'caffè latte', 'caffè au lait', 'mochachino' en nog een handvol variëteiten waar ze in Italië nog nooit van gehoord hebben. En dan hebben we nog de keuze uit groot (en dat wil zeggen GROOT) of gewoon, met kaneel of chocopoeider erop, met een enkele of een dubbele portie melk, met magere of gewone melk. Wat de klant maar wil.

Nu nog een echte boterham en we voelen ons hier weer wat meer thuis. Amerikaans brood lijkt nog het meest op een natte spons. Je kan het platdrukken, maar het neemt onmiddellijk zijn oude vorm weer aan. En al laat je het drie weken onverpakt in de zon liggen, dan is het nog zacht en 'vers'. Geen wonder dat zo'n industriebrood hier niet meer dan anderhalve gulden kost.

Maar in navolging van de thee- en koffieshops rijzen hier nu ook de warme bakkers als paddestoelen uit de grond. En net als bij de koffie en thee richten zij zich op de Europese eetcultuur. De nieuwe bakkers kunnen de vraag naar vers croissants, naar Frans alpenbrood, naar zwaar Duits volkorenbrood en Italiaans kruidenbrood nauwelijks aan. De Amerikanen zijn er ineens gek op.

Nadat de Amerikanen de wereld vergeven hebben van de hot-dogs en Big-Macs, is dat de manier waarop wij Europeanen eindelijk iets terug kunnen doen. Dat het voor een eenvoudige tijdelijke immigrant als ondergetekende het leven daardoor ook een beetje aangenamer wordt, is alleen maar meegenomen.

Professor Romme (RL): Ook gezonde mensen horen stemmen

De Stichting Hout & Meubel (SH&M) is een stichting, waarbinnen de werkgevers- en werknemersorganisaties in het schoolwezen in de sector hout en meublering vier opleidingssoorten hebben gebundeld: leerling-assistent, cursistisch ondernemersonderwijs, middelbaar vaktechnisch onderwijs en scholingsactiviteiten. Het hoofdkantoor van de SH&M is gevestigd te Woerden. Binnen de afdeling Praktijkbegeleiding & Voorlichting zijn consultants en adviseurs in 5 districten werkzaam ten behoeve van de voorlichting aan bedrijven en leerlingen en de begeleiding van leerlingen.

Bij deze afdeling is thans een vacature voor een:

acquisiteur (v/m) rayon zuidoost-Nederland

taken:

- is binnen het district vooral verantwoordelijk voor de werving van nieuwe bedrijven en leerlingen;
- is binnen het district verantwoordelijk voor de voorlichting over opleidingen bij de bedrijven;
- werkt via voorlichting bij leerlingen interesse voor een opleiding in genoemde beroepsrichting;
- vergroot in het district het aantal bedrijven, die een vakopleiding willen bieden;
- draagt de intentie van deze bedrijven uit om mee te werken aan de verhoging van het niveau van het vakmanschap veld de branches;
- organiseert mede beurzen en andere voorlichtingsactiviteiten.

vereist:

- plooiervooropleiding, organisatievermogen en inventiviteit;
- zelfstandigheid en verantwoordelijkheidsgevoel;
- commerciële, resultaatgerichte instelling;
- goede contactuele eigenschappen;
- kennis en ervaring met hout- en stoffenhandel en opleidingen in deze sector;
- in bezit van een auto.

Voor de functie geldt een full-time aanstelling onder de volgende arbeidsvoorwaarden:

- salaris, afhankelijk van opleiding en ervaring, minimaal f 3.462,- maximaal f 5.977,-
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden;
- arbeidsplaats in het woongebied;
- aanstelling eerste jaar: tijdelijk (jaarcontract).

Sollicitaties dienen vóór 3 juni 1994 in ons bezit te zijn en kunnen gericht worden aan de directie van de SH&M, t.a.v. mevrouw drs. P.J.P. Baart, Postbus 304, 3440 AD Woerden.

Inlichtingen worden uitsluitend verstrekt door de heer H.P.J. van der Horst of de heer P. Koster, tel. 03460-29132.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

DRIESENS HEEL BEHEER B.V. verleent diensten en verricht toeleringen t.b.v. de bouwrijpheid in Zuid-Nederland. Vanuit een uniek totaalconcept worden door de dochterbedrijven DRIESENS B.V., DRIESENS HOUT B.V. en DRIESENS KUNSTSTOF B.V. diverse doelgroepen bediend.

Binnenkort ontstaat bij DRIESENS HOUT B.V. de vacature van:

bedrijfsleider hout

Voor de juiste werkdad een veelzijdige, uitdagende baan met uitstekende mogelijkheden en arbeidsvoorwaarden.

Hij is als eerste verantwoordelijk voor het realiseren van de kwantitatieve doelstellingen. Hij zal hierin worden gesteund door zijn eigen stafmedewerkers en door de centrale verkoop. Hij coördineert de werkzaamheden van calculatie en werkvoorbereiding en neemt hiervan ook zelf een deel voor zijn rekening. Hij stimuleert en motiveert zijn medewerkers en draagt zorg voor een optimaal werkklimaat. Kortom, hij beheert zijn eigen bedrijf.

De kandidaat is bekend met alle ins en outs van houten kozijnproductie. Ervaring met geautomatiseerde calculatie- en werkvoorbereidingssystemen is een plus. Diploma timmerfabrikant is een pré, doch niet noodzakelijk. Karaktereigenschappen als: initiatief, doorzettingsvermogen, leiderschap en zakelijk inzicht wegen zwaarder dan de technische bagage. Leeftijd: 35-45 jaar.

Nadere informatie kunt u inwinnen bij dhr. J.A.G.A. Driessens, tel. 04747-2600, padv 04747-2344.

Sollicitaties kunt u richten aan: DRIESENS HOUT B.V., t.a.v. de directie, postbus 5061, 6337 ZH MEEUW.

DRIESENS HEEL BEHEER B.V. verleent diensten en verricht toeleringen t.b.v. de bouwrijpheid in Zuid-Nederland. Vanuit een uniek totaalconcept worden door de dochterbedrijven DRIESENS B.V., DRIESENS HOUT B.V. en DRIESENS KUNSTSTOF B.V. diverse doelgroepen bediend.

In verband met het vertrek van een medewerker binnen DRIESENS B.V., gespecialiseerd in kalkulierwerk, afdelingen rekeningen en rekeningen, zijn wij op zoek naar een:

calculator / werkvoorbereider

Binnen een enthousiast team zult u, naast het opstellen van begrotingen, worden belast met het verwerken van de manurenregistratie en het voorbereiden van aangenomen projecten.

De kandidaat is in het bezit van het diploma MTS bouwkunde en heeft kennis en ervaring opgedaan binnen een aannemersbedrijf. Interesse in en ervaring met automatisering is een vereiste. Leeftijd maximaal 26 jaar.

Nadere informatie kunt u inwinnen bij dhr. M.L.M. Tinkelaar, tel. 04747-2600, padv 04747-0221.

Sollicitaties kunt u richten aan: DRIESENS HOUT B.V., t.a.v. de directie, postbus 5061, 6337 ZH MEEUW.

adviseur m/v

Monuta Verzekeringen NV richt zich met name op verzekeringen en levensverzekeringen, maar ook op andere verzekeringen. De professionele medewerkers worden hiervoor ondersteund door de afdeling Verzekering Adviseur. Adviseur m/v is een doorlooptijdopleiding van Monuta Holding NV. Het doel van de opleiding is om de adviseur te laten zien hoe hij/zij kan helpen bij het afsluiten van verzekeringen.

De adviseur moet een afgeronde MBO-opleiding hebben gevolgd en een diploma hebben van de MBO-opleiding. De adviseur moet ook een diploma hebben van de MBO-opleiding. De adviseur moet ook een diploma hebben van de MBO-opleiding.

Wilt u weten of u in aanmerking komt voor deze functie? Dan kunt u contact opnemen met de afdeling Verzekering Adviseur. Het telefoonnummer is 044-230444.

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg biedt ziekenhuiszorg en ouderenzorg in haar verzorgingsgebied. Van de stichting maken deel uit: Ziekenhuis De Wever & Gregorius, Verpleeghuis Schuttershof en de verzorgingshuizen Aan de Rijk te Schinveld en Brunnsum te Brunsum.

In verband met het vertrek van één van de medewerkers bestaat binnen de afdeling Activiteitenbegeleiding in Verpleeghuis Schuttershof een vacature voor een:

activiteitenbegeleid(st) (57,5%)

De activiteitenbegeleid(st)er is met name verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van een breed scala aan activiteiten op het gebied van: - recreatieve activiteiten; - sociale activiteiten; - educatieve activiteiten. De werkzaamheden worden verricht in de afdeling Activiteitenbegeleiding. Daarnaast wordt er ook aandacht aan algemene activiteiten besteed. De werkzaamheden zijn verspreid over 5 dagen.

Functie-eisen
Voor deze functie zoeken wij kandidaten met het diploma van de opleiding MDGO-AB, daarnaast een goede kennis van de Nederlandse taal en een goede kennis van de psychische en fysieke behoeften van de patiënten. Daarnaast is een goede kennis van de Nederlandse taal en een goede kennis van de psychische en fysieke behoeften van de patiënten.

Arbeidsvoorwaarden
Deze functie wordt gehanteerd conform functiegroep 35 (min. f 2.661,- max. f 3.763,- bruto op full-time basis). Arbeidsvoorwaarden conform CAO-ziekenhuiswezen.

Solliciteren
Inlichtingen worden verstrekt door mw. M. Offermans (hoofd AB), tel. (045) 279782. Schriftelijke sollicitaties vóór 1 juni richten aan Dienst Personeel & Organisatie onder vermelding van vacaturenr. PG-94048.D. Zij die eerder reageerden behoeven dit niet opnieuw te doen.

Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg. Verpleeghuis Schuttershof

In een middelgroot aannemersbedrijf op het gebied van grond-, weg- en waterbouw, talen en klinken en cultuurscheppende werken, wordt gezocht naar een gediplomeerd bouwkundige op het gebied van:

In verband met het vertrek van een medewerker zijn wij op zoek naar een:

calculator / werkvoorbereider

Werkzaam in een middelgroot aannemersbedrijf op het gebied van grond-, weg- en waterbouw, talen en klinken en cultuurscheppende werken, wordt gezocht naar een gediplomeerd bouwkundige op het gebied van:

- opleiding MTS/HIS weg- en waterbouw, met daarnaast volgerichte studies;
- ervaring op het gebied van voorbereiding en werkvoorbereiding in de grond-, weg- en waterbouwsector.

Telefonische informatie is te verkrijgen bij de heer R.M.G. Houtstraal, tel. 0448-52609 of 044-371298.

Sollicitaties dienen schriftelijk te worden voorgelegd aan de heer R.M.G. Houtstraal, tel. 0448-52609 of 044-371298.

Straathoekwerk

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

STRAATHOEKWERKER (m/v)

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

M.v. 1 juni 1994 zoeken wij voor de functie van:

Verpleegkundige/Ziek verzorgende als oproepkracht ten behoeve van de nachtdienst

Functieomschrijving
De medewerk(st)er in de nachtdienst verzorgt de patiënten in de directe zorgverlening en draagt een eigen verantwoordelijkheid in haar functie.

Functie-eisen
In het bezit van het diploma Verpleegkunde A of B. Ziek verzorgende. - bij voorkeur enige jaren ervaring. - Belangstelling voor de oudere patiënt. - Het werken volgens rooster incl. weekenden. - Leeftijd vanaf 25 jaar.

Wij streven ernaar om voor bewoners een optimaal woon- en leefklimaat te creëren. Daarom zoeken wij een enthousiast medewerk(st)er (m/v) die met ons wil meedelen en meewerken.

Informatie over de functie kan worden ingewonnen bij de heer H. Kuyven en de heer L. Steenhuis, tel. 045-720089.

Verpleeg- en verzorgende van de CAO Bejaardenhuizen (Stapel B).

Sollicitatie- en aanmeldingsformulieren zijn te verkrijgen bij de heer H. Kuyven en de heer L. Steenhuis, tel. 045-720089.

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

De werkdienst Straathoekwerk van de Stichting Werkhoeven heeft momenteel vacatures voor de functie van:

Theologen willen jubeljaar rond Vasco da Gama in 1998

herdacht werd dat 500 jaar geleden Columbus ook naar Azië wilde reizen maar toen op Latijns-Amerika stootte.

Directeur J. van Lin van het Missiologisch Instituut hecht grote waarde aan de Vasco da Gama-herdenking waarvan de voorbereiding nu reeds aan de gang is. Reeds volgend jaar komt een groep van een dertigtal Aziatische en Afrikaanse theologen naar Nederland en

Europa komen om met mensen uit de politiek en bedrijfsleven te praten.

„Ze hebben zich voorgenomen om terug te kijken in de geschiedenis omdat die tot op de dag van vandaag voor hen bepalend is. Zo hebben ze ons gevraagd om een onderzoek te doen naar de rol die de Verenigde Oostindische Compagnie heeft gespeeld in Azië, in Sri Lanka, in Indonesië en op verschillende andere plaatsen.”

Ondermeer komt er een studie naar de mate waarin de verbreiding van de handel en de verspreiding van het christelijk geloof hand gingen. Voor Van Lin is het nu reeds duidelijk dat de Europese handel en bedrijfsleven er de afgelopen honderden jaren grote voorraden uit Azië en Afrika hebben weggesleept tegen een prijs die ver beneden de maat is geweest en vele mensen heeft gekost. Het gaat volgens hem niet om iets wat allemaal voorbij is maar tot op de dag van vandaag haar uitwerking heeft. Het meerjarenproject wil volgens hem een proces zijn waarin 'de gekoloniseerden aan de koloniale machten van toen de rekening van hun optreden presenteren en waarin 1998 uitgeroepen wordt tot jubeljaar'. Het Missiologisch Instituut zorgt vanuit Nederland voor de ondersteuning van het Vasco da Gama-project.

'Nooit eerder ontmoetten wereldgodsdiensten elkaar zo nadrukkelijk'

Christendom op kruispunt in historie

Al meer dan twintig jaar is dr. Jan van Lin ten nauwste betrokken bij de wereld van missie en zending. Daarin draait het om de (her)opwekking van het christelijk geloof. Het automatisme in het uitdragen van de boodschap van Jezus van Nazareth is er wel van af. Want de missionaire praktijk ziet zich geplaagd voor problemen die tegelijk nieuwe uitdagingen vormen. Voor het eerst in de historie ontmoeten mensen uit verschillende godsdiensten elkaar. Ze bevragen elkaar nieuwsgierig op hun inspiratiebronnen. Van Lin zegt er zich ten zeerste door uitgedaagd te voelen. Hij proeft er ook een Pinksterboodschap in. Interview met de man die directeur is van het nieuwe Missiologisch Instituut in Heerlen en bovendien voorzitter van de Sectie Interreligieuze Ontmoeting van de Raad van Kerken in Nederland.

DOOR JAN TER HAAR

Zoon van God.

„Ze vragen ons, in de wereld om hen heen kijkend, wat we er van waar maken als we zeggen: 'Jezus staat voor humaniteit, voor zorg voor anderen.' Wat of we er van waar maken als we zeggen dat Jezus iemand is die het Koninkrijk Gods brengt, het Rijk van Vrede en Gerechtigheid.”

Ervaring

Met zijn langdurige ervaring in contacten met anders gelovenden spitst het gesprek zich vaak toe op de door christenen geclaimde exclusiviteit van Jezus 'als enig geboren Zoon van God die in zijn kruisdood, de mensheid verlost heeft van zijn zondig bestaan'. Van Lin: „Altijd is gezegd dat God zich op unieke wijze aan Jezus heeft geopenbaard en dat diens boodschap voor de hele wereld is bestemd en alle mensen aangaat. Daarop baseren wij onze aanspraken op universaliteit en exclusiviteit van christendom. Tegelijk proberen hindoes, boeddhisten en islamieten ons alsmaar duidelijk te maken dat zij ervan overtuigd zijn dat de God, die wij in Jezus Christus hebben leren kennen, ook altijd in hun geschiedenis met mensen is opgetrokken. Dat Hij zich ook daar heeft laten kennen, mensen Hem daar hebben ontmoet en daarop hebben gereageerd. Ieder op hun eigen wijze in de loop van de geschiedenis”.

Dat roept volgens Van Lin steeds dringender de vraag op: Is het inderdaad zo dat Jezus exclusief de erde is die Gods verlossing in de wereld gebrachte heeft? Heel fundamentele vragen waar we volgens hem niet zorgvuldig genoeg mee kunnen omgaan „maar grondvragen waaraan we ons de komende periode niet kunnen onttrekken”.

Als mensen in de kerk het over missie en zending hebben, denken velen dat het om overzeese activiteiten gaat. De directeur van het Missiologisch Instituut vindt dat ze nog onvoldoende in de gaten hebben dat iedere kerk in de eigen omgeving een missionaire opdracht heeft.

„Er zijn weliswaar tal van organisaties die zich bezig houden met allerlei missionaire ontwikkelingen in de Derde Wereld maar er zijn maar enkele groeperingen aan te wijzen die georganiseerd en permanent bezig zijn met een proces waarin ze missionair actief zijn binnen de Nederlandse gemeenschap zelf.”

● Directeur Jan van Lin van het Missiologisch Instituut, stelt dat enkele decennia na de dekolonisatie van Afrika, Azië en Latijns-Amerika, de nieuwe landen de oude machthebbers confronteren met hun verleden.

Foto: GPD

Als het gaat over de ontmoeting met moslims, dan zijn daar georganiseerd slechts enkele mensen mee bezig. Van Lin noemt aan herformde en gereformeerde zijden de predikanten G. Speelman en Cokkie van 't Leven en aan katholieke kant pastor Berry van Oers. „Mooi en belangrijk werk maar voor de ontmoeting met hindoes bijvoorbeeld is er nog niemand van welke kerk ook vrijgesteld.”

Kruispunt

Verwijzend naar het kruispunt waarop het christendom zich met zijn missie en zending bevindt, kunnen verschillende wegen in geslagen worden.

Van Lin: „Je kunt zeggen, we gaan op de oude voet voort maar je kunt ook een weg ingaan en zeggen van, „Nee, we nemen het serieus dat God met mensen in de geschiedenis is opgetrokken, en we gaan samen met die andere geloven in deze wereld staan. Dat betekent dus niet dat christenen moslims oproepen om zich te bekeren tot het christelijk geloof. Nee, christenen roepen moslims op om te geloven in Allah die via Mohammed en hun heilige boek de koran aan hen is bekend gemaakt en proberen dat dan ook waar maken. Tegelijk zullen moslims ons uitdagen om bij het verhaal van Jezus te houden en te zeggen, jullie staan daar voor, laat eens zien wat dat waard is.”

Of de kerken wel aan zo'n dialoog toe zijn? Want die vragen klinken

toch eigenlijk nauwelijks. Het christendom weet niet beter of het heeft ten aanzien van het Gods geloof een monopolie. Van Lin: „Alhoewel de dialoog wellicht aan het grondvlak niet zo leeft, is het wel een discussie die fors aan de gang is binnen de Wereldraad van Kerken en ook binnen de Rooms Katholieke Kerk. Over het algemeen wenst men natuurlijk vast te houden aan de unieke en universele betekenis van Gods openbaring in Jezus van Nazareth. Maar met name in de kring van theologen in de Derde Wereld, maar toch ook in Amerika en Europa, is een toenemend aantal theologen er aan toe om daarover heel fundamentele vragen te stellen. Zo'n discussie heeft natuurlijk gevolgen voor de hele missionaire opgave van de kerk. Dus ook voor het werken van ons instituut.”

Geen twijfel

Over de vraag of missie en zending nog wel door moeten gaan, wil Jan van Lin duidelijk zijn. „Absoluut. Daar bestaat bij mij geen twijfel over. Over het verstaan van Jezus kruisdood, daar zullen we met elkaar nog decennia lang praten en in discussie blijven. Voor degenen die zeggen Jezus is degene waarin Gods verlossing zich voor de mensheid voltrekt, is het natuurlijk vanzelfsprekend dat we met onze missie en zending zullen doorgaan. Die vraag zou wellicht anders kunnen liggen bij degenen die zeggen, God heeft zich ook bij

andere wereldgodsdiensten openbaar laten zien met hen optrekken in de geschiedenis en samen naar God luisteren en proberen zijn weg te gaan. Ik vind dat ook in dat geval missie moet doorgaan. Juist dan, zou ik willen benadrukken. Want in die ontmoeting met anderen, word ik uitgedaagd om getuigenis af te leggen van wat mij ten diepste beweegt. En dan kan ik niet anders zeggen dan, over God spreken vanuit mijn ervaringen met Jezus Christus.

En ik vraag de moslim dat te doen vanuit zijn ervaringen en de heint ook. Zo heeft elk een eigen missionaire opdracht. Wij worden als christelijke gemeenschap uitgenodigd om naar anderen toe te getuigenis van af te leggen dat je geïnspireerd en gedragen wordt door Jezus van Nazareth. Zijn boodschap wil je in ieder geval niet voor jezelf houden, omdat je vindt dat datgene wat die man daar in die tijd heeft neergezet, de moeite waard is om wereldwijd door te geven. Nou, daar staan wij dan als instituut voor. Maar zo hebben ook moslims hun overtuiging waarin ze zeggen dat wat zij in hun koran hebben staan zoveel de moeite waard is voor de hele wereld en dat zij dat graag willen doorgeven. Zo hebben ook de hindoes hun geloof, de boeddhisten, enzovoort.”

Nieuwe landen

Europa neemt volgens Van Lin in de ontmoeting van wereldreligies

een bijzondere positie in. Eerst nu, enkele decennia na de dekolonisatie van Afrika, Azië en Latijns-Amerika confronteren deze nieuwe landen de oude koloniale machthebbers met hun verleden. „Ze proberen ons duidelijk te maken dat dit verleden op politiek en religieus gebied misschien op papier achterhaald is, maar als je de feitelijke, vooral economische verhoudingen beziet, de situatie nog net zoals vroeger ligt en misschien nog wel problematischer. Na zoveel honderden jaren worden verhoudingen van toen en nu eindelijk eens zuiver bloot gelegd. Want door hun historische vragen op politiek, economisch en religieus terrein aan ons westen, komen we wel tot nadenken.” Volgens de directeur van het Missiologisch Instituut zijn er nogal wat theologen en ook kerkleiders in de derde wereld, die grote vragen hebben bij de universele catechismus van de Rooms Katholieke Kerk. Alsof het mogelijk zou zijn het christelijk geloof zo onder woorden te brengen als gedaan is, en wereldwijd te laten gelden. Geef aan christenen in de Derde Wereld de kans op dat op hun eigen wijze over te brengen, zo roepen ze op.

Tegelijk realiseert men zich wereldwijd dan men toch niet aan elkaar kan ontsnappen. „De vraag is hoe ga je daar mee om, dat geldt voor de kerk in haar algemeenheid maar in het bijzonder voor de katholieke wereldkerk. Heel duidelijk is dat binnen nu en een aantal jaren, echt niet langer, er een volstrekt andere relatie tot stand moet zijn gekomen, tussen onze kerkprovincies hier en onze zusterkerken in Afrika, Latijns-Amerika en Azië.”

De simpele reden daarvan is dat het aantal missionarissen zover is teruggelopen dat via hen moeilijk meer een relatie met deze landen is te onderhouden maar traditioneel gezien de contacten tussen Europa en daar wel bij uitstek via missionarissen liep. Daarin heeft zich nu volgens Van Lin een omslag voltrokken. De vraag is dan ook hoe nieuwe relaties te creëren en hoe daaraan inhoud te geven. Zijn Missiologisch Instituut is daar druk mee bezig.

Toekomst

Dr. Van Lin over de toekomst: „Ik denk dat juist de rijkdom van Gods kerk van de toekomst hierin gelegen kan liggen dat er verscheidenheid bestaat, dat men goed contact onderhoudt en elkaar durft aan te spreken op waar men voor staat en elkaar ook durft te corrigeren. Als men maar solidair blijft met elkaar. Er zullen zich heus wel problemen voor doen maar we zullen ons niet door de angst moeten laten leiden. Die problemen worden gaandeweg wel opgelost, daar ben ik van overtuigd.”

Met Pinksteren werd er met vele talen en tongen gesproken. Hij beschouwt het Pinksterverhaal als een symbool voor wat de kerk in deze tijd zou moeten zijn. Een grote groep mensen, met een geweldige verscheidenheid aan talen, aan religies en culturen. Een diversiteit ook van verwoordingen en beeldvorming.

„Als dat symbool eens gehanteerd zou kunnen worden van het kerkbeeld voor de toekomst, dan hebben we nog heel wat aardige dingen te verwachten. Dan komt er ook weer spirit in de kerk, komt de Geest, gaat de Geest ook weer wat betekenen. Door dit soort dingen voel ik me geweldig uitgedaagd.”

ander

Informatie

DOOR PETER STIEKEMA

Zou het nog wat worden met die paarste coalitie van — in alfabetische volgorde, mij zult u niet op een politieke voorkeur kunnen betrappen! — D66, PvdA en VVD? Ik denk het niet eigenlijk. Een paarste coalitie bestaat trouwens niet eens.

Althans, als je naar de kleuren kijkt van de VVD (blauw), PvdA (rood) en D66 (groen). Een procentuele menging van de partijkleuren naar het aantal zetels in de Tweede Kamer geeft zeker geen heldere paarste kleur. Het wordt gewoon bruin, zeggen ze bij een Limburgse verfgroothandel, en daar moeten ze het toch kunnen weten.

Iedereen weet dat het — geleet op de verkiezingsuitslag en de onduidelijkheid op paars gerichte opstelling van D66 — voorlopig niet anders kan dan de paars-bruine poging te wagen. Maar niemand weet nog hoe de contouren van een regeerakkoord voor een kabinet waarin de twee historische kemphanen, PvdA en VVD, echt moeten samenwerken, er precies komt uit te zien. Hoewel inmiddels een keur aan voorraamstaande PvdA'ers (Wallage, huidige voorzitter Van Kemenade, Melkert, Buurmeijer) en VVD-prominenten (Nijpels, Franssen, Korthals, Vonhoff) kortere of langere tijd aan het al-jaren bestaande 'Des Indes-beraad' over onderlinge samenwerking hebben deelgenomen, ligt het paarste regeerakkoord binnen de beide partijen nog steeds niet voor het oprapen.

Ook de keus van drie informateurs doet het ergste vermoeden. Neem nu de man die voor de VVD aan de slag moet: Gijs van Aardenne, de politicus met een van de heetste airdrappels in zijn mond van heel Nederland en ver daarbuiten. Bovendien arrogant, rabiaat rechts en een blunderaar van jongsaf. In het midden van de jaren tachtig raakte hij verzeild in de RSV-affaire. Van Aardenne raakte ernstig in de problemen wegens zijn verantwoordelijkheid voor de overheidssleutels aan dat sneeplaat bouwconcern. Een parlementaire enquêtecommissie kwam tot de conclusie dat deze sleutels voor een belangrijk deel niet goed terecht was gekomen en dat Van Aardenne het parlement hierover onjuist had ingelicht. Niettemin mocht hij van een kamermeesterderheid in functie blijven.

Wel verwierf Van Aardenne hierbij de titel 'aangeschoten wild', een uitdrukking die sindsdien in politiek Den Haag tot het vaste vocabulaire behoort voor de typering van in problemen geraakte bewindslieden. Wat voor een politieke carrière inhoudt, René van der Linden kan erover meepraten.

Van Aardenne is, het mag duidelijk zijn, geen voorstander van een paarste coalitie. Hij vindt dat het land het best gediend is met een centrum-rechts coalitie. Hij acent zelfs zijn eigen VVD-fractie nog te links. Hoe belangrijk hij zijn informatietaak vindt, blijkt uit het feit dat hij meteen weer naar zijn vakantie-adres in Italië vertrok, van waar hij pas dinsdagavond terugkeerde. Om ter plaatse te informeren naar de prijs van de spaghettii of de koers van de lire wellicht? Wie weet, maar met een serieuze informatiepoging naar een paars kabinet, hadden zijn activiteiten daar in ieder geval verdraaid weinig van doen.

Ook van PvdA-informateur Klaas de Vries is bekend dat hij niet direct een voorstander is van een paars-bruine coalitie. Hij zelf weliswaar dat zo'n coalitie volgens hem alleszins mogelijk moet worden geacht, maar zijn eigen voorkeur lijkt toch te liggen bij een kabinet van PvdA, CDA en D66. Van D66-informateur Vis tenslotte kan worden verwacht dat hij de paarste zaak wel in het hart zal sluiten. Daarnaast lijkt hij van het drietal het meest geschikt voor de rol van 'procesbegeleider' die de 'draagvlakverbreding', waarvoor de PvdA'er De Vries en de VVD'er Van Aardenne heten te zijn ingehuurd, in goede banen kan leiden. Per slot van rekening heeft het aan draagvlak voor een paarste coalitie binnen D66 nooit ontbroken.

Gijs van Aardenne heeft het, achteraf gezien, misschien wel het handigste aangepakt. Die bakke ze (en zichzelf, niet te vergeten) bruin in Italië. Hij loopt misschien paars aan, als hij ooit dit stukje onder ogen krijgt, maar een paarste coalitie, dat nooit!

SPEURTOCHT NAAR VADER

Tegen de vijftig lopen ze nu, al die 'war babies' uit de lente van 1945, zo'n negen maanden na een hartstochtelijke omhelzing van de Geallieerden, onze bevrijders in Limburg. Zondermeer ook een mooi moment om in te zoomen op je herinneringen. Want de horizon komt in zicht. Voordat de zon onder gaat, is er nog net genoeg licht om rustig terug te bladeren.

Marianne Meisters in Heerlen, 48 en wanhopig, mist echter te veel bladzijden uit haar leven om tot rust te komen. Samen met haar moeder Coba van Hoof, 71 en moe van het huilen, zoekt zij haar vader.

Pat Devenery moest hij heten. Tenminste, dat dachten moeder en dochter al die jaren, besteed aan het teruglopen van het (oorlogs)pad van deze Amerikaanse soldaat. Want meer dan deze naam, een verliefde foto en een hart vol herinneringen had Mariannes moeder niet. Brieven zijn na de oorlog zoek geraakt/gemaakt door het Rode Kruis, afdeling Heerlen.

Dankzij hulp van het Limburgs Dagblad weten Marianne en haar moeder nu dat de verloren, maar nooit vergeten vader, Patrick H. Devenery heet. De kans dat hij nog leeft, slijt met de dag.

In de aanloop naar vijftig jaar bevrijding helpt verslaggever Hans Toonen Marianne Meisters in de speurtocht naar haar vader.

Vandaag de zesde aflevering

Verbijstering in Hoboken en verwarring in Heerlen

Verbijstering in Hoboken aan de Hudson.
Verwarring in Heerlen.

Oorzaak van deze commotie: de teruggevonden Patrick H. Devenery. Dood, dat wel.

De oorlogsveteraan overleed op 18 december 1976 in Union City, buurstadje van Hoboken. En ligt op de Holy Cross Cemetery in Mont Arlington, net om de hoek van Hoboken.

Vertrouwend op het spitwerk van luitenant-kolonel Richard Johnson, de Texaanse tekkel, befaamd om het opsporen van Amerikaanse krijgers waar ook ter wereld, zou deze oorlogsveteraan precies passen in het zoekplaatje van Marianne Meisters.

Patrick Devenery was als dienstplichtig korporaal derde klas namelijk in pas bevrijd Limburg. Maar geef me nog minstens twee weken om het militaire doopceel van deze Devenery compleet te lichten, verzoekt Johnson begin deze week. En belooft ook met Berg Nelson in Abington, Pennsylvania, te bellen. Zeker nu deze ex-sergeant zijn dienstkameraad Pat heeft herkend van de toezeggingen van de Amerikaanse vaderlandse foto van Pat en Mariannes moeder, Coba van Hoof. Alleen de A op Pats mouw, het omen van het Eerste Amerikaanse Leger, overschaduwt even zijn herkenning. Maar Johnson smooit deze twijfel door vol te houden dat hij met de opgespoorde, helaas overleden Devenery de beste papieren heeft.

Krant

Om toch ook zelf de bal onder de arm te houden in deze 'Speurtocht naar vader' bel ik weer met meellevende 'bronnen' op de Amerikaanse basis in Schinnen. Welke krant verschijnt er in Union City, New Jersey? Aankloppen bij het loket van de afdeling bevolking in deze havenstad heeft geen zin. Want Amerikanen zijn niet verplicht zich waar dan ook te laten registreren. In dit 'land of the free' mag je gewoon wonen waar je wilt. Wel halen Amerikanen, zeker bij een overlijden, meestal de krant erbij.

Maar daardoor, in de Hudson Dispatch

door

HANS TOONEN

(nu de Jersey Journal) van zaterdag 20 december 1976 staat het doodsbericht van Patrick H. Devenery, geboren op 10 juni 1911 in Hoboken. Ondertekend door de nabestaanden: zijn echtgenote Rita Marowitz, zijn twee kinderen Eileen en Patrick, zijn drie broers Thomas, Edward en Joseph en zijn zusters Helen en Lucy. De uitvaartmis is gehouden in de St. Augustin's Church, waarna hij begraven is op het Holy Cross Cemetery.

Verder geen adres. Wel wordt vermeld dat de uitvaart is verzorgd door Earl F. Bosworth in Hoboken. „Bel je toch gewoon deze begrafenisondernemer als je wilt weten waar Devenery's weduwe nu woont, suggereert Marty Murphy, bladredacteur van de Jersey Journal.

Barsten

Dat telefoontje kan even wachten. Eerst wat op adem komen van dit rouwgerande nieuws. Getrouwd, twee kinderen, drie broers en twee zusters. Overleden op zijn 65ste in '76, wat inhoudt dat hij (al) 33 jaar was toen hij in de nazomer van 1944 verliefd werd op Coba van Hoof, een mijnwerkersdochter van 22, uit Terwinstelen.

Feiten die barsten gooien in de beslagen beelden die Coba koestert van haar 'one and only lover'. Toegegeven, op leeftijd en uiterlijk kun je je verliezen. Maar als korporaal Pat bij Coba was en daar haar negen andere broers en zusjes 'overzag', stak hij wel eens een vinger op. Om aan te geven dat hij zelf enig kind was, afkomstig uit Springfield, New Jersey. Tenminste, dat las de in Engels totaal ongeschoolde Coba uit Pats gebarentaal.

Of zou hij zo hebben laten weten dat dit peloton kinderen over enkele maanden met hun baby zou worden uitgebreid?

Tijd om bij de dodengraver in Hoboken aan te kloppen.

„Pat Devenery?!!... Natuurlijk ken ik hem. Ik zat met hem op de handsschool. Pat is in december 1976 aan leukemie overleden. Was gedurende de oorlog in Nederland.

Is na de oorlog getrouwd met een vrouw die hij - geloof ik - in Holland had ontmoet. Of was het Duitsland?... James Creamy, 83 en compagnon van Bosworth, is open als een vers gedolven graf.

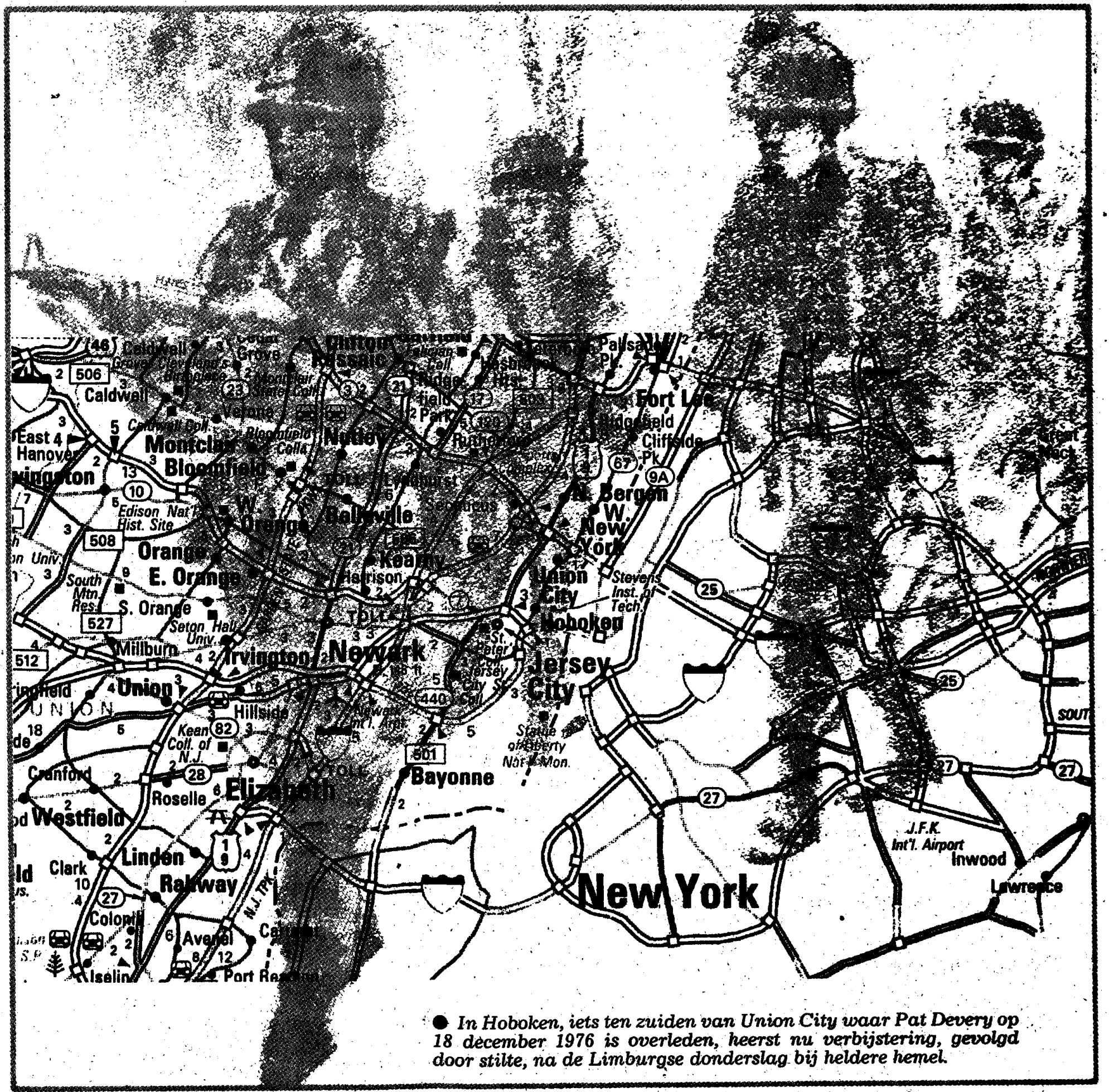
Natuurlijk kan hij Devenery beschrijven: zwart haar, zwarte ogen die een beetje loesten. „Weet je hoe wij hem vroeger noemden?... Black Irishman!”

Waar Devenery's weduwe nu woont, wil ik graag weten. In 1976 woonde het echtpaar nog in Weehawken, vlakbij Hoboken. Sindsdien is hij haar uit het oog verloren. Dochter Eileen is getrouwd en heet Zicchino. Geen idee waar zoon Patrick uithangt.

Van de drie broers leeft alleen Joseph. Waar die woont? Helaas. Dodengraver Creamy - you may call me Jimmy - grinnikt als hij hoort dat zijn schoolkameraad ook nog een dochter in Holland heeft. Ik heb maar een foto te sturen om zekerheid te krijgen of we het over een en dezelfde oorlogsveteraan hebben die na de oorlog een rimpelloos leven leidde als verzekeringsagent.

Vinnig

Als Pat zijn 'Dutch sweet secret' niet mee in zijn graf heeft genomen, dan komt zijn broer Joseph als tweede (zomaar weduwe Devenery bellen, is te confronterend h.t.) in aanmerking voor het naderend uur van de waarheid. In Mont Arlington, waar Pat op het Holy Cross Cemetery begraven

● In Hoboken, iets ten zuiden van Union City waar Pat Devenery op 18 december 1976 is overleden, heerst nu verbijstering, gevolgd door stilte, na de Limburgse donderslag bij heldere hemel.

Is de in 1976 overleden Patrick Devenery de gezochte veteraan & vader?

ligt, woont een zekere Joseph P. Devenery. Die heeft inderdaad een broer Pat die heeft meegenomen in de Tweede Wereldoorlog. Alleen niet in Europa tegen de Moffen. Maar in de Stille Oceaan tegen de Jappen. Broer Pat was bij de marine. En leeft nog altijd.

Jammer, verkeerde gok. Dan maar bellen met Joseph Devenery in Hoboken, de geboorteplaats van de gesneefde vechtkamp. Dochter Marita neemt op. Luistert naar mijn lange aanloop en vraagt dan vinnig waarom ik in godsnaam zo'n grote belangstelling toon voor haar oom Pat. Hapt naar adem als ik verhaal van de echte reden: oom Pat heeft waarschijnlijk ook een dochter in Limburg. Houdt dan haar hand half over de hoorn. En vraagt haar vader of hij aan de telefoon wil komen om bij te praten met een journalist die beweert dat oom Pat een 'Dutch daughter' heeft. Een kort 'no' zet meteen de toon voor de rest van ons nachtelijk telefoontje. Of ik wel weet wat voor een grote schok dit veroorzaakt bij haar inderdaad nog levende tante Rita. Nee, waar Pats weduwe woont, blijft geheim. Of dit allemaal wel mag, krabt ze boos. Noteert mijn naam en die van de krant om het de volgende

dag na te trekken bij de Nederlandse ambassade in New York.

Even later trekt ze haar nagels in. Toont begrip voor het jarenlange zoeken van Marianne Meisters naar haar Amerikaanse vader. Vraagt of ik zo'n foto wil sturen van de vermeende vaderoom Pat wil faxen. Nee, asjebief niet naar haar ouderlijk huis. Maar naar haar kantoor.

De volgende ochtend fax ik twee foto's, waaronder die waarop Marianne en haar moeder de verliefde foto anno 1944-45 vasthouden, naar Hoboken. 's Middags fax ik, zoals beloofd, dezelfde prenten naar de begrafenisondernemer, ook in Hoboken.

Bescherming

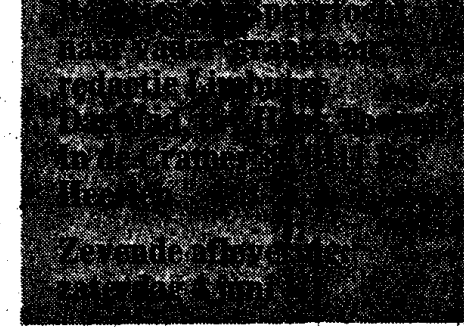
Intussen heerst er grote verwarring in de 'doorzon-woning' van Marianne in Heerlen. Coba kun je bijeen vegen nu ze weet dat 'haar' Pat koud na de oorlog is getrouwd. Kreeg Coba daar ooit antwoord als ze in de jaren vlak na de oorlog in haar verdwenen brieven aan Pats ouders vroeg waarom ze niets van Pat hoorde? Of heeft 'meneer van der Does', destijds aan het hoofd van het Rode Kruis in Heerlen, ook deze on-

gehuwde moeder voor het lapje gehouden zoals zo vele anderen? Wat heeft hij verzwegen als hij voor Coba weer een brief uit Amerika vertaalde: Hebben Pats ouders hun pas getrouwde zoon in bescherming genomen?

Marianne Meisters blijft twijfelen of deze Pat Devenery, overleden in Union City, wel haar vader is. Teruggebeld naar Jimmy Creamy. „Dit is Pat niet. Want Pat lachte nooit. Bovendien had hij een veel groter hoofd dan op de foto” Argwaan borrelt op. Zou Marita inmiddels ook de doodgraver hebben verzocht over deze pijnlijke kwestie een gesloten front te vormen?

Nu, vier dagen na het faxen van de foto's naar haar kantoor, heerst er nog altijd stilte tussen Hoboken en Heerlen.

Doodse stilte.

Steunfonds

Nu de 'Speurtocht naar Vader' zijn einde nadert, stijgt ineens het aantal brieven van meellevende lezers. Meest getruide vraag is of Marianne Meisters en haar moeder straks wel financieel in staat zijn de onvermijdelijke reis naar de Verenigde Staten te ondernemen. Het antwoord is even kort als sneu: nee.

Vandaar dat Anita Janssen in Landgraaf, wier moeder onlangs op eigen houtje haar, inmiddels overleden, Amerikaanse vader/oorlogsveteraan heeft opgespoord, het voortouw neemt door een bankrekeningnummer te openen, speciaal bedoeld ter ondersteuning van de VS-trip.

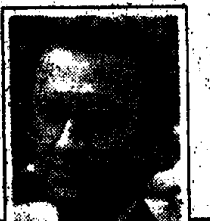
Wie dit initiatief een warm hart toedraagt, kan zijn/haar bijdrage storten op: 673.108.953 o.v.v. 'Speurtocht naar Vader'.

Kijk eens om u heen en stel u zelf de vraag of hoe u zich nu voelt iets te maken zou kunnen hebben met de kleuren in de ruimte waarin u zich bevindt. Als de muren en het plafond blauw van kleur zijn, is de kans dat u het koud hebt groter dan als ze oranje zijn, ook al is de temperatuur feitelijk dezelfde.

Wat is niet alleen maar een kwestie van verbeelding. In een oranje kamer is uw hartslag, bloeddruk en lichaamstemperatuur gewoonlijk hoger dan in een blauwe.

door

RENÉ DIJKSTRA

GEKLEURDE GEVOELEN

Dat betekent ook dat u met korter beter in een blauwe dan in een oranje kamer kunt liggen, want blauw verlaagt de lichaamstemperatuur en bevordert de slaap. Ongedurige of zenuwachtige kinderen moeten bij voorkeur hun huisvuur onder blauw licht maken, want dat licht werkt kalmerend. Langzame, trage kinderen kunnen daarentegen hun huisvuur beter onder rood licht maken, want dat verhoogt het activiteitsniveau in zowel ons 'beneden'lichaam als onze hersenen.

Datzelfde effect wordt ook benut door fastfood-restaurants, zoals McDonald's, die royaal gebruik maken van kleuren uit de warme kant van het spectrum, zoals rood, geel en beige. Vastgesteld is dat die kleuren een stimulerend effect hebben op onze eetlust en stofwisseling. Als u dus weer zo'n portie Franse frietjes in een rood kartonnen tasje krijgt, realiseer u dan dat die kleur gekozen is omdat het de waarschijnlijkheid verhoogt dat u meer eet, sneller klaar bent en dus ook weer sneller plaats maakt voor volgende gasten. Die laatste twee effecten zijn ook de reden waarom in de boudoirs van de huizen van plezier zo overvloedig met rode kleuren en lampen werd en nog altijd wordt gewerkt.

Hoe ver de invloed van kleur en helderheid kan reiken, wordt duidelijk uit een experiment dat de Amerikaanse psycholoog Kurt Goldstein ooit uitvoerde. In een fabriek werden op zijn verzoek een aantal zware kisten wit geschilderd en een aantal lichtere kisten zwart. Vervolgens werd aan arbeiders door hun chef gevraagd de kisten naar een andere plek in de fabriek te dragen. Over het algemeen hadden de arbeiders meer problemen met het verplaatsen van de zwarte dan de witte kisten, overtuigd als ze ervan waren dat de eerste zwaarder waren dan de tweede, hoewel het tegendeel waar was.

Hoe moeten we dit soort kleureffecten verklaren? Om dat

te begrijpen moet u eens op een heldere zomermiddag een straat opzoeken die met asfalt is bedekt en waarvan de stoeprand helder wit is. Zowel op asfalt als stoeprand vallen dezelfde zonnestralen. Als u nu uw hand legt op de stoeprand, zult u merken dat die nauwelijks warmer is dan uw eigen lichaamstemperatuur. Maar legt u vervolgens uw hand op het zwarte asfalt, dan loopt u zelfs de kans op brandblazen.

De reden van dat verschil is dat de witte stoeprand de hele zonnestraling, zowel haar warmte als het hele spectrum aan kleuren dat erin zit, terug de ruimte in kaast, terwijl het asfalt alle warmte en het hele kleurenspectrum in zich opneemt. We zien geen kleuren als we naar het asfalt kijken, omdat ons oog alleen teruggekaatste lichtgolven kan zien en niet golven die door een bepaald materiaal worden opgeslokt. Als bijvoorbeeld een bepaald materiaal, zeg het katoen van een jurk, alle golflengtes (en kleuren zijn lichtgolven van verschillende lengtes) absorbeert met uitzondering van blauw, dat terug de ruimte in wordt gestuurd, dan zien we die jurk als blauw.

Waar het hier om gaat, is het inzicht dat elke kleur in wezen straling is met zijn eigen bijzondere kenmerken (zoals golflengte en warmte of energie), die hun eigen bijzondere effecten op ons lichaam hebben. Die effecten oefenen ze op onze hersenen uit via ons oog, netvlies en oogzenuwen, maar ook rechtstreeks op onze huid.

In hun boek The Hibernation response (De Overwinteringsreactie) beschrijven Peter Whybrow, hoogleraar psychiatrie, en Robert Bahr, schrijver, hoe de meesten van ons op afzonderlijke kleuren reageren. Op de eerste plaats hebben we de kleuren van de 'warmere' kant van het spectrum, zoals rood, oranje en geel. Die kleuren voelen niet alleen aan als warmer zijn, ze zijn het ook werkelijk. De straling die door materialen met die kleuren naar

ons lichaam wordt teruggekaast, bevat namelijk meer energie en dus warmte.

Dat geldt vooral voor rood. Rood roept daarom van alle kleuren gewoonlijk de meeste opwinding, agressie, verhoogde hersenactiviteit en verhoogde spierspanning, samen met een gevoel van warmte op. Utdrukkingen als 'over de rooi gaan' en 'het wordt hem rood voor de ogen' vinden in deze effecten hun oorsprong. Rood verhoogt onze reactiesnelheid, maar verbetert overigens niet de kwaliteit van onze prestaties. Voor mensen die chronisch gespannen of gestrest zijn is rood een vervelende kleur. Zij ervaren 'm als zeer opwindend en angstverhogend.

Interessant is verder ook het volgende: Het feit dat veel dieren zich in de zomer meestal alleen 's morgens en 's avonds in de zon wagen en niet midden op de dag heeft volgens een aantal onderzoekers minder te maken met het vermijden van hitte als wel met het feit dat de zon aan begin en einde van de zomerdag (infrarood) kleurt en rood de spijsvertering stimuleert. De associatie tussen romantiek en avondrood zou eveneens met de opwindende effecten van de kleur samenhangen.

Oranje heeft soortgelijke effecten als rood, zij het wat minder sterk. De keuze voor oranje als koninklijke kleur in ons land is daarom uiterst slim. Want aan de ene kant is het een activerende en vrolijk makende kleur, terwijl het aan de andere kant toch niet de agressieve effecten van rood heeft. Aangevoeld is dat oranje licht een depressie-verminderend effect kan hebben.

Voor geel geldt, in weer iets mindere mate, hetzelfde. Geel wordt wel eens de evenwichtigste van de warmere kleuren genoemd. In zijn klassieke werk Farbenlehre noemt de grote Duitse dichter en schrijver Johann Wolfgang von Goethe geel zijn lievelingskleur omdat het een warm, opmonterend, maar niet al te opwindend effect

heeft en zowel het prestatie- als concentratievermogen bevordert. Om die reden beval hij aan om een grauwe winterdag door geel glas of een bril met gele glazen te bekijken. Deze effecten van geel maken het, meer dan rood of oranje, tot een kleur om grote vlakken mee te beschrijven. Dat geel licht werkelijk hormonale effecten heeft, weten we ook uit het feit dat kippen onder geel licht meer eieren leggen.

Verder hebben we de kleuren van de koude kant van het spectrum, zoals groen en blauw. Groen wordt wel beschouwd als de kleur van de rust en de stilte. Het blijkt inderdaad zo te zijn dat groen licht niet alleen tot een afname van spierspanning leidt, maar ook bepaalde hormonale processen beïnvloedt, zoals een afname van de concentratie cortisol, het zogenaamde stresshormoon, in het bloed. Het is dus niet alleen de stilte, maar vooral ook de blootstelling aan veel groen waardoor een wandeling in de natuur zo'n geestveranderend effect kan hebben.

Blauw, ten slotte, wordt wel eens de 'tranquillizers'-kleur genoemd. Een blauwe omgeving kan bepaalde lichaamsfuncties in aanzienlijke mate omlaag brengen - hartslag, bloeddruk, ademhalingsfrequentie. De reductie kan gemiddeld zo'n 20 procent bedragen. Wie wil mediteren of ontspannen doet er daarom goed aan een blauwe kamer of blauw licht op te zoeken.

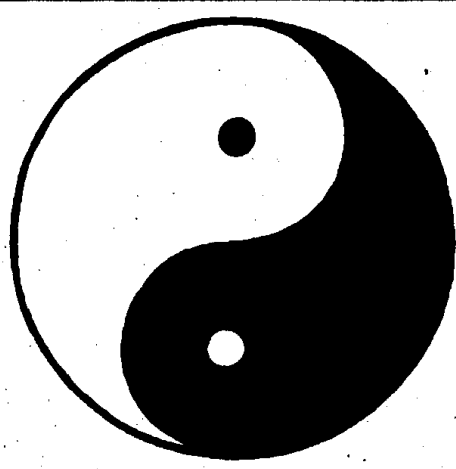
Ten slotte nog dit: als u zoveel mogelijk op de juiste momenten van de beschreven effecten van kleuren wilt profiteren, is de door Mandel ontworpen kleurenbril een aanrader. Het is een bril met verwisselbare gekleurde glazen. De bijsluiter adviseert geel bij intellectuele arbeid (was Goethe daarom zo productief?) en blauw vooraleer in contact te komen met uw religieuze-spirituele gevoelens. Het is, kortom, helemaal nog niet zo gek om de wereld af en toe eens door een gekleurde bril te bekijken.

Genezers zonder bul

aflevering 2

Tegenstanders blijven hen stevast kwakzalvers noemen. Alternatieve therapieën zijn niet wetenschappelijk bewezen en daarom afkeurenswaardig, vinden zij. Maar de maatschappelijke realiteit is anders. Ruim een miljoen patiënten bezoeken per jaar zo'n zesduizend alternatieve artsen en therapeuten. Ook de wetgeving uit de vorige eeuw, die stelde dat alle 'alternatieve' genezers vervolgd moesten worden, is inmiddels verleden tijd. Met de nieuwe wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (beter bekend als wet BIG), die eind vorig jaar door de Eerste Kamer werd aangenomen, heeft Justitie zich aan de praktijk aangepast. Iedereen mag zich nu genezer noemen, zonder het gevaar van vervolging, mits hij of zij de gezondheid van de patiënten niet schaadt, zo meldt de vernieuwde wetgeving. Wetsveranderingen of niet, de Inspectie voor de Volksgezondheid blijft waarschuwen voor het vele kaf onder het alternatieve koren.

Het verhaal van medisch astroloog Riny Geujen in Swalmen is het tweede in een serie over bekende en minder bekende alternatieve geneeswijzen.

Astroloog houdt zich verre van voorspellingen

'Ziekten ontstaan vaak in de ziel'

Zij is een van de oudste wetenschappen. En Hippocrates, de beroemdste van alle Griekse geneeskundigen, zei het al. „Geen goede arts kan zonder astrologie.” Langzaam begint dit besef ook in Nederland door te dringen want een twintigtal dokters bedient zich van de medische astrologie ofwel de leer van de invloed van de sterren. Medische astrologie is geen geneeswijze maar een instrument om andere geneeswijzen gericht te kunnen toepassen. De nog

piepjonge Vakvereniging voor Medische Astrologie (VMA) behartigt de belangen van degenen die dit vak uitoefenen. Hun uitgangspunt: de mens begeleiden en ondersteunen naar een individueel welbevinden. Een van de in Limburg werkzame therapeuten is Riny Geujen uit Swalmen, 41 jaar oud, moeder van vier kinderen. Afkomstig uit de psychiatrische verpleegkunde belandde ze via de Bach-remedies in de astrologie. Sinds begin dit jaar heeft ze een eigen praktijkje.

door

PETER HAMANS

Volgens astrologen staan mensen onder invloed van sterren. Nu is de plaats van de astrologie in onze samenleving zo groot dat vrijwel iedereen wel weet wat zijn of haar sterrenbeeld is. En menigeen laat zijn dagelijkse handel en wandel afhangen van hetgeen 'in de sterren geschreven staat'. Het aantal therapeuten dat zich astrologisch laat scholen neemt toe want, zo re-

denen zij, mensen met lichamelijke kwalen en psychische problemen vinden wel degelijk baat bij een uitgekende en op maat gesneden horoscoop als vertrekpunt voor een verdere behandeling.

De parapsychologie beschouwt astrologie als 'paranormaal', immers: de schijnbare invloed van de sterren op karakter en levensloop zijn vreemde en onbekende krachten. Het basisprincipe van de astrologie is dat de karakterstructuur en de levensloop van de mens bij de geboorte wordt bepaald door de stand van de hemellichamen op dat moment. Wil hij die reconstrueren dan moet de astroloog, naast de geboortedatum en -plaats, exact weten hoe laat iemand geboren is.

Riny Geujen volgde in Amsterdam de vierjarige hbo-opleiding medische astrologie, die haar kennis voorts bijspijkerde op het gebied van anatomie, fysiologie en pathologie. Haar belangstelling voor astrologie begon met de ziekte van haar kind voor wie ze bij de reguliere geneeskunde tevergeefs aanklopte. Tot ze in aanraking kwam met de Bach-remedies, ook wel bloementherapie of chakra-therapie geheten. Deze leer, gebaseerd op de ideeën van de Engelse arts Edward Bach, gaat principieel uit van de karakterstructuur en de geemoedstoestand van de patiënt en niet van de lichamelijke verschijnselen. Anders gezegd: genees je de geest, dan geneest het lichaam. Wijlen Edward Bach beschouwde ziekte dan ook als een disharmonie

tussen ziel en persoonlijkheid. Riny Geujen onderschrijft deze stelling. „Ziekten ontstaan meestal in de ziel.”

Voeding

Nadat ze de heilzame werking van de Bach-remedies aan den lijve had ondervonden ging Riny de uitwerking van voeding op de lichamelijke gesteldheid bestuderen. Door de homeopathie kwam ze in aanraking met de astrologie. Wat haar boeit in de leer van de sterren is dat zij inzicht krijgt in het wezen van degenen die tegenover haar zit. De horoscoop als kompas van het leven, het is een landkaart van jezelf.

Astrologen spreken van een teken waarin de zon in een bepaalde pe-

riode staat. In het verre verleden werd een bepaalde groep sterren ontdekt die in gedachten met lijnen werd verbonden. In de aldus ontstane lijnstructuur werd steeds een dier of mythologisch wezen gezien. Zo ontstonden de twaalf tekens van de dierenriem ('Zodiac'). Behalve deze tekens zouden ook de rond de aarde cirkelende planeten een rol spelen in de karaktervorming.

Kinderen

Riny Geujen zegt opvallend veel kinderen in haar praktijk te krijgen, waarbij opvoedingsproblemen vaak een rol spelen. Ze neemt echter niet alleen die kinderen onder haar hoede maar ook vaak de ouders, „want het een heeft niet zel-

hemellichamen opgezocht. Die wordt gerelateerd aan de klachten van de patiënt. Als die klachten overeenstemmen met de bevindingen in de horoscoop is de medische astrologische diagnose gesteld. Bij het bepalen van de therapie is de positie van de planeet Jupiter van groot belang omdat Jupiter wijst op de ingeboren geneeskraft. Volgens astrologen is bij de behandeling van de patiënt de stand van de maan belangrijk. Zo zouden operaties die worden uitgevoerd bij wassende maan minder complicaties geven en voor een sneller genezingsproces zorgen dan operaties die plaatsvinden bij afnemende maan.

Medisch-astrologen staan diverse therapieën ter beschikking zoals de edelsteentherapie, fytotherapie (plantentherapie); kleuren-, reuk- en smaaktherapie en de metallotherapie, meestal bestaande uit metalen die in homeopathische doseringen worden toegediend. Er bestaan diverse opleidingen in de medische astrologie. Voor verdere inlichtingen kan men bellen met Marian Wilhelmus van de VMA (telefoon 035-212204), of de stichting Mellie Uyldert, 02159-40423.

● Medisch astrologe Riny Geujen. De horoscoop geeft volgens haar spirituele, mentale, emotionele en fysieke informatie, kortom: hij weerspiegelt de innerlijke conditie

Foto: JEROEN KUIT

den met het ander te maken.” Het komt dan ook geregeld voor dat zowel kind als moeder met een horoscoop als verdere leidraad Riny's praktijk verlaten. De Bach-remedies, in totaal bestaande uit 38 geneesmiddelen, gebruikt ze voor verdere behandelingen.

Hoewel de professionele beoefenaars zich ergeren aan het gebrek aan wetenschappelijke standing van de astrologie beschouwt Riny Geujen haar vak toch zeker als een wetenschap. „Het is geen kermisvertoefening of iets dat je leert door een piepklein cursusje,” zegt ze. „Ik wil het woord voorspellen dan ook niet horen. Dat heeft hier niets mee te maken. Wil je het goed doen dan vergt dit jarenlang studie en ervaringen verzamelen.” Een goede astroloog moet volgens

haar ook beschikken over het juiste *fingerspitzengevoel*. Aanvoelen wat de patiënt bedoelt en wil is een onmisbaar element in het astrologische spel. „Anderzijds moet degenen die op consult komt ook veel zelf doen. Mensen mogen niet van mij afhankelijk worden. Dat is gevaarlijk. Ik reik hen iets aan en daarmee moeten ze verder.”

Riny Geujen vraagt voor het eerste consult 125 gulden en voor het volgende telkens 40 gulden. „Duur? Nee. Een consult kost mij een volle avond voorbereiding als ik de horoscoop maak. Dan volgt een ongeveer twee uur durend gesprek met de cliënt dat op band wordt opgenomen. Die cassette krijgt hij mee naar huis en maakt onderdeel uit van de behandeling.”

Pathologen scoren niet hoog op de glamuurschaal van medische specialisten. Ze opereren haast onzichtbaar.

En het publiek blijft hen hardnekkig zien als lijkenrijders. Een groot misverstand. Dat onrecht doet aan hun niet te onderschatten betekenis voor de behandeling van levende patiënten. En aan hun bijdrage in de vermeerdering van kennis en inzicht in de gevolgen van medisch handelen. Ze zijn wel degelijk populair, onder collega's, denkt dr. Hans van der Harten. Een bevolgen patholoog. Met een bijzondere, vakmatige voorliefde voor kansloze foetussen en baby's.

DOOR REINIER HOPMANS

Zijn kamer in het ziekenhuis is een jankol. Het volgestouwde vertrekje heeft niets van een cleane spreekkamer. Hooft ook niet, want patiënten spreekt hij zelden en in elk geval niet daar. Tussen de stapels papieren verheft zich een microscoop. Daar tuurt hij dagelijks door. Zijn geïsoleerd register wat er mis of goed is aan de minuscule plakjes menselijk materiaal die hem door allerlei collega's-specialisten worden toegestuurd. Helaas is het vaker mis of verdacht dan goed.

Dertig jaar zit Hans van der Harten (59) in het vak. Al bij de aanvang van het gesprek vat hij het wijdverbreide misverstand bij de kop dat pathologen zich voornamelijk bezighouden met overleden mensen. „De toevoeging anatomie is sinds kort geschrapt,” zegt hij. „Er is nog maar één patholoog-anatoom. Dat is de wat de Engelsen zo mooi noemen 'morbide anatomist', de gerechtelijk patholoog, de 'lijkenpik'. De mensen denken nog altijd meteen aan wijlen dokter Zeldernust. Maar een klinisch patholoog houdt zich tegenwoordig voor 85 procent bezig met levende mensen.” Een patholoog bekijkt biopten (minuscule stukjes van organen en weefsels), coupes (viesdunne schijfjes weefsel) en uitstrijkjes.

„In de pathologie ben je helemaal gericht op de gevallen waarin het misgaat en wil je weten waarom het verkeerd is gegaan.” Alle pathologen houden zich bezig met die vraag. Gaat het echter om volwassenen dan krijgen ze slechts in 15 procent van hun tijd te maken met overleden patiënten, op wie obductie wordt verricht. Dat onderzoek is van belang, omdat er bij ruim één op de tien mensen achteraf wordt vastgesteld dat de medische behandeling anders had moeten worden aangepakt en bij één op de twintig zelfs dat de gekozen behandeling niet de juiste is geweest. Of er worden alsnog dingen ontdekt die, wanneer ze bekend waren geweest, een andere behandeling hadden gevraagd. Hans van der Harten ontwikkelde zich in het ziekenhuis van de Vrije Universiteit in Amsterdam stap voor stap van algemeen patholoog tot 'kinderpatholoog'. „Omdat ik ben gericht op kansloze foetussen en overleden baby's, houd ik mij voor 85 procent bezig met obducties en werk ik slechts voor 15 procent met levende patiënten. Precies andersom dus,” zegt hij. „En vaak moet ik zelfs collega's nog uitleggen waarom ik zo lang over een obductie doe. 'Het gaat heel vaak om het volgende kind', zeg ik dan. En dan zie ik ze denken, dan gaat het bij die ander (hij tikt tegen zijn hoofd) van knars, knars, knars.”

'Kinderpatholoog' Hans van der Harten:

'Het gaat om het volgende kind'

● Hans van der Harten: „Echt wennen doet het nooit.”

Foto: GFD

In de boekenkast staan, ongeveer op ooghoogte, zes zalmroze, doorzichtige zuiltjes. Kunstvoorwerpen lijken het. Plastiëken. Bij nadere beschouwing zijn het de gefixeerde skeletjes van foetussen, veel te vroeg geboren kinderen. Ze zijn verschillend van grootte. Hoe kleiner, hoe eerder de zwangerschap is misgegaan. Tegen de wand boven zijn bureau kleven, tegen een lichtbak, een reeks röntgenfoto's. Ook die laten skeletjes zien. Die zijn, zelfs door een lekenoog te zien,

niet wat ze zouden moeten zijn. Van der Harten steekt zijn geestdrift niet onder stoelen of banken.

Hij grijpt een zwaar, wetenschappelijk boekwerk uit de kast. Plus een kleiner werk met de titel *Skeletale Dysplasias* (Skeletafwijkingen). „Dit,” zegt hij bij het laatste exemplaar, „ben ik helemaal. Dit is mijn proefschrift. In 1988 ben ik gepromoveerd op aangeboren afwijkingen die niet met het leven verenigbaar zijn. En op dat gebied

ben ik nu ook internationaal bekend en erkend.”

Hij licht toe: „Bij uitstek in academische ziekenhuizen kunnen pathologen zich na de algemene opleiding verder specialiseren. Ze bekomen zich dan in een onderdeel van het vak waar ze speciale interesse in hebben. Je moet tenslotte ook plezier hebben in je werk. Zo zijn er pathologen die geboeld zijn door afwijkingen van het beenmerg of van de hersenen.

Ik ben gek op aangeboren afwijkingen.”

„Bedenk dat het de gekken zijn, de gedrevenen, die vooroplopen, die nieuwe dingen kunnen ontdekken. Daar profiteren de patiënten van. Of in mijn geval de ouders die willen weten of het een volgende keer weer kan gebeuren. De klinisch geneticus, de erfelijkheidsdeskundige, moet dat antwoord geven, maar dat kan hij of zij alleen maar, wanneer door mij de juiste onderzoeksgegevens worden aange-reikt.”

Hij toont wat foto's. De beelden zullen niemand vrolijk stemmen. De meeste laten geen enkele twijfel bestaan over de vraag of het betreffende menselijk leven een kans heeft. Verbazingwekkend. Haast onvoorstelbaar soms. Merkwaardigerwijs toch eerder vreemd dan afschuwwekkend. De beelden roepen de vraag op welke rol emoties spelen in dit vak. „Echt wennen,” zegt Van der Harten, „doet het nooit. Als je je eerste obductie moet doen, herinner je je nog uit de opleiding dat het voor een nuttig doel is. Het is beter als jonge assistenten niet be-ginnen met baby's. Als het oude mensen betreft, heb je een lagere drempel. Met kinderen, daar heb ik nog moeite mee. En baby's, het spreekt vanzelf, dat is nooit gemakkelijk.”

Toverformule

„Maar je leert dus — je moet leren, want anders ga je er onderdoor — dat het gaat om 'maximale benadering met behoud van distantie'. Dat is de toverformule voor ons beroep. Als in de kliniek werkt heb

je vaak contact met levende patiënten, met mensen die doodgaan, die zich aan je vastklampen. De behandelend arts is dan de vrouwensman. Een patholoog heeft daar niet vaak mee te maken. „Wanneer ik wordt geconfronteerd met wiegedood — gelukkig maar enkele keren per jaar — krijg ik wel te maken met de emoties van de familie. Je hebt een nagesprek met de ouders, die volkomen onverwacht hun kind hebben verloren, en die worstelen met de lang niet altijd te beantwoorden vraag naar de oorzaak. Elke keer gaat als het ware ook een stukje van jezelf dood. Als je je voor die gevoelens afsluit, word je te zakelijk. Dan kan men z'n emoties niet meer bij je kwijt. Je moet je dus open opstellen, maar zonder dat je beschadigd raakt, want dan kan je niet goed meer functioneren.”

„De organen van foetussen zijn niet te vergelijken met die van volwassenen. Ze ontwikkelen zich via verschillende stadia en veranderen soms van vorm of stand. Dat moet je wel weten. Anders krijg je verkeerde beoordelingen. Daarom is kinderpathologie voor een groot gedeelte ontwikkelingspathologie.” Hij geeft een frappant voorbeeld. „In een verslag las ik dat een hartje van een overleden baby een afwijkende stand had. Maar dat hoorde zo in dat stadium van ontwikkeling. Ik dacht dus: „Leuk dat het is opgemerkt, maar ik had liever gehad dat was geleet op de twee zenuwen ter weerszijden van het hartzakje. Als die ontbreken, kan het kind niet ademen na de geboorte. Zo'n afwijking is heel zeldzaam, maar als je het zoals ik een keer hebt gezien, weet je dat je er op moet letten. Zo'n afwijking is erfelijk. Als je het niet ziet, kan dat betekenen dat ook een volgend kind overlijdt. Dat is niet nodig. Want zo'n baby kan worden gered door het plaatsen van een pacemaker.” „Je denkt in mijn werk vaak aan het volgende kind.”

De BV Janmaat: ontreddering en gewin

Directeur Docters van Leeuwen van de Binnenlandse Veiligheidsdienst is weer onrustig. „Hij zit hier achter het behang mee te luisteren. Het is er dik genoeg voor.” CD-leider Janmaat kijkt spiedend achter het schilderij. Uiteindelijk wordt de beroering herkend; het schrapende geluid van een rolstoel met daarin Wil Schuurman, het kersverse Tweede Kamerlid en vriendin van de partijleider. Ze wil één misverstand wegnemen: „Ik ben geen levensgezellin van Janmaat. We zijn hele goedgevrienden, maar wonen apart. Hij brengt mij altijd naar mijn flatje aan de Lozerlaan. En als het laat wordt, blijft hij slapen, maar heus niet één bed.”

DOOR HILDEBRAND BULEVELD

Een dag na eedsaflegging in de Tweede Kamer is alles weg wat die dag zo bijzonder maakte: de uitgelopen sfeer, de zwaai van de tv-camera, de vrolijke bos bloemen, de koffie met gebak in een restaurantje onderweg naar huis en de felicitaties. Daarvoor in de plaats heerst hoofdpijn: „Ik ben er misserig van,” verzucht Schuurman. De nieuwe medewerker Bessie (Sebastian) Rietveld knikt wellevend. „Veel te slecht geslapen.” En Hans Janmaat heeft rode oogjes. Het is alleen even lachen als Cor

Kamer, ter sprake komt. Zijn leeftijd laat zich moeilijk raden.

Iemand schat hem ruim veertig, de ander royaal dertig. „Ach ja, met zo'n verlaagd plafond is het moeilijk schatten,” schatert Schuurman over haar kaalhoofdige collega. Sprekend over vrijwillig juf. Vrouw Vogel in zwart leren minirok en kettinggrootster, komt de denkrimpel weer terug. Over haar beoefening bestaat onzekerheid, hoewel ze prima koffie schenkt.

Het feestgevoel is weg. Zelfs die goede fractieclubbys J. Groeneweg ontbreekt. De ijverige medewerker met grijze bakkebaarden en felblauw pak werkt maar één dag. Haar zoon Erwin Karselius klopt

beschafd aan de kantoordeur. Zijn vals samengebonden staartje verradert haast in de ochtend. Hij is een van de zeven medewerkers in de fractie.

Een ander is Martin de Regt verdacht van brandstichting in zijn eigen 'mobiele snackwagen'. „Maar dat is allemaal propaganda,” Janmaat verdenkt aartsrivaal Wim Vreeswijk van het Nederlands Blok van die laster. De CD-leider heeft last van overlopers naar de Utrechtse kant.

De eed „Zo waarlijk helpe mij God almachtig” is voor de katholieke Janmaat een dag later verbijzelt tot: „God, allemachtig”. Hij excu-

seert zich daar even voor. De partijleider heeft anders wel reden tot klagen. Van der Valk weigert de CD die avond een zaaltje bij Den Bosch te verhuren. „Dictatuur. Pure dictatuur. Je mag dat woordje dictatuur in Nederland rustig schrappen.”

BV Janmaat

Janmaat is nerveus. Hij heeft slechte ervaringen met de pers. Bovendien bevallen hem de vragen niet. „Welke tactiek ik ga volgen? Denk je dan dat ik afgelopen jaren geen tactiek heb gevolgd?” Over geldzaken en controle praat

hij liever niet. „Ik zie absoluut niet in waarom ik dat zou vertellen.” Maar hij verdient samen met zijn bevriende collega-kamerlid straks wel bijna zeven ton. Bovendien gaat er voor pakweg 1,3 miljoen aan andere geldens door zijn handen. Wie controleert Janmaat?

Janmaat is voorzitter van de fractie, van het hoofdbestuur, van het dagelijks bestuur en het partijbureau. Zijn huis dient als partijkantoor waar het wetenschappelijk instituut (Thomas Hobbes-instituut) is gevestigd, ook de Stichting Politieke Kadervorming der Centrum Democraten huist in het

pand van Janmaat, evenals het Instituut voor Midden- en Oost-Europa (Karel de Grote-stichting). De ledenadministratie en het bed van Janmaat bevinden zich onder één dak.

Terwijl de partij als een zandkasteeel in de vloed afbreekt en sinds 2 maart al achttien van de 77 CD-raadszetels zijn ontvallen door het weglopen van CD'ers, draait de financiële BV Janmaat als een tiere-lier. Alle onkostenvergoedingen, salarissen en subsidies bij elkaar opgeteld, gaat er bij het bevriende paar Janmaat-Schuurman zo'n twee miljoen gulden door de vingers. Janmaat is desgevraagd ech-

ter niet bereid de jaarverslagen, accountantsrapporten of begrotingen over te leggen, al zegt hij niets te hoeven verbergen.

Hij wil alleen kwijt dat aan de Van Merlenstraat slechts één computer staat, die ook nog wordt geleend en door alle partij-organen worden gebruikt. En voort draagt hij maandelijks 500 gulden van zijn salaris af aan de partijkas. Schuurman verbaast dat ze dat willen ophogen naar 1000 gulden. Maar Janmaat zegt geen huur te vragen. Eerdere pogingen daartoe mislukten. Voor de somma van 20.000 gulden per jaar wilde hij de fractie zijn zolder

verhuren, maar dat keurde het presidium van de Kamer af.

Voor de rest heeft de rijksaccountant van Binnenlandse Zaken al rapporten van partij-organen afgekeurd. Als straf zijn alle voorschotten tot twintig procent gekort. Janmaat klaagt: „Op zo'n partijblaadje met een oplage van 5000 stuks, leg je al gauw 10.000 gulden toe. Maar hopen dat je het terugkrijgt.” Janmaat wil niets kwijt over zijn Opel Senator, die een kleine aanrijding met de auto van minister Van Thijn van Binnenlandse Zaken zou hebben gehad. „Een beschadiging door luchtdrukverplaatsing zeker. Ik heb niets geraakt. Wie die auto betaalt? Die auto betaalt niemand.” Hij grijnst.

Aan de stoelpoten van Janmaat wordt gezaagd. „Laat ze maar zitten, ze zijn van staal. Als ze dood gaan vliegen ze eruit,” grinst de vermoede partijganger. Maar hij gaat niet zo makkelijk als het klinkt. Hij was van plan zich te ontdoen van het lastige CD-lid Toon Poppe uit Vlissingen, maar Janmaat is daarvan teruggeschraken. Veel afdelingen steunen het pleidooi van Poppe om Janmaat en Schuurman een deel van hun macht in de partij te ontnemen. Lelystad (F.J.M. Noeken), Amersfoort (P. Kreuger) en Vlissingen (A.J.J. Poppe) eisen meer zeggenschap van het bestuur. Mocht Janmaat niet instemmen, dan vertrekken ze met z'n allen, goed voor acht zetels.

„We hebben wat groei stuipen. Het gaat allemaal wel over,” weerlegt Janmaat alle kritiek. Hij wordt even emotioneel als 'die wanbetaler' uit Roosendaal, CD-fractie-voorzitter Robert van der Eijk, te sprake komt. Van der Eijk is deze week van start gegaan met de stichting 'Johan de Brune de Oude' ter bevordering van de Nederlandse cultuur en vooral van de Burgerpartij Nederland waar hij voorzitter van is en zijn zoon secretaris. Van der Eijk zegt zeker acht raadsleden achter zich te hebben. „Is hij niet veroordeeld?” vraagt Schuurman zich af. Janmaat („Ik ben zes maal veroordeeld”), reageert fel. „Die Van der Eijk is onder valse voorwendselen de partij in geslopen. Ik ga de leden nu beter onderzoeken. Dan hebben we de volgende keer maar minder mensen waar we uitkomen, maar dat gebeurt niet weer.”

Inmiddels raakt de CD raadszetel kwijt aan het Nederlands Blok (Almelo) en het Overijssels Democratisch Collectief (ook Almelo) met mogelijk steun uit Enschede en de Burgerpartij Nederland (Roosendaal). De radicalen stappen naar het Nederlands Blok, de gematigden overwegen de Burgerpartij Nederland.

Toch houdt Janmaat vol dat de eenheid in zijn partij bewaard is gebleven. „Verdeelheid kennen we niet. We zitten al twee kamerdagen met z'n drieën en hebben nog geen meningsverschil gehad. Wij stemmen niet verdeeld. Dat zou ook niet voorkomen. Verdeelheid is een theoretisch probleem.”

BV Janmaat zet zo'n twee miljoen om

Al stort de CD als politieke beweging in elkaar, de financiële onderneming, BV Janmaat, draait des te beter.

In de BV Janmaat gaat jaarlijks bijna twee miljoen gulden om. Daarvan gaat nagenoeg alles via de Van Merlenstraat, het Haagse privé-adres en partijpand. Het inkomen voor persoonlijke aanwending bedraagt f 677.283,83 per jaar voor Janmaat en partner (aanneemende dat Schuurman naar het Europees Parlement gaat). Van dat bedrag komt mevrouw Schuurman een flatje aan de Lozerlaan in Den Haag van de katholieke woningbouwvereniging Verbetering zij ons Streven. Aan de Van Merlenstraat wordt nauwelijks overnacht door de ongelukkige opgang. Mevrouw Schuurman mist een been. Op dit moment is slechts met één fractiemedewerker een arbeidscontract met een volledige baan opgesteld.

Inkomsten Janmaat als kamerlid:
schadeloosstelling van het lid f 121.500
bijdrage fractievoorzitter f 8.720
tegenwoordiging ziekte f 2.647
OV-kaart - 180 gulden f 2.715
Autokostenvergoeding tot f 6.395
Verhuurkosten f 9.800
Beroepkostenvergoeding f 8.688
f 12.017

Voor Wil Schuurman geldt bovenstaande minuss de vergoeding van f 2.647 voor haar partner op fractievoorzitter. Maar huize Janmaat mag zich verblijden in twee neveninkomens van mevrouw Schuurman. Het eerste betreft haar raadsliedmaatschap, die ze wil volhouden.

Als raadslid:
Raadsvergoeding f 36.837
onkosten f 5.986,67

Tegelijk staat Schuurman als lijsttrekker gereed het Europees Parlement te versterken. Het is twijfelachtig of ze beide functies accepteert. Vermoedelijk wordt ze door de 'moed' gedwongen. Zelf wil ze alleen in de Tweede Kamer blijven, maar dan zou voor Europa de

dissidente Delfenaar Van der Spek (twee op de lijst) naar Europa gaan. Dat is ook uitgesloten. Bij haar verdienste is van een niet al te frequent bezoek aan het Europees Parlement uitgegaan (eens per maand):

Vergoeding Europees Parlement:
Basisvergoeding f 129.882
Reiskosten (12 maal Brussel) f 3.214,80
Dagvergoeding (gem 5 dagen per mnd) f 29.046
Algemene kosten f 39.963
Kosten medewerker f 18.239,45
Telefonatievergoeding f 2.350
Forfait reizen f 7.050

Fractiebijdrage Tweede Kamer
Per fractie basisbedrag f 179.512
Vergoeding voor drie zetels f 234.216
Vergoeding medewerkers tot: f 128.039,40

Fractiebijstand gemeenteraad
Verhoogd voor drie leden f 30.000
f 16.425

Het rijk subsidieert partijorganen, waaronder die van de CD. Door inhoudingen wegens het opstellen van niet correcte financiële stukken is op het voorschot van CD gekort tot soms 20 procent van het bedrag waarop de partij recht heeft. Andere partijen krijgen 70 procent vooruit betaald. Onderstaande bedragen zijn gebaseerd op een driemansfractie. Het zijn geschatte bedragen, waar de partij recht op heeft.

De CD-partijorganen zijn alle gevestigd in huize Janmaat in de Van Merlenstraat dat kadastraal op zijn naam staat:

Thomas Hobbes-instituut (wetenschappelijke stichting) f 174.427
(inhouding leidde in 1992 tot uitkering van f 14.750)
Stichting Politieke Kadervorming der CD (Stipolka) f 110.875
Karel de Grote-stichting Algemene Vorming politiek kader in Midden- en Oost-Europa f 81.000

Voorts krijgt de partij een tegemoetkoming voor het maken van programma's voor de zendtijd politieke partijen.

In kader verkiezingen tot 1 juni f 87.725,64
Vast bedrag voor reguliere zendtijd (voor 3 mei) f 87.189,13

Bij de inkomsten zijn niet-verifieerbare zaken buiten beschouwing gelaten als: Bijdrage circa 2000 leden die 50 gulden moeten overmaken (f 100.000); bijdrage circa 100 kaderleden die 100 gulden moeten betalen (f 10.000); bijdrage 25 procent fractiebijdragen raadsfracties (f 106.000).

Centrum-democraten in ontbinding

In negentien van de veertig gemeenteraden waarin CD-fracties zitting hebben, dreigt een breuk met de centrale partij. Verschillende raadsleden zijn al afgetreden. Achtien van de 77 gekozen gemeenteraadsleden stappen binnenkort op, werden geroepen of zijn reeds opgestapt. Nog eens vijf beraden zich op hun positie. Een overzicht van de Centrumdemocraten in ontbinding.

AMERSFOORT: De fractieleden en voorzitters P. Kreuger en L.A. Runia onderzoeken de mogelijkheden. Zowel Nederlands Blok, de Burgerpartij Nederland als de Herstelpartij (nieuwe groepering) zoeken contact. Kreuger: „Ik wacht af. Ik ben geen bestuurder, maar hoop dat Poppe blijft.” Volgende week beslist hij of hij bij de Centrumdemocraten zit. De Amersfoortse CD'ers staan grotendeels achter Poppe.

AMSTERDAM: Y. Graman, raadslid Amsterdam, is geroepen. Hij werd gearresteerd na uitlatingen in het TROS-programma Deadline door een bekentenis brandstichting te hebben gepleegd in onderkomens van allochtonen. Wordt tevens aangehouden wegens verboden wapenbezit.

ALMELO: Raadslid H. Oudendijk stapte over naar het Nederlands Blok van eerder geroepen CD-lid W. Vreeswijk uit Utrecht, „wegens het voortrekt ontbreken van bestuurlijke structuur bij de CD”. Fractiegenoot G. Webbink is bezig met de oprichting van de Overijssels Democratisch Collectief.

ARNHEM: Het voor pistoolbezit veroordeelde gekozen raadslid Constant Kusters heeft het aan de stok met partijgenoot H. Selhorst. Selhorst wordt verdacht van handel in harddrugs.

BERGEN OP ZOOM: Fractievoorzitter J. van der Steen zit alleen zichzelf voor. Het tweede gekozen raadslid mevrouw A. van Oevelen trekt zich terug, haar moeder kan haar als nummer drie op de lijst vervangen, maar ziet daarvan af.

BREDA: CD-fractievoorzitter F. Heeren zit nog alleen in de raad. Zijn neef W. Hakkens en diens echtgenote P.A. van Peit hebben hun raadszetel

opgegeven. Ze voelden zich door hun familielid bedrogen. De andere kandidaten op de lijst waren niet bereid in de raad te gaan zitten. Het geld voor de gekozenvergoeding gaat naar het plaatselijk antidiscriminatiecomité.

DELFT: Bestuurder W. van Es-Van der Spek is geschorst in afwachting van roeyement. Zij kiest de lijn van haar broer G. van der Spek, fractievoorzitter in Delft die vindt dat de CD schoon schip moet maken. Van der Spek is in Engeland tot twee jaar en zeven maanden gevangenisstraf veroordeeld wegens bezit van drugs. Hij ontstapte uit gevangenschap. Hij werd met zijn zuster gisteren door het hoofdbestuur gehoord.

DEN HAAG: A. Bartelsman stapte uit de vier man sterke CD-fractie onder leiding van Tweede Kamerlid W. Schuurman. Hij wil geen racismen in zijn partij. Bartelsman vraagt een plekje 'ver afgelegen' van de fractie CD en CP'86.

ENSCHDEDE: CD-raadslid W.A. van Straalen overweegt zich bij de Almeloer Webbink aan te sluiten. Van Straalen is wegens burengerucht door politie berispt. Van Straalen ontkent contact met Webbink, andersom wordt het bevestigd.

HEERLEN: De eenheid in tweemansfractie van de CD is verstoord nu A.J. Rijks niet langer namens de CD in de raad wil zitten. Zijn collega J.C.M. Janszen blijft vooralsnog.

KATWIJK: CD-raadslid D.J. de Graaf heeft al contact opgenomen met de Burgerpartij Nederland. Hij is ook gebeld door Vreeswijk.

LEIDEN: CD-lid A.J. ter Haar zegt na eerste raadszitting zijn zetel op na bedreiging van zijn gezin. Er werd een lege grafkist voor zijn deur gezet. Vervanger H. Otto haakte af na tv-programma Deadline.

LELYSTAD: Fractievoorzitter F.J.M. Noeken wil dat „de bezem door het bestuur, de kamerfractie en de hele partij gaat. Zo niet dan is er geen plaats meer voor mij in de partij.” Noeken staat achter Poppe.

MAASTRICHT: Eerste kandidaat A. Thielens trok zich terug na protesten, nummer twee op de lijst, A. Schijns, werd een raadszetel geweigerd omdat hij niet in Maastricht woonde en de nummers drie en vier weigerden hun zetel.

PURMEREND: Raadslid R. van der Plas kreeg drie maanden gevangenisstraf wegens uitroeringsfraude en werd geroepen na het 'grapje' over buitenlanders: „Ze komen als gast binnen en gaan er vergast weer uit.” Vervolgens zegde vier kandidaten af, maar nummer zes trad alsnog toe onder naamswisseling R. Wessels (voorheen Wildschut). In Purmerend draaiden twee echtparen (G. van Severen, J. Nolting en E. Doets, H. Nanning) als raadsliedkandidaten de CD de rug toe.

ROOSENDAAL/NISPEN: Drie CD-raadsleden stapten op en vormden de Burgerpartij Nederland. Het zijn: R.J. van der Eijk, zijn zoon E.C. van der Eijk en mevrouw C.J. Franken.

SCHIEDAM: Aan de viermansfractie waarin ook het CD-kamerlid C. Zonneveld zit, ontviel het CD-lid van het eerste uur C. Krommenhooft die op persoonlijke titel doorgaat. Hij is ontvreden over beleid Janmaat.

UTRECHT: Fractielid M.H. de Regt, medewerker van de Tweede Kamerfractie, wordt als voormalige frites-car-eigenaar verdacht zijn eigen zaak in brand te hebben gestoken. Zijn collega-raadslid John Morren staat zich voor op een hechte vriendschap met de 'zwarte weduwe' Rost van Tonningen.

VLISSINGEN: CD-fractievoorzitter A.J.J. Poppe, geroepen als lid PVV, geschorst als bestuurder partij, in afwachting van officieel roeyement wegens publieke kritiek op partijleider Janmaat. Janmaat zou het voorzitterschap van de partijraad moeten opgeven. Twee andere CD-raadsleden J.M. van Scheppingen en A.M. Lagace, staan achter Poppe. Lagace scheidt zich af van de CD als Poppe wordt geroepen. Van Scheppingen moet nog kiezen.

ZEELAND: De Kring Zeeland is ontbonden, schorsing bestuur.

Inslag van komeet precies berekend

De laatste tijd is een aantal sterrenkundigen druk doende met het zo precies mogelijk vaststellen van de tijdstippen waarop de kilometers grote brokstukken van een planeet zullen neerstorten. Gelukkig gebeurt het niet hier, op onze planeet, maar 'daar' in de uitgestrekte atmosfeer van de reuzenplaneet Jupiter. Daar heeft die planeet, de grootste in ons zonnestelsel, trouwens zelf om gevraagd.

Met haar enorme aantrekkingskracht verleide zij een tot dan toe onbekende komeet tot een 'scheer-vlucht' langs haar kolossale lichaam, trok het fragiele, kilometers grote komeetlichaam in minuten twintig stukken uit elkaar en is nu in blijde afwachting van het moment (of de momenten) waarop al die brokken een vurige, ver-

woestende duik zullen maken in haar uitgestrekte atmosfeer.

Na de scheer-vlucht, in juli 1992, werd de komeet op 24 maart 1993 ontdekt door het astronomen-echtpaar Carolyn en Eugene Shoemaker en de amateur David Levy. Toen bleek niet alleen dat de komeet in de al genoemde stukken uiteen was gereten, maar ook dat zij niet meer een baan rond de zon maar om Jupiter was gaan beschrijven. Een heel bijzondere baan: de komeetfragmenten lagen op 'botsingskoers' met Jupiter. Aan de hand van de baan stelde men vast dat de brokken - die nu als een lichtende, kosmische parelmoerketting van 210.000 kilometer lengte door de interplanetaire ruimte trekken - rond 21 juli op Jupiter zullen neerstorten. Helaas op het van de aarde niet zichtbare

● De komeet Shoemaker-Levy is door toedoen van Jupiter in talrijke stukken uiteengereten. Foto: GPD

gedeelte van Jupiter. De sterrenkundigen becijferden echter dat het licht van de gigantische explosies sommige maanden van Jupiter een deel van diens kleine ringstelseltje zouden doen oplichten en dat dat vanaf de aarde waarneembaar moest zijn.

En dus stortte men zich, aan de hand van de precieze posities en afmetingen van de komeetfragmenten, zoals ondermeer met behulp van de om de aarde draaiende Hubble Space Telescope (HST) was gemeten, op de tijdstippen waarop de grootste brokken, met

een snelheid van 70 kilometer per seconde, Jupiters atmosfeer binnenvielen.

Astronomen hebben op basis van de HST-foto's betere tijdstippen berekend waarop de grootste komeetfragmenten op Jupiter zullen neerstorten.

Volgens hun berekeningen zal het eerste, naar schatting 1,5 kilometer grote fragment, op 16 juli omstreeks 20.45 uur (onze tijd) verbranden. Precies vier (aardse) etmalen later, ook omstreeks 20.45 uur, komt het grootste stuk Jupiters dampkring binnen om daar teloor te gaan in een energie-explosie, voldoende om de aarde in 'woest-en-ledig' te herscheppen. Op 22 juli rond 09.00 uur onze tijd zou het laatste fragment moeten neerstorten.

Hoe massaal de explosies ook zullen zijn, er zal vanaf de aarde weinig kans zijn er iets van te zien. Niet alleen vinden de explosies (in totaal 200 miljoen megaton TNT) op de van de aarde afgekeerde zijde plaats, maar ook staat Jupiter medio juli, vroeg in de avond laag boven de zuidwestelijke horizon.

DOOR MARIE-JOSÉ URLINGS

De zal het afgelopen jaar maar matenteler zijn geweest, veronderstelt agrarisch econoom Dineke van Zwieten uit Wierden. „Dan heb je keihard moeten werken en veel moeten investeren, terwijl de kwaliteit van je produkt - speciaal in exportland Duitsland - in twijfel wordt getrokken. Dan heb je te maken met een veelheid aan problemen die je slapeloze nachten bezorgt." De tomatenteler is een willekeurig voorbeeld, maar staat niet op zichzelf in de agrarische sector. Bedrijfsbeëindigingen en zelfmoorden onder boeren en tuinders zijn slechts twee van de overgeaccentueerde signalen van zware tijden.

Er moet meer aandacht komen voor boer en tuinder en hun gezin, concludeert Van Zwieten na haar onderzoek naar de problemen van boeren en tuinders. „Het schort aan belangstelling voor en bespreekbaarheid van de sociaal-psychologische problemen in agrarische gezinnen." Van Zwieten kreeg via de Wetenschapswinkel van de Landbouwuniversiteit in Wageningen opdracht van de Werkgroep Kerken en Landbouw van de Raad van Kerken van Nederland de onderzoekers welke problemen er zijn en hoe daarvoor hulp is te bieden.

Boeren en tuinders raken steeds meer in de mangel van overheidsmaatregelen, dalende opbrengstsprijzen, milieu-eisen, afzetproblemen en de gevolgen van het Europese landbouwbeleid. Door de intense verveemheid van bedrijf en privé-leven in de agrarische sector ontstaan spanningen en psychische moeilijkheden. Waarschijnlijk zijn er verhoudingsgewijs evenveel boersgezinnen met problemen als gewone Nederlandse gezinnen met sores, veronderstelt Van Zwieten relativerend. Het venijn zit dan ook in de innige verstrengeling van werk en privé-leven.

Onderzoek naar agrariërs met sociaal-psychologische sores

De slapeloze nachten van een tomatenteler

● Dineke van Zwieten kwam in februari van dit jaar in Sleswijk bijeen om premier Lubbers hun problemen duidelijk te maken. Foto: ANP

Er is een toenemend beroep op allerlei ondersteuningsregelingen. Jarenlang heeft dat geschoonmeld rond de zeshonderd aanvragen per jaar, nu rond de duizend. Het is onduidelijk hoeveel gedwongen bedrijfsbeëindigingen er zijn. Van Zwieten heeft wel cijfers waaruit blijkt dat er veertien jaar geleden nog 145.000 boeren- en tuindersbedrijven waren. Nu zijn dit er nog 120.000. En de daling gaat steeds sneller en is zelfs sprake van een verduubeling van het aantal bedrijfsbeëindigingen per jaar.

Een beetje cynisch merkt Van

Zwieten op dat de publieke belangstelling voor massa-ontslagen, ze neemt als voorbeeld Daf, systeematisch uitbreidde bij agrariërs. Het leed bij boeren en tuinders, al hoewel massaal en collectief, wordt nauwelijks gezien. Misschien denkt iedereen wel: boeren worden hun eigen boontjes. En dat geldt ook voor de agrariërs zelf als voor de rest van de Nederlanders. Toch is de laatste jaren duidelijk te veel waarop boeren en tuinders zelf geen invloed kunnen uitoefenen.

In eigen omgeving kunnen ze hun

veelal niet kwijt, omdat ze het te veel vinden voor lotgenoten, terwijl ze ook nog eens te maken krijgen met het gegeven dat de één zijn dood de ander zijn brood is. Land en melkquota waarop de concurrentie aakt. De 'buitengewacht' staat ook niet echt open voor de problemen van boer en tuinder. Het negatieve imago van de boer als vervuiler heeft wederzijds wantrouwen tot gevolg.

Van Zwieten vindt: „Het wordt tijd dat de overheid in haar beleid eens duidelijke keuzes maakt voor landbouw met veel of met weinig

boerenbedrijven. Kies je voor weinig, dan moet je als overheid ook voor fatsoenlijke opvang zorgen, zodat ze niet met huizehoge schulden aan de kant worden gezet. Ik zou het toejuichen als in het beleid meer aandacht komt voor de boer als mens met een gezin. Meer oog voor de sociale kanten van het boerenleven." Opzettelijk richtte Van Zwieten haar onderzoeksactiviteiten op de hulp- en dienstverlening van belangenorganisaties in de agrarische sector. Van Zwieten constateert dat agrarische belangenorganisaties 'de mens in de landbouw hebben vergeten' en tekortschieten in psychische en maatschappelijke ondersteuning. En het algemeen maatschappelijk werk is, net als pastoraal en diakonaal werk, onvoldoende op de hoogte van de specifieke problemen in de agrarische sector om dit gat te vullen.

De hulpverlener die wordt gecombineerd door een boerenchap met talloze problemen, zal eerst een poosje in het duister tasten. Het is verloop van tijd alvorens hij in de gaten dat de problemen van het boerenleven te maken hebben met de maatschappelijke problemen van het boerenleven. Het is heel erg als in de agrarische sector de problemen van de boeren en tuinders worden gezien als een soort 'afwijking' op de norm van de overheid. Zoals het ook heel moeilijk is de vrijheid en zelfstandigheid die je als boer of tuinder gewend bent, prijs te moeten geven. Het blijkt dat boerinnen en tuindersvrouwen niet alleen verder pen grens bereiken, maar ook sneller hulp zoeken. Vrouwen lopen de problemen gemakkelijker bespreekbaar. De onderwerper is voorzichtiger met conclusies en aanbevelingen. „Het doet er niet toe of het om drie of driehonderd gezinnen gaat. Het gaat erom dat de situatie ernstig is en dat de hulpverlening en belangenbehartiging, onvoldoende op elkaar afgestemd zijn."

Meer diabetici dan gedacht

Het aantal Nederlanders dat aan diabetes lijdt, blijkt twee keer zo hoog te zijn als werd aangenomen. Zo'n half miljoen mensen hebben suikerziekte, terwijl tot nu toe van 240.000 mensen bekend was dat zij aan de ziekte lijden. Dit blijkt uit een onderzoek in Hoornd door de medische faculteit van de Vrije Universiteit (VU). De zogenoemde Hoornd-studie geeft aan dat het aantal mensen met suikerziekte in de komende vijftien jaar door de vergrijping met bijna de helft zal toenemen. In Hoornd is gedurende twee jaar onderzoek gedaan onder 240 diabetespatiënten. Door de patiënten vroeger op te sporen, kan worden voorkomen dat de mensen pas met serieuze klachten bij de medische zorg terechtkomen. Daarom wil de VU een instituut voor regionaal geneeskundig onderzoek stichten in Hoornd. Op deze manier kunnen de onderzoekers en de huisartsen verder werken aan een opzet waarbij door preventie veel onnodig leed en kosten kunnen worden voorkomen.

Redding boekenbezit peperduur

Het behoud van het Nederlands bibliotheekbezit aan boeken uit de periode 1800-1900 kost de komende tien jaar een bedrag van rond 66 miljoen gulden. De kosten van conservering van afzonderlijke literaire collecties (naast boeken ook handschriften) worden geschat op 70 miljoen gulden. Dergelijke bedragen gaan de draagkracht van de bibliotheken te boven. De komende tien jaar zullen naar schatting 4,5 miljoen boeken van bibliotheken voor conservering in aanmerking komen, zo blijkt uit onderzoek. Dat kan bijvoorbeeld gaan om ontzuring van het papier, het vastleggen op microfilm van materiaal waarvan ten minste één exemplaar moet worden bewaard, en beschermde bewaring. Het grootste deel van de kosten daarvan zal door de bibliotheken zelf moeten worden opgebracht. Die zijn immers de eigenaren van de boeken. Voorzover zij daar niet toe in staat zijn, zal materiaal moeten worden afgegeven of zal het verval moeten worden aangevuld. Het aantal boeken in de ongeveer 80 instellingen die in totaal 230 literaire collecties herbergen, bedraagt 1,2 miljoen.

Hennepplant goed tegen astma

De hennepplant herbergt in zich een stof die astma tegengaat. De stof, cannabidiol, komt in een relatief hoge concentratie voor in de plant en is gemakkelijk te oogsten en te verwerken. Dit blijkt uit een onderzoek van het Landbouw-Economisch Instituut naar de toepassingsmogelijkheden van de hennepplant. De farmaceutische industrie is volgens het instituut geïnteresseerd in de werking van cannabidiol. Van het middel wordt reeds gebruik gemaakt in de hennepplant. Het onderzoek naar het gebruik van hennepplanten richt zich tot nu toe op het gebruik voor de pulp- en papierindustrie. Het Landbouw-Economisch Instituut vindt dat er meer aandacht moet komen voor de bijproducten van hennep.

Woordenboek voor gebarentaal

Onderzoekers van het Hoensbroekse Instituut voor Revalidatie-Vraagstukken (IRV) zijn bezig een systeem te ontwikkelen om de gebarentaal van doven vast te leggen. Uiteindelijk doel daarvan is een betere integratie van deze bevolkingsgroep in de samenleving. De gebarentaal wordt nu vaak door de voorkeur gegeven aan gebarentaal boven lippen. Laatstgenoemde communicatie-methode is voor hen moeilijk aan te leren, omdat bijvoorbeeld de lipbeelden van woorden als 'rood' en 'groen' identiek zijn. Probleem is evenwel dat wereldwijd verschillende systemen worden gehanteerd om de gebruikte gebaren vast te leggen. Het hanteren van tekeningen en symbolen is, zo blijkt, tijdrovend en niet gestandaardiseerd. Daarom zijn de IRV-medewerkers drs. L. Pijfers en dr. H. van Balkom - in het kader van het Europese samenwerkingsproject SignPS - op zoek naar een effectieve methode om gebarentaal op schrift vast te leggen. Hun voorkeur gaat vooralsnog uit naar video-herkenning. Daarbij worden gebaren op video vastgelegd, in gedigitaliseerde vorm verwerkt en in een database opgeslagen. De onderzoekers sluiten niet uit dat in de toekomst dit systeem kan worden gebruikt om gebarentaal automatisch in gesproken woord te vertalen.

Nieuwe dottertechniek beloftevol

Het op gang houden van de bloedstroom met een pompje maakt het mogelijk ook patiënten met een erg zwak hart een dotterbehandeling te geven. Cardioloog E. de Munick stelt dit vast in een proefschrift waarop hij 25 mei in Groningen promoveert. In Nederland krijgen jaarlijks ruim 10.000 mensen een dotterbehandeling. Daarbij wordt een vernauwde kransslagader opgerekt door het opblazen van een via een dun slangetje ingebracht ballonnetje. De ballon sluit het bloedvat tijdelijk helemaal af. Om een tekort aan zuurstof in de hartspier te voorkomen, kan hij daarom maar één tot drie minuten worden opgeblazen. De Munick heeft, als eerste in Europa, een speciaal pompje gebruikt dat de bloedstroom in de kransslagader voldoende gaande houdt. Deze behandeling is volgens hem comfortabeler voor de patiënt en ook veiliger. Dankzij het pompje kan de ballon tien tot twintig minuten in de kransslagader blijven. De pomp waarborgt een goede bloedstroom, ook als de bloeddruk van de patiënt te laag is. De Munick zegt dat op deze manier in 65 tot 80 procent van de gevallen een spoed-bypass-operatie kan worden voorkomen.

Ruimtevaartuigen steeds kleiner

„Sneller, beter en vooral goedkoper," luidt het devies van de Amerikaanse ruimtevaartorganisatie Nasa. De micro-technologie zal het binnen een aantal jaren mogelijk maken dat de nu nog meters grote ruimtevaartuigen hebben plaatsgemaakt voor niette zonde die je in een schoenendoos kwijt kunt. Soms met dezelfde mogelijkheden overigens. Dat scheelt niet alleen veel ruimte maar ook miljarden aan lanceerkosten. Toekomstige generaties ruimtevaarders zullen minder wegen dan een zak aardappelen van vijf kilogram en naar verwachting is dat nog lang niet het eindpunt. Verkleining van onderdelen beperkt zich al lang niet alleen meer tot de pure elektronica zelf, maar omvat inmiddels ook complete, zelfstandig werkende toestellen waarvan er desnoeds honderd op een vingernagel kunnen worden geplaatst. Op de foto de space shuttle Columbia, nu nog een enorme kolos.

Bacterie maakt alcohol

Volgens Engelse onderzoekers kan er uit plantaardig afval aanzienlijk meer alcohol (ethanol) voor autobrandstof worden gewonnen dan tot nu toe mogelijk is. In de laboratoria van het Imperial College in Londen hebben de microbiologen Namdar Baghaci Yazdi en Brian Hardley een bacterie ontdekt, die in staat is om ook het in planten voorkomende hemicellulose af te breken en om te zetten in ethanol. Daarmee zou de productie van ethanol in vergelijking met de huidige methode via gist kunnen worden verdund. Gistcellen zijn niet in staat om het hemicellulose af te breken. In Brazilië, waar tweedehands van de auto's op ethanol rijden, wordt deze brandstof daarom alleen gewonnen uit het sap van suikerriet.

Vooral veel inscripties ontdekt bij afgraven terpen

Runen: helder alfabet uit duistere tijden

DOOR BERT BOEKSCHOTEN

Runen, een helder alfabet uit duistere tijden. Zo heet het deze maand uitgekomen boek, geschreven door Marijke Philippa en Ronald Quak. Dit over runen en runenboeken, veel minder bekend is over het Romeinse alfabet en de geschriften daarin, houdt verband met de wijze waarop die teksten ontstonden.

In de Latijnse landen werd al heel vroeg met inkt op papyrus of pergamijn geschreven. Runen echter zijn pas zeer laat en maar zelden op deze wijze vastgelegd. Er bestaan weinig in runen geschreven manuscripten. Met runenboeken, gesloten boeken, zijn niet bekend. Het voorouders maakten dan ook onderscheid tussen staven (runen) en boekstaven (Latijnse letters), het laatste woord herkennen we nog als werkwoord.

Runen werden niet geschreven, maar in steen gegrift, in metaal gesmeed en vooral in hout gesneden. Honderden houten runenbrieven zijn bij toeval in de Noorse stad Bergen bewaard gebleven. Nu belandte er op vele eeuwen geleden werd je met een mes vlieg wat runen in een houten spaan, die je liet drogen.

De Noorse geleerde Liestl maakte deze vondsten in 1963 wereldkundig. Op de runenspanen staan an-

Ten tijde van Bonifacius zullen de inwoners van onze lage landen zich bepaald nog geen Nederlander hebben gevoeld. Het is zeer de vraag of mensen uit Duitse en Maastricht elkaar in die voortijd konden verstaan. Of men elkaar teksten kon lezen is al heel onwaarschijnlijk. Want in Maastricht was al sinds de intocht van de Romeinen aldaar hun huidige alfabet in gebruik. In Friesland en Groningen echter schreef men met heel andere tekens: de legendarische runen.

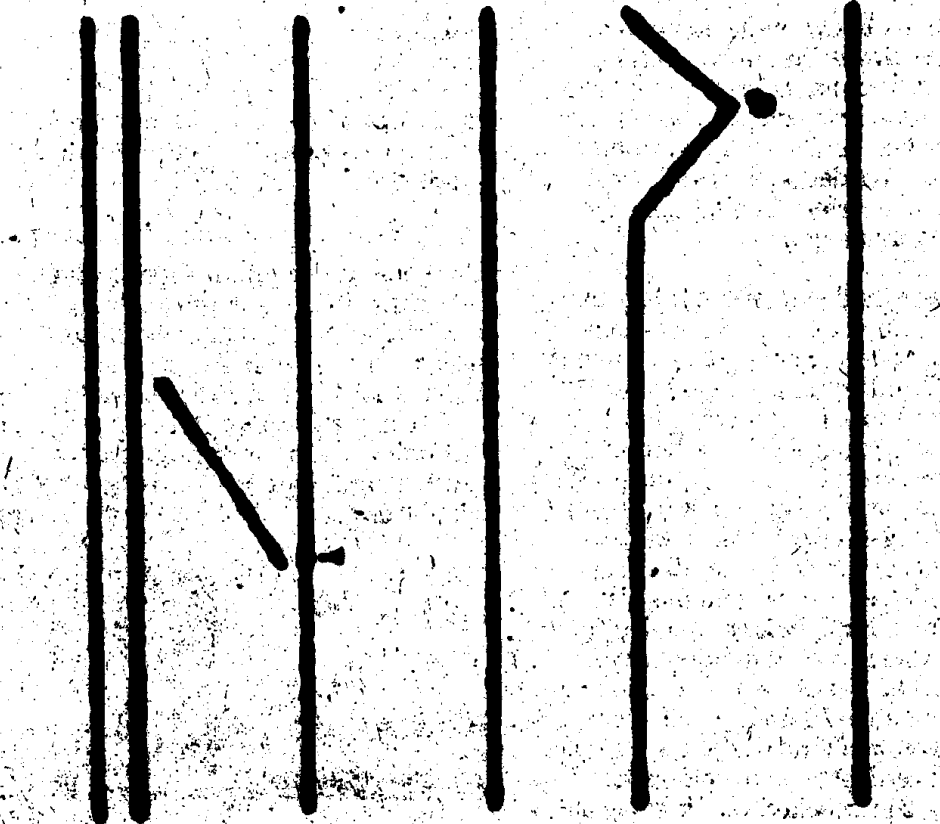
sichtkaartteksten, boodschappenlijsten, afspraken, bestellingen; er zijn liefdesbrieven bij, schuttingteksten en Latijnse gebeden. Runeninscripties in metaal en steen bleven vaak bewaard, maar zijn veelal moeilijk te begrijpen. Het is alsof je Nederlands zou moeten lezen en kenmen uit alleen maar inscripties in trouwringen, grafzerken en verzaamelmonumenten. De voornaamste teksten in runen staan op grote rotsblokken en zwerfstenen. Daarin hebben de oude Germanen moeizaam de namen van belangrijke doden ge-

hakt, soms ook religieuze teksten en citaten uit heldendichten.

Deze indrukwekkende runenstenen liggen bijna alle in Scandinavië, enkele in Sleswijk en Schotland. Een afgietsel van één van de grootste en mooiste runenstenen, de koningssteen van het Deense Jelling, staat op het Domein Utrecht. De runen in zulke stenen zijn vaak groot, maar voor ons toch moeilijk leesbaar: verwerking heeft veel aan vervagen.

De runen in been en metaal vallen veel minder op. Zo kon het gebeuren dat de taustaaf (een soort scepter) van Bernsteburen, een spectaculair kunstvoorwerp uit walvisbeen, meer dan een eeuw lag te pronken in een vitrine van het Fries Museum, voordat dr. Egge Knol (thans huisarcheoloog van het Groninger Museum), daarop in 1989 een runeninscriptie ontdekte. De kleine en haardrupe runenstekjes werden vervolgens ontdekt door drs. Tineke Looijenga van de Groninger universiteit. Zij las een aanroep tot de priester Tuda, een priester of rechter uit de achtste eeuw, een aanroep die al duizend jaar niet meer was gelezen.

De Nederlandse inscripties zijn bijna allemaal gevonden bij het afgraven van de terpen. In het nieuwe boek van Philippa en Quak treft de lezer een volledige lijst aan

● Inscripctie met runetekens tuchterop een amulet gevonden in het Friese Wijnaldum. Foto: GPD

van de circa dertig runensteksten, die thans in Nederland aanwezig zijn. Gezien de moeilijke herkenbaarheid van runen in beeld en metaal is het goed denkbaar dat er nog onontdekte inscripties zijn, in musea en particuliere collecties. Het raadplegen van het boek kan helpen nieuwe vondsten te door. Het is niet onmogelijk dat de oude Friezen en ook Groningers zulke brieven schreven. Maar zacht hout blijft slecht bewaard. Bovendien zullen de oude terpbewoners zulke spanen door afschillen telkens opnieuw hebben gebruikt en tenslotte in het vuur hebben geworpen. Hout was nu eenmaal schaars in het zeele gebied.

Terecht besteden Philippa en Quak aandacht aan misverstanden over en misbruik van runen. In onze eeuw hebben smoezelige germanisten als Guido van Liêt en zijn navolgers in het Derde Rijk hun heil in de runen gezocht. Zo komt het dat nu nog in logo's zoals hakenkruis, SS en ban-de-hompeken ten onrechte runen worden gezien. Door middel van vervalsing moest het doorgaan van de 'oergermaanse' runen traditie worden bewaard. Dit bracht heel wat bedriegers geldelijk gewin. Berucht zijn ondermeer de Wezerbotjes te Oldenburg, in een paar maanden tijd door een hadmetester bij elkaar 'gevonden'. In onze streken verdween het gebruik van runenletters bij de kerstening. Maar het mooie boek van Philippa en Quak brengt dit oude schrift weer helder terug.

De werkwijze in de praktijk voor 'Natuurtherapie ja of nee?' van het echtpaar Loek en Jes Janssen-Van Sprakelaar aan de Dorpstraat in Nuth heeft heel wat losgemaakt. Ze kent honderden aanhangers maar ook felle tegenstanders. 'Naar buiten laten zien, hoe je van binnen bent. Eerlijk met elkaar omgaan en vooral praten. Werken vanuit de innerlijke mens,' zijn lijfspreuken van de natuurtherapeuten. Alle intieme, kwetsbare belevenissen en geheimen moeten in de groep worden gegooid. Niet iedereen kan die openheid aan. Hele gezinnen worden uit elkaar gedreven.

Verslaggever Hans Rooijackers nam een kijkje in de keuken van de natuurtherapie in het dorpse Nuth waarin Jes Janssen de scepter zwaait en Loek Janssen als medium optreedt. Hij zag een trillende Loek 'buiten zichzelf treden' en 'terugkomen' als ene 'Broeder Marcus'.

Hij sprak ook met een vrouw die begin dit jaar de praktijk 'Natuurtherapie ja of nee' de rug toekeerde, nadat zij in een klooster in het Belgische Bree was geslagen en getrapt door enkele groepsgenoten.

● Loek Janssen als 'Broeder Marcus'.

Ziel en zaligheid moeten op tafel in praktijk van natuurgenezers in Nuth

Burgemeester Elly Coenen-Vaesen van Nuth moet de laatste maanden een brok ellende aanhoren van mensen die na meerdere consulten bij de natuurtherapeuten geestelijk en lichamelijk in nood zitten en bovendien vaak met ernstige familieproblemen kampen.

„Mij zijn na een aantal trieste verhalen de ogen opengegaan. Verhalen van mensen die bij die beweging hun hele ziel en zaligheid op tafel moeten leggen. Bedreigingen, relaties. Noem maar op. En als je de groep de rug toekeert, dreigt men je geheimen openbaar te maken.”

Elly Coenen wil best weten dat er meer is tussen hemel en aarde, maar raadt mensen met lichamelijke of geestelijke problemen toch 'ten eerste' aan om naar daartoe opgeleide artsen en specialisten te stappen.

„Ik begrijp best dat er mensen zijn die in dit soort therapie geloven. De ware aard van de beweging gaat schuil achter een dekmantel, die zelfs voorzien is van een glanslaag. Jes Janssen was voorlezer in de kerk, ze houdt bezinningsweekenden in een klooster en heeft therapeuten en verplegers in haar groep. Goedgelovigen trappen daar in.”

* * *

Jes Janssen ontkent niet dat er echtscheidingen zijn voortgevloeid uit haar natuurtherapie. „Overal komen echtscheidingen voor. Soms is het zelfs beter als echtparen uit elkaar gaan. Is ook bekend hoeveel huwelijken er door onze therapie zijn gered?”

* * *

Pastoor Ad van Heijst van de St.-Bavoparochie in Nuth verzocht Jes Janssen op 8 maart 1988 vriendelijk doch dringend met onmiddellijke ingang te stoppen als voorlezer. Haar werk voor de kerk werd door de buitenwacht in verband gebracht met haar activiteiten in de natuurtherapiepraktijk. En daar voelden kerkbestuur en pastoor niets voor.

Van Heijst: „Zij moest ophouden met voorlezen, maar ik heb haar niet uit de kerk gezet.” Jes Janssen ziet dat anders: „Ik heb wel degelijk een kerkverbod gekregen. Om die reden zijn mijn kleinkinderen elders gedoopt.”

* * *

Maria Pluijmakers in Nuth, lange tijd deel uitmakend van de Visser - de natuurtherapiegroep die 'het diepst gaat' - kreeg het op 17 december van het vorig jaar tijdens een 'bezienningsweekende' in De Gerkenberg in het Belgische Bree aan de stok met groepsgenoten. Zij was negatief bezig. Zij hield haar mond. Zij was een binnenvetter. En dat woord komt pertinent niet voor in de vocabulaire van een echte Visser.

„Ik had in dat weekende geen zin meer om mijn privéproblemen aan de groepsgenoten te vertellen. Die opstelling werd niet op prijs gesteld en voordat ik het eigenlijk zelf in de gaten had, lag ik op de grond. Eerst op de rug en daarna op de buik. Ik werd getrapt en geslagen voor de ogen van zo'n veertig mensen. Ik had een bloedneus en een paar gekneusde ribben. Iemand greep me zelfs bij mijn keel. In die groep zat ook een zoon van mij. Hij kreeg toe...”

Een getuige van het voorval in Bree ontkent Pluijmakers' verhaal. „Bij het opstaan heeft iemand per ongeluk tegen haar neus gestoten. Tegen personen wordt nooit lichamelijk geweld gebruikt. Innerlijke boosheid wordt geuit door op kussens of matrassen te slaan. Maar het beste is toch dat je aan Jes vraagt wat er toen is gebeurd.”

Jes Janssen geeft uiteindelijk de ware toedracht. „Ik heb toen inderdaad een belager van haar afgetrokken. Meteen daarna heb ik die man vermanend

● De in trance zijnde Loek Janssen wordt ondersteund door zijn vrouw Jes en therapievolger Jan Heuts.

Foto's: CHRISTA HALBESMA

toegesproken en geroepen 'dit is je vrouw niet...' Maria Pluijmakers zegt er echter niet bij dat ook zij anderen heeft geslagen.

Na dat incident draaide Maria Pluijmakers 'de knop om' en wilde niets meer met de natuurtherapiepraktijk te maken hebben. Maria Pluijmakers vindt dat zij 'te diep' is gegaan. Zij was zo gaan hechten aan de tips en raadgevingen van Jes Janssen dat zij op gegeven moment haar doodzieke, aan kanker lijdende echtgenoot een bord naar zijn hoofd gooide. „Ik had Jes om raad gevraagd. Wat ik ook kookte voor mijn man, hij vond alles vies. Ik kreeg toen advies. Maar dat heb ik achteraf gezien al te letterlijk opgevat. Ik was gehersenspoeld.”

Herman Cooreman, directeur van bezinningshuis De Gerkenberg, schrapte vorige week na het horen van negatieve berichten over de 'sekte uit Nuth' alle boekingen van de Vissergroep in het klooster van de Missionarissen van het Heilig Hart.

„Vallen hier klappen? 't Is nie waar...”, is de eerste reactie van Cooreman. Hij heeft de leiding over een kolossaal gebouw gelegen aan de Meeuwkerkeel in Bree, een plaats in Belgisch-Limburg, zo'n 50 kilometer van Heerlen. Naar Roermond is het amper 30 kilometer rijden. Aan het klooster met talloze grote en kleine zalen grenst een fraaie kerk, omgeven door een beelddeschoon park. „De groep is hier ruim twee jaar geleden voor het eerst gekomen. De leiding heeft toen de doelstelling bekendgemaakt. Het waren therapeuten die veel heil zagen in acupunctuur. Daar had ik niets op tegen. Inhoudelijk ben ik er niet op ingegaan. Als ik nu hoor dat er mensen zijn getrapt en geslagen, kan ik maar een ding concluderen:

ik ben onvoldoende en verkeerd ingelicht. Ik ben misbruikt. Aggressie uitvechten is beslist niet onze manier van bezinningswerk. Mijn huis laat ik daar niet voor dienen. Maar voordat ik een beslissing neem, overleg ik eerst met mijn congregatiegenoten.”

Nog geen dag later heeft Herman Cooreman de knoop doorgehakt. „Wij waren er snel uit. Voor hen is in De Gerkenberg geen plaats meer. Onze congregatie houdt er andere regels op na. Ik heb hun bijeenkomsten nog eens de revue laten passeren en dan komen allerlei dingen naar boven waar je nu achteraf van zegt inderdaad, zij hadden een andere manier van bezinnen. Luidruchtig zingen of dansen doe je niet in de kloostergang. Ontbijt op bed voor een jarige kennen wij Vlamingen al evenmin. Bovendien vind ik dat de organisatie overdreven veel geld vraagt voor zo'n weekende. Ik vraag aan hen 75 gulden per persoon, terwijl de deelnemers het viervoudige moeten betalen. Hier is sprake van een commercieel bedrijf.”

Jes Janssen is niet uit het veld geslagen na de schriftelijke afzegging uit Bree. De bijeenkomst van zaterdag 14 en zondag 15 mei werd afgeblazen en ook alle andere reserveringen voor dit jaar zijn teniet gedaan. „Nadat bepaalde mensen in Bree met modder zijn gaan gooien, heeft de directie van het klooster die beslissing genomen. Over de prijs die de deelnemers moeten betalen, kan ik kort zijn. In vergelijking tot gelijksoortige bijeenkomsten is dat bedrag nog maar een schijntje. Vergeet niet dat zo'n weekende veel voorbereiding vergt. En dan hebben wij het nog niet over de belastingen. Er zal zeker een ver-

volggesprek met Cooreman komen. Maar het eerste Visser-weekende van 1994 neemt niemand ons af. Desnoods komen wij bijeen in de praktijkruimte aan de Dorpstraat in Nuth...”

Dat gebeurt. De groep Visser, die uit ruim vijftig personen bestaat, wordt telefonisch op de hoogte gebracht van de lokatiewijziging. Iedereen is zaterdagmorgen klok-slag tien uur present. Ook - op uitnodiging van de leiding van 'Natuurtherapie ja of nee' - de verslaggever.

door
HANS ROOIJACKERS

De sfeer in huize Janssen is gespannen, een beetje opgefokt. Slechts een zuinig lachje doorbreekt die spanning. Er zijn vragen over de geruchtenstroom en de noodgedwongen verplaatsing. De ruimte is veel kleiner dan in het klooster, de groep moet noodgedwongen worden gesplitst en er is een vreemde eend in de bijt. Dat is misschien ook de reden waarom die dag een aantal Visser's blokkeert en de opdracht 'Wat is Visser zijn voor jou?' niet kan vervullen. Zij blijven ook hun eigen visie op de vervolgtaken schuldig. In tegenstelling tot in Bree zijn er in Nuth ook geen kussens of matrassen om je boosheid op bot te vieren. Een ijzeren tafel dient dat weekende als afreageermiddel.

Jacques Back uit het Belgische Gent is trots op het 'Visser'schap'.

„Het ontwaken is pas begonnen toen ik Jes en Loek leerde kennen. Ik kan nu op vrienden rekenen en ik durf me nu bloot te geven. Zo heb ik mijn zus, die in de buurt van Napels woont en daar een hulpproject voor jongeren steunt een eerlijke brief gestuurd. Ik zag indertijd wel wat in dat project als investering en stak er 22 mille in. Nu denk ik mijn zus, die een bepaald de macht over mij heeft, dat die 22 mille zijn bedoeld als een gift. Mooi niet. Ik wil dat geld terug. Door die brief te schrijven heb ik haar macht doorbroken. Ik geloof in kracht van boven, in combinatie met mijn eigen kracht.”

Eric woont in Giesbeek. Zijn achternaam is Poot. Daar is hij allermest gelukkig mee. „Poot is een beladen achternaam. Die is voor meerdere uitleg vatbaar. Door mijn angst heb ik lange tijd mijn achternaam niet durven uitspreken. Ik dacht steeds aan de negatieve betekenis van dat woord. Maar dat ligt nu achter mij. Ik voel nu de positieve kracht van de goede poot, in de betekenis van steun.”

De emoties laaien op. Tranen met tuiten. Huilbuien van Felix, Chris, Ingrid en nog een aantal Visser's. Zij krijgen er geen woord uit. Iedereen heeft daar zijn eigen verklaring voor. Geen nieuw doel voor ogen. Bezit met anderen, dus niet met jezelf. Financiële problemen. Ruzie gehad met de vrouw. Kortom, op de eerste dag van het Visser's-weekende vist een aantal Visser's achter het net. Zij hebben de draad verloren. Loek Janssen, die zijn 'optreden' als Broeder Marcus door de vele pauzes moet uitstellen tot kwart voor negen 's avonds, voelt zich niet op zijn ge-

mak. „Ik heb al de hele dag een onprettig gevoel. Het borrelt voortdurend in mijn lichaam.”

Inmiddels hebben de ruim vijftig Visser's zich verzameld rondom de gemakkelijke stoel van Loek Janssen. Dan is het muisstil. Alleen een twee maanden oude baby vraagt om moeders aandacht en als zijn honger is gestild, treedt Janssen uit zijn lichaam en maakt hij plaats voor Broeder Marcus. Hevig geril gaat aan de trance vooraf. Zijn beenspieren zijn totaal verlamd. Met een zware stem spreekt de vorige eeuw overleden kloosterling zijn volgelingen toe.

„Julie weten dat ik altijd tegen de mensen zeg drie punten in je leven moet je hebben of bereiken. Liefde, vrede en geluk... Ik ben ervan overtuigd dat iedereen de weg van morgen mag zien, maar niet verder... Twijfel en zorgen hebben een grote plaats in ons lichaam... Durf je eigen fouten te zien en ga daar verder mee en leer ervan... Al die oorlogen, is dat niet een klein stukje oorlog in jezelf? In hoeveel gezinnen is er oorlog?... Waar is je ik? Wie ben jij? Durf dat eens zelf te voelen en geef toe wat je voelt... Waar moet ik het zoeken? Niet achter je of naast je. Maar in jou!”

De meesten luisteren aandachtig, maar er zijn ook Visser's die de ogen sluiten en de dag nog eens 'op film' bekijken. Wellicht proberen zij uit te visschen wat de oorzaken van veel blokkades zijn geweest. 'Broeder Marcus' blokkeert echter niet. Het medium vertelt die zaterdagavond zijn verhaal zonder onderbrekingen. Een dag later steelt hij de show door voor de moegestreden Visser's liefst vijf maal 'live op te treden'.

STANDPLAATS

Parijs
Hans Gertsen

Mopperkonten

Fransen hebben de reputatie heel charmant te zijn, maar wie het voorrecht heeft wat langer temidden van hen te mogen vertoeven, ontdekt onvermijdelijk vroeg of laat ook een wat minder plezierige eigenschap van de volksaard. Fransen zijn, zoals dat op zijn Frans heet, enorme 'mopperkonten', of 'foeterears' betekent.

Natuurlijk is die eigenschap ons Nederlanders ook niet geheel vreemd, maar vergeleken met de zuiderburen van onze zuiderburen zijn we volstrekte beginners als het op mopperen aan komt. Een beetje een Fransman moet op zijn minst één keer per dag even flink stoom afblazen, zo lijkt het. De aanleiding doet er meestal niet zo toe. Wie het verkeerde moment op de verkeerde plaats is, krijgt ongevraagd een waterval aan verontwaardiging en in taal gegoten onvrede over zich heen.

Zelfs een buitenlander die de taal van Molière uitstekend beheerscht kan doorgaans slechts met enig moeite achterhalen wat de 'raleur' in kwestie nu precies allemaal dwars zit. Een Fransman die stoom afblaast, heeft de neiging dat te doen in een tempo dat ongeveer tweemaal zo hoog ligt als dat van een normale conversatie.

Dat is niet erg; de mopperkont is meestal niet op een gesprek uit, laat staan benieuwd naar uw mening. Na enige tijd komt de foeterear doorgaans vanzelf tot bedaren, waarna hij - of zij - zich met een zichtbaar verlicht gemoed weer in de dagelijkse routine stort.

Binnen Frankrijk zijn bewoners van de regio Parijs onbetwist de grootste 'raleurs'. Dat heeft ongetwijfeld te maken met de spanningen die het leven in zo'n grote metropool met zich mee brengt. Parijzenaars staan vrijwel altijd op scherp en slaan bij het minste of geringste aan het foeteren.

Mocht u ooit onverhoopt met een Fransman geconfronteerd worden dan is het zaak niet in paniek te raken. In minstens negen van de tien gevallen is de stortvloed van verontwaardiging niet persoonlijk bedoeld of tegen u gericht. Er zijn echter uitzonderingen, zoals ik enkele maal heb moeten ervaren.

Een paar weken geleden nog. Toen ik, op weg naar een feest bij vrienden, in een smalle straat uit een taxi stapte, sloegen bij de bestuurder van een auto achter mijn taxi onmiddellijk de stoppen door. Voor de dame in kwestie het gedwongen oponthoud van pakweg vijftien seconden bijklaar al teveel van het goede.

Ze drukte eerst secondenlang de claxon in en wierp vervolgens reeks verwensingen uit het half geopende portieraam. Toen ik haar tot kalme probeerde te manen met de retorische vraag om rustig uit een taxi te stappen, pakte dat geheel averechts uit. De dame ontpotte zich nu echt tot ordinaris viswijf en maakte me uit voor alles wat lelijk is, tot en met 'smrige buitenlander' toe.

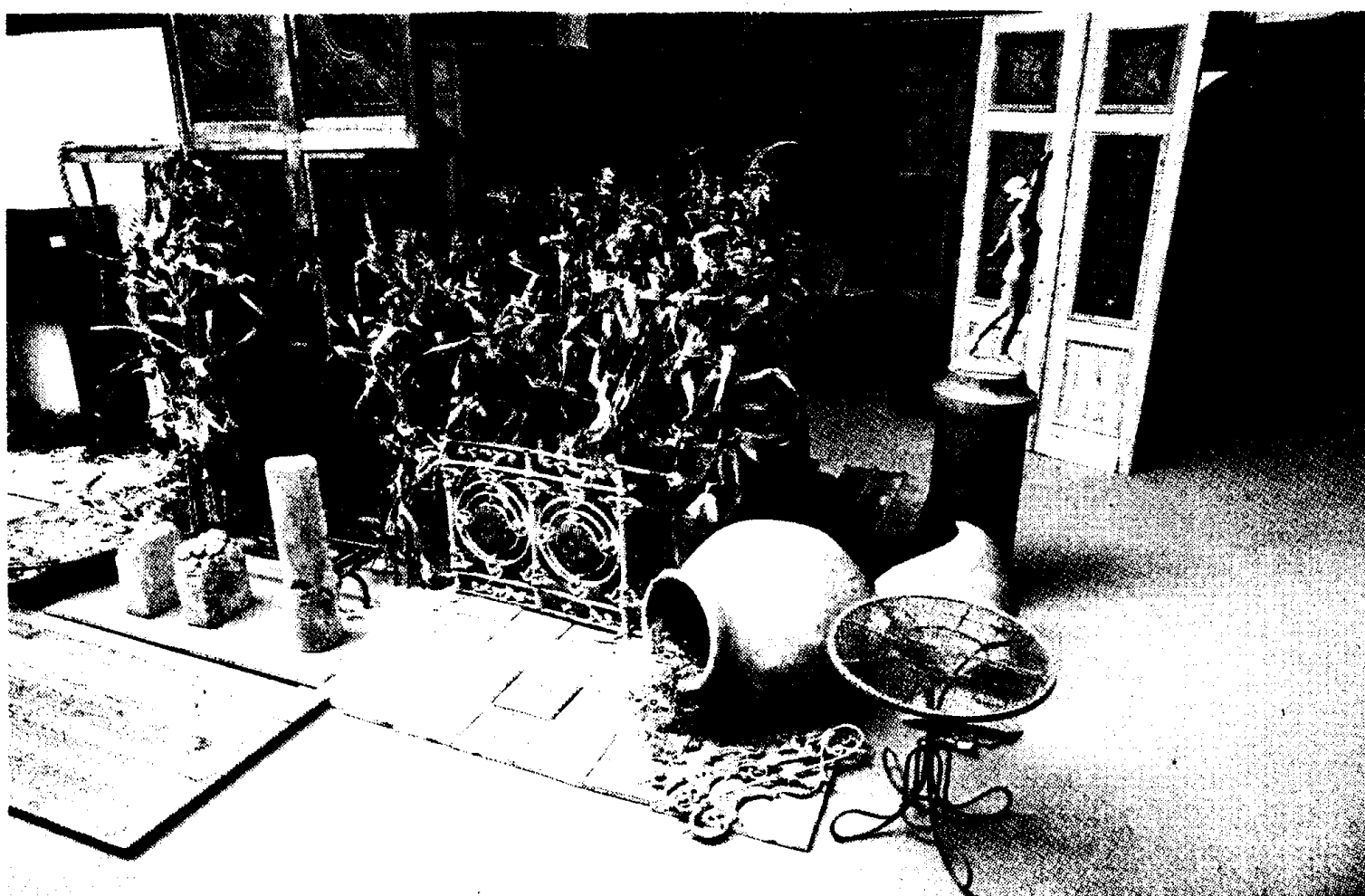
Nu ben ik, na ruim drie jaar in Parijs gewoon te hebben, wel gewend, maar dit ging me echt te ver. Ik was zo woedend, dat ik ineens geen woord Frans meer sprak. Ik gooide er spontaan een hele serie bijzondere lelijke Nederlandse krachttermen uit die ik hier maar beter niet kan weergeven. Het hielp. Alvorens ik op mijn beurt bedaad was, gaf de mopperkont een dot gas. Einde incident.

De moraal van dit verhaal? De gemiddelde Franse 'raleur' begrijpt waarschijnlijk geen woord Nederlands, maar met een reeks krachtige goed-vaderlandse vervloekingen komt u, in geval van nood, zelfs in Parijs een heel eind.

Antieke bouwmaterialen en accessoires blijven bewaard

Inrichting van kastelen en landhuizen te koop

● Accessoires uit vervlogen tijden, variërend van gietijzeren hekjes en oude tegels tot houten beelden en stenen kruiken. Op de achtergrond een grote poort, afkomstig uit een museum en een deur met glas in lood ramen.

Foto: CHRISTA HALBESMA

gebouwd. Daardoor is er vaker ruimte voor een antieke schouw."

Maar voor een negentiende eeuwse sfeer binnenshuis is een riante villa of een hoge bankrekening echt geen vereiste. Evers levert een kleinere grenen schouw vanaf twaalfhonderd gulden, een marmeren voor tweeduizend gulden. Of een binnendeur uit de vorige eeuw die schoongemaakt 450 gulden kost. Zo zijn er tal van dingen te noemen die in een doorsnee woning niet zouden misstaan.

Overigens kunnen antieke deuren volgens Evers best gecombineerd worden met een moderne tegelvloer. "Het belangrijkste is dat het interieur harmonie uitstraalt. Het kan erg mooi zijn om in een kamer modern met antiek te combineren."

Ook uit de tuinen van kastelen en landhuizen haalt Theo Evers heel wat schatten. Prachtige antieke beelden bijvoorbeeld, of stijlvolle stenen bloembakken. De fontijn die net is binnen gekomen, vraagt om een grote tuin. Een gevaarte van wel twee meter hoog, bestaand uit een pilaar en een grote ronde bak die het water opvangt.

Ter bescherming van al dat fraais, zijn antieke gietijzeren hekken misschien wel een aanrader.

● De roomwitte bloemen van de Japanse boompioen.

Foto: DRIES LINSEN

Boompioen soms net niet echt

DOOR SANTE BRUN

Dezer dagen zie ik ze af en toe weer: mensen die blijven staan om te kijken naar een wit bloeiende Japanse boompioen. Er zitten een stuk of twintig romig witte bloemen aan met gele meeldraden, de bloemen meten stuk voor stuk twintig centimeter in doorsnee, en lijken wel van zijdepapier. Ze zijn net niet echt.

Maar ze zijn wel degelijk echt, en boompioenen zijn zelfs heel gemakkelijke planten. De heesters kennen geen ziekten, zijn volkomen winterhard, groeien langzaam, kunnen naar believen gesnoeid worden en hebben na de bloei decoratief blad. Alleen die roomwitte moet in de bloeitijd gesteund worden, door het gewicht van de bloemen. Deze bloemen stinken trouwens, maar er zijn ook rode en paarse met heerlijk geurende bloemen.

Japanse boompioenen zijn geënt op 'gewone' pioenen. Die hebben wel eens de neiging door te schieten. Om de boompioen te redden moet u die scheuten helemaal wegnemen.

Pioenen - de vaste planten - zie je te weinig in tuinen, vind ik. Het zijn natuurlijk moeilijke planten, ze groeien langzaam, willen niet verplant worden, en zo voort. Niettemin horen ze, volgens mij, tot de fraaiste tuingewassen. Als ze enkele jaren vast staan vormen ze een schitterend boeket, dat alle moeite doet vergeten. Ze bloeien enkele weken later dan de boompioenen.

Nieuwbouw moet bewoners in Eikenderveld houden

DOOR JO REIJNDERS

Sociale woningbouw hoeft niet saai te zijn

zo iets is ontstaan, krijgen de mensen weer zin om van de wijk iets te maken," stelt Lia Thijs vast.

Met de gemeente Heerlen werd ook overleg gevoerd. Die deed niet moeilijk over de grondprijs, grondruil en de sanering van enkele terreinen die door voormalige bedrijven waren verontreinigd. Betaalbaar houden was de kunst, vandaar dat de corporatie erg blij was met de positieve opstelling van de gemeente. Die op haar beurt weer blij is dat er in de wijk in het kader van wijkbeheer niet alleen financieel, maar ook sociaal vernieuwend wordt gewerkt.

Inmiddels is Fase 1 opgeleverd en hebben bewoners op de hoek

van de Laanderstraat en Parallelweg de eerste 34 woningen betrokken. In dit complex zijn de oude bebouwingspatronen weer opgepakt. De puntige hoek van de straat wordt letterlijk afgerond met hoogbouw in drie woonlagen. In die ronding bevinden zich de fraaiste woningen. In de ronde en rechte gevels is rekening gehouden met verhoudingen zoals die ook in het verleden waren. Het mocht blijkbaar niet alleen de wijk behouden, maar ook de wijk vernieuwen.

De Fases 2 en 3 komen straks te liggen tussen de huidige nieuwbouw en het flatcomplex 'Corioveste'. In die beide fases zal een geleidelijke overgang te zien zijn

voor elk wat wils. Er zijn 18 seniorenwoningen, waarvan vier met een slaapkamer en de overige veertien met twee slaapkamers. Van de zestien eengezinswoningen bestaan twee types, allen met drie slaapkamers. Daarmee heeft de corporatie zich al verzekerd van zowel bejaarden als kleine en grote gezinnen. De verschillende woonvormen moeten voor een goede doorstroming zorgen. De woningen zijn zo gebouwd, dat straks weinig aanpassingen nodig zijn als iemand vraagt om gehandicaptenvoorzieningen.

De Fases 2 en 3 komen straks te liggen tussen de huidige nieuwbouw en het flatcomplex 'Corioveste'. In die beide fases zal een geleidelijke overgang te zien zijn

van de lage eengezinswoningen in de wijk naar de hoogbouw van Corioveste. Fase 2 omvat 44 seniorenwoningen, waarvan de bouw meteen na de zomervakantie start. Hellingbanen, deuren zonder dorpels en een centrale ontmoetingsruimte leggen daar het accent op de oudere bewoners. Ook is er extra geld voor gesloten galerijen in deze hoogbouw.

De woningbouwvereniging start in oktober met Fase 3. Die ligt net tussen de twee andere complexen in en moet ook weer de sfeer van vroeger doen herleven. Maatvoering en gevelindeling komen overeen met die van de oude bebouwing. Het wordt een woonstraat die voor voetgangers de Laanderstraat en de Parallelweg met elkaar verbindt.

De woningbouwvereniging hoeft weinig moeite te doen om de woningen verhuurd te krijgen. De menselijke maat en de gunstige ligging van de wijk, op loopafstand van station en binnenstad, spreken blijkbaar erg aan. Zonder speciale reclame zijn de woningen via het normale spreekuur van Samenwerking Glück Auf verhuurd. Dat is een goed teken. Niet alleen voor de woningbouwvereniging. Maar zeker ook voor de leefbaarheid van het Eikenderveld.

● De eerste fase van de nieuwbouw in het Eikenderveld sluit goed aan op de bestaande bebouwing.

Foto: FRANS RADE

Vocht in huis net zo slecht als passief roken

Kinderen die in vochtige woningen wonen, hebben 25 procent meer luchtwegklachten dan kinderen die in een 'droog' huis wonen. In vochtige woningen ontstaan meer schimmels en huisstofmijtten waarvoor luchtwegen overgevoelig kunnen worden. De grootte van het effect hiervan op de gezondheid van kinderen is vergelijkbaar met dat van passief roken.

Dit concludeert A. Verhoeff in zijn proefschrift 'Vochtige woningen, schimmels en huisstofmijtten, en luchtwegsymptomen' waarop hij op 1 juni promoveert aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

In Nederland werd in de jaren twintig al gewezen op de mogelijke invloed van vocht in woningen op het ontstaan en verergeren van astma.

Volgens de promovendus is er lange tijd weinig aandacht besteed aan de mogelijke negatieve effecten van vocht in de woning op de gezondheid. Ten onrechte werd volgens Verhoeff verondersteld dat vocht-

problemen hoofdzakelijk voortkomen in oude, vooroorlogse woningen. Vocht komt ook in moderne woningen vaak voor. Naast vocht kan ook vaste vloerbedekking luchtwegenklachten veroorzaken, omdat in tapijt veel meer schimmels en huisstofmijtten voorkomen dan in gladde vloerbedekkingen, zoals vinyl of parket.

(ADVERTENTIE)

't Liefst een SieMatic.

als het beter moet...!

Architecten leveren kritiek op selectie voor uitgave Maastrichts project in architectuurjaarboek

wonincomplex Hoogfrankrijk in Maastricht van de architect Vandenbroucke is opgenomen in het architectuurjaarboek 1994. Voor deze uitgave heeft het Nederlands Architecteninstituut zijn 15 gebouwen geselecteerd. Het project van Vandenbroucke, die een monument voor de stad willen maken; kijkt af naar de andere uitverkozen gebouwen. Hij heeft gebruik gemaakt van klassieke vormen, terwijl alle andere projecten modernistisch zijn.

Woningcomplex Hoogfrankrijk van architect Charles Vandenbroucke.

Archief: FRITS WIDDERSHOVEN

Prof ir Carel Weeber, de voorzitter van de Bond van Nederlandse Architecten (BNA), vindt de selectie helemaal niet representatief. De keuze geeft slechts de indruk van één bepaalde ontwikkeling in de Nederlandse architectuur. Die lijn gaat terug op het modernistische bouwen, meent Weeber.

Deze functionalistische architectuur, die stamt uit de twintiger

jaren, is langzamerhand een eilaarszaak aan het worden, meent ook de Haagse architect Peter Drijver. Hij vindt dat de Nederlandse bouwmeesters, anders dan hun collega's in de landen om ons heen, met oogkleppen oplopen. Zij staan te weinig open voor andere stromingen dan de modernistische en verliezen daarmee het contact met het publiek. Weeber is het met hem eens. „De

modernisten zijn in hun vormgeving behoorlijk van het publiek afgehaakt, ikzelf trouwens ook.” Hij verklaart dat onder meer uit het feit dat Nederland zijn individuele opdrachtgevers is kwijtgeraakt. Vrijwel alles gaat tegenwoordig via instituties, zoals woningbouwverenigingen of projectontwikkelaars. In België zijn er bijvoorbeeld veel meer particuliere opdrachtgevers.

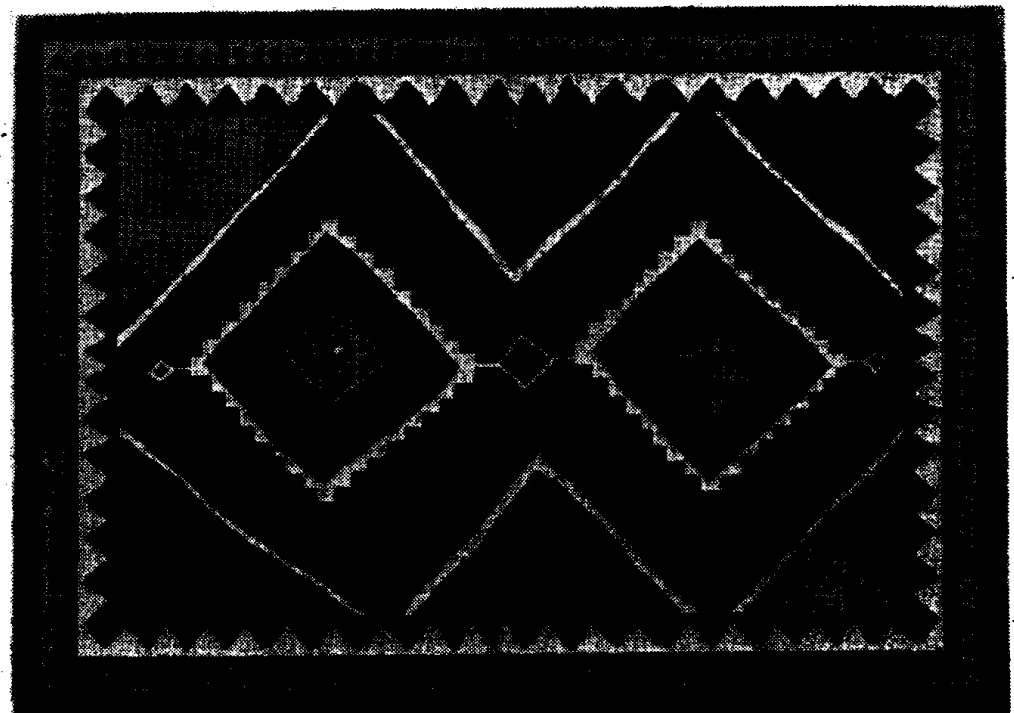
Uitbundig gedekte dinertafel

Een entente thuis vraagt om iets bijzonders. Of het nu gaat om een pinkster, een entente in de tuin, een verjaardagsbrunch of een intiem souper-voor-twee. Tafeldekken hoort bij de voorpret. De stijl bepaalt de sfeer: chic, damast, romantisch, boerenbont of vrolijk gekleurd glaswerk. Het geheim zit 'm in de accessoires.

Een feestelijk gedekte tafel compleet met kaarslicht: het is telkens weer een lust voor het oog. Ook bij onze voorouders stond de tafelcultuur hoog in aanzien. Voor de gegoede burgerij was porselein, kristal en tafelsilver destijds een bewijs van welstand. De stijlvol gedekte tafels werden meestal bekroond met weelderige bloemstukken, decoraties van suikergoed of hoog opgetaste fruitschalen. Tafels kreeg zo iets uitbundigs en decadents. Sinds kort mag het weer, dat rijke gevoel. Het zout in de pap van het dagelijks leven.

Damast, tafelsilver en flonkerend kaarslicht zijn de traditionele ingrediënten van de chic gedekte tafel. Het klassieke wit heeft inmiddels plaats gemaakt voor meer Byzantijnse invloeden. Serviesgoed wordt nu gedecoreerd met gouden randjes, bestek heeft gemarmerde heften, de drinkglazen zijn mondigelaz of geslepen. Het geheel ademt een rijke sfeer met als hoofdkleuren pauwblauw en flesgroen. De kandelaars zijn versierd met mysterieuze zonnen, sterren en manen. Ook tafelsilver hoort bij deze luxe stijl. Verzilverde kandelaars, brood- en fruitmandjes, peper- en zoutstelletjes, servetringen en wijngoelers: ze zijn weer te kust en te keur te koop. Allemaal geënt op puur klassieke vormen.

Een stijlvolle manier van serveren kan de tafel een extra feestelijk tintje geven. Denk bijvoorbeeld eens aan onderborden. Ze zijn los te koop in metaal of gekleurd glas. Helemaal professioneel is een onderbord met cloche, zo'n bolle deksel. Ook een simpel bordje, bijvoorbeeld om een warm broodje op te serveren, kan net dat tjeke extra cachet geven dat van uw entente een dineetje maakt.

• Een karpet, geïnspireerd door nomaden-kleden uit het zuiden van het voormalige Perzië.

Karpetten steeds kunstzinniger

Karpetten worden de laatste tijd steeds kunstzinniger. Er zijn hele reproducties van bekende schilders op de vloer te vinden. Ook zijn er karpetten die als een soort bodemmozaiek de kamer vullen.

Met de opkomst van parket, laminaat, en linoleumvloeren, stijgt de vraag naar vloerkleden. Kleden die passen bij de sfeer en de stijl van het interieur. Kunstzinnig, romantisch, klassiek of oriëntaals. Het huis kan nog zo extreem zijn ingericht, er past altijd wel een vloerkleed bij.

Het varieert van Kelims en Dhurries tot expressieve karpetten. Kelims en Dhurries zijn handgeweven

oosterse tapijten. Ze hebben in tegenstelling tot geknoopte tapijten, geen pool en zijn in principe aan twee kanten te gebruiken. Kelims zijn gemaakt van 100 procent wol en hebben loperachtige formaten. Er wordt veel gewerkt met harde kleuren als rood, terra en blauw. Dhurries zijn eenvoudige afgeleiden van de Kelim. Ze zijn er in veel kleurstellingen waarbij pastels de boventoon voeren, en ze zijn aanmerkelijk goedkoper.

De keuze van een kleed neemt vaak veel tijd in beslag. Er wordt gewikt en gewogen over afmeting, kleurstelling, materiaal en dessin. Waar vaak aan voorbij ge-

gaan wordt is de aanschaf van een anti-slip product voor onder het kleed. De ondergrond waarop het kleed wordt gelegd is een belangrijk gegeven voor het soort anti-slip dat moet worden gebruikt. De aanschaf van een anti-slip is geen overbodige luxe.

Legt u het kleed op een vloerbedekking, is het handig een anti-slip mat te gebruiken met een soort nopjes die zich in de vloerbedekking vastzetten. Voor een stenen ondergrond volstaat een egale stroeve mat en legt u uw kleed op hout, zijn er anti-slip matten die er uitzien als een soort rooster. Op een plavuizen vloer wordt in verband met de naden, een zwaardere anti-slip gebruikt dan bijvoorbeeld op een vinyl vloer. Dit is om de voegen op de vangen, anders slijt het kleed te snel.

Overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente per 17 mei 1994.

Na een periode van oplopende rente is de rente op de kapitaalmarkt de afgelopen week gedaald. Hiermee is de kans op een hypotheekrenteverhoging verminderd. Wij noteren deze week rentetarieven bij de VSB en VSB Den Haag; 0,2% voor het 10 en 12 jaarstarief.

Naam bank		rente max gedur.	afsl. voor in pct.	opgave bank	rentepercentages	
					nwr bij 10 jaar	nwr bij 12 jaar
ABN-AMRO	sparhyp.	5 jaar	1,00	7,30	3,91	2,55
ABN-AMRO	sparhyp.	10 jaar	1,00	7,70	4,17	2,76
ABN-AMRO	sparhyp.	15 jaar	1,00	8,10	4,44	2,98
ABN-AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	6,50	4,25	3,46
ABN-AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,10	4,65	3,78
ABP	sparhyp.	5 jaar	1,00	7,00	3,74	2,58
ABP	sparhyp.	10 jaar	1,00	7,40	4,00	2,83
ABP	sparhyp.	15 jaar	1,00	7,80	4,26	2,94
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,90	4,47	3,62
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,30	4,73	3,83
ABP	ann. hyp.	15 jaar	1,00	7,70	5,00	4,05
AEGON	sparhyp.	15/20 jr	1,00	7,40	4,05	2,85
BLG-Hypotheken	sparvasth.	5 jaar	1,00	6,90	3,59	2,40
BLG-Hypotheken	sparvasth.	10 jaar	1,00	7,30	3,85	2,60
BLG-Hypotheken	sparvasth.	15 jaar	1,00	7,70	4,12	2,81
BLG-Hypotheken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,70	4,40	3,57
BLG-Hypotheken	ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,10	4,66	3,78
GWK-bank	sparhyp.	5 jaar	1,00	7,10	3,85	2,59
GWK-bank	sparhyp.	10 jaar	1,00	7,50	4,12	2,80
GWK-bank	sparhyp.	15 jaar	1,00	7,90	4,38	2,97
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,90	4,54	3,67
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	7,30	3,95	2,60
Nationale Ned.	sparhyp.	5/10 jr	1,00	7,30	3,95	2,61
Nationale Ned.	sparhyp.	15/20 jr	1,00	7,70	4,21	2,82
ING BANK	sparhyp.	5 jaar	1,00	7,20	3,95	2,59
ING BANK	sparhyp.	10 jaar	1,00	7,60	4,21	2,77
ING BANK	sparhyp.	15 jaar	1,00	8,00	4,48	2,94
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,10	4,05	2,76
Postbank	sparhyp.	5 jaar	1,00	7,20	3,85	2,58
Postbank	sparhyp.	10 jaar	1,00	7,60	4,12	2,79
Postbank	sparhyp.	15 jaar	1,00	8,00	4,38	2,94
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,00	4,05	3,24
RABO hypotheekbank	spar opth.	5 jaar	1,00	6,90	3,59	2,51
RABO hypotheekbank	spar opth.	10 jaar	1,00	7,30	3,85	2,77
RABO hypotheekbank	spar opth.	15 jaar	1,00	7,70	4,12	2,97
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	variabel	1,00	6,30	4,05	3,26
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,10	3,85	2,78
SNS Bank	sparhyp.	5 jaar	1,00	7,20	3,95	2,59
SNS Bank	sparhyp.	10 jaar	1,00	7,60	4,21	2,77
SNS Bank	sparhyp.	15 jaar	1,00	8,00	4,48	2,94
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,90	4,54	3,67
SNS Bank	ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,30	4,80	3,78
Westland Utrecht	lage last h.	5 jaar	1,00	7,30	3,95	2,60
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	5 jaar	1,00	6,90	3,85	2,51
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	10 jaar	1,00	7,30	4,12	2,78
SNS Bank	sparhyp.	5 jaar	1,00	7,20	3,95	2,59
Boewf. Hoevelaken	sp. vasthyp.	5 jaar	1,00	6,90	3,59	2,40
Boewf. Hoevelaken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,70	4,40	3,57

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheek met gemeentegarantie. De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek. De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. f. 150.000,-. Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden. Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af. ©Copyright 'Vereniging Eigen Huis' te Amersfoort.

Dieven moet je de nek omdraaien

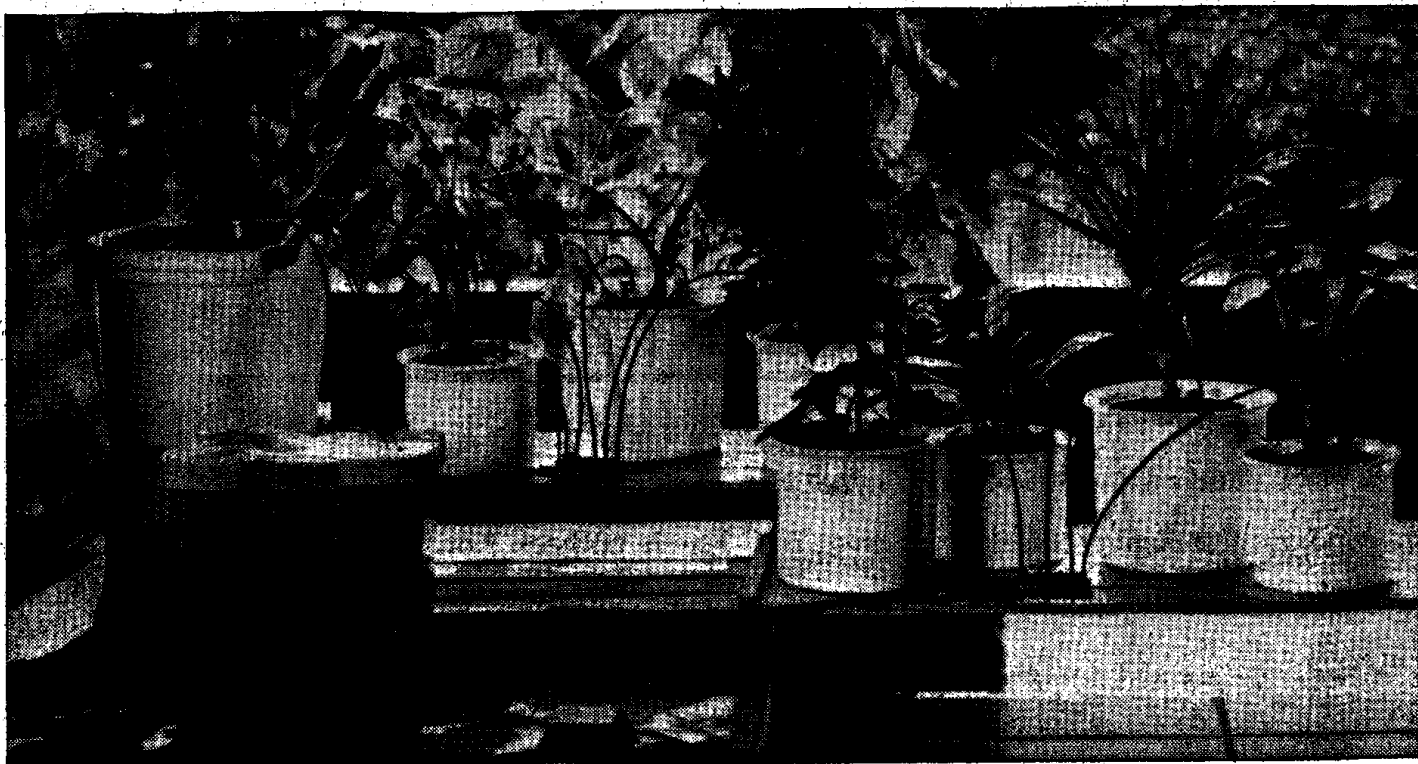
DOOR SANTE BRUN

Bij sommige 'nuttige' planten gaat veel groei-energie verloren door dat u niet de bloemen meeneemt bij het dieven. Die groeien namelijk op dezelfde manier als de zij-scheuten, maar zijn er wel goed van te onderscheiden. Bij druiven moet u, en in ieder geval de komende weken, ook voorzichtig gesnoeid worden; wanneer op de nieuwe scheuten twee 'trossen' zich ontwikkeld hebben, dan moet u de trossen afknippen. Wanneer dat gebeurt hangt ook af van de soort - moet u de tak daar achter niet langer laten doorgroeien dan tot twee of drie bladeren. Daarachter knipt u af, hetzij het een tak betreft die u wilt laten doorgroeien om er een nieuwe 'gesteltak' van te maken, voor volgende jaren. Wanneer u dat hebt gedaan zult u zien dat de diefengroei pas goed begint.

U moet het hele seizoen blijven dieven, om de druiven een zo goed mogelijke kans te geven uit te groeien en te rijpen.

Aaltjes

Aaltjes of nematoden zijn de schrik van de amateurtuinier. Vooral Phloxen kunnen er flink door aangedaan worden, en de aardappelteler is als de dood voor aaltjes die de knollen aantasten. Maar er zijn aaltjes en aaltjes. Een ervan, *Phasmagabditis hermaphrodita* heeft het niet op planten, maar op een heel andere tuinplaag gemunt: slakken, en wel naaktslakken. Tot nu toe kon je die bestrijden door ze te vangen, en uiteraard ook door het strooien van slakkekorrels.

• Het vakantiewatergeefstelsel in werking.

In Engeland heeft men nu ontdekt dat de aaltjes met de eigenaardige naam het nog veel beter kunnen, en milieuvriendelijk ook. Ze zijn daar in de handel gebracht onder de naam Nemaslug, zo lees ik in het meinum-mer van The Garden. De aaltjes zijn onschadelijk voor andere dieren of planten.

Ook het druivelaantje (of taxushaantje), een zeer schadelijk kevertje dat allerlei gewassen te gronde richt, kan door middel van aaltjes, in dit geval *Heterorhabditis megidis* worden bestreden. In de commerciële kwekerij worden die al lang gebruikt, en zijn er in Engeland nu ook voor de amateur onder de naam Nemaslug. Ik weet niet of het mogelijk is de levende aaltjes te verzenden naar Nederland, maar het is te proberen: The Garden noemt Defenders Ltd, Freeport, O Box 131, Wye, Ashford, Kent, TN25 5BR, telefoon 00 44 233 813121.

Groen

Planten die alleen maar groen zijn, genieten niet de voorkeur van tuinliefhebbers. Er is ook niets tegen een bonte tuin met felle contrasterende kleuren, ik heb zelf ook een paar van die hoeken. Maar een tuin met planten die vooral zijn aangepast wegens hun bladkleur en blad-vorm, daar gaat toch een zekere rust van uit. Susan Conder (en fotograaf) Andrew Lawson zijn kan opleveren, maar ook juridisch advies (bijvoorbeeld over erfafscheidingen) en reizen naar natuurgebieden in binnen- en buitenland. Volgens de organisatie hebben al vijftigduizend mensen de kaart, en zal de komende

len; ik denk dat je daar zeer voorzichtig mee moet omgaan, want veel bont blad wordt vaak nog bonter dan bonte kleuren.

Bij het doornemen van dit boek heb ik verstand gestaan bij de hoeveelheid planten die bestaat met bonte bladeren. Vooral in de kamerplanten is een onwaarschijnlijk kleurenpalet te bewonderen, met name in planten uit tropische wouden. In tuinen in Indonesië, vooral bij moderne huizen, geeft men zelfs heel vaak toe aan de neiging, uitsluitend bontbladige bomen en heesters te planten, kennelijk onder het motto: er is al zoveel groen. Ik was niet zo kapot van het aldus verkregen resultaat.

In ieder geval heeft de lezing van het boek van Conder me gebracht tot de conclusie, dat een enkel kleuraccent door een bonte plant heel mooi kan zijn, en dat het combineren van meerdere bonte planten moet worden afgezien of overgelaten aan vaklui. Uitg. Terra, Zutphen, f59.90.

Groene kaart

Een creatieve naam voor een initiatief, bedoeld om mensen met een tuin en met problemen van advies te dienen: GreenCard, een soort creditcard, die je veertig gulden per jaar kost, en die je onder andere het (deskundig) tuinadvies van Wim Oudshoorn kan opleveren, maar ook juridisch advies (bijvoorbeeld over erfafscheidingen) en reizen naar natuurgebieden in binnen- en buitenland. Volgens de organisatie hebben al vijftigduizend mensen de kaart, en zal de komende

Water geven

Wie geeft de planten water in de vakantie? Een vraag die ook te mijnen deze dagen weer actueel is. Gardena levert een oplossing die er wel heel aantrekkelijk uitziet: een systeem waarmee de planten tijdens de vakantie automatisch de juiste hoeveelheid water krijgen. Vanuit een reservoir van negen liter wordt door middel van 18-Volts pompje dagelijks een (in drie standen in te stellen) hoeveelheid water naar de planten gevoerd. Het systeem, voor maximaal 36 planten, is helemaal demonteerbaar, en kan dus na de vakantie worden weggeborgen. Voor 175 gulden hebt u een vaste watergever in huis. Ik kan me trouwens voorstellen dat er mensen zijn die het ding ook aanzetten als ze thuis zijn. Of het een fraai gezicht is, dat is uiteraard een geheel andere vraag.

Voor buitenplanten is het systeem minder geschikt, daarvoor heeft Gardena het systeem Microdrip, dat professioneler is en (dus) duurder.

(ADVERTENTIE)

FBTO

Sparhypotheek

6,9%

(effectief 7,1%)

BON VOOR GRATIS INFORMATIEPAKKET

Naam: _____ M/V

Strijk: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon overdag: _____

's avonds: _____

Gedrukt datum: _____

FBTO

Gedrukt naar

TE KOOP

bij de makelaar
van Limburgse huize....

Gulpen, Dr. Delissenstr. 3 Vr.pr. f 269.000,- k.k.
Zeer mooi, geschikt twee onder één kap-
woonhuis, met garage, carport en zonnige tuin.
Kindervriendelijke buurt. Glob.ind.: woonk. (34 m²)
zeer fraaie compl. keuken, 3 slaapk., badkamer
(ligbad) vaste trap naar een royale zolder. Bouwjaar
1989.

Heerlen, Marconistraat 12 Vr.pr. f 147.000,- k.k.
Leuk halfvrijstaand woonhuis met c.v. en o.a. woonk.
(4x5), keuken (3x3), 3 slaapkamers en douche op 155
m² grond. Geheel onderkelderd en voorz. van
rolluiken. De achtergevelramen zijn uitgevoerd in
kunststof met thermopane. Dit huis moet u beslist van
binnen zien!

Kerkrade, Elissagracht f 205.000,- k.k.
Halfvrijst. huis met o.a. woonk., grote woonkeuken, 4
slaapk., garage en tuin. Perc.opp. 154 m²

Ransdaal, Ransdalerstraat
(incl. frituurinv.) f 315.000,- k.k.
Karakteristiek vrijstaand woonhuis (met friture) in het
dorpcentrum. Ind. o.a.: provisiekelder, hal, woonk.,
eetk., grote woonkeuken, badk., diverse bergingen,
carport en friture. 1e verd.: 3 slaapk. 2e verd.: 4
mansardekamers. Besloten tuin (perc.opp. 340 m²).
Ook als privéwoonhuis te koop.

Stenaken, Beutenaken f 345.000,- k.k.
Ruim halfvrijst. huis met rolluiken, ged. dubb. begl.,
garage en 2 vakantie-app. Ind. woonk.: sousterr.:
garage (± 25 m²) en kelder. Beg.gr.: woonk. (± 26
m²), grote woonkeuken. 1e verd.: 3 slaapk. en een
douche. In de bijgebouwen is een 2-persoons en een
4-persoons vakantie-app. De inventaris van de app. is
in de koop begrepen. Totale perc. opp. 325 m²

Wijlre, Kapolder Vr.pr. f 315.000,- k.k.
Wooncomplex met grote tuin en bestaande uit 3 zelfst.
woningen. Nadere info bij ons kantoor.

BOUWTERREINEN

Scheulder (gem. Margraten)
2 mooi gelegen bouwterreinen voor vrijstaande
landhuizen. 1000 m² bouwgrond. + 850 m²
achterliggende weidegrond. 700 m² bouwgrond +
2850 m² weidegrond. Bouwtempo: 1994 en 1995.
Voor beide percelen geldt een vr.pr. van f 195.000
k.k.
Inwoners c.q. gebonden van de gem. Margraten
hebben een voorkeursrecht.

VONCKEN MERTENS
MAKELAARDIJ O.G./ VERZEKERINGEN
EN GELDZAKEN
Rijksweg 9 6271 AB Gulpen
tel.: 04450-1724/1754 fax: 04450-1780

Peters & Partners

Makelaars/taxateurs O.Z.
A. Printhagenstraat 36, Geleen

Brunssum-Treebeek

Te renoveren ouder winkel-woonhuis (zeer geschikt
voor kamerverhuur) m. verkoopruimte v. ca. 50 m²,
(div. mogelikh.). Prijs f 75.000,- k.k.

Geleen, Rijksweg-Noord

Groot vrijstaand woonhuis m. achterbouw, schuur en
gr. terrein (1750 m²). Voor diverse doeleinden geschikt.
Koopprijs f 500.000,- k.k.

Geleen, Henri Hermanslaan 139

Gerenoveerd hoekappartement op de 4e woonl. m.
gas-c.v. en berging. Ind.: gr. woonk. m. balkon, gesl.
keuken, 2 slpk., douche en toilet. Voorzien van kunst-
stof kozijnen en dubbele beglazing. Koopprijs
f 125.000,- k.k.

Geleen, Rembrandtlaan

Zeer fraai gel. halfvrijst. woonh. m. gas-c.v. (nieuw),
aanbouw, tuin en garage. Ind.: woonk. incl. eetkamer
en open keuken tot ca. 60 m². Verd.: 3 slpk., badk. m.
ligb., 2e toilet en bidet. Koopprijs f 198.000,- k.k.

Geleen, Elvestraat

Goed onderh. woonhuis m. berging, tuin en aanbouw.
Ind. o.a.: kelder, woonk. ca. 30 m², woon-eetkeuken
m. nieuwe eiken aanb. keuken, badk. m. ligb. 1e verd.:
3 slpk., zolder te ber. via vaste trap/ Vraagprijs
f 142.500,- k.k.

Geleen-centrum, Markpad 2

Verkoopruimte 90 m² m. bet. vl., gas-c.v., kitchenette
en toilet. Huurprijs f 1750,- per maand excl. BTW.

Hoensbroek, Kennedystraat

Op goede woonst. gel. goed onderh. woonhuis met
gas-c.v., berging en tuin m. vrije achterom. Ind. o.a.:
woonk. m. open keuken, 3 slpk., douche, bergzolder.
Koopprijs f 138.000,- k.k.

Limbricht, Prof. Mentenlaan

Halfvrijst. herenh. m. aanb., gas-c.v., garage en tuin.
Ind. o.a.: living incl. keuken ca. 67 m², bijkeuken
(6.50x2.70), berging ca. 10 m², royale tuin. 1e verd.: 3
slpk., badk. m. ligb., vaste trap n. 4e slpk. Vraagprijs
f 295.000,- k.k. Aanvaarding in overleg.

Sittard, Overhoven

Uitst. onderh. begane grond-2-slaapk.appartement m.
eigen c.v., eigen parkeerplaats, terras en buitenber-
ging. Bwjr. 1987. Koopprijs f 138.000,- k.k.

Stein, Tongerenstraat

Vrijst. bungalow m. garage, gas-c.v. en tuin. Bwjr.
1972. Ind.: woonk. (8x5.20x3.50), tuinkamer, gesl.
keuken, 3 slpk., badk., berging. Koopprijs f 325.000
k.k.

Ulestraten, H. Dunantstraat

Uitst. onderh. halfvrijst. herenhuis (1979) m. L-woonk.
42 m², keuken, bijkeuken, garage, 4 grote slpk., badk.
m. bad en douche, portaal m. 2e toilet en vaste trap n.
2e verd. Mooie tuin. Perc. 354 m². Goed geïsol. Koop-
prijs f 295.000,- k.k.

Op zaterdag geopend van 10.00-12.30 uur

MET SPOED WOONHUIZEN

GEVRAAGD

Geen verkoop - Geen kosten

046-750000!

TE KOOP

LANDGRAAF
Aalbersestraat 9
Vrijstaand woonhuis
met tuin en in pandige
garage. Indeling: provi-
siekelder, c.v./berging.
Entree/hal aan zijkant,
doorloop met gasten-
toilet en m.k. naar
woonkamer met par-
ketvloer, ingebouwde
haard en schuif-/kieppui naar terras en tuin. Dichte keu-
ken met L-vormige installatie voorzien van div. appara-
tuur. Twee (voormalig drie) slaapkamers, badkamer met
ligbad, v.w. en tweede toilet. Vliering.
Prijs f 279.000,- k.k.

LANDGRAAF
(Schaesberg)
Swagemakersstraat
17
Rustig gelegen vrij-
staand woonhuis met
ruime garage en mooi
aangelegde tuin met
vijverpartij en optimale
privacy. Indeling: en-
tree, m.k., gastentoilet
met fonteintje, woonkamer met inbouwhaard, ruime
open keuken met luxe eiken inrichting voorzien van div.
apparatuur. Gehele benedenverdieping travertinvloer.
Overloop met toegang tot drie slaapkamers, badkamer
met ligbad, douche, v.w. en 2e toilet. De zolder is mid-
dels vliezotrap bereikbaar. N.B.: gehele pand optimaal
geïsoleerd en voorzien van hardhouten kozijnen en
elektrische rolluiken.
Prijs f 369.000,-

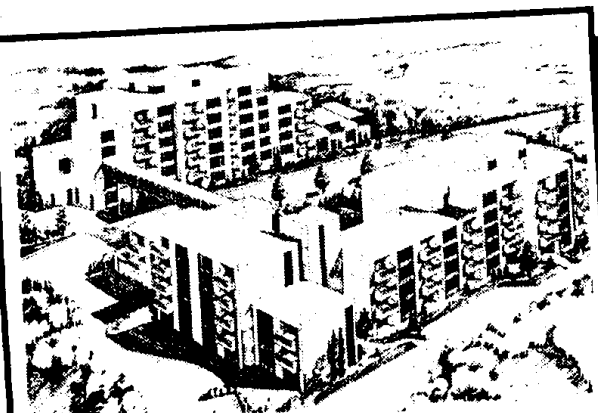
HEERLEN
(Heerlerbaan)
Vrijheidsstraat 2
Vrijstaande bungalow
met ruime garage. In-
deling: ruime entree/hal
met gastentoilet en
garderobenis. L-vormige
woonkamer met
open haard en toegang
tot terras. Dichte keu-
badkamer met o.a. ligbad.
Prijs f 325.000,- k.k.

KERKRADE (Gracht)
Gerardagracht 5
Rustig gelegen halfvrij-
staand woonhuis met
lostaande garage en
mooi aangelegde tuin
met optimale privacy,
vijverpartij en tuinhuis-
je. Was- en provisiekel-
der, entree met toilet, muurkast en trap naar verdieping.
Woonkamer met tegelvloer, allesbrander en schuifpui
naar terras en tuin. Open keuken met luxe eiken keu-
keninrichting voorzien van div. apparatuur, deur naar
terras. Drie slaapkamers, badkamer met ligbad, douche,
v.w. en 2e toilet. Zolderberging middels schuiftrap be-
reikbaar. Pand is voorzien van rolluiken.
Prijs f 265.000,- k.k.

KERKRADE
(Gracht)
Elisagracht 6
Aan woonerf gelegen
woning met berging
aan voorzijde. Entree
met garderobe. Ruime
woonkamer met par-
ketvloer en toegang tot
de achtertuin. Open
eetkeuken, trap naar
verdieping. Ruime overloop met toegang tot drie slaap-
kamers, badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet.
Prijs f 159.000,- k.k.

VAALS
„Het Hooghe Oord“
Diverse service-appartementen in het gebouw „Het
Hooghe Oord“ te Vaals. De appartementen varië-
ren in ligging en indeling, maar beschikken alle
over o.a. één of twee slaapkamers met compleet
ingerichte keuken en badkamer.
De huurprijzen liggen voor de tweekamerwoningen
op respectievelijk f 1.200,- en f 1.400,- per
maand, inclusief servicekosten. Bij koop variëren
de prijzen vanaf f 105.000,- k.k. tot f 135.000,-
k.k., plus servicekosten vanaf f 716,- per maand
afhankelijk van indeling, ligging en aantal gebrui-
kers.

LANDGRAAF (Ubach
over Worms)
Rötscherweg 6A
Voormalige pastorie-
woning met diepe tuin.
Kelderruimte, entree
met tegelvloer, woon-
kamer met houten
vloer en mogelijkheid
voor haard, muurkast en trap naar verdieping. Ruime
dichte keuken met hoekopstelling voorzien van div. ap-
paratuur. Badkamer met ligbad, v.w. en aansl. wasma-
chine. Separaat toilet, op verdieping drie slaapkamers,
zolder middels steektrap bereikbaar.
Prijs f 159.000,- k.k.

BRUNSSUM
Heggerank 10
Halfvrijstaand
huis met garage,
eigen vrij
voorzijde. Entree
naar verdieping. R-
woonkamer, o-
keuken met toegat
bad, v.w. en 2e toilet, zolderberging.
Prijs f 239.000,- k.k.

HEERLEN
(Centrum)
Dr. Poelsstr. 34-3
Karakteristiek
pand op zichtlocatie
aan het kruispunt
straat/Putgraaf/Dr.
Poelsstraat. Het o-
bestaat uit vier ve-
pingen, waarvan
eerste twee als w-
ruimte gebruikt kunnen worden. De derde en v-
verdieping kan verbouwd worden tot een luxe stad-
ning met separate toegang.
Koopprijs f 445.000,- k.k.

SIMPELVELD
Laurenthof 5
Rustig geïsoleerd
staande bungalow/
patio's op diverse
veas en garage
loopafstand. Ruime
tree met gastentoilet
m.k. Woonkamer
56 m² met mar-
vloer, vrijhange-
moderne open haard en schuifpui naar tuin. Dichte
keuken met div. apparatuur. Slaapkamer met gar-
bekast, badkamer met ligbad, dubb. v.w. in soust-
drie slaapkamers, badkamer met douche, v.w. en 2e
toilet. Separate wasruimte. Dak is geheel vernieuwd.
Prijs f 310.000,- k.k.

TE HUUR AANGEBODEN

HEERLEN (Heksenberg) Mgr. Hanssenstraat.
Diverse winkelenits te huur v.a. 64 m² tot 136 m². Hu-
prijzen f 200,- per m² per jaar, exclusief BTW.

ABC Makelaardij

Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen
tel. 045-712040
fax 045-711357
A.J.M. Sijsternans

AL GENERATIES LANG BLIJKT EEN BLG-HYPOTHEEK DE BESTE KEUZE...

Al lopen hun meningen over
de beste windkracht mijlenver uiteen,
'de sport', daar draait alles om voor
vader en zoon.

Ook in financiële zaken hebben
ze dezelfde karaktertrekken. Neem nu
de financiering van hun huis.
Daarvoor hebben ze allebei een BLG-
hypotheek, waarvoor al twee
generaties lang de meesten kiezen.

Want de BLG-
hypotheek zijn met
hun tijd meegegroeid
zonder hun unieke
voordelen te verliezen.
Betrouwbaarheid, zekerheid en
financieel maatwerk zijn waarden die
niet veranderen.

Wat wel verandert, is de keuze.
Omdat ieder z'n eigen leven leidt,
biedt BLG Hypotheken moderne
hypotheekvormen die daarop
aansluiten.

De BLG-Annuïteiten-
hypotheek, de BLG-Middelrente-

hypotheek, de BLG-Spaarhypotheek
en de BLG-Fixe-hypotheek. Kortom:
voor iedere levenswijze, elk inkomen
en elk type woning levert BLG
Hypotheek financieel vakwerk.

Wat dat betekent, merkt u aan
de menselijke benadering, de manier
waarop er met uw wensen rekening
wordt gehouden. Bij BLG Hypotheken
is de klant nog steeds een persoonlijke
relatie en geen
nummer. En als u er
een sport van maakt
om de laagste rente

uit te zoeken: ook in dat opzicht
komen BLG-hypotheek goed uit de
bus.

Praat er eens over met uw
makelaar of assurantieadviseur.

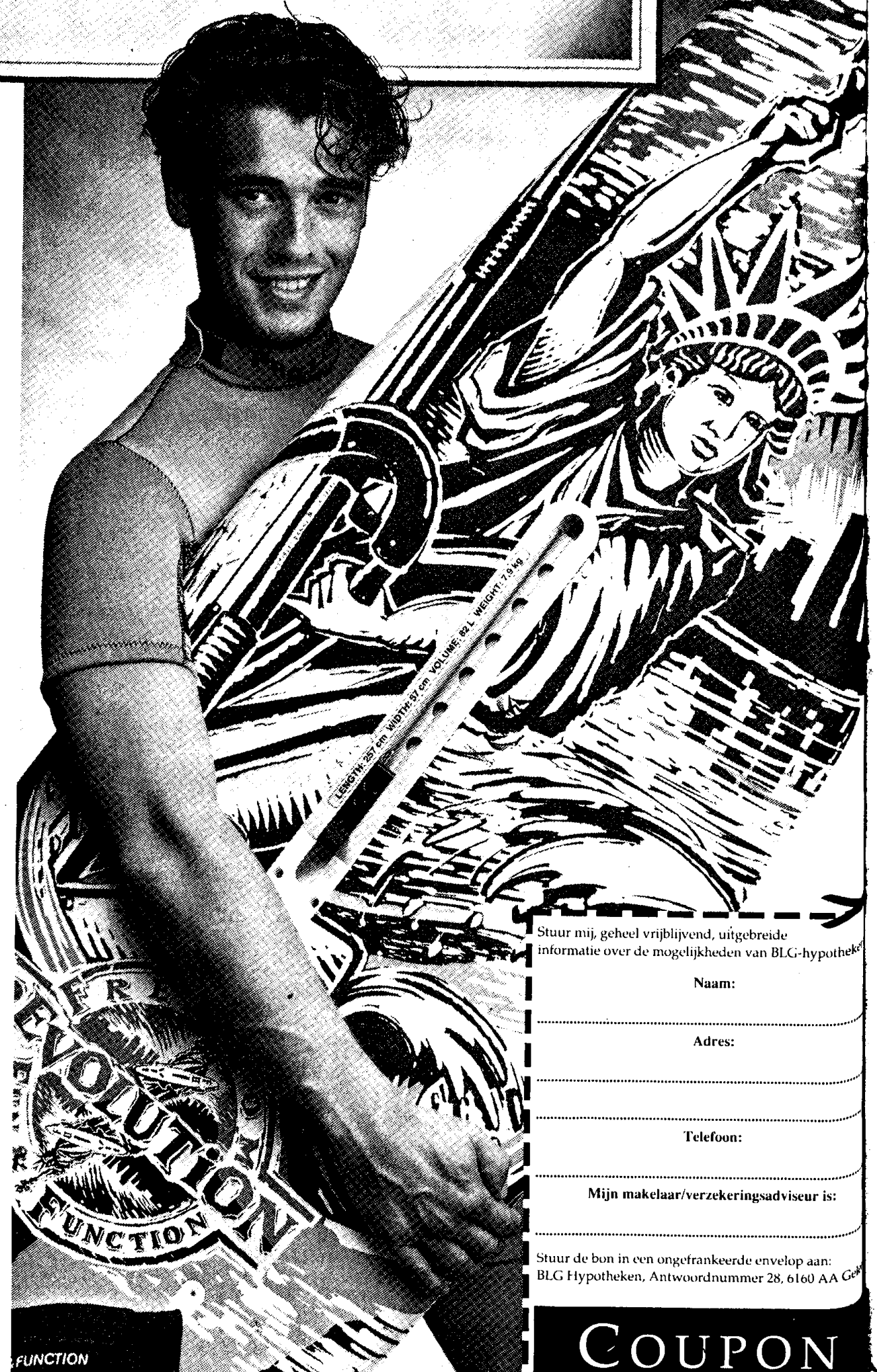
Voor meer informatie kunt u
ook even bellen met BLG Hypotheken
of de coupon insturen.

Financieel vakwerk

BLG Hypotheken

Geleen, Jos Klijnenlaan 288, Tel. 046 - 788588
Roermond, St. Christoffelstraat 10, Tel. 04750 - 16555

Stuur mij, geheel vrijblijvend, uitgebreide
informatie over de mogelijkheden van BLG-hypotheek

Naam:

Adres:

Telefoon:

Mijn makelaar/verzekeringsadviseur is:

Stuur de bon in een ongefrankeerde envelop aan:
BLG Hypotheken, Antwoordnummer 28, 6160 AA G

COUPON

Manuëla Kemp wekelijks op tv met *Eigen Huis & Tuin*

'Ik hang de kastjes op als de verf nog nat is'

DOOR SUSANNE VAN VELZEN

HILVERSUM – Als een wervelwind komt Manuëla Kemp binnen. De taxi-chauffeur vervloekend die haar zojuist tot voor de deur van het RTL4-gebouw heeft gebracht. „Volgens mij ben ik hartstikke afgezet.” Het ritje van Loosdrecht naar Hilversum duurde slechts enkele minuten maar de rekening was vijftig gulden. „Nee de meter hoefde niet aan, zei die man. Hij dacht natuurlijk, laat ze maar lekker betalen daar bij RTL4. En ik trap daar met mijn stomme kop in.”

Een verrassend akkefietje voor iemand over wie na een uur praten één ding duidelijk is: deze dame laat niet over zich heen lopen. De presentatrice van het RTL4-programma *Eigen Huis & Tuin*, dat steeds op zaterdagmiddag wordt uitgezonden, doet geen dingen die ze niet wil. Zo droppen haar teksten in het programma Gezondheid van de sponsoring. Het werd haar te gortig en dat heeft ze laten weten ook aan de RTL-leiding. „Als de uitzending over verkoudheid ging, zat ik te niesen. Hadden we het over incontinentie dan had ik daar ook last van. Ik had op een gegeven moment alle denkbare kwalen.”

Een tochtje op de Spartamet (de handige fiets met hulpmotor) in *Eigen Huis & Tuin* vond ze geen goed idee. „Zo'n ding past niet bij me. Dat is echt iets voor mijn collega-presentator Nico. Nu heb ik een stoere omafiets van Sparta gekregen en daar voel ik me lekker op. Dat past bij me.” Manuëla Kemp is 31 jaar oud, heeft al talloze baantjes gehad en voelt zich als een vis in het water bij het populaire woonprogramma van RTL4. Bijgestaan door teamman Rob Verlingen en klusjesman Nico Zwinkels presenteert zij elke zaterdag vanuit het

● Manuëla Kemp: „Voor kijkers die heel veel geld hebben is ons programma niet bedoeld. Die laten in huis toch alles doen.” Foto: GPD

'studiohuis' in Blaricum de laatste trends en nieuwtjes op woongebied. Ze reist stad en land af op zoek naar bijzondere huizen.

Verklaring

Aan *Eigen Huis & Tuin* heeft Manuëla de hele week haar handen vol. Maandag vergaderen, dinsdag en woensdag op reportage naar onder meer de gemeente van de week en bijzondere woonvormen, donderdag teksten maken en zaterdag de hele dag opnamen in het studiohuis in Blaricum.

Elke zaterdagmiddag kijken bijna een miljoen mensen naar *Eigen Huis & Tuin*. Een verklaring voor het succes van het programma heeft Manuëla Kemp niet. „Misschien dat de gezelligheid op de set doorstraalt in de huiskamers. Het is geen statig programma. Dat komt natuurlijk voor een belangrijk deel omdat we niet in een studio maar in een echt huis zitten. Ik vind het heel prettig om in die sfeer te werken. Een studio is zo saai. Onlangs heb ik een keer Catherine Keel vervangen in Koken met Sterren. Dan heb je een kleedkamer

en er staan bloemen. Het is allemaal wat braver en strakker geregeld. In *Eigen Huis* kleed ik me gewoon in de gang om. 'Rot even op ik ben bezig', roep ik dan.”

Volgens Manuëla zit de kracht van het programma ook in de samenstelling van het presentatietrio. „We zijn drie hele verschillende types. Iedereen herkent zichzelf wel in één van ons. Nico is een pietje precies die heel degene werkt, Rob is niet te stoppen. Die man zit zo vol met energie. En ik ben zo iemand die

geen geduld heeft. Ik hang de kastjes al op terwijl de verf nog lang niet droog is.”

Eigen Huis & Tuin richt zich voor een groot deel op de Nederlander met de kleine portemonnee. De redactie laat zien hoe je met een paar honderd gulden je keuken of slaapkamer een opknappertje geeft. De resultaten zijn altijd heel verrassend. „De kijkers met de lagere inkomens zijn de mensen die zelf klussen. Het heeft weinig zin om je met ons programma te richten op kijkers die heel veel geld hebben. Zij laten in huis alles doen.”

Meidengroep

Het televisieavontuur begon voor Manuëla Kemp bij Joop van den Ende. Manuëla zong in de meidengroep The Revellettes ('beetje Bananarama-achtig') en trad regelmatig op tijdens evenementen en feesten in Aalsmeer. De tv-producent vroeg haar auditie te doen voor de presentatie van Showtime voor TV10. Dat feestje ging niet door. Later klopte RTL4 bij haar aan om de Nationale Postcode Loterij te presenteren in De 64.000 gulden vraag.

In een zangcarrière had ze op dat moment niet veel trek meer. „Ik had het helemaal gehad in de muziek, was teleurgesteld. We traden gemiddeld vier keer per week op, had alle dansings van binnen gezien, maar op de radio werden we niet gedraaid. Zodra ze hoorden dat The Revellettes uit Amsterdam kwamen hoefde het niet meer. Er heerst hier altijd zo'n idee van 'wat je van ver haalt is lekker'. Ik had behoefte aan erkenning. We voldeden ook niet aan het beeld van een meidengroep. We droegen geen korte strakke rokjes en hoge hakken. Muziek heeft nog altijd een heel warm plekje in mijn hart. Ik ga veel naar concerten. Ook van Nederlandse bands. Er loopt zoveel talent rond, waar je helaas nooit wat van hoort. Ik vind het nog steeds heerlijk om in de muziekwereld rond te lopen. Dat creatieve sfeertje is fantastisch.”

Martin: „Het idee dat muziek behang is, heerst bij veel mensen. Het komt ook doordat muziek onderhand overal is, het is doodgewoon. Mensen zijn het door diverse oorzaken onderhand gaan beschouwen als zo iets als buitenlucht of in de westerse landen dan: drinkwater. Daarom vinden ze het ook onzin om er voor te moeten betalen.”

„In de week nadat we hadden gewonnen, riepen alle pub-eigenaren: 'It's a great day for the country.' Maar betalen voor de muziek die ze in hun eigen etablissement ten gehore brengen ho maar. Omdat we hadden gewonnen, hadden we af en toe de mogelijkheid, op ontvangsten bijvoorbeeld, om daarop publiekelijk te wijzen.” En zo heeft het winnen van het Eurovisie Songfestival 1994 allerlei interessante bijproducten. Blijft het opmerkelijke feit dat Ierland nu wel erg vaak heeft gewonnen. Je zou haast zeggen dat het iets heeft te maken met de vaak geroemde muziektraditie van Ierland.

Charlie: „Natuurlijk is die er. Die gaat terug tot de oude Keltische barden. Natuurlijk bestaan in Ierland heel veel verschillende soorten muziek, maar er is altijd als je goed luistert de zelfde grondtoon te ontdekken, iets mystieks. Nog steeds is muziek in Ierland een levende traditie. Kijk maar op straat, in de pubs.” De pubs zijn lange tijd het werkterrein van zowel Paul als Charlie geweest. Nu niet meer, als de voortekenen niet bedriegen. Hoewel ze het niet hadden gedacht zijn ze plotsklaps als twee tamelijk individueel operende artiesten een wereldberoemd duo geworden. Vinden ze dat erg?

Charlie: „Nee, het leven bestaat uit periodes. En van elke ontwikkeling leer je.” Paul: „Meer mensen dan we ooit hadden gedroomd zien ons nu. Dat betekent voor ons dat we onze ideeën en ons talent met veel meer mensen kunnen delen.”

Charlie: „Als we elkaar zouden hebben ontmoet toen we jonger waren, hadden we nog niet het vermogen om te willen samenwerken gehad. Wie weet hadden we dan ieder zo veel ego gehad dat we elkaar in de weg hadden gezeten. Maar ach, de 'Rock 'n roll kids' zijn ouder geworden. En in geval van meningsverschillen hebben wij daar een pracht van een vaderfiguur in Brendan.” Brendan: „Ga door Charlie, vader waardeert wat je zegt...”

'Wij houden het expres simpel bij het kiezen van onze liedjes'

DOOR ELS SMIT

Winnaars Songfestival heel even in Nederland

AMSTERDAM – Het duo, of eigenlijk het trio is even in Amsterdam neergestreken. En dan te bedenken dat ze tot een paar maanden geleden ieder een keurige solo-carrière hadden, elkaar slechts van naam kenden. Maar het winnen van het Eurovisiesongfestival heeft daarin verandering gebracht. In een klap zijn ze letterlijk wereldberoemd: The 'Rock 'n roll kids' Paul Harrington en Charlie McGettigan en hun geestelijke vader: de componist en tekstdschrijver Brendan Graham.

Hun winnende liedje komt nu pas in Nederland, in feite in heel Europa, op de markt. In Ierland staat het al nummer drie op de hitlijst, naar verwachting wordt het spoedig nummer 1. Vergeleken bij vorige gelegenheden is hun cd snel uit. Ze hadden ook even kunnen afwachten, zeker gezien het feit dat het statistisch niet voor de hand lag dat Ierland weer zou winnen.

„Kijk,” zegt Brendan met de milde maar licht fatalistische wijsheid die het hebben van vijf dochters in de regel met zich meebrengt: „We hadden voor het Songfestival al het idee dat het lied in deze vorm succes zou hebben, ook als we niet zouden winnen. Maar het is lastig om een platenmaatschappij daarvan te overtuigen. Daarom hebben we voor de gelegenheid met z'n drieën een platenlabel gevormd. De single was al klaar voor de uitzending.” Dat ze inderdaad zouden winnen, was uiteraard niet ingecalculeerd. Maar ze kunnen het wel verklaren.

Charlie: „De jury's in de diverse landen bestaan uit gewone mensen. Dat die in zo grote getale hun stem geven aan dit liedje is, denken wij, een teken aan de wand. Veel componisten en tekstdschrijvers denken dat je voor het Eurovisie Songfestival volgens een bepaalde formule moet schrijven. Dat een gewoon, mooi liedje niet meer in de prijzen zal vallen. In zekere zin is dat verworping. Ik hoop dat wij nu het tegendeel hebben bewezen.”

● Paul Harrington en Charlie McGettigan. Het door Brendan Graham geschreven Rock 'n' Roll Kids leverde het duo 228 punten op. Daarmee werd Ierland voor de derde achtereenvolgende keer winnaar van het Eurovisie Songfestival. Foto: MUSIKMARKT

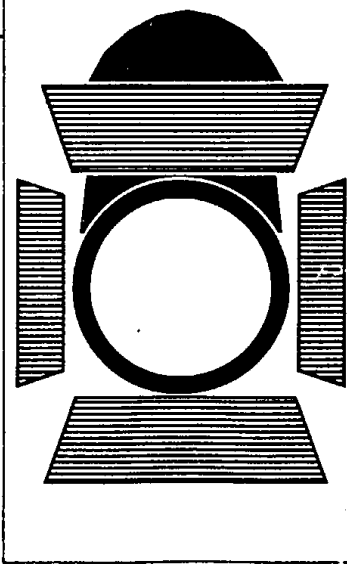
Brendan: „Sterker nog: we hopen dat we hebben bijgedragen aan een koerswijziging, dat er voortaan meer liedjes voor het Songfestival worden gemaakt die niet volgens een vermeend stramen zijn geschreven. We hebben, en dat hebben we wel vooraf bedacht, het zo simpel mogelijk gehouden: twee zangers, een piano en een gitaar. Geen groot orkest, geen flitsende

lampen, geen showballet en geen achtergrondkoortje.

„Wij hebben willen aangeven dat het Songfestival veel te veel op visuele effecten is gericht. Tevens, en dat is een doel dat verder reikt dan het festival, hebben we aan jonge musici, willen laten weten: je moet je niet blindstaren op geldverslindende produk-

ties, muziek in de meest simpele uitvoering kan ook het hart van mensen raken.”

Aardig in de geschiedenis van 'Rock 'n roll kids' is dat Brendan het liedje vorig jaar al had ingestuurd naar de Ierse voorronden. Het haalde niet eens de landelijke finale. De jury vond het niet goed genoeg. In de jury zat onder anderen: Charlie McGettigan.

made in

GERMANY

onder redactie van Harrie Cremers

● Harald Juhnke en zijn vriend Udo Jürgens, die ook aan het tv-gala meewerkt.

Charmeur Juhnke wordt 65

Wanneer de naam *Harald Juhnke* valt, dan denk ik onwillekeurig aan dat alleraardigste walsje 'Wein, Wein und Gesang' van Johann Strauss. Kijk, elk land heeft er wel eentje, zo'n nationaal bekende figuur, die de faam geniet een charmeur en een vrouwenliefhebber in hart en nieren te zijn. En - ere wie ere toekomt - voor Duitsland gaat deze titel naar de in Berlijn geboren acteur, entertainer en zanger Harald Juhnke. Niet alleen als acteur, maar ook als vrouwenversierder heeft Juhnke in de loop der jaren een respectabele status weten op te bouwen. Harald oftewel Harry Heinz Herbert Juhnke wordt op 10 juni aanstaande 65 jaar en dat zullen ze in de Duitstalige landen weten ook. De ARD biedt de vermaarde acteur en charmeur dan ook om 20.15 uur op Duitsland 1 een gala aan. Salut für Harald Juhnke heet dit feestprogramma, dat overigens niet vanuit Berlijn maar vanuit het omroepcentrum van de ORF in Wenen wordt uitgezonden. Begin jaren vijftig haalde Juhnke zijn eerste contract binnen als hoofdrolspeler in de film 'Drei Mädchen spinnen'. Maar zijn naam - nu eens niet als acteur, maar als tv-presentator - vestigde Juhnke pas echt toen hij in 1979 in de voetsporen zou treden van Peter Frankenfeld. Toen deze populaire presentator van het ZDF-programma Musik ist Trumpf overleed, zochten de tv-kopstukken in Mainz naastig naar een goede opvolger. Na Peter Alexander, Frank Elstner en Wim Thoelke meende het ZDF die gevonden te hebben in Juhnke. Vanuit de grote sporthal in Böblingen (Saarland) zou Juhnke voor de eerste én tevens laatste maal 'Musik ist Trumpf' rechtstreeks op tv presenteren. Voor kijkers en duizenden muzikliefhebbers in die bomvolle sporthal ging dat hele feest namelijk niet door. Het werd een grote flop. Juhnke was die bewuste zaterdag zo dronken dat het ZDF het hele spektakel moest afblazen en de kijker genoeg moest nemen met een in allerijl van onder het stof vandaan gehaalde tv-film. Juhnke had toen bij miljoenen kijkers en krantelers zijn 'naam' definitief gevestigd. Maar... hij bleef niet bij de pakken neerzitten. Hij stapte over van het ZDF naar de ARD en werkt daar nog steeds mee aan amusementsproducties als *Willkommen im Club* en de legendarische serie *Harald & Eddi*. Om de tv-makers in Mainz nog eens extra uit te dagen nam Juhnke in 1979 ook nog een plaat op: 'Wir Männer sind wirklich das Letzte'. Ondanks zijn vele liefdesaffaires, onder andere met Grit Boettcher uit de serie 'Ein verrücktes Paar', kan Juhnke bij zijn publiek niet stuk. Dat zal opnieuw blijken tijdens het tv-gala 'Salut für Harald Juhnke', waarin de bekende entertainer ook te zien zal zijn met (een al even gerenommeerde charmeur) Udo Jürgens, Christiane Hörbiger, Grit Boettcher, Eddi Arent, David Hasselhoff, Schaberg-Dancers en Robert Opratko en diens orkest.

Kusjes van Gaby Baginsky

● Gaby Baginsky

Gaby Baginsky (40), die onlangs opnieuw in het huwelijksbootje stapte, herinneren we ons nog heel goed van successen als Diefje kommen am Abend, Mein Charly ist Klasse, Der Rum von Barbados en tal van andere hits. Wie denkt dat de in Rheine geboren en woonachtige zangeres de laatste tijd op haar lauweren heeft gerust, zit er falikant naast. Gaby, die inmiddels van firma is veranderd, heeft zojuist op het label Bellaphon (290-05-044) de cd 'Wer hat Dir das Küssen beigebracht' uitgebracht. Hierop staat ook de ongeduende titel 'Wenn du nicht verheiratet wärs'. Daarmee is de zangeres ook vertegenwoordigd tijdens de Deutsche Schlagerfestspiele 1994. Uitzending op 25 juni op Duitsland 1.

Schlagerfestspiele

Over *Deutsche Schlagerfestspiele* gesproken. Dit bekende evenement uit de jaren zestig wordt na ruim twintig jaar weer nieuw leven ingeblazen. Landelijke promotie dus voor de Duitse schlager. In de nieuwe opzet (vanaf 1995) zijn de Deutsche Schlagerfestspiele tevens bedoeld als voorloper op het jaarlijkse Eurovisie Songfestival. De artiest(e) of groep die op 18 maart 1995 de Schlagerfestspiele wint, mag voor Duitsland volgend jaar naar het songfestival. Als voorproefje op de comeback van de Deutsche Schlagerfestspiele geldt de uitzending van 25 juni op Duitsland 1 vanuit Baden Baden. Dieter Thomas Heck stelt de kijker dan tien kandidaten voor. Behalve Gaby Baginsky (met Verzeih mein Freund) zijn dat Fernando Express (Copacabana), G.G. Anderson (365x im Jahr), Wolfgang Petry (Eines Tages vielleicht), Markus Rüter (Für immer zwei), Bernd Clüver (Hätt ich die Wahl), Kristina Bach (Matador), Elke Martens (Sieben Tage Sehnsucht), Michelle (Silbermond und Sterneneuer) en Andreas Martin (So lieb ich dich). De Schlagerfestspiele werden in de jaren zestig onder anderen gewonnen door (wijlen) Heidi Brühl (Wir wollen niemals auseinandergehn).

● Bernd Clüver

Marianne & Michael

● Marianne & Michael: twintig jaar in het vak.

Het Duits/Oostenrijkse duo Marianne & Michael staat twintig jaar op de planken. Zowel de in München geboren Marianne Reiner (41) als de uit Graz afkomstige Michael Hartl (45) zijn bij hun publiek razend populair. Sedert hun eerste langspeelplaat (in de jaren zeventig was dat nog zo) Run samma, Gsund samma (dik, maar gezond zijn we) kan het duo bij de liefhebbers van volksmuziek niet meer stuk. Behalve als artiesten (met nummers als de Zillertaler Hochzeitsmarsch en Wann fangst denn endlich d'Musi an), zijn Marianne & Michael ook regelmatig te zien als het duo dat tv-programma's van volksmuziek presenteert. Behalve dat Marianne & Michael hun twintigjarige bestaan als artistenduo viëren, zijn beiden dit jaar ook vijftien jaar getrouwd. Voor Polydor voldoende aanleiding om het jubileumalbum Marianne & Michael und Freunde uit te brengen. Met als muzikale gasten: Patrick Lindner, Angela Wiedl, Geschwister Hoffmann, Kastelruther Spatzen, Gaby Albrecht en Stefanie Hertel (Polydor 521 911 2).

Prettig en zonnig pinksterweekeinde. Tot volgende week, tot de eerstvolgende aflevering van *Made in Germany* met Harrie Cremers. Ons adres blijft, Showpagina-redactie Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP in Heerlen, óók via de fax bereikbaar onder nummer 045-739264.

Roermonderstrasse 21 in Aken, tel. 0049-24187306

Kraaiendijk, Helderdeveling 15
Prive woning met naastge. bouwpl. en bouwplan voor 2 won.
Vastgoed op 1e kantoor.
Vr.pr. f. 285.000,-

Ind. winkelw. 15 m. per 32
slip, keuken, badkamer, tuin
Vr.pr. f. 195.000,- k.k.

en tuin op zuid. ind. o.a. L-
e slip, badk. m. ilgb., vaste
Vr.pr. f. 237.500,- k.k.

Vrijst. woonh. met gar., tuin
Vr.pr. f. 229.000,- k.k.

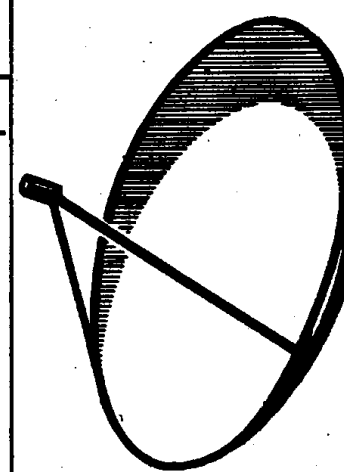
23
op goede lok.

centr. met gar. en grote tuin.
euk., 3 slip., badk. m. ilgb.,
Vr.pr. f. 229.000,- k.k.

O-B. Gleen
6-740535
52193

OFFERMANS
BORGER
PARTNER
VASTGOED

of Prince Valiant. Herh. 09.35 Round the Twist. Herh. 10.00 Parallel 9. 11.37 Weer. 11.40 Grandstand. Sportprogramma. 18.05 Nieuws. 18.15 Regionaal nieuws. 18.20 Jim 'I'll fix it. 18.50 The Paul Daniels magic show. 19.40 The new adventures of Superman. 20.30 Morecambe and Wise - Bring me sunshine. 21.10 That's life! 21.50 Nieuws. 22.10 Sea of love. Amer. thriller. 00.05 Mariah Carey. 00.55 Cricket. Hoogtepunten international England - Nieuw-Zeeland. 01.55 Weer.

BBC 2

07.00 Open University. 13.15 Has anybody seen my gal? Amer. speelfilm. 14.40 Time with Beljamen. Herh. 15.30 Scrutiny. Parlementaire magazine. 16.00 Summer holiday. Amerikaanse musical. 17.30 Cricket. Rechtstreeks verslag van de tweede one-day international Engeland - Nieuw-Zeeland vanaf Lords. In de pauze: Concours hippique vanuit Hickstead. Volgende tijden en programma's onder voorbehoud. 20.40 Nieuws. 20.55 Fine cut. Aft. The time of our lives. 22.20 Have I got news for you. Herh. 22.50 Seinfeld. Comedyserie. 23.15 Later with Jools Holland. Muziekprogramma. 00.15 Washington behind closed doors. Amerikaanse serie. Herh. 01.50-03.25 Love and money. Amerikaanse speelfilm.

Eurosport

08.30 Step aerobics. 09.00 Voetbal. Barcelona - AC Milan. Herh. 11.00 Wielrennen. 12.00 Boksen. 13.00 Motorsport magazine. 13.30 Tennis. BMW Dennis Trophy vanuit Parijs. Live. 18.00 Wielrennen. Classique des Alpes. Live. 19.30 Golf. 21.30 Autosport. 22.00 Boksen. Live. 00.00 Judo. EK. 01.00-02.00 IJshockey.

NBC

05.30 NBC News. 06.00 Super shop. 06.30 NBC news. 07.00 Business insiders. 07.30 Hello Austria, hello Vienna. 08.00 ITN World news. 08.30 Europa journal. 09.00 Super shop. 11.00 On the air. 13.00 Today. 14.00 Sportmagazine. Met om: 15.58, 16.58 en 17.58 ITN world news update. 18.00 Today. 19.00 ITN world news. 19.30 Ushuaia. 20.30 Dateline. 21.30 Executive lifestyles. 22.00 ITN world news. 22.30 The tonight show. 23.30 Talkin' jazz. 00.00 Sister, sister. Amer. thriller. 02.00 Classic series. 04.00 Classic movie: Crime of Dr. Crespi. Horrorfilm.

MTV

08.00 MTV's Cannes weekend. 11.00 The big picture. 11.30 Yo! Raps. 13.30 First look. 14.00 MTV's Cannes weekend. 17.00 Dance. 18.00 The big picture. 18.30 News - weekend edition. 19.00 European top 20. 21.00 Uptown Unplugged. 22.00 The soul of MTV. 23.00 First look. 23.30 MTV's Cannes weekend. 02.00 Beavis & Butt-head. 02.30 Marjane van der Vlugt. 04.00-06.00 Night videos.

CNN

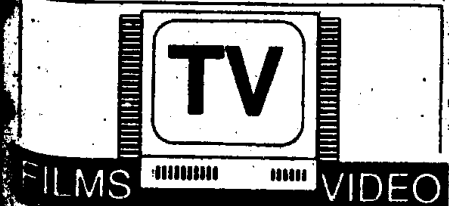
06.30 Style. 07.00 Science and Technology. 07.30 Moneyline. 08.30 Earth matters. 09.00 World business this week. 09.30 Diplomatic licence. 10.00 Inside business. 11.00 Larry King. 12.30 International correspondents. 13.00 Travel guide. 14.00 The big story. 14.30 Real news for kids. 15.00 Healthworks. 1.30 Moneyweek. 16.00 Science and technology. 16.30 Style. 17.00 Showbiz this week. 17.30 Diplomatic licence. 18.00 Earth matters. 18.30 Evans and Novak. 19.00 World business this week. 19.30 Newsmaker Saturday. 20.00 Healthworks. 20.30 Style. 21.00 Your money. 21.30 International correspondents. 22.30 Futurewatch. 23.30 Both sides... with Jesse Jackson. 00.30 Managing with Lou Dobbs. 01.00 Pinnacle. 01.30 On the menu. 02.00 The big story. 02.30 Showbiz this week. 03.00 Larry King Weekend. 05.00 Capital Gang.

Nederland 1

07.00 Avro. 08.00 Alles kits. Gevarieerd kinderprogramma. 09.00 Kamers. Jongerenpraatprogramma. Herh. 10.00 (TT) Dokter in de fout? 12-delige informatieve serie over medische problemen. Herh. 11.00 Fifty fifty. Herh. 12.00 Stotied. 13.00 (TT) Journaal. 14.00 Terug naar de natuur (The good life). Engelse comedyserie. Aft.: Medeaarskunst. 15.00 (TT) Lingo. Woordspel. Herh. 16.00 Cartoons. Tekenfilms. 17.00 Impact: Paparazzi. 2-delige documentaire. Aft. 1. Herh. 18.00 Kinderen voor kinderen. Muziekprogramma. Herh. 19.00 (TT) Journaal. 20.00 KRO's tekenfilmfestival. 21.00 Flipper. Amerikaanse kinderserie. Aft.: De kreetval. 22.00 The house of Elliott. 24-delige televisie serie. Aft. 20. 23.00 Topscore met Ted de Braak. Woordspel. 24.00 Samenstraat. Kinderprogramma. Aft.: Handen/voeten. 25.00 (TT) Jeugdjournaal. 26.00 Ko de boswachter. Informatief jeugdprogramma. 27.00 Thunderbirds. Poppenserie. 28.00 (TT) Wie van de drie. Spelprogramma. 29.00 Uitzending t.b.v. Europese Parlementsverkiezingen: VVD. 30.00 (TT) Journaal. 31.00 Frantic. Amerikaanse thriller uit 1988 van Roman Polanski. Met: Harrison Ford, Betty Buckley, Emma Samrelli e.a. 32.00 (TT) Paradijsvogels. Serie over deke en kleurrijke mensen. Aft. 5: In honderdhemel. 33.00 Hollandia. Programma waarin Nederland Koymans op zoek gaat naar de smaak van Nederlanders. Aft. 1. 34.00 The big picture. Amerikaanse televisie speelfilm uit 1989 van Christopher Guest. Met: Kevin Bacon, Emily Longstreth e.a. 35.00 Journaal.

Duitsland 1

00.00 een meene moppel. 01.00 Dr. Snuggles. 02.00 Tagesschau. 03.00 Kap'n Blaubär Club. 04.00 Tagesschau. 05.00 Jagd um die Welt: Schnappt Armen Sandiego! 06.00 Stich der Woche. 07.00 Tagesschau. 08.00 (TT) Doris Day-cyclus: Als Licht ausging (Where were you when the lights went out?). Amerikaanse speelfilm. Met: Doris Day e.a. 09.00 HK-Clip. Muziekvideo's. 10.00 Tagesschau. 11.00 Europamagazin. 12.00 Nachbarn. 13.00 Der Voltreffler (The sure thing). Amerikaanse romantische komedie. 14.00 ARD-Ratgeber: Reise. 15.00 Tagesschau. 16.00 Disney-Club. Kindermagazine. 17.00 Sportchau. 18.00 Heute Abend im Ersten. 19.00 Tagesschau-Telegramm. 20.00 ARD-Wetterschau. 21.00 ARD vor acht. 22.00 Golden girls. serie. 23.00 Tagesschau-Telegramm. 24.00 Sportchau. 25.00 Ziehung der Lottozahlen. 26.00 Lotto-trekking. 27.00 (TT) Tagesschau. 28.00 (TT) Die blonde Versuchung (The marrying man). Amer. komedie. Met: Kim Basinger, Alec Baldwin, R. L. J. 29.00 Die Parteien zur Europawahl. 30.00 Tagesschau. 31.00 Die Parteien zur Europawahl. 32.00 (TT) Das Wort zum Sonntag. 33.00 Die Parteien zur Europawahl. 34.00 Schmidtschander. Cabaretprogramma. 35.00 Jerry Cotton-cyclus: Schlüsse aus dem Geigenkasten. Duitse speelfilm. 36.00 Tagesschau. 37.00 Verschwörung des Bösen (When the bough breaks). Amerikaanse thriller uit 1986 van Waris Hussein. Met: Ted Danson, Richard Dreyfuss, Rachel Ticotin e.a. 38.00 Zuschauen - Entspannen - Gedanken. Basho's Reise in den Norden. Aft.: In Nikko.

Duitsland 1

00.15 uur - The Sure Thing - (1984-USA) Meesterlijke komedie van Rob Reiner waarin jonge spelers als Daphne Zuniga en John Cusack hun talent kunnen tonen. Een aantal problemen lijkt er op te staan te bloeien tussen Gib en Susan.

00.15 uur - The Marrying Man - (1991-USA) Regiedebuut van Jerry Zucker, komedie met Kim Basinger en Alec Baldwin. Rijke man wordt overtuigd op zijn vrijgezellenavond smoorverliefd op het liefje van een gangster.

00.26 uur - Frantic - (1988-F) Hitchcockaanse thriller van Roman Polanski, voor zijn doen opmerkelijk lichtzinnig. Amerikaanse toerist (Harrison Ford) gaat op zoek naar zijn verdwenen vrouw en raakt verwikkeld in een groots complot.

00.36 uur - Three on a Match - (1987-USA) Spannende en humoristische avonturenfilm van Donald P. Bellisario over een onschuldig gevangene genomen man die ont-

Nederland 2

EO/NOS 13.07 Nieuws voor doven en slechthorenden. 15.00 Ceddle (Little prince Cedric). Tekenfilmserie. Aft. 31. Herh. 16.17 (TT) Het zevende venster. 16.46 Danger bay. Canadese jeugdsérie. Aft.: Diep gevaar. Herh. 17.17 Ik weet het beter. 17.43 Peter. Korte sketch. 17.50 Uitzending t.b.v. Europese Parlementsverkiezingen: Lijst 9, Jan de Groen. 17.58 2 Vandaag. 18.00 Journaal. 18.15 Actualiteiten. 18.38 Sportjournaal. 18.48 De wekelijkse lottotrekking gevolgd door de hoofdpunten uit het nieuws en het weer. 19.00 Okavango. Amerikaanse serie. Aft.: Amerikaans bezoek. De McKenzie's krijgen voor het eerst tijdens hun verblijf in Okavango Amerikaanse vrienden over de vloer. Jack staat voor een dilemma wanneer hij een goed betaalde baan in Los Angeles krijgt aangeboden. 19.47 Ontsnapping uit Cuba. Documentaire over de geslaagde vluchtpoging van de Cubaanse piloot Orestes Lorenzo naar de VS. 20.18 (TT) Rondom de Noordpool. 3-delige natuurdocumentaire. Aft. 3. 21.06 (TT) Dokter in de fout? Praatprogramma met slachtoffers van medische fouten, artsen, juristen en patiëntenverenigingen. Aft. 10. 21.50 (TT) Jongensdromen. 13-delige serie waarin dromen van vooraanstaande Nederlanders werkelijkheid worden. Aft.: Prof. dr. W.J. Ockels als chauffeur in een Mercedes 300 SL met vleugeldeuren. 22.15 Transparant. 10-delige serie waarin twintig mensen open kaart spelen over hun leven. Aft. 10. 22.42 Nederland zingt. Koor- en samenzangprogramma. Vandaag in het teken van Pinksteren vanuit de Grote of St. Jeroenskerk te Noordwijk-Binnen. 23.17 Fifty fifty. 00.02 Stotied. 00.07 Journaal.

Duitsland 2

08.00 Nachbarn in Europa. Actualiteiten in het Pools, Kroatisch en Hongaars. 09.00 Tagesschau. 09.03 EURO. Herh. 09.45 Tele-Gym. Gymnastiek. 10.00 Tagesschau. 10.03 Zündstoff: Die Wut der Mütter. Reportage over de moeilijkheden bij de opvoeding van een kind. Herh. 10.45 ARD-Kurzratgeber: Reise. Toeristische tips. 11.00 Tagesschau. 11.03 Tim und Struppi (De avonturen van Timmy). Tekenfilmserie. 11.30 Amanda und Betsy. 13-delige Canadese serie. Aft.: Affenörchen wird ein Mann. Amanda schaamt zich kapot voor de beugel die zij moet dragen. 11.50 Der Kaiser sucht eine Frau. Chinese tekenfilm. 12.00 ZDF Sport extra. Met tennis: World Team Cup vanuit Düsseldorf, halve finale. Met om ca. 16.00 en 17.00 Heute. Aansl.: Heute-Schlagzeilen. 17.50 Die fliegenden Ärzte (The flying doctors). Australische dokterserie. Aansl.: Parteien zur Europawahl. Aansl.: Guten Abend. 19.00 Heute. 19.20 Weerbericht. 19.25 Die Stadtdiplomaten. Misdaadserie. Met: Max Tidof, Barbara Rudnik e.a. Aft.: Roter Morgen. 20.15 Goldmillion. Spelprogramma in het kader van Aktion Sorgenkind. Gasten o.a. Christiane Hörbiger en Al Jarreau. 21.45 Heute-journal. Aansl.: Parteien zur Europawahl. 22.05 Das aktuelle Sport-Studio. 23.25 FBI - Kampf dem Terror (Attack on Terror). 2-delige Amerikaanse speelfilm uit 1975 van Marvin J. Chomsky. Met: Wayne Rogers, Andrew Duggan e.a. Aft. 2. 01.00 Heute. 01.05 a Die weisse Spinne. Duitse misdaadfilm uit 1963 van Harald Reinl. Met: Joachim Fuchsberger, Karin Dor, Horst Frank e.a. 02.45-08.15 ZDF Sport extra. Met tennis: World Team Cup vanuit Düsseldorf. Met de vandaag gespeelde wedstrijden.

Duitsland 2

00.26 uur - Frantic - (1988-F) Hitchcockaanse thriller van Roman Polanski, voor zijn doen opmerkelijk lichtzinnig. Amerikaanse toerist (Harrison Ford) gaat op zoek naar zijn verdwenen vrouw en raakt verwikkeld in een groots complot.

00.36 uur - Three on a Match - (1987-USA) Spannende en humoristische avonturenfilm van Donald P. Bellisario over een onschuldig gevangene genomen man die ont-

Nederland 3

Vara/NOS 08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden. 14.00 (TT) Studio Sport. Met: Wierrenen: Alp Classics; Turnen: EK vanuit Praag; Volleybal: Nederland - Korea. 17.00-17.07 Nieuws voor doven en slechthorenden. 17.30 (TT) De avonturen van Kuifje. Tekenfilmserie. Aft.: Kuifje en het zwarte goud. 18.00 Journaal. 18.15 Uitzending t.b.v. Europese Parlementsverkiezingen: De Groenen. 18.18 Cats. 5-delige Engelse documentaire over de relatie tussen mensen en katten door de eeuwen heen. Aft. 1. 18.50 (TT) Lingo. Spelprogramma. 19.17 Lois en Clark: Nieuwe avonturen van Superman. Amerikaanse avonturenserie. Aft.: Het groene kristal. Lois en Clark onderzoeken de herkomst van een geheimzinnig groen kristal dat in Clarks geboorteplaats gevonden is en dat Clark van zijn krachten beroofd. 20.05 (TT) De Victoria. Nederlandse comedyserie. Aft. 11: Uit de kiel getrokken. Mark krijgt weer eens potentiële sponsors op bezoek. Het schijnen nogal belangrijke mensen te zijn, aangezien de hele Victoria ervoor moet wijken. Er staat echter ook een vrijgezellenavond op De Victoria gepland. 20.38 Sonja op zaterdag. 21.31 (TT) Per seconde wijzer. Quiz. Presentatie: Kees Driehuis. 22.00 (TT) Journaal. 22.15 Studio sport. 22.50 Nova. Actualiteitenrubriek. Presentatie: Paul Witterman. 23.20 Trekking dagelijkse lotto. 23.25 Spijkertijd. Programma waarin Jack Spijkerman op zoek gaat naar alle proto-types in de samenleving. 00.10 Museumsschatten. Prof. Henk van Os geeft achtergrondinformatie voorwerpen uit Nederlandse musea. Herh. 00.17 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Duitsland 3 West

09.00 Sehen statt hören. 09.30 Der Letzte seines Standes. Aft.: Der Schriftsteller. 10.00 Trans Canada. Aft. 3: Alberta. 10.30 Cursus Engels. Aft. 34. 11.00 Weine nicht, Eichhörnchen. Tsjechische jeugdfilm. 12.10 TV's. Aft. 5. 12.25 Programmazicht. 12.30 Volkskino Zwo. 13.15 Cursus maatschappijleer. Aft. 9. 13.45 Cursus management. Aft. 2. 14.15 Es grünt so grün. 14.30 Mit dem Motorrad durchs Elsass. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Kontr. 17.15 Sport im Westen. 18.15 Rückblende. 17.45 Pan Tau. 18.15 Gott und die Welt-Diskothek. 18.45 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine met nieuws. 19.15 Hier und Heute unterwegs. 19.45 Die Supersinne der Tiere. 7-delige natuurfilmserie over dierlijke zintuigen. Aft. 4: Der Nase nach. 20.15 MusikTriennale Köln. Klassieke muziek. 21.40 West 3 aktuell. 21.50 Kunst des Hellens - Kunst des Lebens. Serie over de geesteskrachtige werking van elementen aarde, water, licht en lucht op het menselijk lichaam. Aft.: Alte Hausmittel - neu entdeckt. 22.35 Thomas Freitag. HOPPLA. Portret. 23.35 Beatclub. Muziekprogramma. 00.30 Triumphe der Technik. Aft. 5: Die Anfänge der Elektrizität. 00.40 Nachrichten. 00.45-08.15 Nachtprogrammering.

Duitsland 3 SWF

10.30 Cursus Engels. Aft. 6. Herh. 11.00 Sehen statt hören. 11.30 Cursus wiskunde. Aft. 7. 12.00 Cursus Engels. Aft. 33. 12.30 Cursus maatschappijleer. Aft. 9. Herh. 13.00 Cursus management. Aft. 2. Herh. 13.30 Cursus technologie. Aft. 9. Herh. 14.00 Lokaltelmin. Herh. 14.59 - Programma-overzicht. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Telejournal. 17.50 Bondseerfestival. Vooruitblik. 18.50 Miteinander. 19.19 Programmazicht. 19.20 Glaskasten. 19.50 Landesschau aktuell. 20.00 Tagesschau. 20.15 Vater werden ist doch schwer. Kucht. 21.45 Südwest aktuell. 21.50 Satire-Schnitzel. 22.00 Ein Gott für gewisse Gelegenheiten (Part time God). 23.20 Extraspat in Concert. 00.50 Schlussnachrichten. 01.05 Non-Stop-Fernsehen

RTL4

06.30 Hei elei kuck elei. 07.00 Telekids. Kinderprogramma. 12.00 Ron's honeymoon quiz. 13.30 Fairy tales: The brave little tailor. Tsjechische film van Dusan Tranck. Met: Miro Noga, Günter Mack, Monica Molina, Amanda Sandrelli, Elma Kartowa e.a. 15.00 Klasgenoten. Herh. 16.00 Jenny Jones. Talkshow. 17.00 Eigen huis & tuin. 18.00 Zes uur nieuws. 18.10 Disney Festival. 18.20 Zeven uur nieuws. 19.20 Weer. 20.30 Beverly Hills 90210. 20.25 Wedden dat. Showprogramma. 22.00 Showtime. 22.25 Postcards from the edge. Amerikaanse speelfilm uit 1990 van Mike Nichols. Met: Meryl Streep, Shirley MacLaine, Dennis Quaid, Gene Hackman, Richard Dreyfus e.a. 00.25 Poltergeist. Amerikaanse griezelfilm uit 1982 van Tobe Hooper. Met: Graig T. Nelson, Jobeth Williams, Beatrice Straight, Dominique Dunne, Oliver Robins e.a. 02.25 Nachtprogramma.

● Heather O'Rourke in de griezelfilm 'Poltergeist' (RTL4 - 00.25 uur).

RTL Television

05.30 Bob, der Flaschengeist. 06.00 Yogi Bär Herh. 06.25 Die Jetsons. Herh. 07.15 Piff und Herkules. Herh. 07.40 Samurai Pizza Cats. Herh. 08.05 Comix. 08.35 Die Hurricanes. 09.00 Gullivers Reisen. 09.25 Die Dschungel-Patrouille. 09.50 Transformers. 10.20 T-Rex. 10.40 Lazer Patrol. 11.10 Biker Mice From Mars. 11.35 X-Men. 12.00 Power Rangers. 12.25 Harry and the Hendersons. 12.50 Major Dad. 13.20 Der Prinz von Bel-Air. Herh. 13.45 Full House. 14.15 Eine starke Familie. 14.45 Knight Rider. Herh. 15.45 Das A-Team. Herh. 16.45 SeaQuest DSV. 17.45 Beverly Hills, 90210. 18.45 RTL aktuell. 19.10 Kojak. 20.15 Peter Steiner's Theater-Studio. Komedie. 22.00 A kiss before dying. Amer. thriller. 23.45 RTL Samstag Nacht. 00.45 Puss'n'boots. Amer. softsexfilm. 01.35 A kiss before dying. Herh. 03.20 Beverly Hills, 90210. Herh. 04.05 Das A-Team. Herh. 04.55 Tekenfilm

SAT 1

06.00 DROPSI. Quiz. Herh. 06.30 alles capto? Herh. 07.00 Silverhawks. 07.30 Peter Pan and the Pirates. 08.00 Die Astro-Dinos. 08.30 Eek, der Kater. 08.55 The adventures of Don Coyote and Sacho Panda. 09.20 Grimmy. 09.45 James Bond, jr. 10.10 Games World. Herh. 10.40 Punchline - Der Knallereffekt. Amer. comedy Herh. 13.00 Kronprinz Rudolf's letzte Liebe. Oosten. speelfilm. 14.55 Tracy trifft den lieben Gott (Oh, God - Book II). Amer. comedy. Aansl.: TopNEWS. 16.30 5 mal 5. 17.00 Geh aufs Ganze! 17.55 Trekking SKL-Lotto. 18.00 Ran. 18.30 Catwalk. 19.20 SAT 1. Newsmagazin. 19.30 Glücksrad. Spelprogramma. 20.15 Das grosse SAT 1 Wunschkoncert. Aansl.: TopNEWS. 22.00 Jux & Dallerel. Aansl.: TopNEWS. 23.00 Die heissen Nächte der Josefine Mutzenbacher. Erotische speelfilm. 00.25 Liebe im 3 Dimensionen. Erotische film. Herh. 01.55 Catwalk. Herh. 02.45 Kronprinz Rudolf's letzte Liebe. Herh. Aansl.: Programmazicht. 04.30 Tracy trifft den lieben Gott (Oh, God - Book II). Herh.

RTL5

16.00 FilmNet info. 16.10 Film 5/Video 5. Herh. 16.50 Music scene. Herh. 17.20 De Rabo Top 40. 18.05 Sport: Futbol mundial. 18.40 Beavis & Butt-head. 19.10 Highlander. Actieserie. 20.00 Film 5/Video 5. 20.40 Civil wars. Dramaserie. 21.30 Half tien nieuws en weer. 22.00 Larry Sanders show. 22.30 Freuk de Jonge. One-man-show. 23.20 Late nieuws. 23.30 Rebel without a cause. Amerikaanse klassieke speelfilm uit 1955 van Nicholas Ray. Met: James Dean, Natalie Wood, Jim Backus, Ann Doran, Sal Mineo e.a. Jim is een rebelse tiener. Samen met zijn vriendin Judy en vriend Plato probeert hij zich aan te sleeten bij een bende die wordt aangevoerd door Buzz. Echter, Jim en Buzz krijgen hevige ruzie. 01.25 Hei elei, kuck elei aktuell. Luxemburgs programma. 01.55 Nachtprogramma.

● Natalie Wood en James Dean in 'Rebel without a Cause' (RTL5 - 23.30 uur).

België TV 1

10.00 Het slimme kanaal. 10.30 Blijf bij mij. Korte film over de ontluikende liefde tussen Naima en Ismael, beiden Marokkaanse Belgen. 11.00 Doe het zelf. 11.30 KMO-partner. Aft. 11: Veiligheid in de onderneming. 12.00 Affiche. Actuele kunstinformatie met de rubrieken Agenda, Accent en Apart. 12.20-12.50 Regionale TV. 12.25 De peulschil. Kindermagazine. Vandaag: Baksteen met gaatjes. Chris en Wim zouden graag willen weten waarom er gaatjes in baksteen zitten. 17.55 Tik tak. Animatieserie. Aft. 141. 18.00 Journaal. 18.10 De admiraal en de prinses. Canadese sprookjesfilm. 18.35 Vlaanderen vakantie. Toeristische portretten uit binnen- en buitenland. Vandaag: Binnenland: Brabant; Buitenland: Lyon. 19.20 Joker- en lottotrekking, paar-denkoersen, mededelingen en programma-overzicht. 19.30 Journaal. 20.00 Freddytex. 13-delige Belgische comedyserie. Met: Eddy Verweyken, Els Olaerts, Jos van Geel e.a. Aft. 8: De inspecteur. 20.35 Winstverdeling Joker en Lotto. 20.36 Weekendfilm: Three on a match. Amerikaanse actiefilm uit 1987 van Donald P. Bellisario. Met: Patrick Cassidy, David Hemmings, Everett McGill e.a. 22.10 Vandaag. 22.30 Sport op zaterdag. 22.45-00.20 Nachtfilm: Bad Influence. Amerikaanse thriller uit 1989 van Curtis Hanson. Met: Rob Lowe, James Spader, Christian Clemenson e.a.

België TV 2

18.45-19.45 Sport extra: Judo. Samenvatting van de Europese Kampioenschappen voor mannen en vrouwen in Gdansk. Commentaar: Jan Noppe.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 en 18.30 uur.
7.07 Tros Nieuwsshow. 11.05 Tros Kamers. 12.07 Tros Aktua. 14.05 Lange de lijn, sport en muziek. 17.07 Tjdsien. 18.10 Echo. 19.04 Het geding. 20.04 Lange de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Easy listening. 2.02 Avro - Nachteland. 6.02-7.00 Van nacht naar morgen.

Radio 2
Elk heel uur nieuws. 7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Tans naar de toekomst. 17.04 Ophel en vertier. 19.04 Voor wie niet kijkt wel. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.04-24.00 The Bands.

Radio 3
Elk heel uur nieuws. 6.02 Ook golemorgen. 8.04 Goud van oud. 10.04 O'Rob of d'rond. 12.04 Evers in het wild. 14.04 Mega top 50. 17.04 Rinkeldeinkel. 18.04 De avondspits. 19.04 Flare radio. 20.04 Leidsede live. 22.04 Twee meter de avond in. 0.04 Shock radio. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 uur.
7.02 Walker worden... 8.04 Carline. 11.00 Kruisconcert. La-

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws. 9.00 Postbus 94, verzoekplaatjes. Met Ria van Ginningen. 10.00 Het El van St. Joost, dialect en volksmuziek met Lele Meisen. 11.00 De Onderstroom, kunstmagazine. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 (Internationale actualiteiten. 14.00 Limburg Express, jongerenprogramma. 14.30 De Agenda. 15.00 Walkie Talkie. 15.40 Concert: live! 16.00 Hubert on the Air. 17.05 Limburg Aktueel. 17.10-18.00 Vrij Spel.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Vroege vogels (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtenduren. 10.00 Nieuws. 10.05 De korting, televisie spel met Martin de Jonghe (18.00 Nieuws). 20.00 Cupido. Romantisch programma met vinders in de buik. 22.00 Nieuws en loto-uitgave. 22.10 De late stem. Muziekprogramma. 23.30-6.00 Nachtradio met vanaf 24.00 elk uur nieuws.

België/BRF
Nieuws t/m 20.00 op elk heel-uur (behalve om 13.00 en 18.00) voorts om 6.30, 12.30 en 18.30. 6.05 Radiolifeline (6.15 Wort in den Tag; 6.45 Hörgrussloterie; 7.15 Agenda; 7.30 Regionaal-nachrichten; 8.30 Presseschau; 9.05 Regionaal-nachrichten. 9.10 Hifwiel. Oedies, Gags & neue Schellen. 12.00 Musik à la carte. 13.00 Presseschau. 13.05 Internationale Hifwiel. 16.05 BRF-Musik. 16.05 Regionaal-nachrichten. 18.40 Forum - Das Kulturmagazin. 20.05-20.30 Freie Tribune. Philosophie und Ethik.

Happy RTL Radio
Nieuws op elk heel uur. 5.00 Dauwtrappen. 7.00 De start met Luc van Rooij. 9.00 Koffietrappen met Jan van de Putte. 11.00 Mart van de Stad. 13.00 De Nederlandse Top 40 met Bart van Leeuwen. 16.00 Vrijheid bij de Lucht. 19.00 De Zeven Van Show. 22.00 De Goudmijn. 24.00-05.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowerker. 6.00 Nieuws. 6.05 Morgenmelodie. 6.00 Nieuws. 8.05 Zum Tage. 8.07 In unserer Aller. 8.55 Morgenandacht. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikanten. 9.05 Der Musikanten. 12.00 Nieuws. 12.05 Pop-Report. Overzicht Duitse hitparade (om 14.00 nieuws en economisch praatje). 15.00 Bonbon. Voor de kinderen. 15.05 Café Carlton (voor de kinderen). 17.00 Der Tag um fünf, aansl. Fünf Uhr Tee (18.00 Nieuws). 18.05 Auf ein Wort. 19.00 Nieuws. 19.05 Musik für gross und klein (19.30 Öhrbar. Voor de kinderen). 20.00 Nieuws. 22.05 Musik zum trüben. 22.30-04.05 ARD-Nachexpress.

UW HUIS VERKOCHT SNEL EN GOED VIA AQUINA!

NVM
MAKELAAR

GERARD DOUSTRAT 12
In prima staat verkerend vrijst. woonhuis met c.s., gar. en tuin. Ind. o.a.: royale hal met toilet, trap, garderobe en meterkast. L-vorm. woonkamer (ca. 37 m²), keuken (ca. 11 m²) met fraaie witte inrichting met complete inbouwapparatuur, garage. Te verd.: 3 slaapkamers, bad, met ligbad, toilet en v.w. 2e verd.: ruime bergzolder. Algemeen: houten tuinhuisje, geheel rolluiken, perc. opp. 240 m², bwj. 1974. Aanv. ca. febr/mrt 1995.
Prijs f. 239.000,- k.k.

LAMBERMONSTRAAT 16
Rustig nabij centrum gelegen vrijstaand woonhuis met kantoor. Ind.: kelder, hal met p.l.vuizen, ruime living, keuken met app. portaal, kantoor/hobby (evt. uit te breiden), berging, carport, fraaie tuin met vijver. Te verd.: overloop, 3 slaapkamers, luxe bad. 2e verd.: zolderbergingen. Bwjr. 1970. De woning is geïsoleerd en grotendeels voorzien van dubbel glas en rolluiken. Perc. 388 m². Aanv. in overleg.
Prijs f. 295.000,- k.k.

HEERLEN

DIJ. HUSTINKLAAN 10
Prima gelegen halfv. woonhuis met garage. Ind.: hal, woonkamer met parket, keuken met aanbouwinstallatie, tuin met terras en gazon, garage/berging. Te verd.: overloop, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. en toilet. Grotendeels hardhout/kunststof met dubbel glas. Bwjr. 1968. Perc. 296 m², aanv.direkt.
Prijs f. 239.000,- k.k.

HOENSBROEK

OVERBROEKERF 43
Modern halfvrijstaand woonhuis in juigle woonwijk. Ind.: hal, toilet, royale L-vorm woonk., keuken, garage, diepe tuin ca. 17 m² (vrij gelegen). Te verd.: 3 slaapkamers, bad, m. ligb. en v.w. 2e verd.: vaste trap, royale zolder (geschikt v. 4e slaapk.). Bwjr. 1987. Geïsoleerd, ged. dubb. begl. Aanv. in overleg.
Prijs f. 212.000,- k.k.

aquina

Makelaardij O.G., Taxaties,
Hypotheek-adviescentrum
L. AQUINA en E. WEEKS
Ruys de Beerenbroeklaan 28, Heerlen
Ook zaterdag van 10.00 tot 13.00 uur.
045-715566

I.v.m. snelle verkoop TE KOOP GEVRAAGD woningen in Brunssum en omgeving.

Brunssum Stadhouderstraat 14. Woonhuis met garage en c.v. Ind.: kelder, hal, toilet, woonkamer met parket, keuken, tuin met terras, 3 slaapkamers, zolder via vaste trap te bereiken. Vr. pr. f. 156.000,- k.k.
Brunssum Kollieksteijn 22. Verkocht
Brunssum Hazenkampstraat 129. Verkocht
Brunssum Hazenkampstraat 44. Verkocht
Heerlen Terwormdal, Landvoogdstraat 28. Mooi gelegen woning, hal w.k. met tegelvloer, keuken met compl. app., berging, toilet, tuin met terras, 3 slaapk., bad, met ligbad en tweede toilet, rondom rolluiken, voorzijde zonnescherm. Vr. pr. f. 144.000,- k.k.

RENTE vanaf 5,7%
INSTAPTARIEF SPAARHYPOTHEEK 5,7%!!! Eff. 5,9%

**assurantie-,
financierings- en
adviesbureau van Oppen bv**

Lindeplein 5, 6444 AT Brunssum, tel. (045) 254543 - fax (045) 257128

!!! NET EVEN BETER !!!

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.
Eel de makelaar weet van wanten en kranten.

OPENBARE VERKOOP WOONHUIS EN TUIN

Notaris mr. H. Joosten te Gulpen zal op woensdag 22 juni 1994 om 15.00 uur, in café Duijsings, te Bantholt, Dalestraat 1, in het openbaar in één zitting bij opbod en afslag verkopen:
woonhuis met stallen, ondergrond en tuin, gelegen te Bantholt, Grotestraat 3, kad. bek. gem. Mheer, sectie A, nr. 3271, gr. 00.12.55 ha;
gelegen in het ruilverkavelingsplan Mergelland.
Aanvaarding: terstond in eigen gebruik, vrij van huur en andere gebruiksrechten, na betaling der koopprijs en kosten, eventueel met behulp van de gresse van de akte van veiling.
Betaling koopsom: uiterlijk op 3 augustus 1994.
Bezichtiging: op afspraak.
Gegadigden dienen bij de veiling zonodig een verklaring betreffende hun financiële gegoedheid over te leggen.
Van toepassing zijn de Algemene Veilingvoorwaarden voor Registergoed 1993, voorzover daarvan niet in de akte zal worden afgeweken.
Inlichtingen: kantoor notaris mr. H. Joosten, Rijksweg 65, Gulpen, tel. 04450-2752.

Notaris P.L.H. Pijs te Witten,
deelt mede dat de

**openbare verkoop op 25 mei a.s.
van hotel De Kroon te Epen,
NIET DOORGAAT.**

Notaris mr. R.J.H.M. de Leeuw te Born,

zal op woensdag 22 juni 1994 om 15.00 uur in schaphuis Born, Prins Bisdorffstraat 5, op verzoek van opdrachtgever artikel 3:268 van het Wetboek, juncto artikel 57 F.W., in één zitting en afslag in het openbaar verkopen:

WOONHUIS

met aanhorigheden, onderpand en tuin, staande tegen te Born, Hendrik van Leyenstraat 6, kad. bekend als gemeente Born, sectie F, nummer groot twee are en eenentwintig centiare.
Aanvaarding
Koper kan na betaling van de koopsom, eventueel de gresse van de veilingakte, ontruiming van kochte bewerkstelligingen.
Betaling
De koopsom dient te worden voldaan uiterlijk 3 augustus 1994.

Advertentiekosten, deurwaarderskosten, kosten truinring, en -in geval van onderhandse executie -procureurskosten en rentevergoeding vanaf de keuring van de president van de rechtbank, rekening van de koper.

Bezichtiging in overleg met het notariatskantoor (met schuldenaar afspreken).
Op deze veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden voor Executieveilingen 1993 (1993), voor zover daarvan niet van de bijzondere veilingvoorwaarden wordt afgeweken.
Belangstellenden kunnen tot uiterlijk 7 juni 1994 del. een aan het notariatskantoor gericht schrift bod op gemeld registergoed uitbrengen.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij het notariatskantoor De Leeuw, Kapelweg 48, 6121 JC Born, 04498-51748.

• BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW •

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbieding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Vraag gratis ons nieuwe huizenmagazine aan of maak uw wensen aan ons kenbaar.

BRUNSSUM H
Aan plantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

BRUNSSUM H
In jonge omgeving gel. gezellig halfvrijst. woonhuis met zonnige tuin. Carport. Berging. Doorzonw. woonk. met laminaatvloer. Half open keuken. 3 slaapk. Badk. Royale hobbyzolder. Prijs f. 158.000,- k.k. 7834

BRUNSSUM H
Royale souterrainwoning met tuin. Inpand. gar. Hobby- en wasruimte. Grote L-vorm. woonk. Semi-open keuken met eiken parketvloer. Ind. app. 4 slaapk. Badk. met zanddouche en 2e toilet. Vliering. Prijs f. 179.000,- k.k. 8313

HEERLEN H
Nabij centrum gel. ruim, karakteristiek woonhuis met tuin. Berging. Grote gar./loods ca. 50 m² met kelder en zolder. Kelder. Royale woonk. ca. 43 m² met parketvloer. Woon- en eetkeuken. Bijkeuken. 3 ruime slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met 2 slaapk. en berging. Prijs f. 256.500,- k.k. 8291

BRUNSSUM H
Woonhuis met gar. Tuin. Royale doorzonw. Geel. eetkeuken met fraaie aanbouwcombi. incl. app. 4 ruime slaapk. Badk. met douche. Hobbyzolder. Ged. kunstst. koz. en dubb. begl. Prijs f. 169.500,- k.k. 8221

HEERLEN H
Heerlerbaan. Goed gel. halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keuken met moderne aanbouwcombi. tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaapk. werkk. Bergzolder. Prijs f. 225.000,- k.k. 7726

BRUNSSUM H
Goed onderhouden vooroorlogs, halfvrijst. woonhuis met berging. Binnenhof. Doorzonw. Grote eetkeuken. Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Aanbouw, voor meerdere doeleinden geschikt, met kelder, 3 kamers en natte cel. Prijs f. 169.000,- k.k. 8274

HEERLEN H
In de Stack. Woonhuis met tuin ca. 10 m. diep. Berging. Woonk. met parketvloer. Keuken met install. 3 slaapk. Badk. met ligb. Ruime bergzolder. Prijs f. 162.000,- k.k. 8100

BRUNSSUM H
Modern woonhuis met tuin. Inpand. gar. c.q. hobbyruimte ca. 34 m². Royale, L-vorm. woonk. met parketvloer. Open keuken met kunstst. aanrechtcombi. Bijkeuken. 3 ruime slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Goede isol. Bwjr. 1990. Prijs f. 189.000,- k.k. 8220

HEERLEN H
Goed onderhouden woonhuis met stadstuin. Berging. Kelder. Gezellige woonk. ca. half open keuken met eikenhouten install. incl. app. 42 m². 3 slaapk. Badk. met zitb. en douche. Ruime bergzolder. Grotendeels hardh. koz. dubb. begl. en roll. Prijs f. 165.900,- k.k. 8293

BRUNSSUM H
Goed onderhouden woonhuis met stadstuin. Berging. Kelder. Gezellige woonk. incl. app. 42 m². 3 slaapk. Badk. met zitb. en douche. Ruime bergzolder. Grotendeels hardh. koz. dubb. begl. en roll. Prijs f. 165.900,- k.k. 8293

HEERLEN H
Goed onderhouden woonhuis met stadstuin. Berging. Kelder. Gezellige woonk. incl. app. 42 m². 3 slaapk. Badk. met zitb. en douche. Ruime bergzolder. Grotendeels hardh. koz. dubb. begl. en roll. Prijs f. 165.900,- k.k. 8293

BRUNSSUM H
Goed onderhouden woonhuis met stadstuin. Berging. Kelder. Gezellige woonk. incl. app. 42 m². 3 slaapk. Badk. met zitb. en douche. Ruime bergzolder. Grotendeels hardh. koz. dubb. begl. en roll. Prijs f. 165.900,- k.k. 8293

HEERLEN H
Goed onderhouden woonhuis met stadstuin. Berging. Kelder. Gezellige woonk. incl. app. 42 m². 3 slaapk. Badk. met zitb. en douche. Ruime bergzolder. Grotendeels hardh. koz. dubb. begl. en roll. Prijs f. 165.900,- k.k. 8293

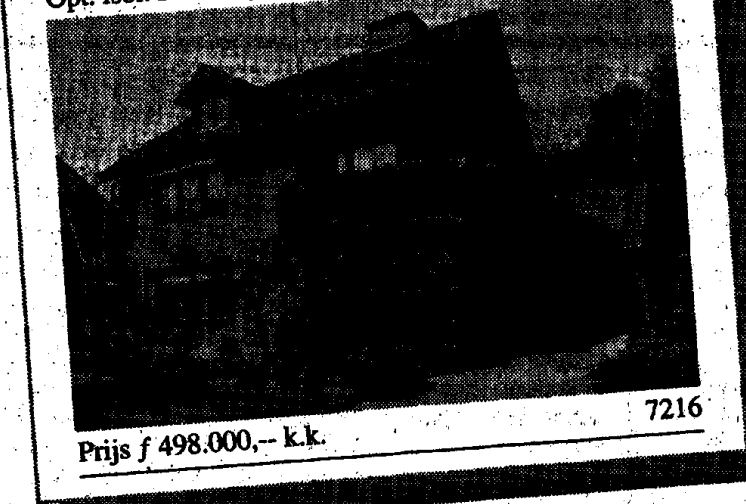
BRUNSSUM H
Goed onderhouden woonhuis met stadstuin. Berging. Kelder. Gezellige woonk. incl. app. 42 m². 3 slaapk. Badk. met zitb. en douche. Ruime bergzolder. Grotendeels hardh. koz. dubb. begl. en roll. Prijs f. 165.900,- k.k. 8293

HEERLEN H
Goed onderhouden woonhuis met stadstuin. Berging. Kelder. Gezellige woonk. incl. app. 42 m². 3 slaapk. Badk. met zitb. en douche. Ruime bergzolder. Grotendeels hardh. koz. dubb. begl. en roll. Prijs f. 165.900,- k.k. 8293

BRUNSSUM H
Goed onderhouden woonhuis met stadstuin. Berging. Kelder. Gezellige woonk. incl. app. 42 m². 3 slaapk. Badk. met zitb. en douche. Ruime bergzolder. Grotendeels hardh. koz. dubb. begl. en roll. Prijs f. 165.900,- k.k. 8293

HEERLEN H
Goed onderhouden woonhuis met stadstuin. Berging. Kelder. Gezellige woonk. incl. app. 42 m². 3 slaapk. Badk. met zitb. en douche. Ruime bergzolder. Grotendeels hardh. koz. dubb. begl. en roll. Prijs f. 165.900,- k.k. 8293

VAESRADE H
Royaal landhuis met grote inpand. gar. Groot sout. verdeeld in verschillende ruimtes, tot ca. 100 m². Part.: woonk. ca. 70 m² met schuifpui naar terras en schitterende parktuin. Keuken met compl. install. Bijkeuken. 1e verd.: 3 royale slaapk. Luxe badk. met ligb., douche en 2e toilet. 2e verd.: 4e slaapk. Goed afgewerkte zolder met mogelijke voor 5e slaapk. Opt. isol. Luxe afgewerkt. Opp. ca. 1.125 m². Prijs f. 498.000,- k.k. 7216

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

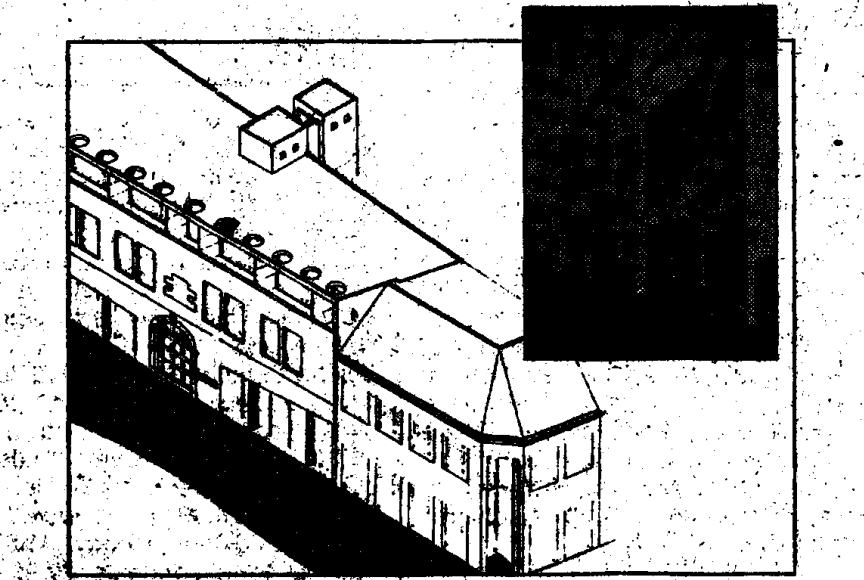
HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

HEERLEN H
Aanplantsoen, nabij Brunssummerheide gel. ruim halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelderkast. Grote living met parketvloer en inbouwkeuken. Geel. keuken met compl., licht eiken aanbouwcombi. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met zolder en 4e slaapk. Prijs f. 249.000,- k.k. 8314

LUXE APPARTEMENTEN IN HET STADSHART VAN MAASTRICHT

Maastricht is een boegpaardige woon-, werk- en winkelstad.
Een concentratiepunt van cultuur, toerisme en uitgaansleven. Een bijzondere stad.
Ook als woonlocatie een terecht keus.

In deze stad, midden in één van de aantrekkelijkste winkelgebieden in ons land en bij het Stokstraatkwartier, bemiddelen wij bij de verhuur van enkele luxe appartementen in het project 'Wolffstraat'.
Door de unieke ligging aan de markante vormgeving van de monumentale herenhuizen bewaard gebleven. Met de duurzame kwaliteitsmaterialen en de vergaande aandacht voor de detaillering is het complex een voorbeeld van stijl en exclusiviteit.

De appartementen, waarvan er inmiddels enkele zijn verhuurd, zijn gesitueerd aan de Havenstraat en de Wolffstraat. De woningen hebben o.m. een ruime woonkamer, een keuken, 1 of 2 slaapkamers, een royale badkamer met ligbad en een inpandige berging.

Huizenprijs vanaf f. 975,-

Stuur voor meer informatie onderstaand bon in een ongefrankeerde envelop aan:
Ruijters Vastgoed Management B.V.
Antwoordnummer 1165, 6200 VB Maastricht.

Ik wil graag vrijblijvend meer documentatie over luxe appartementen 'Wolffstraat'.

Naam: _____
Adres: _____
Postcode/Woonplaats: _____
Telefoon: _____

RUIJTERS

Ruijters Vastgoed Management B.V.
Postbus 1165 - 6200 VB Maastricht
Tel. 043-254001

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-18.00 uur.
Aken: maandag t/m vrijdag van 9.00-13.00 en 14.00-18.00 uur.
Zaterdag van 9.00-14.00 uur.

Voor inlichtingen

H: kantoor Heerlen, Tel.: 045-712255*
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.

M: kantoor Maastricht, Tel.: 043-616263*
Aubeldomein 17, 6229 EB Maastricht.

Kantoor Aken, Tel.: 0049-241-407540*
Jesuitenstraße 2, 52062 Aken.

BON
Ga met vriendelijke aflevering van
nr. _____
Naam: _____
Straat: _____
Postcode/plaats: _____
Telefoon: _____
Stuur mij gratis het nieuwe huizenmagazine nr. 206
In ongefrankeerde enveloppe zenden aan:
Stienstra Makelaardij B.V.
Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

Nederland 1

06.30 Eucharistieviering. Kerkdienst van het Hoogfeest van Pinksteren in de kerk Abbey te Graignamanagh, Ierland.

10.12.30 Merhaba, Moslim-vrouwen. dubbele emancipatie? Probleem van de invloed van de islam op de heersende opvattingen over vrouwenemancipatie op moslim-vrouwen.

16.40 (TT) Journaal.

17.00 (TT) Pinksterdiensd. Kerkdienst vanuit de J.L. Zwane Memorial Church in Guguletu, een zwarte woonwijk bij Kaapstad.

17.30 Wilde ganzen.

18.00 Rondon tinnen. Praatprogramma. Thema: Ten onrechte verdacht.

18.30 Gooi de loper uit. 8-delige in-actieve serie over schaken. Afl. 8.

19.00 Sesamstraat. Kinderprogramma. Afl. 1: Lichtdonker.

19.30 Backstage. Reportages uit de wereld van glorie en glamour. Presentatie: Sybrand Niessen. Herh.

19.50 Star trek, the next generation. Amerikaanse sf-serie. Afl.: Shades of grey. Tijdens een routine-onderzoek is Surata Four wordt Riker door een bom geknakt. De doorn blijkt een onbekend en levensgevaarlijk organisme te bevatten.

20.00 (TT) Journaal.

20.30 Zondagskinderen. Programma waarin gewone mensen die iets buitengewoons gedaan hebben een verassend cadeau krijgen.

21.00 Reporter. Thematisch actualiteitsprogramma.

21.30 (TT) Hints. Spelprogramma.

21.50 Iemand zoals jij. 3-delige documentaireserie over jongeren, geloof en spiritualiteit. Afl. 1.

22.00 The chief. Engelse politiserie. De nieuwe politiefiche Alan Cade van Scotland krijgt op zijn eerste dag zijn bureau als een Amerikaans boerend gekaapt wordt. Ondanks de druk van hogerhand weigert Cade geweld te gebruiken. Herh.

22.30 Journaal.

23.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Nederland 2

Veronica/Tros

11.23-11.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.00 Sa seach ik Fryslan. Met Nederlandse ondertiteling.

13.30-14.25 Holanda da Islam. Herh.

16.00 (TT) Journaal.

16.05 Ontdek de chemie. Afl. 1.

16.40 (TT) B.O.O.S. Gevarieerd jeugdmagazine met Bart de Graaff.

17.10 Thursday Sunday Music presents. Muziekprogramma.

17.40 (TT) Knoop in je zakdoek. 18.00 Journaal.

18.05 De specialist III. Informatie.

18.10 Ontdek de geologie. Afl. 5.

18.40 Strip- en cartoontekenen.

18.45 Culturele antropologie. Afl. 2.

19.15 Dromen. Afl. 4.

19.50 Tweede lijn: Vrouwelijke moordenaars.

20.45 (TT) Postcode bingo.

22.00 Dempsey and Makepeace. Engelse misdaadserie. Afl. 2: Een harde dobber.

22.50 De opkomst van het Verre Oosten. Afl. 4.

23.50 Journaal.

Michael Brandon in de politiserie 'Dempsey and Makepeace' (Nederland 2 - 22.00 uur).

Nederland 3

VPRO/NOS

08.53 Nieuws voor doven en slechthorenden.

09.00 Villa achterwerk.

11.00 Reiziger in muziek. Muziekprogramma. Presentatie: Han Reiziger.

12.00 Journaal.

12.05 Het Capitool.

12.50 De Vrijmetsers. Éclairs sur l'eau-dela van Messiaen, uitgevoerd door het Radio Symfonie-Orkest o.l.v. Reinbert de Leeuw.

14.10-16.30 (TT) Studio Sport. Met Hockey: Europa cup voor landskampioenen vanuit Bloemendaal; Volleybal: Nederland - Korea.

17.00-17.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.00 Journaal.

18.05 Het strandbedrijf. Serie over de horeca. Afl. uit de serie Werken-aan-werk. Herh.

18.35 Socutera. Stichting Aids Fonds: Aids Memorial Day 1994.

18.45 VPRO Cinema: Big Top Pee-Wee. Amerikaanse komedie uit 1988 van Randal Kleiser. Met: Pee-Wee Herman, Kris Kristofferson, Susan Tyrell e.a. Pee-Wee is verliefd op onderwijzeres Winnie. Op een dag verandert een storm een circus in een rave en raakt Pee-Wee hals over de kop verliefd op de mooie acrobate Gina. Dit tot grote woede van Winnie.

20.12 Lopende zaken. Actualiteiten.

20.49 (TT) Kreatief met kurk. Dramatisch amusementsprogramma. Afl. 25: Beweging.

21.19 Volharding. Documentaire over de roerige geschiedenis van het orkest De Volharding.

22.32 Mr. Bean rides again. Engelse humor met Rowan Atkinson. Herh.

23.01 Le manuscrit. Russisch drama van Alexandre Monratov. Met: Vladimir Ivatsov, Irina Brazgova, Alexandre Kaliaguine e.a. Op het hoogtepunt van Stalins schrikbewind wordt vlak na de aankomst van vertaalster Mina in een vakantiehuis voor schrijvers een jonge joodse dichter gearresteerd.

23.56-00.11 Olympia's Ronde van Nederland. Wielrennen.

RTL4

06.30 Hei elei kuck elei.

07.00 Telekids presenteert de cartoon express. Kinderprogramma.

11.00 Dino-ur.

12.00 Teletoons. Jeugdprogramma.

14.00 Those Calloways. Amerikaanse Walt Disneyfilm uit 1965 van Norman Tokar.

16.10 Jenny Jones.

17.00 Gezond en wel.

17.30 Koken met sterren.

18.00 Zes uur nieuws.

18.10 Coca Cola WK spelshow.

18.40 Videonieuws.

19.00 Zeven uur nieuws.

19.15 De beste van Oprah Winfrey.

20.05 Liefde op het eerste gezicht. Spelprogramma.

20.45 Baywatch. Amerikaanse serie.

21.35 Jammers. Reportages uit het werkelijke leven.

22.30 The piece of the action. Amerikaanse speelfilm uit 1977 van Sidney Poitier. Met: Sidney Poitier, Bill Cosby, James Earl Jones, Denise Nicholas, Hope Clarke e.a.

00.50 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. Herh.

01.35 As the world turns. Amerikaanse soapserie. Herh.

02.20 Nachtprogramma.

Sidney Poitier en Bill Cosby in 'The Piece of the Action' (RTL4 - 22.30 uur).

RTL5

10.15 Adfo tv.

10.45 Lumen 2000. Internationaal magazine.

11.45 Sport: Auto- en motorsport.

15.30 Double trouble. Amerikaanse actiefilm uit 1984 van E.B. Clucher. Met: Bud Spencer, Terence Hill e.a.

17.00 Auto info.

18.00 Sport: Major League baseball.

18.40 M.A.S.H. Amerikaanse comedy-serie. Herh.

19.10 Catwalk. Amerikaanse serie.

20.00 The brotherhood of the rose. 4-delige Amerikaanse miniserie.

21.45 Nieuws en weer.

22.05 Music scene.

22.40 The real world. 35-delige Amerikaanse reality-soap.

23.10 Late nieuws en weer.

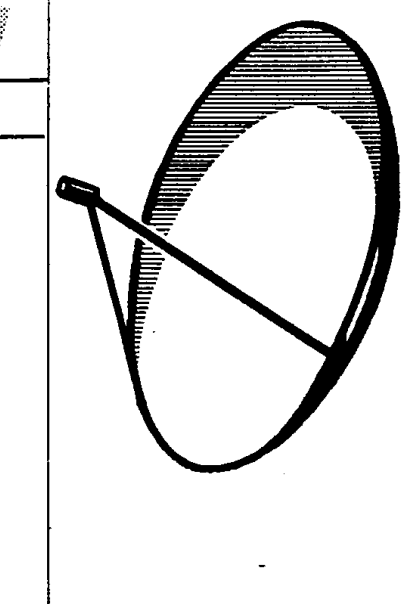
23.20 Adfo tv. Herh.

23.50 Chisum. Amerikaanse western uit 1970 van Andrew V. McLaglen. Met: John Wayne, Forrest Tucker, Christopher George, Ben Johnson, Glenn Corbett e.a.

01.45 Hei elei, kuck elei aktuell.

02.15 Nachtprogramma.

John Wayne in volle actie in de western 'Chisum' (RTL5 - 23.50 uur).

RTBF/La Une

09.30 Le coeur et l'esprit. 10.00 Pinksterdienst. 11.00 Pinkstermis. Vanuit Ierland. 12.00 Mise au point. 12.55 Weer. 13.00 Nieuws. Aansl. L'hebdo. 13.45 Les aventures de Brisco County Jr. 14.35 Mignon e partita. Comedy. 16.10 La Mana, la rivière aux cent sauts. 16.30 Spirou et Fantasio. 16.55 Ces années-là. 18.00 Autovision. 18.30 Week-end sportif. 19.30 Nieuws. 20.05 Tour de chance. 21.05 Survive the savage sea. 22.45 Intérieur nuit. 23.15 Nieuws. 23.35-23.45 Tribune économique et sociale.

MasterChef. 19.05 Nieuws. 19.25 Songs of praise: Religieuze muziekprogramma. 20.00 Last of the summer wine. Engelse comedyserie. Herh. 20.30 Youngs Sherlock Holmes. Misdaadfilm. 22.15 Nieuws. 22.30 Family. 23.20 International match of the day. Sportprogramma met voetbal: Hoogtepunten van de oefen-interland Engeland - Noorwegen. 00.10 Everyman. Serie documentaires. Afl.: Jon's journey. 01.00 The last innocent man. Amer. speelfilm. 02.50 Weerbericht.

BBC 2

07.15 Open University. 10.10 Fiddlely foodie bird. Herh. 10.25 Space vets. Herh. 10.40 Fievals' american tales. 11.05 The movie game. Herh. 11.30 Grange hall. Herh. 11.55 F.O.T. 12.20 White Fang. 12.45 The O-Zone. 13.00 Regionale programma's. 13.30 Sunday grandstand. Sportprogramma met om 13.35 Atletiek: International road races vanuit Aberdeen. 13.40 Wereldbeker mountainbiken vanuit Plymouth. 15.10 Autosport: Grand Prix van Monaco voor Formule 1-wagens. 17.35 Paardensport: Grand Prix van Monaco voor Formule 1-wagens. 17.40 Cricket: AXA Equity and Law league Glamorgan - Yorkshire. 19.25 The natural world. 20.15 The money programme. 20.55 Baby monthly. 21.35 John Sessions' likely stories. 22.05 Watergate. 22.55 Innocence lost. Afl. 1. 00.25-02.20 Moviedrome: Talk radio. Amer. speelfilm.

Eurosport

08.30 Step aerobics. 09.00 Zeilen. 10.00 Tennis. 11.30 Superbike. 12.00 Motorsport. Grand Prix van Oostenrijk voor motoren vanaf de Salzburgering. Live. 15.30 Golf. Open Italiaanse kampioenschappen vanuit Rome. Live. 17.30 Atletiek. IAAF Grand Prix-wedstrijd: New York Games. Live. 21.00 Autosport. DTM-races vanaf het circuit van Mugello (Italië). 22.00 Motorsport. Grand Prix van Oostenrijk voor motoren vanaf de Salzburgering. Live. 00.00-01.30 Judo. EK Polen.

NBC

05.30 NBC News. 06.00 International business view. 06.30 Super shop. 08.00 ITN World news. 08.30 International business view. 09.00 Super shop. 10.00 Holiday destinations. 11.00 Videofashion! 11.30 Executive lifestyles. 12.00 Ushuaia. 13.00 Documentary showcase. 14.00 Sportmagazine. Met om 14.58 en 16.58 ITN world news update. 17.00 Meet the press. 17.58 ITN world news update. 18.00 Today. 19.00 ITN World news. 19.30 Holiday destinations. 19.59 ITN world news update. 20.00 Videofashion. 20.30 Now. 21.30 Talkin' jazz. 22.00 ITN World news. 22.30 Disaster chronicles. 23.00 Sportprogramma. 00.00 Culture calendar. 00.30 NBC nightly news. 01.00 Equal time. 01.30 Executive lifestyles. 02.00 Classic series. 04.00 Classic movie: Bride of the gorilla. Amer. horrorfilm.

MTV

08.00 MTV's Cannes weekend. 10.30 News - weekend edition. 11.00 The big picture. 11.30 European top 20. 13.30 First look. 14.00 Sports. 14.30 MTV's Cannes weekend. 18.00 The real world II. 18.30 News - weekend edition. 19.00 US Top 20 video countdown. 21.00 120 minutes. 23.00 Beavis & Butt-head. 23.30 Headbangers' ball. 02.00 Marjane van der Vliet. 03.00-06.00 Night videos.

CNN

06.00 Diplomatic licence. 06.30 Earth matters. 07.00 Moneyweek. 07.30 Healthworks. 08.00 Showbiz. 08.30 Science and technology. 09.30 The big story. 10.00 Pinnacle. 10.30 World business this week. 11.00 Larry King weekend. 12.00 Showbiz. 12.30 Style. 13.00 Earth matters. 13.30 Inside business. 14.00 World report. 16.00 Your money. 16.30 Reliable sources. 17.00 Travel guide. 17.30 This week in the NBA. 18.00 World business this week. 18.30 International correspondents. 19.00 Futurwatch. 19.30 Moneyweek. 20.00 The week in review. 21.00 World report. 00.30 This week in the NBA. 03.00 Special reports.

Duitsland 1

Sesamstrasse.

05.00 Disney Club. Herh.

05.30 Freiheit von oben. Feestelijke protestantse Pinksterdienst vanuit St. Moritz/Oberriedbach.

06.00 Die Sendung mit der Maus.

06.30 ARD-Sport extra. Tennis: Torbjorn Pan vanuit Düsseldorf, Herh.; Motorsport: Grote Prijs van Oostenrijk vanaf de Salzburgering. Om ca. 15.00 Tagesschau.

07.00 Lord Nelson auf Kurs Süd. Reportage over het Britse zeiljacht Lord Nelson dat jaarlijks een andere bemanning heeft, bestaande uit geïncubanten en niet-geïncubanten.

07.30 Gott und die Welt: Noll Chan. Reportage over jongeren die in de diep dal zaten en toen mensen ontmoetten die hun leven weer zin gaven.

08.00 Tagesschau.

08.30 Einblick.

09.00 Sportschau.

09.30 Lindenstrasse.

10.00 Die Goldene 1. Bekendmaking van de winnaars van de ARD tv-loterij deze week.

10.30 Weltschau-Telegramm.

11.00 Heute.

11.30 James Bond 007: Der Hauch des Todes (The living days). Engelse-Amerikaanse spionagefilm uit 1962 van John Glen. Met: Timothy Dalton, Maryam D'Abo e.a.

12.00 Zwischen Wunderkind und Popstar. Portret van de 15-jarige Andra Schwarzhaup.

12.30 Tagesschau.

13.00 ZAK. Weekoverzicht.

13.30 Mauritius-Los. Tv-film van V. Naeff. Met: August Zirner, Herh. Schneider e.a. Herh.

14.00 Berliner Nachtschwärmer. Reportage over het leven 's nachts in Berlijn.

14.30 Tagesschau.

15.00 Das grosse Musik-Ereignis. Popconcert vanuit Japan van eerder op de dag, met Bob Dylan, Ry Cooder, Jon Bon Jovi, Inxs e.a.

15.30-07.30 ARD-Sport extra. Sportprogramma. Tennis: World Team Cup vanuit Düsseldorf. Verslag van de zondag gespeelde finale.

Duitsland 2

08.15 Diese Woche. Weekoverzicht.

08.40 Musik-Zeit. Klassieke muziek.

09.00 Zur Zeit. Religieuze magazine.

09.15 Katholischer Pfingstgottesdienst. Pinkstermis vanuit de Augustinerkirche in Wenen.

10.15 Die Schweizer Familie Robinson. 26-delige Duits-Canadese serie.

10.35 Bettkanten-Geschichten.

11.05 Siebenstein. Popperserie..

11.30 Halb 12. Weekoverzicht.

12.00 Das Sonntagskonzert.

12.45 Heute.

12.47 Blickpunkt.

13.15 Damals. Serie oude weekjournaals. Afl.: Vor 40 Jahren.

13.30 Das zauberhafte Land (The wizard of Oz). Amerikaanse sprookjesfilm. Met: Judy Garland, Frank Morgan, Ray Bolger e.a.

15.05 Treffpunkt Natur.

15.35 Mach mit. Balans van Aktion Sorgenkind. Aansl.: Prämienziehung Der grosse Preis der Aktion Sorgenkind. Bekendmaking van de winnaars van deze week.

15.45 Diplomat in Sachen Liebe (Indiscreet). Amerikaanse comedy uit 1988 van Richard Michaels. Met: Lesley-Anne Down, Robert Wagner, Maggie Henderson e.a.

17.20 Heute.

17.25 ZDF Sport extra. Met auto-sport: DTM-races vanuit Mugello.

18.15 ML Mona Lisa.

18.57 Guten Abend.

19.00 Heute.

19.10 Bonn direkt. Parlementair nieuws. Vanavond live-uitzending vanuit de Rijksdag in Berlijn, aan de vooravond van de Bondsrepubliek-verkiezingen.

19.30 Wunderbare Welt.

20.15 Allein gegen die Mafia. Afl. 4. 21.50 Heute.

22.00 Sport am Sonntag.

22.05 Richard von Weizsäcker - Geist, Mass und Stil. Portret.

22.50 Komm und sieh das Paradies (Come see the paradise). Amerikaanse speelfilm van Alan Parker.

00.55 Heute.

01.00-02.25 Sherlock Holmes und das Halsband des Todes. Duits-Frans-Italiaanse speelfilm uit 1962 van Terence Fisher. Met: Christopher Lee, Senta Berger e.a.

Duitsland 3 West

08.15 Cursus natuurkunde. Afl. 3.

08.45 Cursus biologie. Afl. 15. 09.15 Telekolleg aktuell. 09.45 Cursus technologie. Afl. 9. 10.15 Festliche Tafel in deutschen Schlössern. 10.30 Taiwan - Kultur im Alltag. 11.00 Babylon - spricht viele Sprachen. 12.00 Skizzen aus Spanien. 12.45 Sonntagssprache. 13.00 Europa-Magazin. 13.30 Die Pflicht, sich einzumischen. Portret van bondsprezident Richard von Weizsäcker. 14.15 Das war's - diese Woche. 14.45 Streifzüge NRW. 15.00 Von der Pfalz zum Bodensee. 15.45 Czerowitz - Reiseweg zur Geschichte. 16.30 Klatschmohn. 17.00 Hollymünd. 17.45 Die Dinos. Aansl.: Vorschau Dinos und Käpt'n Blaubär. 18.15 Die Supersinne der Tiere. 18.45 West 3 aktuell. 18.50 Sport im Westen. 19.00 Sport aus dem Rheinland und Westfalen. 19.10 Aktuelle Stunde. 19.45 Um Himmels willen. 20.15 Die Geliebte des französischen Leutnants (The french lieutenant's woman). Engelse speelfilm. Met: Meryl Streep, Jeremy Irons e.a. 22.15 West 3 aktuell. 22.25 Frankenstein's Tomato. 22.55 Sternburg Bierkampf im Osten. 23.55 Nachrichten. 00.00-08.15 Nachtprogrammering.

Duitsland 3 SWF

08.10 Denkanstöße. 08.15 Cursus natuurkunde. Afl. 3. Herh. 08.45 Cursus biologie. Afl. 15. Herh. 09.15 Telekolleg aktuell. 09.45 Babylin. 10.45 Klassieke muziek. 11.35 Morgenstunde hat Gold im Munde. Tsjech. film. 13.00 Käpt'n Blaubär-Hall. 14.00 Salzsiederfest in Schwäbisch-Hall. 15.59 Programma-overzicht. 16.00 Patmos - Insel des Heiligen Johannes. Herh. 16.30 Die Flippers. 17.00 Die Entscheidung am Long Hill (Down the long hills). Amer. film. 18.25 Spass auf der Gass'. 19.34 Programma-overzicht. 19.35 Lauter Glückspilze. 20.00 Tagesschau. 20.15 Nafoun - oder es gibt kein Feuer. Herh. 21.45 Südwest aktuell. 21.50 Viel Rummel um die Kleine Tierschau. 23.05 Victor/Victoria. Engelse speelfilm. Met: Julie Andrews, James Garner e.a. 01.15 Schlussnachrichten. 01.30 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

05.30 Tekenfilm. 05.40 Yogi Bär Herh.

06.00 Bob, der Flaschengesteit. 06.25 Transformers Herh. 06.50 Inspector Herh. 07.10 Power Rangers Herh. 07.35 Die kleine Meerjungfrau Marina. 08.00 Li-La-Launebär. 08.30 Hanna Barbera Party. 09.00 Feuerstein's Lachparade. 09.25 Guten Morgen Sonntag. 09.30 Alwin und die Wellenbummler. 10.55 S.O.S. Titanic. Amer. rampenfilm. Herh. 12.50 Soul Man. Amer. speelfilm. Herh. 14.55 Volunteers. Amer. komedie. Herh. 17.00 Speed zone. Amer. komedie. Herh. 18.45 RTL aktuell. 19.10 Rudis Urlaubsshow. 20.15 Die 100.000 Mark Show. 21.45 Spiegel TV. 22.30 Prime Time - Spätausgabe. 22.50 The Guardian. Thriller. 00.35 R.O.T.O.R. Amer. actiefilm. Herh. 02.15 The Guardian. Amerik. thriller. Herh. 04.00 Speed zone. Amerikaanse komedie. Herh.

SAT 1

06.15 Klipp-klapp. 06.45 Silverhawks. Herh. 07.10 Peter Pan und die Piraten. Herh. 07.35 Don Coyote und Sancho Panda. Herh. 08.00 Eelschotz und Teufelschwarz. 08.10 Die Astro-Dinos. 08.40 Kinder-Einspruch! 09.10 James Bond, jr. Herh. 09.35 Zorro. 10.00 Games World. 10.30 Super Mag. 11.00 AISO. 12.00 Jump ran. Basketbalmagazine. 12.45 The adventures of the Black Stallion. 13.15 Goodbye, Charlie. Amer. comedy met Tony Curtis. 15.20 Starcrash. Amer. film. Met: Marjoe Gortner e.a. Aansl.: TopNEWS. 17.15 Star Trek: Deep Space Nine. 18.15 Glücksrad. 19.00 Sat.1 Newsmagazin. 19.15 Täglich ran. Sportmagazine. 19.20 Wunder Wildnis. 20.15 The legend of Billie Jean. Amer. speelfilm. Met: Helen Slater, Peter Coyote e.a. Aansl.: TopNEWS. 22.05 Talk im Turm. 23.30 24 Stunden. 00.00 So gesehen. 00.05 Rally round the flag boys. Amer. comedy. Met: Paul Newman, Joanne Woodward, Joan Collins e.a. 02.00 The legend of Billie Jean. Herh. 03.35 Starcrash. Herh. 05.15 The adventures of the Black Stallion. Herh. Aansl.: Programma-overzicht. 05.45 Star Trek. Herh.

België/TV 1

09.00 Samson.

10.00 Protestantse kerkdienst. Rechtstreeks vanuit Triëste.

11.00-12.00 Eucharistieviering. Vanuit Duitse Abbey in Craignamanagh (Ierland).

16.00 1 voor iedereen. Gevarieerd zondagmiddagmagazine.

17.00 Niveau 4: Look. Modemagazine. Vandaag: De zomercollectie van Armani, een origineel zonnenbrilconcept en Belgische sporters als model voor de wintermode '94/95.

17.30 Rondomons: Lieve muis (Liebe Maus). Duitse jeugdfilm. Met: Johannes Dümpe, Jasmin Krafzjig. De 10-jarige Robby is met zijn ouders op vakantie en verveelt zich stierlijk. In de aangrenzende, lege, bungalow ontdekt hij een muis en dan wordt het spannend. Hij koopt een val, maar op dat moment krijgt de bungalow nieuwe vakantiegangers, waaronder ook de 10-jarige Maaike. Zij probeert het muisje juist met snoep te temmen.

17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl. 142.

18.00 Journaal.

18.10 Verjaardagsdraak. Tekenfilm.

18.35 Gered door de bel (Saved by the bell). Amerikaanse jeugdserie.

19.00 Dikke vrienden. Dierenmagazine met 4 reportages: Passie voor dieren, Kinderreportage, Portret van een ras en Mens en dier.

19.25 Mededelingen en programma-overzicht.

19.30 Journaal, sport en weerbericht.

19.50 Sportweekend.

20.15 Stella. Amerikaans melodrama uit 1990 van John Erman. Met: Bette Midler, John Goodman e.a.

22.00 N.V. De wereld. Magazine met verhalen over mensen en emoties.

22.30 Vandaag en sport.

22.55-23.45 Ziggurat. Kunstmagazine.

België/TV 2

18.45-19.45 Sport extra: Judo. Samenvatting van de Europese Kampioenschappen voor mannen en vrouwen in Gdansk.

TV FILMS VIDEO

RTL4

22.30 uur - Those Calloways - (1965-USA) Sentimenteel Disney-drama over een man die probeert een meertje tot natuurreservaat voor ganzen te maken. Met: Brian Keith en Linda Evans. Regie: Norman Tokar.

RTL5

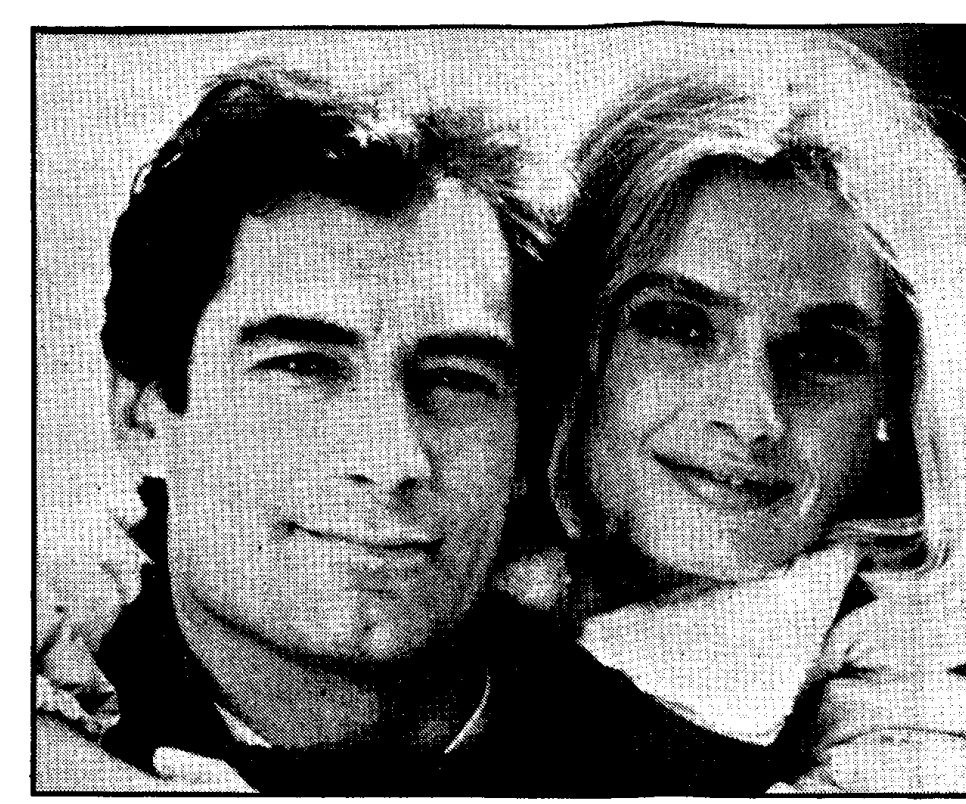
15.30 uur - Double Trouble - (1984-USA) Het 'komische' duo Bud Spencer en Terence Hill mag weer opdraaien voor een middelmatige actionfilm. Een criminele saxofonist en een stuntvlieger zoeken hun dubbelgangers.

Duitsland 2

18.45 uur - Indiscreet - (1988-USA) Actrice valt voor diplomaat, ondanks zijn carrière en huwelijks. Mindere remake van de versie uit 1958. Lesley-Anne Down en Robert Wagner verliezen 't van Bergman en Grant. Regie: Richard Michaels.

Nederland 3

18.45 uur - Big Top Pee-Wee - (1988-USA) Deels geslaagde, maar vaak ook te flauwe komedie van Randal Kleiser waarin Pee-Wee Herman verliefd wordt op een mooie circus-acrobate, Susan Tyrell.

Timothy Dalton (James Bond 007) en Maryam d'Abo (als Kara Milovy) in de spionagefilm 'The Living Daylights' (Duitsland 1 - 20.15 uur).

België/TV 1

20.15 uur - Stella - (1990-USA) De ontmebare Bette Midler neemt de rol van Stella over van Barbara Stanwyck in deze zoveelste remake van het melodrama uit 1937. Jonge art en een kwiek meisje worden verliefd. Regie: John Erman.

Duitsland 1

20.15 uur - The Living Daylights - (1988-GB/USA) Een spannende James Bond-actiefilm van John Glen met Timothy Dalton als 007, Jeroen Krabbé als de schurk en Maryam d'Abo als mooie vrouw. Een KGB'er wil overlopen.

RTL4

22.30 uur - The Piece of the Action - (1977-USA) Derde film met het duo Sidney Poitier en Bill Cosby. Ze spelen in deze te lange en soms flauwe comedy twee oplichters. Regie: Sidney Poitier.

RTL Television

22.50 uur - The Guardian - (1990-USA) Gezinnete rijtje een heks als babysitter die krijgt kinderjes offert. Stijlvol, mooie special effects, maar niet zo eng als 'The Exorcist'. Met: Jenny Seagrove. Regie: William Friedkin.

Duitsland 2

22.50 uur - Come See the Paradise - (1990-USA) Tomlyn Tomita als de Aziatische die tijdens WOII een verhouding krijgt met de Amerikaan Dennis Quaid. Goed drama van Alan Parker.

RTL5

23.50 uur - Chisum - (1970-USA) Western van Andrew V. McLaglen waarin Billy the Kid en een onbeschofte bende arme boeren terroriseren. Revolverheld John Wayne komt in actie.

Duitsland 2

01.00 uur - Sherlock Holmes und das Halsband des Todes - (1962-D/F/I) Voortreffelijke misdaadfilm van Terence Fisher waarin de speurder Holmes de archeoloog Moriarty om goede redenen wantrouwt. Met: Christopher Lee.

Radio 1

Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30, 18.30 en 6.30 nieuws.

7.07 De andere wereld van zondagmorgen. 8.10 Vroege vogels. 10.05 O.V.T. 12.07 Avro Radiojournaal. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 18.10 Aktuelle zaken. 19.02 Appels en peren. 21.04 3d, drie generaties in debat. 22.04 Het hek van de dam. 23.07 Met het oog op morgen. 00.02-7.00 Countrynacht. Met om: 0.02 Volgspot. 1.02-7.00 Tussen gisteren en morgen, de American way.

Radio 2

Elk heel uur nieuws.

7.04 Geliefte in het honderd. 10.04 Muziekmaakt. 11.04 Sunday morning comin' down. 12.04 VPRO a/d Amstel, met om 12.04 VPRO's Music Hall en 13.04 Kuitenbrouwer & Kroonenberg. 14.04 De noodnagel. 15.52 De wijde blik. 16.04 Het C. zondagrust. 17.04 Van 0 tot 80. 18.04 Het concert. 18.30 Archief Hilversum. De persoonlijke keus van... 19.04 Country time. 20.04 Razz-ma-lazz. 21.04 Ararat. 23.04-24.00 Levenslied en levenslied.

Radio 5

Elk heel uur t/m 18.00 en 23.00 nieuws (behalve om 10.00, 11.00 en 17.00).

6.45-6.50. Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 Praise op zondag. 8.02 Groep nieuws. 8.55 Waterstanden. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te Deum laudamus. 10.00 Het verhaal. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.02 Eucharistieviering. 12.02 Na de zegen. 12.50 De bisschop aan het woord. 13.10 De andere wereld van zondagmiddag. 14.02 Ratetoe. 14.20 Het bestaan. 15.02 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 16.02 Zorg en hoop. 17.00 Onbekend. 17.58 Wilde ganzen. 18.10 Drie-uk. 19.00 Tambo. 19.30 Pinksterbijeenkomst. 20.02 De muzikale fruitmand. 20.44 EO-Metierdaad hulpevering. 20.45 Ik zou wel eens willen weten. 21.15 Populaire orgelbespeling. 21.40 De bijbel open. 22.00 Radio romantica. 23.07-23.58 Met het oog op morgen.

Radio 3

Elk heel uur nieuws.

6.04 Tros 3-draai. 9.04 Tros Gouden uren. 12.04 Tros Somertijd. 15.04 Tros wereldhits. 19.04 Tros Dancetrax. 21.04 De c.d. show. 22.04 Poster. 23.04 Tros Nacht-wacht. 202 Mol of Mark. 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4

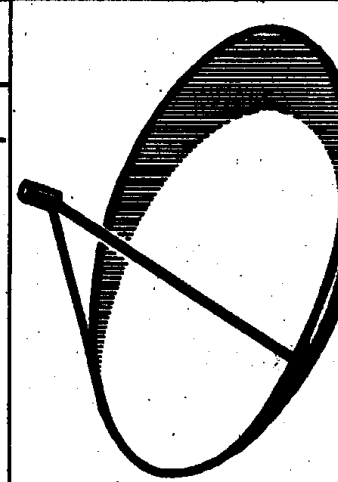
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.

7.02 Ochtendstemming. 9.00 Muziek voor miljoenen. Filharm. Kamerok. Dresden met alt en tenor. 11.00 Het ochtendconcert. I. The English Concert. II. 12.20 Enrico Page, piano. 13.02 Diskotabel. 14.15 Middagconcert. Manon Quartet. In de pauze: Praten over muziek. 16.00. De Nederlanders. Radio Kamerok, met div. koren en mezzosopraan. 17.00 Schatloos, hoorsp. 18.40 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00-24.00 VPRO Jazz op Vier met 7.04 Geliefte in het honderd. 10.04 Muziekmaakt. 11.04 Sunday morning comin' down. 12.04 VPRO a/d Amstel, met om 12.04 VPRO's Music Hall en 13.04 Kuitenbrouwer & Kroonenberg. 14.04 De noodnagel. 15

Nederland 1

NCRV
07 Alles kits. Met om:
07 Pippi Langkous.
09 Circusfestival van Morgen.
10 Topscore met Ted de Braak.
11 Zo oud als de weg naar... Je-
11 leem. Afl. 1. Herh.
12 Bidden & baren. Herh.
13 Kook TV. Culinaire programma.
14 De familie Keuzekamp.
15 (TT) Postcode bingo.
16 Candid camera.
17 Rikkie de Raaf. Tekenfilmserie.
18 Kalligrafieren. Afl. 5.
19 Tekenen en schilderen. Afl. 11.
20 (TT) Journaal.
21 Balanchine celebration. Eer-
22 ken aan de in 1982 overleden
23 Amerikaanse choreograaf George
24 Balanchine met het New York City
25 Ballet en verschillende gasten.
26 Een koele hand op het klem-
27 voorhoofd. Afl. 3. Herh.
28 (TT) Journaal.
29 Wild, wild world of animals.
30 Dierfilmserie. Afl. 1. Hyena's.
31 Dertigste. Serie. Afl. 1. Legacy.
32 Topscore met Ted de Braak.
33 Paperclips. Actuele videoclips.
34 Samenstraat.
35 De Hennie Visser in de stoel.
36 Het van de voormalige predikant
37 de Amsterdamse Westerkerk en
38 pastor dominee Hennie Visser.
39 (TT) Willem Wever.
40 (TT) Ja, natuurlijk. Natuurfil-
41 me. Vandaag: Springbokken op de
42 vlakten van zuidelijk Afrika.
43 (TT) Journaal.
44 The thornbirds. Serie. Afl. 7.
45 Hier en nu. Actualiteitenrubriek.
46 (TT) Tegen wil en dank. Neder-
47 se comedyserie. Afl. 13.
48 Café Americain.
49 NCRV-dokument: Een daad in
50 buitenland. Reportage over drie
51 buitenlandse jongeren die hun vakan-
52 sissen de vluchtelingen in Kroatië
53 brengen om door de oorlog ge-
54 miste kinderen te helpen.
55 Miniatuur. De bijzondere plek in
56 leven van bijzondere mensen.
57 Roland Garros. Open Franse
58 kampioenschappen.
59 Journaal.

Nederland 2

Tros/EO
12.08 Nieuws voor doven en slecht-
12.08 horenden.
12.15 Het requiem van Verdi. Re-
12.15 quiem van Verdi, uitgevoerd door het
12.15 Filarmonisch Orkest Moskou.
13.53 Oog in oog met Nepal. Repor-
13.53 tage over de bouw van een oogkli-
13.53 nik in Nepal met Nederlands geld.
14.24 The summer my father grew
14.24 up. Amerikaanse tv-film uit 1991 van
14.24 Michael Tuchner. Met: John Ritter,
14.24 Margaret Whitton, Karen Young e.a.
15.56 Tros Adventure. Documenta-
15.56 reserie over de actie Allen voor één
15.56 waarbij Nederlandse basisscholen
15.56 een school bouwen voor kinderen in
15.56 Guatemala. Afl. 8: Complicatie.
16.29 Wonderland. Kindermagazine
16.29 met Eindhoven ontdekkingen, serie.
17.24 Zooverniss. Serie over nieuwe
17.24 trends in de interieurs.
17.53 De familie Keuzekamp.
18.00 Journaal.
18.09 Wild south. Natuurfilmserie.
18.09 18.34 Stuntmasters. Magazine over
18.09 stuntmannen en vrouwen.
18.56 Candid camera. Amerikaanse
18.56 grappen met de verborgen camera.
19.21 Karaoke.
19.50 Keeping up appearances. En-
19.50 gelse comedyserie. Afl. 3.
20.25 Voor 't eerst, voor 't laatst.
20.25 6-delige serie portretten van mensen
20.25 tijdens belangrijke gebeurtenissen in
20.25 hun leven. Afl. 6.
21.01 Ingang Oost. 13-delige serie
21.01 reportages over de dagelijkse ge-
21.01 beurtenissen op de afdeling Eerste
21.01 Hulp van het VU-ziekenhuis in Am-
21.01 sterdam. Afl. 3.
21.37 JFK: Reckless youth. Minise-
21.37 rie van Harry Winer. Met: Patrick
21.37 Dempsey, Terry Kinney, Loren Dean
21.37 e.a. Afl. 2.
22.34 Dat willen we even kwijt.
22.34 22.43 De wereld rond reizen. Thema-
22.43 tisch reismagazine. Vandaag: voor-
22.43 bereidingen voor de vakantie in het
22.43 buitenland.
22.49 Reality 3.1. 3-delige levensbe-
22.49 schouwvelde serie. Afl. 3.
23.23 Middernacht-klassiek. Klassie-
23.23 ke muziek. Herh.
23.53 Journaal.

Nederland 3

NOS/VPRO/Vars
08.53-09.00 Nieuws voor doven en
08.53-09.00 slechthorenden.
10.00 Pinkpop 25 jaar. Marathon-uit-
10.00 zending met live-registraties, inter-
10.00 views en reportages vanaf het Pink-
10.00 pop-festival te Landgraaf. Met optre-
10.00 dens van The Orb, Rage Against the
10.00 Machine, Smashing Pumpkins, Ur-
10.00 ban Dance Squad, Crowded House,
10.00 Arrested Development, Björk, The
10.00 Breeders, Daryl Ann, Morphine, The
10.00 Afghan Whigs, The Levellers en Soul
10.00 Asylum.
18.35 (TT) Studio Sport.
18.35 20.05 Laura en Lena. 6-delige Neder-
18.35 landse dramaserie. Afl. 1: Nicole.
20.35 Symposium. Debat met bezoek-
20.35 ers aan symposia.
21.23 De Pinksterdepte van Mar-
21.23 garet Dolman. Informatief, humoris-
21.23 tisch programma.
22.00 (TT) Journaal.
22.00 22.10 Pinkpop 25 jaar. Vervolg.
22.10 23.40 Studio Sport. Beelden van van-
22.10 daag gespeelde partijen tijdens het
22.10 tennisnooi van Roland Garros.
00.10 Nieuws voor doven en slecht-
00.10 horenden.

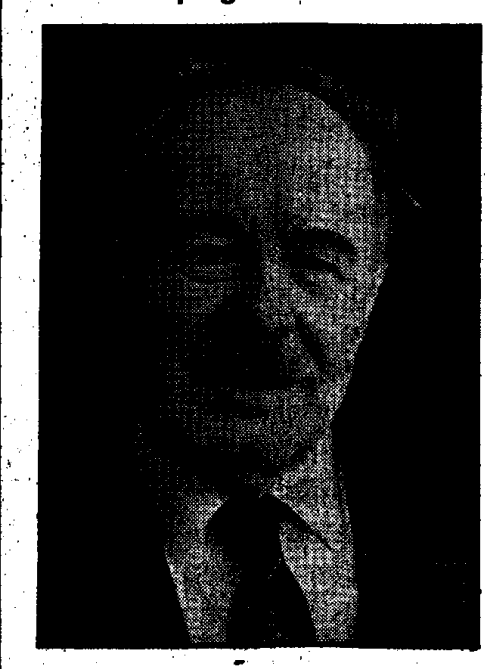
● Debbie Korper en Barbara Feldbrugge als 'Laura en Lena' (Nederl. 3 - 20.05 uur)

RTL4

06.30 Het elst kuck elst. Luxemburgse
06.30 programma.
07.00 Cobi.
07.30 Fairy tale favorites.
07.30 07.45 Fairy tale favorites.
08.00 Eigen huis & tuin.
08.00 08.20 The bold & the beautiful. Ame-
08.20 rikaanse soap. Herh.
08.45 Santa Barbara. Amerikaanse
08.45 soap. Deel 1. Herh.
09.30 Goede tijden, slechte tijden.
09.30 Nederlandse dramaserie. Herh.
10.00 Koffietijd. Magazine.
11.00 RTL Shop. RTL Club shopping.
11.05 As the world turns. Ameri-
11.05 kaanse soapserie. Herh.
11.50 Telekids. Kinderprogramma.
12.45 Tineke en de paranormale we-
12.45 reld. Herh.
13.40 Showtime. Herh.
14.10 As the world turns. Ameri-
14.10 kaanse soapserie.
14.55 Rad van fortuin. Spelprogram-
14.55 ma. Herh.
15.20 Santa Barbara. Amerikaanse
15.20 soap.
16.10 The Oprah Winfrey show.
16.10 Amerikaanse talkshow.
17.00 5 uur show. Gevarieerd maga-
17.00 zine.
18.00 Zes uur nieuws.
18.15 Ooggetuige. Reportages.
18.30 Rad van fortuin. Spelprogram-
18.30 ma. Herh.
19.00 Full house. Amerikaanse co-
19.00 medy.
19.30 Half acht nieuws.
19.50 Weer.
20.00 The bold & the beautiful. Ame-
20.00 rikaanse soap.
20.25 Vrienden voor het leven. Ne-
20.25 derlandse comedyserie.
21.00 De Sylvia Millicam show. Ne-
21.00 derlandse comedy.
21.30 Wie ben ik? Spelprogramma.
21.30 22.25 Mag het iets meer zijn? Neder-
22.25 landse comedyserie.
22.55 Hotel. Amerikaanse serie.
23.50 Dangerous curves. Ameri-
23.50 kaanse detectiveserie.
00.45 The Oprah Winfrey show.
00.45 Amerikaanse talkshow. Herh.
01.30 As the world turns. Ameri-
01.30 kaanse soapserie. Herh.
02.15 Nachtprogramma.

RTL5

16.50 Happy days. Amerikaanse co-
16.50 medy.
17.20 MacGyver. Amerikaanse poli-
17.20 tieserie.
18.15 Family ties. Amerikaanse co-
18.15 medyserie.
18.40 Paradise Beach. Australische
18.40 serie.
19.10 21, Jump street. Canadese po-
19.10 litseries.
20.00 Denktank. Quiz.
20.30 Medische missers. 6-delige
20.30 documentaireserie. Afl. 6.
21.25 Weer.
22.10 Half tien nieuws.
22.10 22.30 Sportnieuws.
22.30 22.15 David Letterman. Amerikaanse
22.15 talkshow.
23.00 Late nieuws.
23.15 Hill Street blues. Amerikaanse
23.15 politseries. Afl. Blood Money.
00.05 De draagmoeder. Braziliaanse
00.05 telenovella.
00.35 Het elst kuck elst aktuell. Lu-
00.35 xemburgs programma.
01.05 Nachtprogramma.

● Prof. Dr. B. Smalhout vanavond presentator van 'Medische missers'. (RTL5 - 20.30 uur)

Nederland 1

Kai aus der Kiste. Kinderfilm.
07.00 Kirche aus allen Völkern und
07.00 Tönen. Pinksterdienst vanuit de
07.00 kerk in Frankfurt am Main. Pre-
07.00 sent: Bischof dr. Franz Kamp-
07.00
08.00 Sonntagsmagazin.
09.00 Ein Tag in Deutschland - Die
09.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
09.00 gramma rond de Duitse presidents-
09.00 zittingen. Verslag van de eerste
09.00 zittingsronde.
10.00 Pressclub. Vanuit de Rijksdag
10.00 Berlin.
11.00 Ein Tag in Deutschland - Die
11.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
11.00 gramma rond de Duitse presidents-
11.00 zittingen. Verslag van de eerste
11.00 zittingsronde.
12.00 Tagesschau.
13.00 Ein Tag in Deutschland - Die
13.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
13.00 gramma rond de Duitse presidents-
13.00 zittingen. Verslag van de tweede
13.00 zittingsronde.
14.00 Ein Tag in Deutschland - Die
14.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
14.00 gramma rond de Duitse presidents-
14.00 zittingen. Verslag van de tweede
14.00 zittingsronde.
15.00 Ein Tag in Deutschland - Die
15.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
15.00 gramma rond de Duitse presidents-
15.00 zittingen. Verslag van de tweede
15.00 zittingsronde.
16.00 Ein Tag in Deutschland - Die
16.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
16.00 gramma rond de Duitse presidents-
16.00 zittingen. Verslag van de tweede
16.00 zittingsronde.
17.00 Ein Tag in Deutschland - Die
17.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
17.00 gramma rond de Duitse presidents-
17.00 zittingen. Verslag van de tweede
17.00 zittingsronde.
18.00 Ein Tag in Deutschland - Die
18.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
18.00 gramma rond de Duitse presidents-
18.00 zittingen. Verslag van de tweede
18.00 zittingsronde.
19.00 Ein Tag in Deutschland - Die
19.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
19.00 gramma rond de Duitse presidents-
19.00 zittingen. Verslag van de tweede
19.00 zittingsronde.
20.00 Ein Tag in Deutschland - Die
20.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
20.00 gramma rond de Duitse presidents-
20.00 zittingen. Verslag van de tweede
20.00 zittingsronde.
21.00 Ein Tag in Deutschland - Die
21.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
21.00 gramma rond de Duitse presidents-
21.00 zittingen. Verslag van de tweede
21.00 zittingsronde.
22.00 Ein Tag in Deutschland - Die
22.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
22.00 gramma rond de Duitse presidents-
22.00 zittingen. Verslag van de tweede
22.00 zittingsronde.
23.00 Ein Tag in Deutschland - Die
23.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
23.00 gramma rond de Duitse presidents-
23.00 zittingen. Verslag van de tweede
23.00 zittingsronde.
24.00 Ein Tag in Deutschland - Die
24.00 Tag des Bundespräsidenten. Pro-
24.00 gramma rond de Duitse presidents-
24.00 zittingen. Verslag van de tweede
24.00 zittingsronde.

Nederland 2

08.15 Ferien mit Silvester. Oosten-
08.15 rijkse speelfilm uit 1990 van Bernd
08.15 Neuberger. Met: Claudia Thürk, Jo-
08.15 hanna Schirbauer e.a.
09.45 Ansichten: Pomerania - Eine
09.45 Euregio entsteht. Reportage over
09.45 de toegenadering tussen het
09.45 Duitse Vorpommern en het Poolse
09.45 Pomerania, om van het oude Pruisi-
09.45 sche Pommern een sterke economi-
09.45 sche en toeristische regio te maken.
10.15 Pflingstrasse aus Berlin. Mu-
10.15 ziekprogramma.
10.45 Schakelprogramma. Met af-
10.45 wisselend: Aansl.: Wahl des Bunde-
10.45 spräsidenten. Live reportage vanuit
10.45 de Rijksdag in Berlin met de vertie-
10.45 gende vóór de nieuwe Bondspre-
10.45 sident. Met om ca. 14.25, 13.00, 15.00,
16.00 en 17.00 Heute. Aansl.: ZDF
16.00 Sport extra. Met tennis: Open Franse
16.00 Kampioenschappen vanaf Roland
16.00 Garros in Parijs. Met om ca. 11.25,
13.00, 15.00, 16.00 en 17.00 Heute.
18.45 Viva la Blanca Paloma. Repor-
18.45 tage over de pinksterprocessie in het
18.45 Andalusische El Rocío.
18.58 Guten Abend.
19.00 Heute. Met weerbericht.
19.20 Was nun? Interview met de zo-
19.20 jult gekozen Bondsprezident.
19.40 Thelma Carolia Wied. Verhalen
19.40 met actrice Thelma Carolia Wied. 1.
19.40 Spreewälder Leinöl. 2. Meeresbrise.
19.40 3. Komplot voor de Leibe.
21.05 Heute.
21.15 Achtung! Klassik. Klassieke
21.15 muziek. Met o.a. het Bach Ensemble
21.15 van de Johannes Gutenberg-univer-
21.15 siteit Mainz, het Düsseldorfer Marion-
21.15 netten-Theater en de Philharmonie
21.15 van het Sleeswijk-Holstein Musik
21.15 Festival.
22.15 Wahl der Waffen (Le choix des
22.15 armes). Franse thriller uit 1991 van
22.15 Alain Corneau. Met: Yves Montand,
22.15 Gérard Depardieu, Catherine Denu-
22.15 ye e.a. Aansl.: Neu im Kino. Filma-
22.15 gazette.
00.30 Heute.
00.35 ZDF-Nachexpress: Geboren
00.35 aus einer Illusion von Liebe. Portret
00.35 van de Franse schrijfster Christiane
00.35 Rochefort.
01.30-05.15 ZDF Sport extra. Open
01.30 Franse Kampioenschappen vanaf
01.30 Roland Garros. Hoogtepunten.

Duitsland 3 West

08.15 Königstein. 08.30 Cursus ma-
08.15 tschappijleer. Afl. 10. 09.00 Kein Ruhm,
08.15 keine Tränen. 10.00 Kulturhauptstadt
08.15 Europas, 1994. Reportage over Lissa-
08.15 bon. 11.00 MusikTriennale Köln. 12.30
08.15 Süchtig nach der Jungfrau. 13.15 Kri-
08.15 senmanager im Unruhestand. 14.00
08.15 Das kurze Glück zum langen Traum.
08.15 14.45 L'adri di biciclette. Ital. spee-
08.15 lfilm van Vittorio de Sica. 16.10 West 3
08.15 aktuell. 16.15 Freut Euch des Nordens.
08.15 17.00 Sesamstrasse. 17.30 Doctor
08.15 Snuggles. 18.00 Metro Paris. Repor-
08.15 tage. 18.45 Aktuelle Stunde. 19.15 Der
08.15 Bundespräsident ist gewählt. Reporta-
08.15 ge over de verkiezing van de nieuwe
08.15 Bondsprezident. 19.45 ZDF Sehen ge-
08.15 boren. Portret van drie mensen die
08.15 blind geboren zijn. 20.15 Unser täglich
08.15 Wasser. 21.00 West 3 aktuell. 21.10
08.15 Tatort: Kleiwasser. 22.40 Lindenstra-
08.15 se. 23.10 Duke Ellington. Reminiscen-
08.15 cing in Tempo. Amerikaanse muziekdocu-
08.15 mentaire. 00.35 Nachrichten. 00.40
08.15 Nachtprogrammierung.

Duitsland 3 SWF

08.30 Ochtendgymnastiek. 08.45 Cur-
08.30 sus maatschappijleer. Afl. 10. 09.15
08.35 Literarische Moderne. 10.10 Mit
08.35 Leben. Herh. 10.40 Die Nachtigall.
08.35 Poppenspel. 11.10 Vom tapferen
08.35 Schmied. Teleschische sprookje. 12.30
08.35 Klassieke muziek. 13.15 La Re-
08.35 gola del sonno. 13.45 Operettengala.
08.35 14.15 Wir machen Musik. Duitse
08.35 speelfilm. 15.45 Sarah in America. In-
08.35 terview met Lilli Palmer. 16.30 Eine
08.35 Frau, die weiss, was sie will. Duitse
08.35 speelfilm. Met: Lilli Palmer e.a. 18.10
08.35 Der Schatz der Zaren. 18.40 Um Him-
08.35 mels willen! 19.09 Programma-over-
08.35 zicht. 19.10 Ich habe nur ein Recht,
08.35 keines zu haben. 20.00 Tagesschau.
08.35 20.15 Schauplatz der Geschichte. Afl.
08.35 Saigon. 21.15 Kein schöner Land. Mu-
08.35 ziekprogramma. 22.00 Fluchtlied. 22.55
08.35 Nachrichten. 23.00 Wortwechsel.
08.35 23.45 Dankanstöße. Herh. 23.50
08.35 Jean Gabin-cyclus: Rue des pailles.
08.35 Franse speelfilm. Met: Jean Gabin,
08.35 Claude Brasseur, Roger Dumas e.a.
08.35 01.15 Schlussschichten. 01.30 Non-
08.35 Stop-Fernsehen.

RTL Television

05.30 Tekenfilms. 10.30 Sondersen-
05.30 dung zur Bundespräsidentenwahl.
05.30 Rechtstreeks verslag van de verkiezing
05.30 van de nieuwe Bondsprezident vanuit
05.30 de Rijksdag in Berlin. 11.30 Il pianeta
05.30 errante. Ital. s-film. Herh. 13.00 Smo-
05.30 key and the bandit ride again. Amer.
05.30 komedie. Met: Burt Reynolds, Jackie
05.30 Gleason, Jerry Reed e.a. Herh. 14.55
05.30 She is out of control. Amer. komedie.
05.30 Herh. 16.45 Sondersending zur Bun-
05.30 despräsidentenwahl. Verslag van de
05.30 verkiezing van de nieuwe Bondspre-
05.30 zident. 17.10 Karate Warrior III (Il rag-
05.30 zo dal kimono d'oro 3). Ital. actiefilm.
05.30 18.45 RTL aktuell. 19.10 Matchball.
05.30 19.15 Uncle Buck. Amer. komedie.
05.30 22.15 Benny Hill - Show. 22.45 10 vóór
05.30 11. 23.15 RTL-Nacht-Show. Talkshow.
05.30 00.00 RTL Nacht-Journal Spezial.
05.30 Nieuwsmagazine met speciale aan-
05.30 dacht voor de verkiezing van de nieu-
05.30 we Bondsprezident. 00.30 L.A. Law.
05.30 Herh. 01.30 Who's the boss? 02.00
05.30 Explosiv - Das Magazin. Herh. 02.30
05.30 RTL Nacht-Journal Spezial. Nieuws-
05.30 magazine. Herh. 03.00 Hans Meiser.
05.30 Herh. 04.00 Iona Christine. Herh. 05.00
05.30 Gute Zeiten, schlechte Zeiten. Duitse
05.30 familieserie. Herh.

SAT 1

06.35 Silverhawks. Herh. 07.00 Peter
06.35 Pan and the Pirates. Herh. 07.25 Die
06.35 Astro-Dinos. 07.50 Eek, der Kater.
06.35 08.15 Don Coyote und Sancho Panda.
06.35 08.40 James Bond, jr. 09.10 Kirche
06.35 kontrovers. 09.40 The warriors/The
06.35 dark avenger. Amer. avonturenfilm.
11.15 The adventures of the Black
11.15 Stallion. 11.45 Zorro. 12.10 Wunderbil-
12.10 der aus der Tierwelt. 12.40 Mayrering.
12.40 Franse-Engelse speelfilm. Met: Omar
12.40 Sharif, Catherine Deneuve e.a. 15.15
15.15 Gollja tat meka gollja. Japanse s-film.
15.15 16.50 Diva. Franse film. 19.00 Sat.1
19.00 Newsmagazin. 19.30 Glücksrad. 20.15
20.15 Marooned. Amer. s-film. 22.35 Sat.1
22.35 News. 22.40 Una donna senza nome.
22.40 Ital. thriller. Aansl.: TopNEWS. 00.25
00.25 News & Stories. 01.15 Marooned.
01.15 Herh. 03.20 Gollja tat meka gollja.
03.20 Herh. Aansl.: Programma-overzicht.
04.40 Wunder Wildnis. Herh.

België TV 1

15.35 Mastermind. Amerikaanse ko-
15.35 mische film uit 1976 van Alex Marsh.
15.35 Met: Zero Mostel, Bradford Dillman,
15.35 Keiko Kishi e.a.
17.00 Butterfly Island. Afl. 27
17.00 17.25 Mueli.
17.30 The legend of Prince Vaillant.
17.30 Afl. 11.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl. 143.
18.00 Journaal.
18.10 The bold and the beautiful.
18.10 18.35 Top Score. Quiz.
18.35 19.00 Neighbours.
19.22 Paardenkoersen.
19.25 Politieke tribune.
19.30 Journaal.
20.00 Tag 'n' AAA. Nederlandse co-
20.00 medyserie. Met: Spokje, Hooym-
20.00 mayer, Manfred de Graaf, John
20.00 Leddy e.a. Afl. 6. Mien worstelt met
20.00 een lied voor de bruiloft van Jopie en
20.00 Annie. Als ze de hulp inroep van
20.00 buurman Buys, schrijft hij een lied
20.00 waarmee noch Mien noch Kooz raad
20.00 weet. Maar alle moeite lijkt vergeefs
20.00 als plotseling een woedende Annie
20.00 ten tonele verschijnt.
20.30 Ideefika.
21.10 Matlock. Amerikaanse mis-
21.10 daadserie. Afl.: Final affair.
22.00 Alle 5.
22.30 Vandaag en sport.
22.55 Paul McKenna. Hypnose-show.
22.55 Aansl.: Baraka-uitlagen.
23.25 Coda. Adriaan Magerman leest
23.25 voor uit eigen werk.

België TV 2

18.50 Journaal.
19.00 Schoolelvisie: Kijken om te
19.00 leren. Afl.: In de kleuterklas.
19.24 Ezelsoor. Afl.: Mieren.
19.30 Het capitol (Capitol). Ameri-
19.30 kaanse serie. Afl. 788.
20.00 De langzame dood van de tij-
20.00 ger (Tiger cross).
21.00 Doe het zelf.
21.30 Journaal, sport en weerbe-
21.30 richt. Aansl.: Baraka-trekking.
22.05 Timescape. Amerikaanse s-film
22.05 uit 1991 van David N. Towy.
22.05 Met: Jeff Daniels, Adriana Richards,
22.05 Emilia Crou e.a.
23.40-00.10 Première film en video.

RTBF/La Une

12.55 Weer. 13.00 Nieuws. 13.20 Cou-
12.55 rage mountain. Speelfilm. Met: Juliette
12.55 Caton, Jan Rubes, Charlie Sheen e.a.
14.50 Les arts en liberté. Herh. 16.00
14.50 Noubia noubia. 17.00 Tarzan. 17.25
17.25 Maguy. 18.00 L'empire des médias.
18.30 Info première. 18.45 Weer. 18.50
18.50 Servi chaud. 19.30 Nieuws. 20.05 Bar-
20.05 ton Fink. Amer. speelfilm. Met: John
20.05 Turturro, John Goodman, Judy Davis
20.05 e.a. 22.05 Nieuws. 22.30-01.15 Van
22.30 Gogh. Franse speelfilm.

SPORTS 21

17.05 Cursus Italiaans. Afl. 4. 17.30
17.30 Cursus Frans. 18.05 Noubia noubia.
18.48 Tarzan. 19.12 Info première.
19.30 Nieuws. 20.10 Barton Fink. Amer.
20.10 komedie. Met: John Turturro,
20.10 John Goodman, Judy Davis e.a. 22.00
22.00 Nieuws. 22.35-23.05 Le coeur et l'es-
23.05 prit. Katholiek magazine.

TV 5

06.00 Monsieur le ministre. 06.30 Télé-
06.30 matin. Met om 7.25 Weerbericht. 08.00
08.00 Nieuwsflits. 08.03 Canadees nieuws.
08.30 Nieuwsflits. 08.35 Paris lumière.
08.35 Herh. 09.00 Nieuwsflits. 09.05
09.05 Sept sur sept. Herh. 10.00 Face à la
10.00 presse. Herh. 10.45 Sept jours en Afri-
10.45 que. Herh. 11.00 L'heure de vérité.
11.00 12.00 Nieuwsflits. 12.05 La
12.05 chance aux chansons. 12.40 Internatio-
12.40 naal weerbericht. 12.45 Zwitsers
12.45 nieuws. 13.05 Monsieur le ministre.
13.05 Herh. 13.30 La marche du siècle. Herh.
13.30 15.10 Géopolis. 16.00 Nieuws. 16.10
16.10 Vision 5. 16.25 Des chiffres et des let-
16.25 tres. Speelfilm. 16.50 La cuisine
16.50 des mousquetaires. 17.05 Une pêche
17.05 d'enfer. 17.35 Découverte. 18.05
18.05 Questions pour un champion. Spelpro-
18.05 gramma. 18.30 Nieuws. 18.55 Revue
18.55 de presse. 19.00 Paris lumière. 19.30
19.30 Zwitsers nieuws. 20.00 Enjeux - le
20.00 point. 21.00 Nieuws. 21.40 Thalassa.
21.40 Marijting magazine. 22.35 Chroniques
22.35 de l'Hôpital d'Armentières. 10-delige
22.35 documentaireserie over de dagelijkse
22.35 gang van zaken in een ziekenhuis. Afl.
22.35 10. 23.40 Nieuws. 00.05 Le cercle de
00.05 la nuit. Cultureel magazine. 01.10 La
01.10 chance aux chansons. Herh. 01.45 Pa-
01.45 ris lumière. Herh. 02.15 Sept sur sept.
02.15 Herh. 03.15 Face à la presse. Herh.
03.15 04.00 Sept jours en Afrique. Herh.
04.00 04.15 L'heure de vérité. Herh. 05.20
05.20 Eurojournal. Europese actualiteiten.

RAI UNO

06.00 Euronews. 06.45 Unomattina.
06.45 Met om 7.00, 8.00 en 9.00 Nieuws.
09.30 Nieuws. 09.35 Cuori senza età.
10.00 Nieuws. 10.05 Speelfilm. 11.30
11.30 Utile futile. 12.30 Nieuws. 12.35 Mur-
12.35 der she wrote. 13.30 Nieuws. 14.00
14.00 Prisma. 14.20 Il mondo di quark. 15.00
15.00 Uno per tutti. 17.55 Filmrubrik. 18.00
18.00 Nieuws. 18.15 Quantum leap. 19.00
19.00 Grazie mille! 19.50 Weer. 20.00
20.00 Nieuws en sport. 20.35 Grazie mille!
20.35 20.40 Speelfilm. 22.40 Magazine.
22.40 23.00 Ore ventitre. 23.30 Parole e vita.
23.30 00.00 Nieuws. 00.10 Parlementaire
00.10 nieuws. 00.15 Gassman legge Dante.
00.35 Nachtprogrammierung.

BBC 1

07.00 Business breakfast. 08.00 BBC
08.00 Breakfast news. 10.05 Kilroy down under.
11.00 Nieuws. 11.15 Playdays.
11.15 Herh. 11.30 Good morning with Anne
11.30 and Nick. Met om 12.00 en 13.00
13.00 Nieuws. 13.15 Pebble Mill. 13.55
13.55 Nieuws. 14.30 Neighbours. 14.50
14.50 Going for gold. Quiz met Europese
14.50 kandidaten/ 15.15 Knots Landing.
16.00 Orca - King of the sea. Natuur-

film over de orca's. 16.30 Tekenfilms.
16.45 Tales of the tooth fairies. 16.50
16.50 McGee and me. Herh. 17.10 Conan
17.10 the adventurer. 17.35 The new ad-
17.35 ventures of Black Beauty. 18.00 News-
18.00 round. 18.10 Blue Peter. 18.35 Neigh-
18.35 bours. Herh. 19.00 Nieuws. 20.00
20.00 That's showbusiness. Speelfilm. 20.30
20.30 Watchdog. Consumentenrubriek.
21.00 EastEnders. 21.30 A question of
21.30 sport. 22.00 Nieuws. 22.30 Panorama.
23.10 Stark. 3-delige serie. Herh. 00.05
00.05 Private life of Sherlock Holmes. Eng-
00.05 else speelfilm uit 1970 van Billy Wilder.
00.05 Met: Robert Stephens, Colin Blakely,
00.05 Genevieve Page e.a. 02.05-02.10
02.10 Weerbericht. 03.00-04.30 BBC Select.

BBC 2

07.20 Open University. 09.00 Breakfast
09.00 news. 09.15 Westminster daily. 09.30
09.30 Under sail. Herh. 09.50 = A week to
09.50 remember. 10.00 For the love of it.
10.00

Badkamers Keukens

WIR
erfüllen Ihnen Ihren
WUNSCH
nach einer traumhaften
KÜCHE!
Denn wir bekennen für Sie
FARBE
und lassen Müde wieder
MUNTER
werden mit farbenfrohem
DESIGN!

Baden in steeds meer weelde en luxe

Twee generaties geleden was de badkamer een ruimte waar men zich heimelijk terugtrok om het lijf in totale afzondering te reinigen van het dagelijkse vuil. Vandaag de dag is de badkamer een volwaardige en plezierige ruimte in onze woning geworden waar we graag en steeds langer vertoeven.

Wanneer de badkamer trendy ingericht moet worden, is het goed te weten dat op dit moment het gebruik van kleur „uit“ is. Sanitair in allerlei varianten wit, van romig tot klassiek, is „in“. Om het geheel op te fleuren, worden wel kleurige, soms knallende accessoires gebruikt. Badmatten, vloerbedekking, handdoekrekken en -droograils, zeepbakjes en zelfs niet noodzakelijke fleurig ogende kussens zijn verheven tot imponerende accenten.

Nieuwtjes

Wandelend door de showroom van de sanitairspecialist zien we prachtige badkamerideeën. Alle mogelijke badkuipen, bubbel-, whirl- en spiribaden, wastafels, douchecabines, toiletten en bidets staan ons daar tot koop te verleiden. En dan hebben we het nog niet eens over de honderden tegels en randjes. De „spirtop“ is een nieuw fenomeen in het whirlpool-segment, waarbij door middel van jets in de bodem van het bad lucht en water zich mengen tot een zacht broesende of juist prikkelende of masserende waterbeweging. De pool alleen kost rond de 20.000 gulden, exclusief de kranen. De beweging van water en lucht wordt geregeld met een afstandsbediening, waardoor de toepassing van electronica ook in de badkamer een feit wordt.

Badkuip

De badkuip is niet meer zomaar een kuip. Een keuze maken uit verschillende modellen is niet eenvoudig. Prachtige namen voor fraaie modellen met bijvoorbeeld hoofdstuun, of arm-„Jeuningen“ die soepel voortvloeiën uit de rugvorm en ter ondersteuning van de lendenen een lichte welving vertonen. Er zijn baden voor extra lange mensen en ook baden voor twee personen naast elkaar. Dat is weer even iets anders dan met zijn tweetjes tegenover elkaar zitten.

Wie erover denkt de badkamer volledig te vernieuwen, doet er goed aan een sanitairspecialist te bezoeken. Het gezonde verstand, de meetlat, de inhoud van de portemonnee en een goed advies van een deskundig vakman moeten voorkomen dat we zwichten voor de verkeerde verleiding. De inrichting van een volwaardige badkamer is mede afhankelijk van technische (en) mogelijkheden, beschikbare ruimte en het te besteden bedrag. Alleen van een badkamer die in alle opzichten past, hebben we ook werkelijk ontspannen badplezier.

Wilt u van uw badkamer een BADKAMER maken?
Brenge dan vrijblijvend een bezoek aan onze showroom.

HILHORST bv
TEGELWERKEN
TEGELVERKOOP

Alles op het gebied van sanitair tegels, accessoires en badmeubels.

Showroom Tegels: Stationsstraat 29, Simpelveld
Openingstijden: 09.00 - 17.00 uur (vrijdag 09.00 - 15.00 uur)
Tel. 045-444542 - Fax 045-440973

SPHINX
VILLEROY
BOCH
AWS
MOSA
AREOSTEA
EMIL
CERAMICA
PCI
TODAGRES
GRESPIA
PAMESA

keukenstudio nuth b.v. »rational«

perfectie tot in het kleinste detail

Openingstijden:
Di. - Vrij. van
10.00 - 18.00 u.
Zaterdag van
10.00 - 18.00 u.
Maandag gesloten

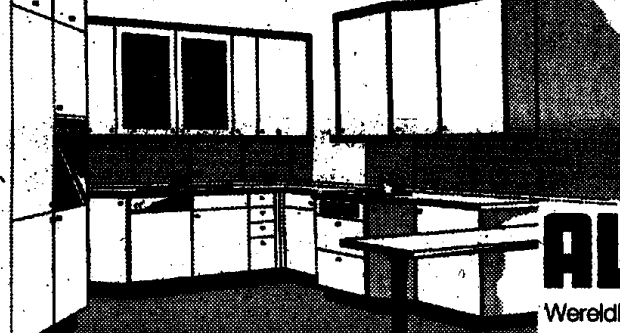
- Uw keuken op maat
- Perfecte Service
- Persoonlijk vakkundig advies
- Select dealer Rational en o.a. Atag inbouwapp.
- 5 jaar fabrieksgarantie.
- ook event. alle bijkomende werkzaamheden

Uw Rational-adviseur:
Peter van Tilburg, Deweverstraat 11, Nuth, tel. (045)244610, naast gemeentehuis

ALNO: keukens zoals u die wenst.

De keukenvakmensen van ALNO vertellen u wens en snel in een concreet plan. Zij staan voor u klaar met advies op maat en vakmanschap voor perfecte installatie.

ALNO
Wereldklasse in woonkeukens

Kellerhuis Keukens

Heerlen, Woonboulevard 1, In de Cramer 156, 6412 PM Heerlen, telefoon 045 - 75 41 72
Geleen, Ringovenstraat 1, 6163 HJ Geleen, telefoon 046 - 74 79 05

Installatiebedrijf Langohr vof keukens - badkamers

SHOWROOM
Portbeemden 1a • Eygelshoven
Tel. 045 - 46 07 79 Fax 045 - 35 36 48

Beisterveld Keukens

Beyerstraat 8
6118 CS Nieuwstadt
Tel. 04498-54016

Gratis offerte op aanvraag

KÜCHEN PROFIS

LEICHT

küchen nehr

rosenwick & missalla

Heerlen, Sijpe 12 • 52146 Wierden • Telefoon 0 24 05/20 24 + 2 19 80 • Fax 0 24 05/2 14 66

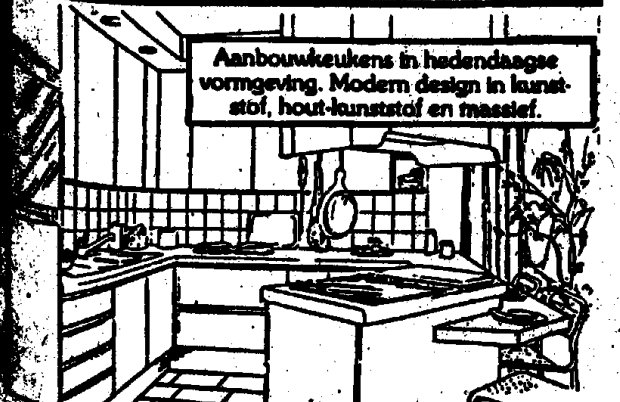
GEEN PANIEK MET PLOEM TECHNIEK!

- Renovatie van badkamer of keuken
- Verhelpen van lekkages of defecten aan kraan en sanitair
- Reparatie of onderhoud aan cv-installatie

UW ZORG, ONZE ZORG = ALLES IN EEN HAND
INSTALLATIEWERK EN TEGELWERK

A. PLOEM & ZN. BV.
centrale verwarming en sanitair
GRUPELLOSTRAAT 31-33 KERKRADE
tel. 045-452841

DE EERSTE WEL DE BESTE!

Lid "Der Kreis"
Vossen
Keukens

Reeds 60 jaar
VERBODEN KLANTEN

WON-STUDIO: KERKPLEIN 45-HEERLEN
KEUKENS: EIKENDERWEG 77-HEERLEN
TEL. 045-717555

Unieke tuindecoraties

Bloembakken, tuinbeelden, fontein, spuitfiguren, kabouters, diertjes.
Galerie Schoonbroodt Droomkasteel
Ganzewilde 115, Heerlen-Noord.
Tel. 045-211676 - Ingang bij de olifanten.

Kärcher demonstratieshow

Zaterdag 21 mei van 10 tot 16 uur
De Kärcher demonstratieshow vindt plaats bij KERP.
Aanbieding:
EEN KÄRCHER VOOR IEDEREEN v.a. f 299,- incl. KERP EN KÄRCHER KWALITEIT EN SERVICE. EEN PERFECT DUO!

KERP

In de Cramer 31, Heerlen. ☎ 045-716951.

Peukens Beek

Hoolstr. 62A

Grasvelden f 3,50 per m2.
Bietzen 2 m. f 20,-
Bietzen 2,50 m. f 32,50.
Maaskolen 0,15 per kg.
Vijverfolie f 5,- per m2.
Sierlinnembest. f 50,-/m3.
Cobbelstenen f 30,- per m2.
Ma. 1/4 m. 13.00 tot 18.30 u.
Zaterdag v. 9.00 tot 16.00 u.
☎ 046-375189.

KWEEKERJ Persoon-Ra-
makers. Geraniums, fuch-
sia's, f2,-, stammargrietten
f15,-, stammargrietten
f15,-, perplanten f0,50.
Haverstraat 52, Koning-
bosch. 04743-2380.

ACTIE! Blokhut 280x200
f1.310,- planken toeg-
scherm 180x180 f99,-; vij-
verbruggen v.a. f230,-; per-
gola's etc. Ook in hardhout!
Impreg Tuinhout B.V. In de
Cramer 18, Hrl. Tel. 717733.

Te k. Gas-HOUTSKOOL-
BARBEQUES. Raker
Kachels, Kuis 28, Geleen,
tel. 046-740785.

KINDERKOPPEN, alle
soorten aanzienlijk goedko-
per dan in Ned. Zuidland.
Tel. 00-32-89611290.

Te koop 30 en 40 mm. vier-

kante BUIS 1,20 mtr. lang,
geschikt voor afrastering, e.d.
Tel. 04492-2421.

Dauteberg GRASZODEN
te kwaliteit, bezorgd door
geheel Z-Limburg en aanleg.
Tel. 04450-2131.

BAMOE-PLANTEN, winter-
groen voor- tuin of terras. Di-
verse soorten en maten.
Open vrij. zat. zond., 10.00-
18.00 u. Roessstr. 20, Gruit-
rode. ☎ 00-32-89471025.

DOMPELPOMPEN voor
kelders en vijvers, 7.000 liter
per uur, 220 V, f 225,-. Jo
Knops, Rijksweg Zuid 195,
Sittard. Tel. 046-512718.

Kom-keur TUINPLANKEN, palen.
Tuinhuisjes, vlinderplanken.
Houthandel Jps Kuipers,
Holestraat 43, Margraten.
Tel. 04458-1982.

TUINDECORATIES: sier-
bestrating, boomstems,
zand, grind, cement, kelen,
natuurstenen, tuinschermen,
tuinhout, plantenbakken,
bieten, palissaden, etc. Veel
keus! Scherpe prijs!
Cromers BV, Valkweg 32,
Industrieterf. Abd.-bosch
Landgraaf. Tl. 045-312127.

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders
Groeneykerstraat 41B. Tel. 046-747446.
Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v.
09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Nog enkele luxe
SHOWROOM-KEUKENS
modern en klassiek met
zeer HOGE KORTING

Vossen Keukens
Glaspele Kerkplein 45 en
Eikenderweg 77. Heerlen.
☎ 045-717555

Bij WESSELS meubelen,
Mandelsstraat 9, Sittard,
worden Uw oude eiken en
moderne meubels als nieuw
gespoten. Tevens repareren,
stralen en leven wij. Ook
maken wij meubels op maat.
Tel. 046-512981.

Te k. gedeelt. INBOEDEL-
huisk., zijk., prachtige open
haard, klok, lampen, e.d.
Info. 045-424687.

Supervoordel
Meimaand actie
**Inbouw-
apparatuur**
Inbouwovens v.a. f 575,-
Gaskookpl. m. vork f 375,-
Inb.koelkasten f 665,-
Vaatsch. mach. int. f 995,-
Sierschouwen f 350,-
etc. Bekende merken met
volle garantie
Uw inbouwspecialist

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders
Groeneykerstraat 41B. Tel. 046-747446.
Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v.
09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Nog enkele luxe
SHOWROOM-KEUKENS
modern en klassiek met
zeer HOGE KORTING

Vossen Keukens
Glaspele Kerkplein 45 en
Eikenderweg 77. Heerlen.
☎ 045-717555

Bij WESSELS meubelen,
Mandelsstraat 9, Sittard,
worden Uw oude eiken en
moderne meubels als nieuw
gespoten. Tevens repareren,
stralen en leven wij. Ook
maken wij meubels op maat.
Tel. 046-512981.

Te k. gedeelt. INBOEDEL-
huisk., zijk., prachtige open
haard, klok, lampen, e.d.
Info. 045-424687.

Supervoordel
Meimaand actie
**Inbouw-
apparatuur**
Inbouwovens v.a. f 575,-
Gaskookpl. m. vork f 375,-
Inb.koelkasten f 665,-
Vaatsch. mach. int. f 995,-
Sierschouwen f 350,-
etc. Bekende merken met
volle garantie
Uw inbouwspecialist

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders
Groeneykerstraat 41B. Tel. 046-747446.
Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v.
09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Nog enkele luxe
SHOWROOM-KEUKENS
modern en klassiek met
zeer HOGE KORTING

Vossen Keukens
Glaspele Kerkplein 45 en
Eikenderweg 77. Heerlen.
☎ 045-717555

Bij WESSELS meubelen,
Mandelsstraat 9, Sittard,
worden Uw oude eiken en
moderne meubels als nieuw
gespoten. Tevens repareren,
stralen en leven wij. Ook
maken wij meubels op maat.
Tel. 046-512981.

Te k. gedeelt. INBOEDEL-
huisk., zijk., prachtige open
haard, klok, lampen, e.d.
Info. 045-424687.

Supervoordel
Meimaand actie
**Inbouw-
apparatuur**
Inbouwovens v.a. f 575,-
Gaskookpl. m. vork f 375,-
Inb.koelkasten f 665,-
Vaatsch. mach. int. f 995,-
Sierschouwen f 350,-
etc. Bekende merken met
volle garantie
Uw inbouwspecialist

Voor een bijzondere badkamer koop je bijzondere accessoires!

Als de verbouwing van je badkamer bijna klaar is weet je welke accessoires je nodig hebt. En dat je daar niet zes weken op wilt wachten, mag niemand je kwalijk nemen. Daarom verkoopt Clou bijzondere badkameraccessoires uit voorraad. Van Bernocchi, Chacch & Speake, Dornia, Giffani, LineaBeta en NITO.

Clou verkoopt méér bijzondere producten, zoals deuren en deurbeslag, garderobes en schouwen, leuningen en ballustrades, kranen en sanitair en complete interieurs op maat voor keukens en badkamers, voor woning en kantoor.

Clou
BV
Voor afwerking van interieurs met allure.
Stationsstraat 143 6361 BF Nuth telefoon 045 - 24 56 56
Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag 10.00 - 18.30 uur,
zaterdag 10.00 - 16.30 uur, donderdagavond koopavond 18.30 - 21.00 uur.

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag 10.00 - 18.30 uur,
zaterdag 10.00 - 16.30 uur, donderdagavond koopavond 18.30 - 21.00 uur.

stelco & smit

Rembrandtstraat 6, Roermond
Tel. 04750-28541, b.g.g. 045-258716

Te koop APPARTEMENT
Wyerweg 179 te Treebeek, Brunssum
L-vormige woonk. + open keuken incl. app., 2 slaapk.,
badk. + ligb., kelder met verw., geh. huis dubb. begl. +
stammet. Vr.pr. f 145.000,- k.k.

Te koop WONING
Aankhof 26 te Roermond.
Mooi gelegen hoekwoning met c.v. in rustige buurt nabij
centrum. Inhoud: begane grond: hal, toilet, L-vormige
woonkamer met open keuken, berging en carport. 1e
verdieping: 3 slaapkamers, badkamer met vaste
wastafel, toilet en ligbad. 2e verdieping: te bereiken via
vliettrap, hobbyzolder. Het pand is van 1986 en
vertoont in een uitstekende staat van onderhoud.
Aanvraag: in overleg. Vraagprijs: f 189.000,- k.k.

Te bevragen: Stelco & Smit, tel. 04750-28541

Te bevragen: Stelco & Smit, tel. 04750-28541

Te bevragen: Stelco & Smit, tel. 04750-28541

Te bevragen: Stelco & Smit, tel. 04750-28541

Te bevragen: Stelco & Smit, tel. 04750-28541

Te bevragen: Stelco & Smit, tel. 04750-28541

Te bevragen: Stelco & Smit, tel. 04750-28541

Onlangs geopend WARRINGS – een onderneming met traditie

nu in Herzogenrath-Kohlscheid

De geschiedenis van de firma Warrings gaat terug tot het jaar 1909. Het begon allemaal in Bremerhaven, waar Johann Warrings uit Carolinensiel een meubelwinkeltje annex werkplaats begon.

In het jaar 1945 nam zijn zoon Hero Warrings de leiding over en begon met de fabricage van hoogwaardige meubels, die ook nu nog in de gelijknamige meubelfabriek worden geproduceerd.

Dieter H. Warrings, kleinzoon van de oprichter, was jarenlang eigenaar van WARRINGS INTERIEUR: woninginrichting met een rijke traditie, in de steden Düsseldorf en Aken.

Met het oog op de Europese markt en na een interne reorganisatie in de zaken in Düsseldorf en Aken, verplaatste Dieter H. Warrings de nieuwe onderneming naar een uitstekend bereikbare plek aan de rand van de stad Aken. Op zaterdag 14 mei jl. opende in Herzogenrath/Kohlscheid, Roermonderstr./hoek Weststraße, een van de mooiste zaken op het gebied woninginrichting in de regio.

Het architectonisch representatieve gebouw, in postmoderne stijl, ligt aan de verbindingsweg tussen Aken en Herzogenrath en is gemakkelijk bereikbaar via de welbekende Nieuwstraat te Bleyerheide, richting Aken/Kohlscheid.

Op 1600 m² expositieruimte tonen wij u de exclusieve kant van wonen.

Naast de bekende programma's van de meubelfabriek Warrings Bremerhaven, vindt u er een fantastische internationale collectie meubels, verlichting en woonaccessoires. Vormgeving, decoraties en adviezen op het gebied van binnenhuisarchitectuur zijn de belangrijkste pijlers van Warrings' activiteiten op woongebied. Voor iedereen die prijs stelt op een smaakvol interieur, is een bezoek aan deze unieke zaak een absolute must. Zelfs wanneer nog geen nieuwe aanschaf is gepland, loont een bezoek beslist de moeite. U zult er zeker interessante ideeën opdoen voor de inrichting van uw eigen huis.

WARRINGS INTERIEUR

Uw adres voor exclusieve woninginrichting.

U bent van harte welkom op ons nieuwe adres in

D- 52134 Herzogenrath - Kohlscheid,
Roermonderstr./hoek Weststr. telefoon 00.49.2407/2017.

Steeds voldoende parkeerruimte bij de zaak, inrit Weststr.

WARRINGS INTERIEUR

D-52134 Herzogenrath-Kohlscheid

Roermonder Str./Ecke Weststr.

Telefoon 00.49.2407/2017

Boosten Parket Hoensbroek

een traditie in kwaliteit en vakmanschap!

Showroom
geopend van:
10.00-18.00 uur

zaterdag
10.00-17.00 uur

donderdag
koopavond
tot 21.00 uur

dinsdag
gesloten

Jubileumaanbieding!

Lamett®

10 jaar Lamett

Tijdelijk
van f 80,-
voor **f 69,50**

Tel. 045-214395

Weustenraedtstraat 45 Hoensbroek

Vanaf Akerstraat tegenover GAMMA de Kouvenderstraat inrijden. 1e weg rechts, 1e weg links

VSb projectburo voor vernieuwing van stedelijk bezit.

Akerstraat 57, 6466 HB Kerkrade.
Tel./fax: 045-424790.

Bemiddeling onroerend goed.
Nieuwbouw, verbouw, renovatie, financiering.

KERKRADE/SIAKSTRAAT/DUMONTSTRAAT
In het centrum van Bleyerheide worden momenteel 2 vrijstaande woningen in 3 woonlagen gebouwd. Luxe afwerkingsniveau. Ind.: woonk., dichte keuken, 3 slaapk., badk. met ligbad en 2e toilet, vaste trap naar 2e verdieping met grote dakkamer, tuinberging, oplevering dec. 1994.

VANDAAG OPEN HUIS VAN 10.00-14.00 UUR!!!

Prijs f 285.000,- k.k.

STEVENSWEERT/MAASBRACHT

Centraal gelegen in de historische kern nog twee woonhuizen met aangel. tuin. Ind.: beg. grond: grote woonk., ruime dichte keuken, slaapk., badk. Verd.: 2 grote slaapk. en zolder.

Prijs vanaf f 196.000,- k.k.

KERKRADE/BLEYERHEIDE

Groot tussengelegen woonhuis met grote aangelegde tuin van 40 m diep welke ook achterom bereikbaar is. Ind.: woonk., eetk., keuken, 3 slaapk., badk., berging, kelder, mogelijkheid voor garage. Het pand wordt momenteel gerenoveerd.

Prijs f 285.000,- k.k.

GELEEN Plan Zuid

Uitstekend onderhouden halfvrijst. woonhuis. Ind.: woonk. 40 m², open keuken 12 m² met luxe eiken inbouwkeuken met app., 3 slaapk., badk. met douche en 2e toilet, ruime garage.

Prijs f 225.000,- k.k.

TE KOOP GEVRAAGD:

Woningen in alle prijsklassen voor binnenlandse en buitenlandse kandidaten.

Maak vrijblijvend een afspraak met ons kantoor.

05403

Maak een eind aan deze kip-ei situatie.

Heel in de verte zijn deze legbatterijvogels' nog familie van de gezonde Hollandse kip. Als pluimveestapel zijn ze letterlijk opgestapeld in gazen hokjes boven een lopende band. Help de Dierenbescherming dit dierenleed te bestrijden door geen legbatterij-eieren te kopen en lid te worden. Voor f 36,- per jaar steunt u ons en ontvangt u 6 keer per jaar het mooie blad DIER. Doe 't vandaag nog. Want zonder uw bescherming hebben dieren geen leven!

070 - 3 423 423

DE DIERENBESCHERMING
Postbus 85980, 2508 CR Den Haag

Helpt van alle ambtenaren komt pensioen tekort

De tijd dat ambtenaren zeker waren van baan, inkomen en een fluwelen pensioen is voorbij. Binnenkort ontvangen alle ABP-verzekerde ambtenaren een overzicht van hun pensioenstatus. Naar verwachting zal één op de twee ambtenaren getroffen worden door een pensioentekort. Daarom wijzen wij u nu op het nieuwste produkt van AEGON: de Ambtenarenkoopsom. Een koopsom die flexibel is en extra rendement oplevert doordat deze verzekeraar een speciale voorbelegging heeft gedaan.

Deze aanbieding kent echter één beperking: wanneer de voorbelegging vol is, kan er geen ambtenaar meer bij.

U kunt met de onderstaande bon een brochure aanvragen. Wilt u zeker zijn van een vlot en adequaat advies, neem dan vandaag nog telefonisch contact met ons op. **Tijd vliegt. Reageer snel.**

Steens / De la Haye / Wald / Dogge

Antwoordnummer 6510
6360 ZX Nuth

Snel, ik wil meer weten over de Ambtenarenkoopsom van AEGON.
Stuur mij de speciale brochure over het pensioentekort van ambtenaren.

Naam M/V

Adres

Postcode Plaats

Telefoon

Stuur deze bon in een ongefrankeerde envelop naar:

**Houthandel
van Thoor bv**

AAN DE FREMME 6. MARGRATEN
TEL. 04458-2266. B.G.G. 04458-1818
SPECIALISTEN IN HARDHOUT O.A.

eiken	noten	abachi	ramin
beuken	olmen	iroko	teak
gest. beuken	ahorn	merbau	wenge
essen	linden	meranti	red cedar
kersen	mahonie	bangkirai	oregon pine

**Ik lees de
krant
in de klas**

Stichting Krant in de Klas
Tel. (020) 6647536

BOMAL
Belgische Ardennen

in nieuwe, exclusieve verkaveling

PARC DU CHATEAU

op het domein van het kasteel, aan de bosrand bovenin de Ourthevallei, op 5 km van Durbuy. U hebt de keuze tussen 18 ruime loten

f. 39.900 excl. kosten
prijs 1ste fase

Wij sturen u vrijblijvend alle documentatie.
Bel u ons even op: (00)32 56 77 82 23
of fax ons: (00)32 56 77 52 15

MAGNUS

Vakantie & Recreatie

Advertentiecombinatie van 44 Regionale Dagbladen. Tel.: 072.196.596, Fax 072.196.484

RDP Vakantie & Recreatie is Nederlands grootste dagbladcombinatie.
Met een betaalde oplage van ruim 1.700.000 exemplaren.

